

PILLANATKÉPEK EGY ZENEKAR TÖRTÉNETÉBŐL

Kiállítás a Budapesti Filharmóniai Társaság fennállásának 170. évfordulója alkalmából

SNAPSHOTS FROM THE HISTORY OF AN ORCHESTRA

An Exhibition to Celebrate the 170th Anniversary of the Budapest Philharmonic Society

PILLANATKÉPEK EGY ZENEKAR TÖRTÉNETÉBŐL

Kiállítás a Budapesti Filharmóniai Társaság fennállásának 170. évfordulója alkalmából

---

SNAPSHOTS FROM THE HISTORY OF AN ORCHESTRA

An Exhibition to Celebrate the 170th Anniversary of the Budapest Philharmonic Society

KIÁLLÍTÁSI KATALÓGUS • AN EXHIBITION CATALOGUE

SNAPSHOTS

FROM THE HISTORY OF AN ORCHESTRA

An Exhibition to Celebrate the 170th Anniversary of the Budapest Philharmonic Society

---

AN EXHIBITION CATALOGUE

Museum of Music History of the Institute for Musicology
Research Centre for the Humanities HUN-REN

Budapest, 2023

PILLANATKÉPEK EGY ZENEKAR TÖRTÉNETÉBŐL

Kiállítás a Budapesti Filharmóniai Társaság fennállásának 170. évfordulója alkalmából

---

KIÁLLÍTÁSI KATALÓGUS

HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Zenetudományi Intézet, Zenetörténeti Múzeum

Budapest, 2023

Pillanatképek egy zenekar történetéből. Kiállítás a Budapesti Filharmóniai Társaság fennállásának 170. évfordulója alkalmából

A HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívuma és a Budapesti Filharmóniai Társaság kiállítása

Snapshots From the History of an Orchestra. An Exhibition to Celebrate the 170th Anniversary of the Budapest Philharmonic Society

An exhibition of the Archives for 20th–21st Century Hungarian Music of the Institute for Musicology Research Centre for the Humanities HUN-REN and the Budapest Philharmonic Society

Rendezte • Curator LASKAI Anna

Közreműködtek • Collaborators BORZ Zsófia, GÖMÖRY-CSONKA Szilvia, SZIKLAI Sára Bíbor, NÉMETH Kira Gabriella

A katalógust fordította • Translated by KUSZ Viktória

A katalógus 170–171. oldalán látható fényképet a 4K Media Studio Kft. készítette.

ISBN 978-615-5167-58-4

© by HUN-REN BTK Zenetudományi Intézet, Budapesti Filharmóniai Társaság

© by LASKAI Anna

© by KUSZ Viktória

www.zti.hu/muzeum • zti.muzeum@abtk.hu • <https://bftz.hu>

Grafikai terv és tipográfia • Graphic design and typography DEMETER Gitta,
HUN-REN BTK Történettudományi Intézet Tudományos Információs Osztály

Vezető • Managed by KOVÁCS Éva

Felelős kiadó • Responsible editor BALOGH Balázs főigazgató, RICHTER Pál igazgató

Támogatók • Sponsors Magyar Művészeti Akadémia,
Budapesti Filharmóniai Társaság, NKFIH 142100-as pályázat

BÖLCSESZETTUDOMÁNYI
KUTATÓKÖZPONT
ZENETUDOMÁNYI INTÉZET

MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

BUDAPESTI
FILHARMÓNIAI
TÁRSASÁG
1853

Nyomda • Press Prime Rate Kft., Budapest

Felelős vezető • Responsible manager DR. TOMCSÁNYI Péter

TARTALOM

CONTENTS

	7
BEVEZETŐ • INTRODUCTION	
	11
IDŐVONAL • TIMELINE	
	27
A KEZDETEK • THE BEGINNING	
	41
A 20. SZÁZAD ELSŐ FELE • THE FIRST HALF OF THE 20 TH CENTURY	
	57
AZ 1945 UTÁNI IDŐSZAK • THE POST-WAR PERIOD AFTER 1945	
	71
AZ „EMLÉKTÁR” KINCSEIBŐL • TREASURES OF THE “MEMORABILIA LIBRARY”	
	91
MAGYAR ZENEMŰVEK BEMUTATÓI • THE PREMIERES OF HUNGARIAN COMPOSITIONS	
	113
KÜLFÖLDI TURNÉK • CONCERT TOURS ABROAD	
	133
KÜLFÖLDI VENDÉKGARMESTEREK • FOREIGN GUEST CONDUCTORS	
	155
A ZENEKAR NAPJAINKBAN • THE ORCHESTRA TODAY	
FÜGGELÉK • APPENDIX	
	172
<i>A kiállított tárgyak listája • List of the Exhibited Objects</i>	
	186
<i>Médiasarok • Media Corner</i>	
	195
<i>A zenekar tagjai 1853-ban és a 170. évfordulón • Members of the Orchestra in 1853, and on the 170th Anniversary</i>	

BEVEZETŐ

INTRODUCTION

Magyarország első, hivatásos hangszeres együttese, az 1853-ban alapított Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara 2023-ban ünnepeli fennállásának 170. évfordulóját. A Doppler-fivérek (Ferenc 1821–1883; Károly 1825–1900) és Erkel Ferenc (1810–1893) kezdeményezése nyomán megszervezett zenekar jelentős múltra tekint vissza, és ma is koncertezik. Az együttes tagjait előbb a Nemzeti Színház, majd az 1884-ben megnyitott Magyar Királyi Operaház zenekarának állandó tagjaiból verbuválták: ezért a két intézmény működése szorosan kapcsolódott – és kapcsolódik ma is – egymáshoz. Elnökkarnagyként a kezdeti időszakban Erkel Ferenc, később fia, Sándor (1846–1900), a 20. század első felében Kerner István (1867–1929) és Dohnányi Ernő (1877–1960), majd az 1950-es évektől Ferencsik János (1907–1984), Kórodi András (1922–1983), Erich Bergel (1930–1998), Rico Saccani (1952) és Pinchas Steinberg (1945) állt az együttes élén. Rajtuk kívül a külföldi vendégkarmestereknek is terjedelmes és rangos névsorát találjuk a százhetven év hangversenyműsoraiban – például Willem Mendelbergét (1895–1945), Wilhelm Furtwänglerét (1886–1954), Herbert von Karajanét (1908–1989), Otto Klempererét (1885–1973) vagy Kobayashi Ken-Ichiró-ét (1940).

Hungary's first professional orchestra, the Orchestra of the Budapest Philharmonic Society, founded in 1853, is celebrating its 170th anniversary in 2023. The ensemble, which was organised on the initiative of the Doppler brothers (Ferenc 1821–1883; Károly 1825–1900) and Ferenc Erkel, has a long history and still performs today. The members were first recruited from the permanent members of the orchestra of the National Theatre and then from the Royal Hungarian Opera, which opened in 1884. Consequently, the two institutions were – and still are – closely linked. The orchestra's first president and chief conductor was Ferenc Erkel; he was later succeeded by his son, Sándor (1846–1900), then in the first half of the 20th century by István Kerner (1867–1929) and Ernst von Dohnányi (1877–1960), and from the 1950s onwards by János Ferencsik (1907–1984), András Kórodi (1922–1983), Erich Bergel (1930–1998), Rico Saccani (1952) and Pinchas Steinberg (1945). Examining the orchestra's concert programmes of their 170-year-long history, there is a long list of renowned guest conductors, too, including Willem Mengelberg (1895–1945), Wilhelm Furtwängler (1886–1954), Herbert von Karajan (1908–1989), Otto Klemperer (1885–1973) and Kobayashi Ken-Ichiro (1940).

This exhibition is a selection from the Philharmonic Society's rich archival documents deposited in the Archives for 20th–21st Century Hungarian Music of the Institute for Musicology, Research Centre for the Humanities in 2022, and provides an insight into all the periods of the orchestra's activity until today. The exhibited artefacts and documents present the most important types of documents preserved in the orchestra's archives, premieres of Hungarian composers, foreign guest conductors performing with the orchestra, concert tours beyond the borders of Hungary, and the orchestra's everyday life from the beginning to the 21st cen-

E kiállítás nagyrészt a Társaság gazdag irattári dokumentumaiból válogat – ezek 2022-ben letétként kerültek elhelyezésre a HUN-REN BTK Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívumában –, s nyolc témakör szerint csoportosítva enged betekintést a zenekar eddigi működésének valamennyi korszakába. A kiállított tárgyi és irattári emlékek az együttes archívumában megőrzött legfontosabb dokumentumtípusokat, magyar zeneszerzők ősbemutatóit, a filharmonikusok élén szereplő külföldi vendégkarmestereket, az országhatáron kívül megvalósult turnékat, valamint a zenekar mindennapjait mutatják be a kezdetektől a 21. századig. Budapest legrégebben működő szimfonikus zenekarának dokumentumai egyúttal a százötven éve egyesített főváros zeneéletének történetéhez is adalékokkal szolgálnak.

Az együttes archívumának dokumentumai közül számos már korábban is látható volt az Operaházban, a zenekar utóbbi harminc évének kerek évfordulóin Wellmann Nóra által rendezett kiállításokon – ám kiállítási katalógus egyik alkalommal sem készült. A korábbi tárlatokon kívül a zenekar évfordulóin készült kiadványokban is szerepelt már az együttes archívumának legfontosabb anyagai közül néhány. A mostani katalógus újdonsága az, hogy a kiállított dokumentumok közül valamennyit megjeleníti, s az egyes témakörök bemutatásán túl egy idővonal segítségével felvázolja a zenekar százhetven éves történetének legfontosabb állomásait. A kiadvány függeléke tartalmazza a kiállított tárgyak leírását és azt a válogatást is, amely a zenekar kereskedelmi forgalomba került és archív felvételeiből készült, s amelyek a kiállítóterben elhelyezett számítógépen – az úgynevezett „médiasarokban” – meghallgathatók voltak. A függelékben kapott helyet továbbá az együttes alapításakor, 1853-ban és 2023-ban a zenekarban működő tagok névsora is.

A kiállítás a filharmonikusok irattárán kívül az Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtárából, a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívumának Dohnányi-gyűjteményéből kölcsönzött dokumentumokat is bemutat. Digitális másolat formájában a Magyar Állami Operaház Emléktára néhány fényképet, Orbán György, Vajda János és Vajda Gergely pedig saját, a zenekarhoz szorosan köthető kompozíciójuk egy-egy oldalát bocsátotta rendelkezésünkre.

Laskai Anna

tury. The exhibited documents tell the story of the oldest symphony orchestra in Hungary's capital, but also that of the musical life of Budapest, the capital city, which was unified one hundred and fifty years ago from the separate towns of Buda, Pest and Óbuda.

A number of the documents from the orchestra's archives have been on display before in the Hungarian State Opera in the exhibitions organised by Nóra Wellmann on the occasion of anniversaries within the past thirty years, but no exhibition catalogue has been compiled so far. In addition to previous exhibitions, some of the most important documents from the orchestra's archives have also been included in the publications compiled for the orchestra's anniversaries. As a novelty, this catalogue includes all the exhibited documents and in addition to presenting different topic areas with a timeline, it outlines the most important stages of the orchestra's 170-year history. The appendix lists the descriptions of the exhibited objects and the selection made from the orchestra's previously released and archive sound recordings; the exhibition featured a so-called 'Media Corner' where these audios could be played on a computer. Also, the appendix includes the list of the orchestra's members at the time of its establishment in 1853 and in 2023.

In addition to the archives of the orchestra, the exhibition displays documents borrowed from the National Széchényi Library's Music Collection and from the Dohnányi Collection of the Archives for 20th–21st Century Hungarian Music of the Institute for Musicology, Research Centre for the Humanities HUN-REN. The Archives of the Hungarian State Opera lent us the digital copies of some photographs while György Orbán, János Vajda and Gergely Vajda provided a page from their compositions closely linked to the orchestra.

Anna Laskai

IDŐVONAL

TIMELINE

Erkel Ferenc és a Doppler-fivérek kezdeményezése eredményeképpen a Nemzeti Színház zenekarából megalakul az ország első rendszeres koncert-tevékenységet folytató professzionális szimfonikus zenekara. 1853. november 20-án rendezi meg első hangversenyét az együttes. • The country's first professional symphony orchestra giving regular concerts was established from the ensemble of the National Theatre, as a result of an initiative by Ferenc Erkel and the Doppler brothers. The orchestra held its first concert on November 20, 1853.

1853

Mozart születésének századik évfordulója alkalmából január 27-én az együttes közös hangversenyt rendez a Hangászegyleti Zenede zenekarával. • The orchestra held a joint concert together with the orchestra of the Conservatory to celebrate the centenary of Mozart's birth.

Az év folyamán a kiegyezésnek köszönhetően hivatalosan is intézményesülhet a már tizennégy éve működő Filharmoniai Társaság együttese. A Nemzeti Színház zenekarának tagjai harminckét pontból álló alapszabályt állítanak össze és terjesztik fel jóváhagyásra a belügy-miniszterhez. • Although it had been operating for fourteen years, the Philharmonic Society was officially established in 1867, thanks to the Austro-Hungarian Compromise. The members of the ensemble of the National Theatre drew up the by-laws consisting of thirty-two points and submitted them to the Minister of Internal Affairs.

1867

1856

Az első, 1853/1854-es évad során négy bérleti és egy bérleten kívüli hangversenyt tart az együttes: ezzel a gyakorlattal megelőzi a Bécsi Filharmonikusokat. • In their first season of 1853/1854, the orchestra held four concerts in the season ticket framework and an additional one; which practice placed it ahead of the Vienna Philharmonic Orchestra.

1854

1865

A zenekar április 26-án és 30-án nagyszabású hangversenyeket rendez Liszt Ferenc műveiből. The orchestra held concerts from the works of Liszt on April 26 and 30.

1865. március 25-én tartják meg a filharmonikusok első hangversenyüket az újonnan megnyitott Vigadóban, ahol egyúttal Beethoven IX. szimfóniájának magyarországi bemutatójára is sor kerül. • On March 25, 1865, the Philharmonic Orchestra held their first concert in the newly opened Vigadó. The concert was the Hungarian premiere of Beethoven's Symphony No. 9 (Op. 125).

1869

Beethoven születésének századik évfordulója alkalmából december 16-án hangversenyt tartanak Liszt vezényletével. Ebben az évben hagyják jóvá a Filharmóniai Társaság alapszabályait. • On December 16, a concert was held to celebrate the 100th anniversary of Beethoven's birth, conducted by Liszt. The by-laws of the Philharmonic Society were approved in 1870.

1870

Erkel Ferenc fia, Sándor veszi át az elnökkarnagyi posztot. • Sándor Erkel, Ferenc Erkel's son took over the president and chief conductor post.

1875

November 9-én Brahms újból közreműködik a filharmonikusok hangversenyén: ezúttal II., B-dúr zongoraversenyének (op. 83), I., c-moll szimfóniájának (op. 68) és Akadémiai ünnepi nyitányának (op. 80) magyarországi bemutatóját vezényli.

On November 9, Brahms performed again with the orchestra: he conducted the Hungarian premieres of his Piano Concerto No. 2 in B-flat Major (Op. 83), his Symphony No. 1 in C Minor (Op. 68) and his Academic Festival Overture (op. 80).

1881

1879

Johannes Brahms a filharmonikusok élén dirigálja el december 10-én II., D-dúr szimfóniáját (op. 73). E hangversenyen szólójával és Erkel Sándor vezénylete alatt bemutatásra kerül a d-moll zongoraverseny (op. 15) is. • Johannes Brahms conducted his Symphony No. 2 in D Major (Op. 73) on December 10. The concert was also the premiere of Brahms' Piano Concerto No. 1 in D Minor conducted by Sándor Erkel.

1882

Ebben az évben alapítják meg a Filharmóniai Társaság Özvegy- és Árvasegélyező Egyesületét. The Philharmonic Society's Widows and Orphans Supporting Society was established.

1871

A március 26-i hangversenyt Erkel, Liszt és Volkmann vezényli. A következő öt évben, 1871 és 1875 között a győri születésű Richter János veszi át az együttes irányítását, aki Hans Richter néven vált ismertté a nemzetközi koncertéletben. Richter 1875 után is gyakran vezeti a filharmonikusokat, s neki köszönhetően kezdődhetett meg az ifjú Dohnányi Ernőnek – a filharmonikusok későbbi elnökkarnagyának – nemzetközi hangversenyző karrierje is. • The concert on March 26 was conducted by Erkel, Liszt and Volkmann. During the following five years, between 1871 and 1875, János Richter, who was born in Győr, took over the leadership. He became well-known in international concert life as Hans Richter. Richter frequently conducted the orchestra even after 1875, and it was thanks to him that the later chief conductor of the orchestra, young Ernst von Dohnányi's career started.

Brahms ismét a filharmonikusok vendége. Április 2-án a Tragikus-nyitányt (op. 81), az Akadémiai ünnepi nyitányt, valamint III. szimfóniájának (op. 90) magyarországi bemutatóját dirigálja. • Brahms was invited as a guest conductor once more. On April 2, he conducted his Tragic Overture (Op. 81), the Academic Festival Overture and the Hungarian premiere of his Symphony No. 3 (Op. 90).

1884

Erkel Sándor századik alkalommal vezényli a filharmonikusokat. • Sándor Erkel conducted the orchestra for the 100th time.

1890

A Filharmoniai Társaság új alapszabály-tervezetet dolgoz ki. Gustav Mahler Budapestre érkezik. 1888 és 1891 között tölti be az Operaház igazgatói és vezető karmesteri posztját. Rendszeresen vezényli a Filharmoniai Társaság Zenekarát. • The Philharmonic Society drew up their new by-laws. Gustav Mahler came to Budapest. He was the director and the leading conductor of the Opera between 1888 and 1891. He regularly conducted the Philharmonic Society Orchestra.

1888

A Filharmoniai Társaság alapítója és első elnökmegye, Erkel Ferenc halála (1893. június 15.). • The death of Ferenc Erkel, the founder and first president and chief conductor of the Philharmonic Society (June 15, 1893).

1893

1886

Liszt Ferenc halála. A Filharmoniai Társasághoz több szállal kötődő világhírű muzsik és zeneszerző emlékének október 25-én hangversennyel adózik a zenekar, amelyen természetesen az ő művei szerepelnek: a Hősi sirató, az Esz-dúr zongoraverseny, a Tasso és a Dante-szimfónia.

Liszt's death. The orchestra held a memorial concert on October 25 to commemorate the renowned musician and composer, who had close ties with the orchestra. Naturally, they played Liszt's works in the concert: Héroice funébre, Piano Concerto No. 1 in E-flat Major, Tasso and Dante Symphony.

1889

November 20-án zajlik le Mahler I. szimfóniájának ősbemutatója a Vigadóban, a szerző vezényletével a filharmonikusok élén. • On November 20, the premiere of Mahler's Symphony No. 1 was held in Vigadó conducted by the composer himself.

December 4-én Richard Strauss először vezényli a zenekart. • On December 4, Richard Strauss conducted the orchestra for the first time.

1895

1891

Ebben az évben fogadják el a Filharmoniai Társaság újabb, módosított alapszabályait. • The new, modified by-laws of the Philharmonic Society were approved.

Az együttes későbbi elnökkarnagya, Dohnányi Ernő 1897. november 17-én szerepel először a zenekarral, mégpedig zongoraművészi minőségben: ekkor Beethoven G-dúr zongoraversenyét (op. 58) adja elő a filharmonikusokkal. • Ernst von Dohnányi, who later became the orchestra's president and chief conductor, performed with the orchestra for the first time on November 17, 1897, as a pianist. They played Beethoven's Piano Concerto in G Major (Op. 58).

1897

Erkel Sándor utoljára ebben az évben vezényli a zenekart, s az elnökkarnagyi posztot tanítványának, Kerner Istvánnak adja át. • Sándor Erkel conducted the orchestra for the last time, and he gave over the post to his pupil, István Kerner.

Erkel Ferenc síremlékének leleplezése. • Ferenc Erkel's honorary monument was unveiled.

1904

1900

A filharmonikusok decemberi hangversenyének műsorát a közönség szavazata alapján állítják össze. The programme of the orchestra's December concert was compiled based on the audience votes.

1914

1908

Az első filharmoniai hangverseny a Zeneakadémia új épületének hangversenytermében január 8-án. • The orchestra's first concert in the concert hall of the Liszt Academy's new building on January 8.

1898

A filharmonikusok január 12-én rendkívüli hangversenyt tartanak, amelynek bevételét egykori elnökkarnagyuk, Erkel Ferenc síremlékének javára ajánlják fel. • On January 12 the orchestra held a special concert, the revenues of which were offered for the construction of their former president and chief conductor Ferenc Erkel's honorary monument.

1903

A Filharmoniai Társaság fennállásának 50. évfordulója. Ekkor jelenik meg a zenekar történetét összefoglaló első, jubileumi kiadvány Mészáros István és Isoz Kálmán tollából. • The 50th anniversary of the Philharmonic Society. The first jubilee publication appeared, summarising the history of the orchestra, written by István Mészáros and Kálmán Isoz.

1906

A filharmonikusok első vidéki hangversenye Nyíregyházán. A Filharmoniai Társaság zenekara először ekkor, április 4-én, Kerner István működése időszakában szerepel Budapesten kívüli helyszínen. The orchestra's first concert outside Budapest, in Nyíregyháza. It was on April 4, during the period of István Kerner as president and chief conductor that the orchestra performed outside the capital city.

1910

A nyolcvan éves Goldmark tiszteletére szülővárosában, Keszthelyen hangversenyezik a zenekar. In honour of Goldmark's 80th birthday, the orchestra held a concert in Keszthely, in the master's birth town.

Az együttes november 8-án és 9-én bécsi hangversenyeken vesz részt a Császári és Királyi Hadsegélyező Hivatal meghívására. • Invited by the Royal War Aid Office, the orchestra performed in two concerts in Vienna on November 8 and 9.

1915

A zenekar március 19-én ünnepi hangversenyt tart Kerner István kétszázadik vezénylése alkalmából. The orchestra had a festive concert on March 19 on the occasion of István Kerner's 200th conducting.

Tavasszal vidéki hangversenyeken vesz részt a zenekar Tittel Bernhard vezényletével, ősszel pedig prágai és pozsonyi hangversenyeken Dohnányival. • In spring, the orchestra participated in concerts outside the capital city conducted by Bernhard Tittel, and in autumn in Prague and Bratislava, conducted by Dohnányi.

1925

Kerner István lemondása és Dohnányi Ernő elnökkarnagyi kinevezése. • István Kerner resigned and Ernst von Dohnányi was appointed president and chief conductor.

1919

1916

Verdi Requiemje október 30-án szerepel először a filharmonikusok műsorán. • On October 30, Verdi's Requiem was first performed by the orchestra.

1918

Dohnányi március 4-én először vezényel teljes filharmóniai hangversenyt. Az együttes első alkalommal lép fel külföldön szeptember 9. és 11. között: három hangversenyen vesznek részt Berlinben Kerner István vezényletével. • On the concert of on March 4, it was the first time that Dohnányi conducted a complete philharmonic concert. Between September 9 and 11, the orchestra played abroad for the first time: they held three concerts in Berlin, conducted by István Kerner.

A Filharmóniai Társaság nyugdíjas tagjait segélyező Dohnányi-Egyesület megalapításának éve. • The Dohnányi Association to support the retired members of the Philharmonic Society was founded.

1921

1923

Ünnepi hangversenyt rendeznek november 19-én Pest, Buda és Óbuda egyesítésének 50. évfordulója alkalmából. A hangversenyen a Filharmóniai Társaság zenekarát Dohnányi vezényli. Három mű ősbemutatójára kerül sor a koncerten, mindegyik megírására Budapest Székesfőváros Tanácsa adta a megbízást: Dohnányi Ünnepi nyitánya, Kodály 55. zsoltára (melyet rövidesen Psalmus hungaricus néven ismer meg a világ) és Bartók Táncszvitje. • On November 19 a festive concert was held to celebrate the 50th anniversary of the unification of Pest, Buda and Óbuda. The orchestra was conducted by Dohnányi. The concert was the premiere of three works; all three were commissioned by the Council of Budapest Capital City: Dohnányi's Festive Overture, Kodály's Psalm No. 55 (which was later known as Psalmus Hungaricus), and Bartók's Dance Suite.

Május és június során hetvenöt éves jubileuma alkalmából külföldi hangversenykörutakon vesz részt a Filharmóniai Társaság. A turnék állomásai Olaszországban: Trieszt, Treviso, Bologna, Cesena, Ancona, Parma, Milánó, Modena, Triest és Fiume, majd más európai országokban az alábbi helyszíneken hangversenyeznek: Párizs, London, Schewening, Köln, Heidelberg, Zürich, München. • In May and June, the orchestra went on jubilee concert tours abroad to celebrate their 75th anniversary. The Italian tour included concerts in Triest, Treviso, Bologna, Cesena, Ancona, Parma, Milan, Modena and Fiume. The other European concerts were held in Paris, London, Schewening, Cologne, Heidelberg, Zurich and Munich.

1928

Musik im Leben der Völker
Internationale Ausstellung Frankfurt am Main
VOM 11. JUNI BIS 18. AUGUST 1927
NUMMER 70
PREIS 10 PFENNIG
MITTELSCHLAFTE DES MUSEUMSSTELLUNG... HERAUSGEBER VON DER LEITUNGSDIREKTION
DES DEUTSCHEN STAATSMUSEUMS... FRANKFURT AM MAIN... 1927

TAGESPROGRAMM: 19. August 1927

1927

Dohnányi 50. születésnapja és művészi jubileumának 30. évfordulója. Augusztus 19. és 22. között részvétel Frankfurtban a „Zene a népek életében” elnevezésű rangos nemzetközi kiállításon. Dohnányi's 50th birthday and 30th anniversary of his artistic career. Participation in the renowned international exhibition entitled “Music in the Life of Nations” held in Frankfurt between August 19 and 22.

1929

Az együttes tavasszal Nürnbergben, Salzburgban és Pozsonyban vendégszerepel. • In spring, the orchestra had concerts in Nuremberg, Salzburg and Bratislava.

Április 3-án kerül sor Igor Stravinsky szerzői estjére a zenekar élén. A Filharmóniai Társaság fennállásának nyolcvanadik évfordulójának éve. • On April 3 the orchestra was conducted by Igor Stravinsky on his author's night. The 80th anniversary of the Philharmonic Society.

Igor Stravinsky
Budaörs
31. 11. 33

1933

Megkezdik a Filharmóniai Társaság Emlégyűjteményének és Erkel Ferenc Könyvtárának megszervezését. Ebben az évben a zenekar Salzburgban az Ünnepi Játékokon is vendégszerepel. • The organisation of the Philharmonic Society's Memorial Collection and Ferenc Erkel Library was launched. The orchestra performed at the Salzburg Festival in 1931.

1931

1932

Április 18-án Ravel-estet tart a Filharmóniai Társaság zenekara, amelyen Fritz Fall és maga a szerző vezényel. • On April 18, the orchestra held a Ravel-evening, conducted by Fritz Fall and the composer himself.

1934

Megalapítják a Filharmóniai Társaság Barátai Egyesületét, amely többek között az együttes hangversenyeinek anyagi fedezetéhez járult hozzá. • The Association of the Friends of the Philharmonic Society was established, which was supposed to contribute to the costs of the orchestra's concerts.

Újabb olaszországi hangversenykörúton vesz részt az együttes, és két hangversenyt ad a bécsi Musikvereinsaalban. 1936. április 29. és május 6. között látogatnak el ismét a filharmonikusok Olaszországba. Az előző, 1928-as turnéhoz hasonlóan több városban is koncertezett az együttes: ezek közé új helyszínek – például Genova, Reggio Emilia, Padova, illetve Róma – is bekerültek az utazás állomásainak sorába. • The orchestra went on an other Italian concert tours and gave two concerts in the Viennese Musikvereinsaal. They visited Italy between April 29 and May 6, 1936. Similarly to the previous Italian concert tour of 1928, they played in several towns, including some new ones, for instance Genoa, Reggio Emilia, Padua and Rome.

1936

Két Bartók-mű budapesti bemutatója: a Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselsztára (február 14.) és a Szonáta két zongorára és ütőhangszerekre (október 31.). • The Budapest premieres of two Bartók-works: Music for Strings, Percussion and Celesta (February 14) and Sonata for Two Pianos and Percussion (October 31).

1938

1937

Turné a hitleri Németországban április 2. és 10. között. A filharmonikusok az alábbi városokban lépnek fel: Breslau, Berlin, Hamburg, Mülheim, Köln, Frankfurt, Mannheim, Baden-Baden, München, Salzburg. • Concert tour in Hitler's Germany between April 2 and 10. The orchestra performed in Breslau, Berlin, Hamburg, Mülheim, Cologne, Frankfurt, Mannheim, Baden-Baden, Munich and Salzburg.

A Bécsi Filharmonikusok vendégszereplése Budapesten Wilhelm Furtwängler irányításával november 24-én. • Guest performance of the Vienna Philharmonic in Budapest, conducted by Wilhelm Furtwängler on November 24.

1941

1942

A filharmonikusok utolsó külföldi hangversenye Dohnányi vezetésével: ünnepi hangverseny Bécsben, 1942. április 13-án. Az alkalmat a Bécsi Filharmonikusok megalakulásának századik évfordulója nyújtja egy ünnepi hangversenysorozat keretében. • The last concert abroad conducted by Dohnányi: a festive concert in Vienna on April 13, 1942. The occasion was the concert series held to celebrate the 100th anniversary of the Vienna Philharmonic.

1943

December 10-én Dohnányi utoljára vezényli a filharmonikusokat. A Filharmóniai Társaság fennállásának kilencvenedik évfordulója: ekkor jelenik meg az együttes gondokaművésznek, Csuka Bélának a jubileumra összeállított emlékalbuma. On December 10, Dohnányi conducted the orchestra for the last time. The 90th anniversary of the orchestra: cellist Béla Csuka's memorial album was published.

1945

Újrakezdés. A zenekar Budapest ostroma alatt és után az Operaházban tart néhány hangversenyt. A filharmonikusok Dohnányi haláláig elnökmagyar nélkül folytatták tevékenységüket, a zenekart ebben az időszakban Sergio Failoni, Komor Vilmos és Ferencsik János vezényelte. • A new beginning. The orchestra held a couple of concerts in the Opera House during and after the Siege of Budapest. Until Dohnányi's death, they kept on working without a president and chief conductor. In that period the orchestra was conducted by Sergio Failoni, Vilmos Komor and János Ferencsik.

1944

A zenekar feloszlata előtti utolsó hangversenye. A Német Birodalom csapatai március 19-én szállják meg Magyarországot. Az egyre szorongatóbb politikai helyzet alakulása miatt március 25-én tartják meg a filharmonikusok utolsó hangversenyüket Ferencsik János vezényletével. • The orchestra's final concert before its dissolution. The troops of the German Reich invaded Hungary on March 19. Due to the increasingly tense political situation, the orchestra held their final concert on March 25, conducted by János Ferencsik.

A háborút követő infláció és a rezsimváltás következtében a filharmonikusok működését finanszírozó háttér folyamatosan változott, így az 1946/47-es évadban nem hirdetnek bérleti hangversenyeket, ám hat koncertet mégis adnak. 1946. november 6-án Ferencsik János vezényletével hangzik el elsőként Magyarországon Hacsaturján II. szimfóniája az Októberi Orosz forradalom emlékestjén, amelyet a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság rendez meg. • Due to the inflation and the political transition, the financial background of the orchestra was extremely unstable. Consequently, no season ticket concerts were planned to be held in the season of 1946/47. Yet, they gave six concerts. On November 6, 1946, the Hungarian premiere of Khachaturian's Symphony No. 2 was conducted by János Ferencsik on the memorial evening of the Russian October Revolution organised by the Hungarian-Soviet Cultural Society.

1946

Részvétel a Nemzetközi Bartók Fesztiválon október 25-én és 28-án.
Participation in the Bartók Festival on October 25 and 28 October.

1948

Fellépés a II. Magyar Zenei Héten. A Filharmóniai Társaság fennállásának századik évfordulója. • Concert in the programmes of the Second Hungarian Music Week. The 100th anniversary of the Philharmonic Society.

1953

Az I. Magyar Zenei Hét. A nyitó díszhangversenyre 1951. november 17-én került sor az Operaházban: a filharmonikusokat Ferencsik János, Somogyi László és Vásárhelyi Zoltán vezényli. A hangverseny műsorán Kodály, Weiner, Kadosa Pál, Szabó Ferenc és Vass Lajos művei szerepelnek. • The First Hungarian Music Week. The festive opening concert was held on November 17, 1951 in the Opera House. The orchestra was conducted by János Ferencsik, László Somogyi and Zoltán Vásárhelyi. The concert programme included Kodály's, Weiner's, Pál Kadosa's, Ferenc Szabó's and Lajos Vass' compositions.

1951

A Filharmóniai Társaságot az Országos Filharmónia központilag irányított szerve alá sorolják.
The Philharmonic Society was placed under the centrally controlled body of the National Concert Agency.

1952

Az együttes első teljes Bartók-hangversenye. 1955. június 6-án Somogyi László két Bartók-művet, a zenekarra írt Concertot és a csodálatos mandarin-szvitet tűzi a filharmonikusok műsorára. Ez utóbbi alkotás 1949 óta ezen a hangversenyen csendült fel újra teljes egészében. • The orchestra's very first solely Bartók-concert. On June 6, 1955, László Somogyi conducted two Bartók-compositions at the concert: the Concerto written for orchestra, and the Miraculous Mandarin Suite. The latter had been played for the first time in its complete form since 1949.

1955

1949

Magyarországot is eléri a szovjet kommunista párt zenei határozata, amely a formalizmus vádjával ítélte el és hallgattatott el egyes zenei irányzatokat és zeneszerzőket. Magyarországon főként Bartók zenéjét sújtja az ítélet, több művét (A csodálatos mandarin, a Cantata profana, a két hegedű-zongoraszonáta, a III., a IV. és az V. vonósnégyes) többesztendőssé hallgatásra kényszeríti. • The Soviet Communist Party's directive in music hit Hungary, too. It silenced certain musical movements and composers on charges of formalism. In Hungary it was mainly Bartók, whose music was banned. Several of his compositions were silenced for years including The Miraculous Mandarin, Cantata Profana, the two Violin-Piano Sonatas and String Quartets No. 3, 4 and 5.

A filharmonikusok szeptember 15-én Moszkvában vendégszerepelnek. • The orchestra's guest performance in Moscow on September 15.

1958

Új elnökkarnagy a zenekar élén. 1960. február 9-én New Yorkban elhunyt a filharmonikusok elnökkarnagya, Dohnányi Ernő. Noha Dohnányi 1944-ben elhagyta az országot, együttese nem választott helyére új vezetőt. Halálát követően az év folyamán szavazással választanak új dirigenszt maguknak, Ferencsik János személyében. • New president and chief conductor leading the orchestra. On February 9, 1960, president conductor Ernst von Dohnányi died in New York. He had left Hungary in 1944, but the orchestra had not elected another leader. Following his death, they voted János Ferencsik for the post.

1960

Egy százöt éves hagyomány ideiglenes megszűnése: hangversenyek önálló bérleti ciklus nélkül.

A 100-year-old tradition temporarily ceased: concerts outside the season tickets arrangement.

1963

Több év után ismét külföldön: a filharmonikusok augusztus 25-én az olaszországi Stresában vendégszerepelnek. Abroad again after several years. The orchestra performed in Stresa, Italy on August 25.

1965

1956

Az 1956 őszen lezajlott forradalom zavaros körülményei között a filharmonikusok nem tudják megkezdeni a hangverseny-évszakt. Először 1957 októberében lépnek újra pódiumra Prágában és Pozsonyban, ám a magyar közönség csak 1958-ban hallhatja majd újból az együttest. • During the turbulent months of the revolution in the autumn of 1956, the orchestra could not start the concert season. The next concert was held in October 1957 in Prague and Bratislava, and the Hungarian audience could attend the first concert after the revolution only in 1958.

1962

Június 11-én Kodály C-dúr szimfóniájának magyarországi bemutatója, majd október 15-én ünnepi hangverseny a nyolcvan éves Kodály tiszteletére. • The Hungarian premiere of Kodály's Symphony in C Major on June 11 and on June 15 a festive concert to celebrate Kodály's 80th birthday.

1964

Ferencsik János 1964. április 6-án mutja be egy évvel korábban, 1963-ban elhunyt egykori tanára, Lajtha László IX. szimfóniáját. • On April 6, 1964, János Ferencsik presented his previous master's, Lajtha László's Symphony No. 9. Lajtha had passed away in 1963.

1967

Új dirigens, új korszak: Kórodi András a filharmonikusok élén.

A new conductor, a new era: András Kórodi, the new leader of the orchestra.

Október 22. és 24. között hangversenyek
Bukarestben és Brassóban. Concerts in Bucarest
and in Brasov on October 22 and 24.

1968

A Filharmóniai Társaság ezen a nyáron részt vesz az
Izstambul Fesztiválon, majd Gentben, a Flamand
Fesztiválon. 1973. november 19-én ünnepi hangversenyt
tartanak Pest, Buda és Óbuda egyesítésének századik
évfordulója alkalmából Ferencsik János vezényletével.
In the summer, the Philharmonic Society participated in the
Istanbul Festival and then in the Festival of Flanders in
Ghent. On November 19, 1973, they gave a concert
conducted by János Ferencsik to celebrate the 100th
anniversary of the unification of Pest, Buda and Óbuda.

Az együttest 1967-től
irányító Kórodi András
ebben az évben választja
meg a zenekar új elnökkar-
nagyának. • The orchestra
elected András Kórodi as
their new president and
chief conductor. Kórodi had
been leading the orchestra
since 1967.

1976

Az Országos Filharmóniával kötött
megállapodás értelmében az együttes
ismét rendezhet bérleti hangverse-
nyeket. • As a result of the agreement
with the National Concert Agency, the
orchestra could start organising
season ticket concerts again.

1973

1975

1970

Az együttes július 15. és 19.
között külföldi turnén vesz
részt Franciaországban, majd
két hangversenyt tart a
hollandiai Kerkradéban.
A nyár folyamán további
hangversenyeken vettek részt
Grácban, a sioni Varga Tibor
Fesztivál keretén belül
Svájcban, illetve Taorminá-
ban. • The orchestra went on a
concert tour to France between
July 26 and 29, and then gave
two concerts in Kerkrade, the
Netherlands. During the
summer, further concerts were
held in Graz, in Switzerland in
the Tibor Varga Festival in
Sion and in Taormina.

1972

A zenekar a nyár folyamán
ismét fellépett a sioni
Varga Tibor Fesztiválon.
In summer, the orchestra
performed again on the
Tibor Varga Festival in Sion.

Május 6. és 11. között Csehszlovákiában szerepel
az együttes, a turné részeként két hangversenyt
vettek részt a Prágai Tavasz keretén belül. Az év
folyamán hangversenyeznek továbbá Franciaor-
szágban a Humanité- valamint a Cziffra-fesztivá-
lon. • Between May 6 and 11, the orchestra went on
a concert tour to Czechoslovakia and performed in
two concerts in the Prague Spring International
Festival. Afterwards they gave concerts in France in
the Humanité and the Cziffra Festivals.

1974

1978

Július 26. és 29. között olaszországi hangversenykörúton vesz
részt a zenekar. A Filharmóniai Társaság fennállásának 125.
évfordulója. A jubileum alkalmából Breuer János szerkesztésé-
ben ünnepi kiadvány jelenik meg. • Between July 26 and 29,
the orchestra had a concert tour in Italy. To celebrate the 125th
anniversary of the Philharmonic Society, a jubilee publication
appeared edited by János Breuer.

Az együttes mexikói turnén vesz részt május 9. és 15. között a Cervantino Fesztiválon. Július 3. és 7. között bolgár-török turnéra, majd október 22. és 26. között jugoszláviai hangversenykörútra megy a zenekar. • The orchestra was on a concert tour in Mexico between May 9 and 15 at the Cervantino Festival. Between July 3 and 7 they went on a Bulgarian-Turkish tour, and then between October 22 and 26 they were touring in Yugoslavia.

1979

November 20. és 29. között újabb olaszországi hangversenykörúton vesz részt az együttes.

Between November 20 and 29, the orchestra went on another Italian concert tour.

1981

Az év folyamán életét veszti Ferencsik János, a zenekar egykori elnökkarnagya.

János Ferencsik, former president and chief conductor passed away.

1984

Erich Bergelt, az erdélyi szász származású karmestert választják meg a filharmonikusok új elnökkarnagyuknak. • Erich Bergel, who had Transylvanian origins, was elected the new president and chief conductor.

1989

1980

Két hangversenyt ad az együttes Moszkvában a „Magyar Kultúra Napjai” elnevezésű hangversenysorozaton.

• The orchestra gave two concerts in Moscow, in the event called “Hungarian Culture Days”.

1983

Január 20. és február 3. között nagyszabású japán turnén vesz részt az együttes Kórodi András és Kobayashi Ken-Ichiro vezényletével, majd november 13. és 16. között az NSZK-ban hangversenyezik a zenekar.

• Between January 20 and February 3, the orchestra went on an important Japanese concert tour conducted by András Kórodi and Kobayashi Ken-Ichiro. Then between November 13 and 16 they were touring in the Federal Republic of Germany.

1986

Kórodi András és a Filharmoniai Társaság Zenekara Bartók–Pásztory-díjban részesül. Szeptemberben ismét olaszországi turnéra utaznak, ahol szeptember 17-én elnökkarnagyuk, Kórodi András váratlan hirtelenséggel életét veszti.

• András Kórodi and the Orchestra of the Philharmonic Society were awarded the Bartók–Pásztory Award. In September, they went on a concert tour to Italy again, during which, president and chief conductor András Kórodi passed away unexpectedly.

1994 októberében Görögországban szerepel a zenekar az Athéni Fesztiválon. Bergel távozását követően 1997-ig elnökkarnagy nélkül folytatja működését az együttes. • In October 1994, the orchestra performed in Greece at the Athens Music Festival. After Bergel's leave, the orchestra kept working without a president and chief conductor until 1997.

1994

Budapesti Filharmonikus Hangversenybarátok néven alapítványt hoznak létre a zenekar muzikusainak anyagi támogatására. Az alapítvány elnökének a Társaság első elnökkarnagyának leszarmazottját, Erkel Tibort választják meg. • A foundation was established called Budapest Philharmonic Friends to provide support for the orchestra's musicians. The elected president of the foundation was Tibor Erkel, a descendent of the orchestra's very first president and chief conductor.

1992

A Budapesti Filharmonikus Társaság

Késem, engadják meg, hogy a zenekar minden egyes tagjának kiváló művészi munkáját kövönnetet mondjak.

Tisztelettel:

Buskó Zoltán

1993

A zenekar Spanyolországban és Németországban turnézik. A németországi turné utolsó állomásán Bergel utoljára vezényli az együttest és – valószínűleg egy évek óta fennálló konfliktus miatt váratlan hirtelenséggel – szakít a zenekarral. • Concert tours in Spain and in Germany. Erich Bergel conducted the ensemble for the last time at the last German concert and unexpectedly broke up with the orchestra probably due to an ongoing conflict.

1990

Új bérletrendszert vezet be a zenekar Mozart-, Mahler- és Dohnányi-bérlet elnevezéssel. The orchestra introduced a new season ticket system, called Mozart-, Mahler- and Dohnányi-season tickets.

A filharmonikusok választmánya az olasz-amerikai származású Rico Saccanit választja meg az együttes új elnökkarnagyának.

Rico Saccani, who is of Italian-American origin, was elected the new president and chief conductor.

1997

1995

November 6. és 14. között Svájcban turnézik az együttes Oberfrank Géza vezényletével.

Between November 6 and 14, the orchestra went on a concert tour to Switzerland, conducted by Géza Oberfrank.

Május 11. és 22. között spanyolországi, majd novemberben japán hangversenykörúton vesz részt a zenekar Kovács János vezényletével. • Between May 11 and 22, the orchestra went on concert tours to Spain and later in November to Japan, conducted by János Kovács.

1998

A másfél évszázados jubileum alkalmából Bónis Ferenc impozáns könyvben foglalja össze a zenekar történetét. • On the occasion of the 150th anniversary, Ferenc Bónis summarized the orchestra's history in an impressive book.

2005

A zenekar ismét Japánban turnézik Kovács János vezényletével. • Another concert tour in Japan conducted by János Kovács.

2002

A Filharmóniai Társaság Zenekara Magyar Örökség Díjban részesül. The Philharmonic Society Orchestra received the Hungarian Heritage Award.

2010

2000

Japánban és Németországban turnézik az együttes. • The orchestra went on a concert tour to Japan and Germany.

2006

Novemberben ismét Japánba utazik a zenekar. • Another concert tour to Japan in November.

2003

Az együttes fennállásának 150. évfordulója. A november 20-i ünnepi hangversenyen a filharmonikusok első koncertjének műsorát ismétlik meg. • The orchestra's 150th anniversary. On the festive concert on November 20, they repeated the programme of the orchestra's very first concert.

2011

Az együttes az Operaház főzeneigazgatóját, Györfványi Ráth Györgyöt választja meg vezető karnagyának. • The orchestra elected the Opera's director, György Györfványi Ráth for the president and the chief conductor position.

JURO SZIMONOV a szovjetországi, moszkvai születésű zeneszerző, aki az orosz Állami Filharmónia és a magyarországi Magyar Állami Filharmónia vezényletével a Magyar Filharmóniai Társaság első karnagyja volt. 1963-ban kapott magyar állampolgárságot, és azóta is él és alkot Magyarországon. 1983-ban kapott magyar állampolgárságot, és azóta is él és alkot Magyarországon.

Ettől az évtől kezdve az izraeli származású Pinchas Steinberg tölti be az elnökkarnagyi pozíciót. Az együttes újból az ekkor felújított Vigadó épületében hangversenyezik. • From this year onwards, Pinchas Steinberg, who is of Israeli origin, is president and chief conductor. The concerts are held again in Vigadó.

2014

A Filharmóniai Társaság egykori bázisán, a Vigadóban tartja meg éves nagyzenekari hangversenyét. • The orchestra held their annual concert in Vigadó, i.e. the former seat of the Philharmonic Society.

2019

A szokásos születésnap-i ünnepi hangversenyt az együttes egykori elnökkarnagya, Rico Saccani vezényli a Művészetek Palotájában. • The usual birthday festive concert was conducted by former president and chief conductor Rico Saccani in Müpa (Palace of Arts), Budapest.

2021

TOMOMI NISHIMOTO
conducting
BUDAPEST PHILHARMONIC ORCHESTRA

2015

A zenekar Bad Kissingenben (Németország) és Japánban ad hangversenyeket. The orchestra gave concerts in Bad Kissingen, Germany, and Japan.

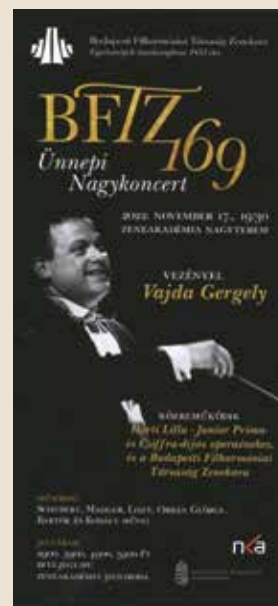
2020

A koronavírus-járvány miatt az együttes nem tudja megtartani szokásos jubileumi nagyzenekari estjét, ezért az online térben megtekinthető imázsfilmmel ünnepel. A videófelvétel alatt egykori elnökkarnagyuk, Dohnányi Schubert f-moll fantáziájából készült zenekari átdolgozása hangzik el Kovács János vezényletével. As the orchestra could not organize their usual jubilee concert evening as a result of the coronavirus pandemic, they celebrated it with an image-film available online. The film features their previous president and chief conductor Dohnányi's orchestration of Schubert's Fantasy in F Minor conducted by János Kovács.

2022

A zenekar 169. évfordulója alkalmából nagyszabású ünnepi hangversenyt tart a Zeneakadémián Vajda Gergely vezényletével. • The orchestra held an impressive concert on the occasion of the 169th anniversary at the Liszt Academy, conducted by Gergely Vajda.

A KEZDETEK

THE BEGINNING

A nemzeti zenede a philharmoniai társaságot fennállása ötvenedik évfordulójának alkalmából öszinte szerencskívánatainak kifejezése mellett a legmelegebben üdvözli.

A philharmoniai társaság fényes sikerekben gazdag felőrzés alatt működése alatt a hazai zeneművészet fejlesztése, a zenei műveltség színvonalának emelése, valamint a közönség zenei ízlésének nevelése által hervadhatatlan érdemeket szerzett.

A művelt magyar társadalom büszkeséggel tekint a philharmoniai társaság által elért nagy művészi eredményekre.

A nemzeti zenede a philharmoniai társaságnak ezen emlékünnepe alkalmából azon hőkívánatainak ad kifejezést, hogy az isteni gondviselés vezérelje a philharmoniai társaságot, hogy a hazai zeneművészetnek diadalmát a jövőben is vég nélkül gyarapíthassa bábérjait.

Kelt Budapesten, 1903. évi május hó 3-án.

Gnóf Zichy Géza

a nemzeti zenede elnöke.

A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara 1853. november 20-án tartotta meg első hangversenyét a Nemzeti Múzeum dísztermében.¹ A koncertet a filharmonikusok alapításában is nagy szerepet vállaló komponista, Erkel Ferenc (1810–1893) vezényelte, aki ezt követően tizennyolc évig irányította az együttest.² A zenekart a tizenegy évvel korábban létrejött Bécsi Filharmonikusok mintájára hozták létre, ám hivatalos alapszabályait csak az 1867-es osztrák-magyar kiegyezést követően, 1870-ben fogadták el.³ Erkel Ferenc után egy ideig a külföldön világhírnévre szert tett dirigens, Richter János (1843–1916), majd Erkel fia, Sándor (1846–1900) vezette a zenekart.⁴ A kezdeti időszak hangversenyein jelentős hazai és külföldi kompozíciók magyarországi bemutatására került sor: ilyen volt Ludwig van Beethoven

The Orchestra of the Budapest Philharmonic Society held its first concert on November 20, 1853 in the Hungarian National Museum's Ceremonial Hall.¹ The concert was conducted by Ferenc Erkel (1810–1893), a composer who played a major role in the establishment of the Philharmonic Society, and who subsequently led the orchestra for eighteen years.² The orchestra was modelled on the Vienna Philharmonic Orchestra, which had been founded eleven years earlier, but the official statutes of the Hungarian ensemble were adopted only in 1870, after the Austro-Hungarian Compromise.³ After Ferenc Erkel, the orchestra was led for a while by János (Hans) Richter (1843–1916), a conductor who had achieved world fame abroad, and later by Erkel's son Sándor (1846–1900).⁴ The concerts of the initial period featured the Hungarian premieres of important Hungarian and foreign compositions, such as the first complete performance of Ludwig van Beethoven's (1770–1827) Symphony No. 9 (Op. 125) in 1865 or Gustav Mahler's (1860–1911), Symphony No. 1 in 1889; at that time Mahler was working in Budapest as a young conductor at the beginning of his career.⁵ In addition to Mahler, the orchestra performed with a number of internationally renowned composers and guest conductors from the onset, such as Ferdinand Löwe (1865–1925), Felix Mottl (1856–1911), Sieg-

(1770–1827) IX. szimfóniájának (op. 125) 1865-ös első teljes magyarországi előadása vagy a pályakezdő karmesterként Budapesten tevékenykedő Gustav Mahler (1860–1911) I. szimfóniájának ősbemutatója 1889-ben.⁵ A zenekarral Mahleren kívül már a kezdetektől fogva számos nemzetközi rangú zeneszerző és vendégkarmester – például Ferdinand Löwe (1865–1925), Felix Mottl (1856–1911), Siegfried Wagner (1869–1930) és Hermann Levi (1839–1900) – is fellépett.⁶ Kiemelkedő jelentőségűnek számítanak továbbá Johannes Brahms (1833–1897) budapesti hangversenyei: Brahms saját műveinek szólistájaként és karmesterként – például I. (op. 68) és II. szimfóniájának (op. 73) és *Akadémiai ünnepi nyitányának* (op. 80) dirigenseként – is vendégeskedett a zenekarnál néhány alkalommal.⁷

Bár az együttes legkorábbi időszakából igen kevés irattári anyag maradt fenn a zenekar gyűjteményében, jelentőségüket tekintve ezek kétségtelenül nagy fontossággal bírnak a kezdeti időszak minél pontosabb megismeréséhez. A filharmonikusok megőrizték első hangversenyük műsorlapját, s ezen kívül az előbb említett Mahler- és Brahms-koncertekét is. Különleges jelentőséggel bírnak az együttes 1870-ben rögzített alapszabályai is, amelyek jelenleg a későbbi, módosított iratokkal egybefűzött *A Filharmóniai Társaság alapszabályai* című kötetben lelhetők fel. A hivatalos iratok közül a filharmonikusok alapító okiratának csupán a másolata található meg az együttes gyűjteményében – az eredeti dokumentum lappang –, ám hasonmása megjelent a Mészáros Imre (1860–1913) és Isoz Kálmán (1878–1956) által összeállított, 1903-ban kiadott jubileumi kötetben.⁸ Ehhez az ötvenéves évfordulóhoz még számos dokumentum köthető, például az a díszes gratuláló levél is, amelyet a Nemzeti Zenede elnöke, gróf Zichy Géza (1849–1924) írt az együttes jubileuma alkalmából a zenekarnak. A hivatalos iratokon kívül unikális jelentőséggel bírnak az együttes 1880-as évekbeli hangszerjegyzékei is, ugyanis ilyen típusú dokumentum a későbbi időszakban vagy nem készült, vagy nem maradt fenn. A zenekar nagy becsben őrzi – és az utóbbi években restauráltatta is – Gustav Mahler 1889. november 19-én kelt levelét, amelyet I. szimfóniájának ősbemutatója előtt írt a filharmonikusoknak. Hasonló személyes emlék az együttes gyakran visszatérő vendége, Johannes Brahms névjegykártyája és Richter János karmesteri pálcája is.

fried Wagner (1869–1930) and Hermann Levi (1839–1900).⁶ Johannes Brahms' (1833–1897) concerts in Budapest are also of particular importance: Brahms made a few guest appearances as a soloist and also as a conductor of his own works – for instance conducting his symphonies No. 1 (Op. 68) and 2 (Op. 73), and his *Academic Festival Overture* (Op. 80).⁷

Although there are very few materials in the orchestra's archives from their earliest period, they are undoubtedly of great importance for a better understanding of the early history. The Philharmonic Society preserved the programme of their first concert and those of the previously mentioned Mahler and Brahms concerts. The orchestra's statues from 1870 are also significant; they are included in the bound collection entitled *The Statues of the Philharmonic Society* together with further documents from later periods. Of the official documents, only a copy of the orchestra's founding charter is found in their collection; the location of the original document is unknown. However, its copy was included in the 1903 jubilee publication compiled by Imre Mészáros (1860–1913) and Kálmán Isoz (1878–1956).⁸ There are a number of other documents connected with the 50th anniversary, such as Nemzeti Zenede (National Conservatory for Music) president, Count Géza Zichy's (1849–1924) ornate letter congratulating the orchestra on the anniversary. In addition to the official documents, the orchestra's instrument registers from the 1880s are also of great significance because this type of document was not made or preserved in the later periods. Gustav Mahler's letter on November 19, 1889, written to the orchestra before the premiere of his symphony No. 1, is also cherished by the ensemble: they have recently had it restored. Johannes Brahms' visiting card and János Richter's baton are similarly cherished personal memorabilia.

- 1 Bónis Ferenc, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005), 10.
  - 2 I.m., 9–21.
  - 3 A Budapesti Filharmóniai Társaság alapszabályai a HUN-REN BTK Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívumban elhelyezett letéti anyagban tanulmányozhatók.
  - 4 A hangversenyek pontos adatait lásd Bónis Ferenc kötetének (Bónis, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje*, i.m.) CD-mellékletében. A listát Wellmann Nóra állította össze.
  - 5 Bónis, i.m., CD-melléklet. Az együttes által a legkorábbi időszakban bemutatott magyar zeneművekhez lásd: Mészáros Imre – Isoz Kálmán (szerk.), *A Filharmóniai Társaság múltja és jelene. 1853–1903* (Budapest: Hornyánszky Viktor császári és királyi udvari nyomdája, 1903), 79–95.
  - 6 Bónis, i.m., CD-melléklet.
  - 7 I.h.
  - 8 Mészáros–Isoz, i.m., 54.
- 1 Ferenc Bónis, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* [The One Hundred and Fifty Years of the Budapest Philharmonic Society. 1853–2003] (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005), 10.
  - 2 Ibid., 9–21.
  - 3 The statutes of the Budapest Philharmonic Society are available for research at the Archives for 20th–21st Century Hungarian Music of the Institute for Musicology, HUN-REN Research Centre for the Humanities.
  - 4 The exact data of the concerts are listed in the CD supplement to Ferenc Bónis' *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* [The One Hundred and Fifty Years of the Budapest Philharmonic Society. 1853–2003]. The list was compiled by Nóra Wellmann.
  - 5 Bónis, *ibid.*, CD supplement. On the compositions performed by the orchestra in the earliest period see: Imre Mészáros – Kálmán Isoz (eds.), *A Filharmóniai Társaság múltja és jelene. 1853–1903* [The Past and Present of the Philharmonic Society. 1853–1903] (Budapest: Hornyánszky Viktor császári és királyi udvari nyomdája, 1903), 79–95.
  - 6 Bónis, *ibid.*, CD supplement.
  - 7 Ibid.
  - 8 Mészáros–Isoz, *ibid.*, 54.

FILHARMONIAI TÁRSULAT

BUDAPESTEN.

Kraft Erklärung
Kraft welches wir kühnere als
 Unternehmen der in der 1853/54-ger Concert-
 saison im grossen Saale des ungarischen National-
 museums zu gebenden "Philharmonische
 Concerte" uns verpflichten, dass wir unter Kon-
 trolle eines Herrn Museumsbeamten von den
 Einnahmen diese Concerte nach Abzug der
 Mithung, Beleuchtung, der Verbeischaftung
 von nothwendig diabolische und Traus-
 port der Instrumente, der Bestreitung des
 Dienstpersonals, der Fruchtkosten für Billets
 und Programme und sonstige kleiner
 Auslagen - den 5ten Theil der Provenuenz
 des Museumsgeländes ^{gebäude} widmen von den
 anderen 4- Theiltheilen aber alle irgend
 dabei vorkommende Künstlerhonorare
 bestreiten.

In Nahmer und in Einverständnis des
 Nat. Theat. Orch.

Part. im October 1853.

Leopold Fuchs 1. Cellist
 Arthur Pfeiffer 1. Violoncellist

Franz Ertel
 1. Cap. des N. T.
 Carl Doppel Kap.

Franz Doppel " "
 Adolph Hofme Orchesterleiter
 Karl Huber " "
 Leopold Ertel 1. Fagottist

Erklärung.

Konnt wacher wir Untergewalt als
 Unternehmung der in der 1854-ger
 Langzeitfrist im großen Saal des
 kaiserlichen Nationalmuseums zu gebenden
 „Philharmonische Konzerte.“ und beabsichtigten
 daß wir unter Kontrolle eines hohen
 Musikdirektors von der kaiserlichen
 dieser Konzerte nach Abzug der Gehälter,
 Lehrgeltern, der Gehaltszahlung von
 notwendigen Musikern im Saalgebäude
 der Justizkanzlei, der Besetzung der
 Dienstadt, der Laubblätter für
 Licht und Heizung und sonstigen
 kleinen Ausgaben den fünften Teil
 der Einnahme der Musikgesellschaft
 wissen, von den anderen vier Fünft-
 theil aber alle in dem dabei verwen-
 deten Dienstleistungen bestanden.

In Wien im fünften Landstrasse No. 10. Theat. Prokators.
 Wien im Oktober 1853.

Anton Pfeiffer, 1ter Violoncell-Capellmeister der k. k. Theat.

Carl Doppler, Organist
 Franz Doppler, Organist
 Adolph Kohne, Orchesterdirektor
 Karl Hübsch, Orchesterdirektor
 Leopold Eisler, 1ter Fagottist
 Leopold Such, 1ter Cellist

1. A filharmonikusok alapító okiratának másolata az együttes gyűjteményéből
 Copy of the founding charter of Philharmonic Society from the collection of the orchestra

2. A filharmonikusok alapító okiratának hasonmása a Mészáros Imre és Isov Kálmán által összeállított, 1903-ban kiadott jubileumi kötetben • Original copy of the founding charter of the Philharmonic Society in the jubilee volume compiled by Imre Mészáros and Kálmán Isov, published in 1903

3.

4.

5.

3. Erkel Ferenc portréja • Portrait of Ferenc Erkel
4. Erkel Sándor portréja • Portrait of Sándor Erkel
5. A Filharmóniai Társaság tagjai 1890-ben, Erkel Sándor 100. dirigensi fellépésekor • The Philharmonic Society's members in 1890, a photo taken on the occasion of Sándor Erkel's 100th concert conducting the orchestra

6.

AZ ELSŐ

Vasárnap, 1853-ki november 20-kán tartandó

HANGVERSENY

PROGRAMMJA.

1. A 7-dik számú symphonia A-Dur-ban van Beethoven Lajostól.
2. Aria di bravura Mozart „Don Juan“-jából, éneklé Lesniewska kisasszony.
3. Lakadalmi induló a „nyaréji álom“-ból Mendelssohn-Bartholdytól.
4. „Struensee“ nyitánya Meyerbeertől.

Minden egyes hangversenyen következő belépti árak lesznek:

Körzseki	2 fr. — kr. 50.
Számozott szék a teremben	1 „ 30 „
Belépti jegy a terembe	1 „ — „
Számozott szék az I. karra	1 „ — „
Belépti jegy a II. karra	— „ 20 „

A hangversenyek jövedelmének egy része a museumi kert javára fordittatik.

Kezdete esti fél 5 óraker.

Az igazgató válaszlánya.

Pest, Samstag, den 25. März.

PHILHARMONISCHES CONCERT

im grossen städtischen

REDOUTENSALE

ausgeführt durch das Orchester des Nationaltheaters mit Verstärkung

unter der Leitung

des **Generalmusik-Direktors Hrn.**

FRANZ ERKEL.

PROGRAMM:

Mozart's
Ouverture zur „Zauberflöte.“

Haydn's
Arie aus der „Schöpfung“ vorgetragen v. Fr. Pauli

Beethoven's
9. Symphonie mit Schlusschor über Schillers Ode: „an die Freude“ (Uebersetzt von Franz Ormay) für grosses Orchester, 4 Soli und Chor. Soli's vorgetragen: Sopran: Frau **Pauli**, Alt: Frl. **Kendelényi**, Tenor: Hr. **Pauli**, Bass: Hr. **Kőszegi**. Chor: Das städtische Chorpersonal des Nationaltheaters.

(Die Damen Frau Pauli, Fräulein von Kendelényi, die Herren Pauli u. Kőszegi sowie sämtliches Chorpersonal haben ihre Mitwirkung mit Bewilligung des Hrn. Intendanten Hofrath v. Radótfay gefälligst zugesagt.)

Eintrittspreise:

Eine **Loge** mit 6 Sitzen 20 fl. Eine **Loge** mit 4 Sitzen 15 fl. **Cerclesitz** 3 fl. **Nummerirter Sitz** 2 fl. **Eintrittskarte** 1 fl. Billets sind zu haben: in der Kunsthandlung der Hrn. **Joh. Treichlinger, Köszvölgyi & Comp. Adolf Kugler** dann in der **Redoutenkanzlei**, am Tage der Vorstellung an der **Kassa**.

Anfang 7, Kassaeröffnung 6 Uhr.

Pest, 1853. März. 25. Gustav'scher Verlag. E. N. M. G.

7.

6. Az első hangverseny műsora (1853. november 20.) • The programme of the first concert (November 20, 1853)
7. Műsorlap Ludwig van Beethoven IX. szimfóniájának (op. 125) első magyarországi előadásáról (1865. március 25.) • The programme of the Hungarian premiere of Ludwig van Beethoven's Symphony No. 9 (Op. 125) (March 25, 1865)

Uj orszagos nemzeti zenehazi zenehar által alakított
Pesti magyar philharmoniai tarsulat alapzabalyai.

Alapzabalyok

I. A tarsulat alakitasa es czelja.

1. §

Uj orszagos nemzeti zenehazi zenehar tagjai elhatározták, hogy
Pesti magyar philharmoniai tarsulat cím alatt tarsu-
latot alakitanak, melynek czelja hjarolag klasszikus
bessu zeneművek diadara által a zeneművészet és kö-
lönsen a magyar zene iránti érdekeltséget mindenképp
felélesztési és állandosítani.

2. §

A nemzeti zenehazi zenehar minden gerjedott művésze-
nek jogában áll a tarsulat tagjává lenni, és egyen-
mint tartozik az által követkei tarsulati zabaly-
kat kötelezőnek elismerni és azokhoz magat szor-
uan alkalmazni.

3. §

A tarsulat minden év Majus havában rendszer közzé-
teszt tart.

A közgyűlésnek tanácskozásának tárgyai.

- a) A karnagy megovalasasa,
- b) A nyelvi tiszor álló választmány megovalasasa,
- c) Uj adandó hangversenyek szamanak kijelölése,
- d) A hangverseny helyisegének megovalasasa,
- e) A tarsulaton kívül eső művészek igénybevitelise fe-
lette katasolat.

9.

8. *Az együttes 1870-ben rögzített alapszabályai* • The statutes of the orchestra, registered in 1870

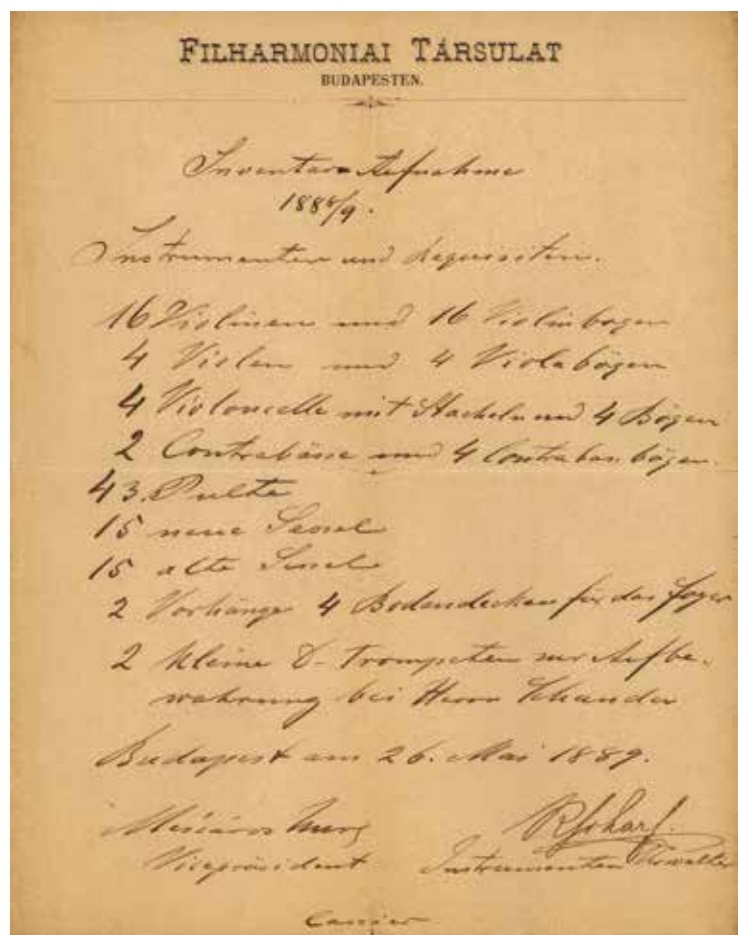
9. *A fiatal Richter János* • The young János (Hans) Richter

10. *Richter János karmesteri pálcája* • János (Hans) Richter's baton

11. *Az együttes hangszerjegyzéke az 1888/1889-es évből*
Instrument register of the orchestra from the 1888/1889 season

10.

11.

Hangversenybérlet III. szám.

Budapest, szerdán 1890. december hó 17-én esti 7 $\frac{1}{2}$ óraker
a magyar királyi operaház zenekarából alakult Filharmoniai társulat

KALISCHNÉ-LEHMANN LILI
asszony,

Dr. BRAHMS JÁNOS
úr, és

D'ALBERT JENŐ
úr, zongoraművész, szíves közreműködésével

ERKEL SÁNDOR
karaggy vezénylete alatt

FILHARMONIAI HANGVERSENYT
tervez a fővárosi vígadó nagy termében.

MŰSOR:

1. *Schubert*. »Symphonia» II-moll, a) Allegro moderato, b) Andante con moto.
2. *Brahms*. »II. Zongoraverseny» (op. 85, B-dúr), 1. Allegro non troppo.
2. Allegro appassionato, 3. Andante, 4. Allegretto grazioso.
A szerző vezénylete alatt
előadja *d'Albert Jenő* úr.
3. *Weber*. Magándal »Oberonból» (C-cisz-dúr)
éneklé *Kalischné-Lehmann Lili* asszony.
4. *Brahms*. »Academische Festouverture» *a szerző vezénylete alatt*
A Bösenlofer-féle hangversenyzongorát CHMEL és FIA cs. és kir. udvari
szállító szívesárgóval engedték át.

Jegyek kaphatók: Rózsavölgyi és társa cs. és kir. udv. zeneműkeres-
kedésben, Kristóffy B., valamint a hangverseny napján az esteli pénztárnál.

Előadás alatt az ajtók zárva maradnak.

IV-dik filharmoniai hangverseny 1891. január 14-én

THOMSON CÉSAR
tanár úr, hegedűművész közreműködésével.

szállító, szíves árgóval engedték át.

12.

12. Johannes Brahms 1890. december 17-i budapesti fellépésének műsora • The programme of Johannes Brahms' performance in Budapest on December 17, 1890

13. Johannes Brahms névjegykártyája
Johannes Brahms' visiting card

14. Műsorlap Gustav Mahler I. szimfóniájának 1889. november 20-i magyarországi ősbemutatójáról • The programme of the premiere of Gustav Mahler's Symphony No. 1 in Hungary on November 20, 1889

JOHANNES BRAHMS

Wieden, Karlsplatz 4.

13.

Hangversenybérlet II. szám.

Budapest, szerdán 1889. november hó 20-án esti 7 $\frac{1}{2}$ óraker
a magyar királyi operaház zenekarából alakult Filharmoniai társulat

BRAGA HERMIN
asszony, énekes és kir. kamarazenekezelő és

MAHLER GUSZTÁV
úr, a magyar kir. operaház művészetl igazgatója szíves közreműködésével

ERKEL SÁNDOR
karaggy vezénylete alatt

FILHARMONIAI HANGVERSENYT
tervez
A FŐVÁROSI VÍGADÓ NAGY TERMÉBEN.

MŰSOR:

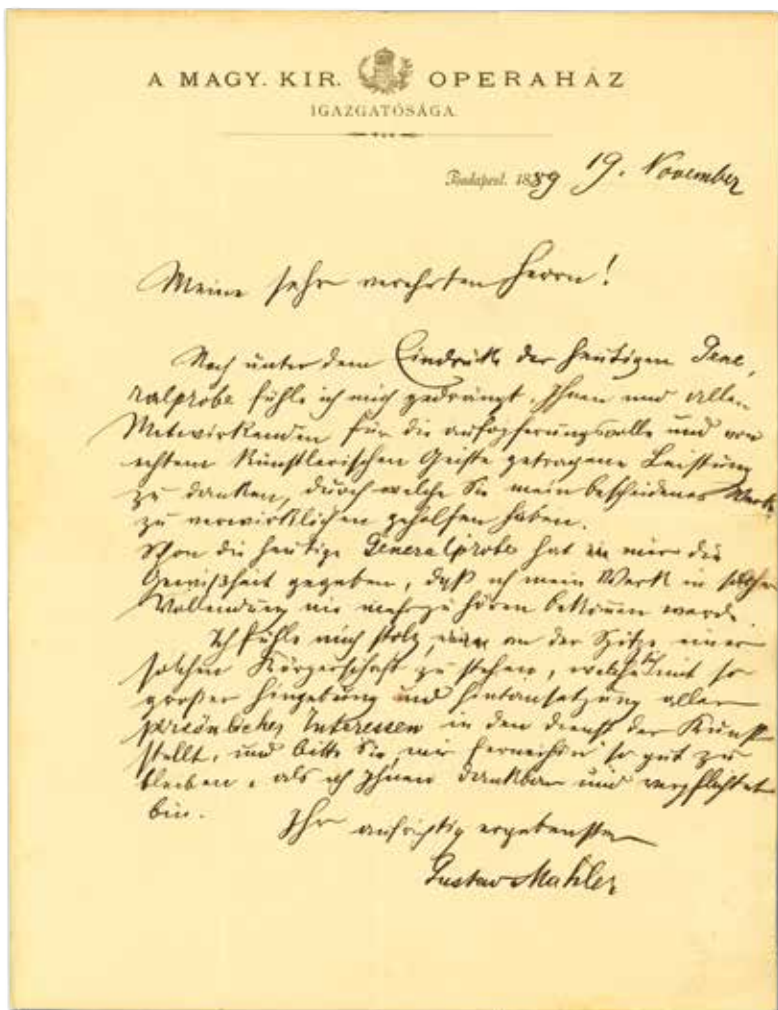
1. *Cherubini*. »Abencerage», nyitány.
2. *Mahler*. »Symphoniai költemény» két részben.
I. rész: 1. Bevezetés és Allegro comodo. 2. Andante. 3. Scherzo.
II. rész: 4. A la pompe funebre; attacca. 5. Molto appassionato.
Kézirat, *első előadás* a szerző vezénylete alatt.
3. *Mozart*. Magándal »Figaro lakodalmából». (Cherubin dallama.)
Braga Hermin asszony.
4. *Bach-Abert*. »Preludium, choral és fuga».

Jegyek kaphatók: Rózsavölgyi és társa cs. és kir. udv. zeneműkeres-
kedésben, Kristóffy B., valamint a hangverseny napján az esteli pénztárnál.

Előadás alatt az ajtók zárva maradnak.

III-ik filharmoniai hangverseny 1889. decz. 4-én

14.

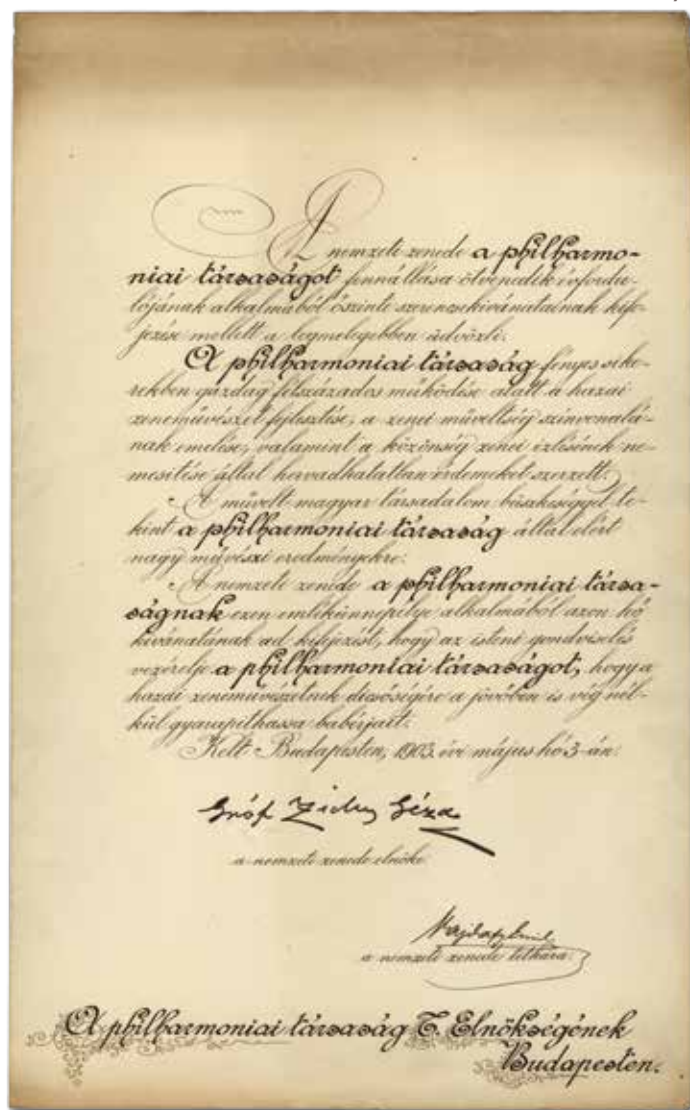
15.

15. Gustav Mahler levele a zenekarnak I. szimfóniája ősbemutatója előtt (1889. november 19.) • Gustav Mahler's letter to the orchestra written before the premiere of his Symphony No. 1 (November 19, 1889) on December 17, 1890

16. Reményi József: Erkel-emlékérmé (1923). „Erkel Ferenc, a Filharmóniai Társaság Alapítója / A Budapesti Filharmóniai Társaság 70 éves fennállása 1853–1923 – Kiváló Szolgálatok Erdeméül.” • József Reményi: Erkel Commemorative Coin (1923). “Ferenc Erkel, Founder of the Philharmonic Society / 70 Years of the Budapest Philharmonic Society 1853–1923 – In Honour of Distinguished Service.”

17. A Nemzeti Zenede elnökének, gróf Zichy Gézának gratulációja az együttes fennállásának 50. évfordulóján (1903) • National Conservatory of Music president Count Géza Zichy's congratulations on the occasion of the orchestra's 50th anniversary (1903)

17.

16.

A M. KIR. OPERAHÁZ TAGJAIBÓL ALAKULT
FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG

A 20. SZÁZAD ELSŐ FELE

THE FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY

A Kerner- és a Dohnányi-korszak • The Kerner- and the Dohnányi-era

A budapesti filh. társaság rendezésére.

Keu mulasztások el, by a rendezés
asm lejárat, akik kényari hányversemenen
közreműködtek, külön köszönet és dícséretet
ne mondjak teljesítőnyükért, megint csak az
elragadtak lejján nyilatkozatom

Johann Antal

Bpest, 1932. márcs. 13.

A 20. század első felében két meghatározó jelentőségű karmester irányította az együttest: 1900 és 1919 között Erkel Sándor tanítványa, Kerner István (1867–1929), 1919 és 1944 között pedig a nemzetközi hírű zongoraművész és zeneszerző, Dohnányi Ernő (1877–1960). A két karmester személyisége és működésének jellege alapvetően különbözött egymástól. Míg a konzervatívabb beállítottságú Kerner műsorainak gerincét Ludwig van Beethoven, Richard Wagner (1813–1883) és Pjotr Iljics Csajkovszkij (1840–1893) művei alkották, addig Dohnányi műsorösszeállítása szélesebb spektrumot ölelt fel: hazai és külföldi kortársakat, valamint Beethoven előtti mestereket is előszeretettel szerepeltetett a koncertprogramokon.¹ Mindemellett Dohnányi, zeneszerzői és előadóművészi pályafutásának kezdetétől fogva, számos zongoraverseny szólistájaként is közreműködött a zenekar

In the first half of the 20th century, the orchestra was led by two significant conductors: between 1900 and 1919 by István Kerner (1867–1929), a pupil of Sándor Erkel's, and between 1919 and 1944 by the internationally renowned pianist and composer Ernst (Ernő) von Dohnányi (1877–1960). The personalities of the two conductors were fundamentally different. While the more conservative Kerner's programmes were based on works by Ludwig van Beethoven, Richard Wagner (1813–1883) and Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840–1893), Dohnányi's programmes covered a broader spectrum including both Hungarian and foreign contemporaries as well as composers before Beethoven.¹ In addition, from the very beginning of his career as a composer and performer, Dohnányi regularly performed in the orchestra's concerts as a soloist in several piano concerts, and later, as its president conductor, he frequently conducted the orchestra while sitting at the piano.² What is more, the orchestra performed such important compositions during this period as Béla Bartók's (1881–1945) *Dance Suite* (1923) and *Cantata profana* (1930), or Zoltán Kodály's (1882–1967) *Psalmus Hungaricus* (1923) and *Dances of Galánta* (1933), which was dedicated to the orchestra.³ In many ways, the Dohnányi-era can be considered a golden age in the orchestra's history: this was the time when they had extensive concert tours abroad and performed with several foreign guest conductors, including Wilhelm Furtwängler (1886–1954) and Willem Mengelberg (1895–1945). However, the development of their international fame was halted by World War 2.

István Kerner's contribution is documented by several relics preserved in the orchestra's archives: photographs, concert programmes and letters. Kerner's letter to the orchestra members written in 1918, in which he resigned from the president and the chief conductor post due to his deteriorating health, is particularly inter-

hangversenyein, s később, elnökkarnagyként gyakran a hangszer mellől is vezényelte őket.² Ráadásul ebben az időszakban olyan jelentős kompozíciók előadására vállalkozott az együttes, mint Bartók Béla (1881–1945) *Tánszvitje* (1923) és a *Cantata profana* (1930) vagy Kodály Zoltántól (1882–1967) a *Psalmus Hungaricus* (1923), valamint az együttes fennállásának nyolcvanadik évfordulójára komponált *Galántai táncok* (1933).³ A Dohnányi-korszak több szempontból is aranykor-nak tekinthető a zenekar történetében: erre az időszakra tehető az első hosszabb koncertturné az ország határain kívül, mint ahogy számos külföldi világsztár vendégkarmester – köztük például Wilhelm Furtwängler (1886–1954) és Willem Mengelberg (1895–1945) – is ekkor vezényelte az együttest. A nemzetközi hírnév kibontakozását azonban a II. világháború megakasztotta.

Kerner István működését több, az együttes archívumában megőrzött emlék dokumentálja: fényképek, műsorok és levelek. Ez utóbbi dokumentumcsoportból különösen érdekes Kernernek az a zenekar tagjainak címzett levele, amelyben 1918-ban egészségügyi állapotának megromlására hivatkozva lemond elnökkarnagyi posztjáról. A korai időszak legismertebb felvétele Kernerről és zenekaráról 1903-ban készült Strelisky Sándor (1851–1922) jóvoltából. A kép különlegessége, hogy a korszak fényképészeti technikája még nem tette lehetővé nagyobb létszámú csoportképek létrehozását, így Strelisky a száztagú együttes tagjait egyenként fotózta le, és helyezte el őket a nagyzenekarban elfoglalt helyük szerint a képen.⁴ Az archívumban megőrzött több száz hangversenyműsor közül ritkaságszámba megy az a 1914. december 18-i műsorlap, amely a Wagner-művek előadását kultiváló Kerner műsorösszeállítását dokumentálja. Ez utóbbi dokumentum, amelynek alján egy szavazólap látható, ráadásul arról tanúskodik, hogy a zenekar a közönséggel kívánta megszavaztatni a filharmonikusok következő hangversenyének műsorát. A Kerner- és Dohnányi-korszak közötti átmenetet képviseli annak az 1919. március 24-i Beethovenestnek a műsora, amelyen Dohnányi zongoraművészként működött közre és Kerner vezényelt, később, a Dohnányi irányította időszakban Kerner szintén számos alkalommal vezényelte vendégként a filharmonikusokat.

Dohnányi karmesteri tevékenységét érzékletesen szemlélteti a *Pesti Napló Képes Mellékletében* 1934. január 14-én

esting. The best-known photograph of Kerner and his orchestra from the early period was made in 1903, by Sándor Strelisky (1851–1922). It is a unique picture because the photographic technique of the time did not yet make it possible to take group photos of many people, so Strelisky took individual photographs of the hundred musicians and placed them in the picture according to their position in the orchestra.⁴ Among the hundreds of concert programmes preserved in the orchestra's archives, that on December 18, 1914 is a rarity documenting Kerner's preference for Wagner compositions. There is a ballot slip at the bottom of the sheet indicating that the orchestra wanted the audience to vote for the programme of the following concert. The transition between the Kerner- and the Dohnányi-era is represented by the programme of the Beethoven-evening on March 24, 1919: the concert was conducted by Kerner while Dohnányi performed as a pianist. Later, during the Dohnányi-era, Kerner performed with the orchestra several times as a guest conductor.

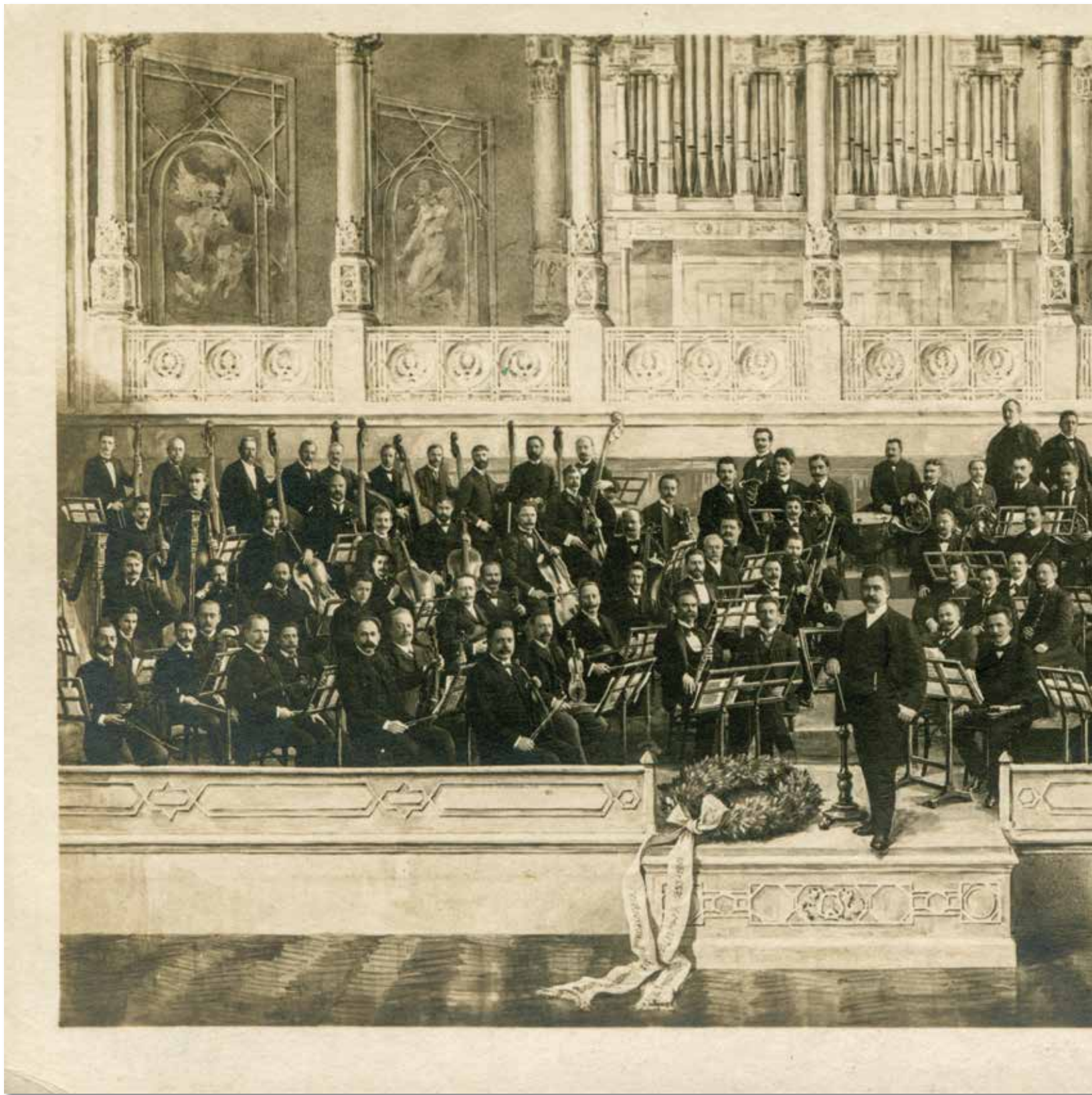
Dohnányi's activity as a conductor is vividly illustrated by the article published in the daily *Pesti Napló's Illustrated Supplement* of January 14, 1934, which documented the audience's reactions during the performance of Beethoven's Symphony No. 6 (Op. 68).⁵ In addition to Beethoven's compositions, Dohnányi's repertoire included many more composers' works. The typed document from 1939 with the president conductor's handwritten notes gives an interesting insight into his programme compilation concept. In addition to the written documents, the Dohnányi-era is illustrated by other exhibited objects. Among them two memorabilia, which were presented to Dohnányi by the orchestra members in 1927, are particularly interesting: a gold-plated laurel wreath, and a plaque on velveteen base for the Beethoven-

megjelent, fényképekkel tűzdelt cikk, amely a közönség reakcióit rögzíti Beethoven VI. szimfóniájának (op. 68) előadása közben.⁵ Beethoven művein kívül természetesen számos zeneszerző kompozíciója szerepelt még Dohnányi repertoárjában – műsorösszeállítás-koncepciójának egyik szegmensébe enged betekintést az az 1939-ből származó gépiratos dokumentum, amely az elnökkarnagy kézíratos kiegészítéseit tartalmazza. A Dohnányi-korszakhoz az írásos dokumentumokon kívül néhány tárgyi emlék is kapcsolódik. Közülük kiemelkedően látványos az a két emléktárgy, amelyet a filharmonikusok ajándékoztak Dohnányinak 1927-ben: az egyik egy aranyozott babérkoszorú, a másik pedig egy, a Beethoven-centenárium alkalmából plüss alapzatra készített plakett. Szintén 1927-ben, Dohnányi művészi pályafutásának harmincadik évfordulójáról emlékezik meg az a Dohnányi-érme, amelyet a neves szobrász-, érem- és plakettművész, Reményi József (1887–1977) készített.

- 1 A hangversenyek pontos adatait lásd Bónis Ferenc kötetének CD-mellékletében: *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005); valamint: Csuka Béla–Laskai Anna–Wellmann Nóra, „A Budapesti Filharmóniai Társaság magyarországi repertoárja Dohnányi Ernő elnökkarnagyi működése időszakában (1919–1944).” https://zti.hu/files/mza/publikaciok/Laskai_BFTZ_Repertoar.pdf (Utolsó megtekintés: 2023. szeptember).
- 2 Csuka–Laskai–Wellmann, i.m.
- 3 I.h.
- 4 Strelisky munkásságához és a fénykép történetéhez lásd továbbá: Baji Etelka, „Amikor még egy zenekar fotójához egyenként kellett fényképezni a zenészeket. Strelisky Sándor, az összemásolt képek mestere – FényképTár” (2019. június 6.). <https://fidelio.hu/vizual/amikor-meg-egy-zenekar-fotojahoz-egyenkent-kellett-fenykepezni-a-zeneszeket-145864.html> (Utolsó megtekintés: 2023. október).
- 5 N.N., „Beethoven. Lélektani tanulmány a Filharmóniai Társaság hangversenyének közönségéről, mialatt Dohnányi Ernő Beethoven VI. szimfóniáját dirigálta”, *Pesti Napló Képes Melléklete* (1934. január 14.).

centenary. Another memorabilia from 1927 is a Dohnányi-coin created by renowned sculptor and plaque artist József Reményi (1887–1977), commemorating the composer's 30th anniversary.

- 1 On the exact data of the concerts, see: CD supplement to Ferenc Bónis: *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* [The One Hundred and Fifty Years of the Budapest Philharmonic Society. 1853–2003] (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005); and: Béla Csuka–Anna Laskai–Nóra Wellmann, “A Budapesti Filharmóniai Társaság magyarországi repertoárja Dohnányi Ernő elnökkarnagyi működése időszakában (1919–1944).” [The Hungarian Repertoire of the Budapest Philharmonic Society During the Period of Ernst von Dohnányi's Activity as President Conductor]. https://zti.hu/files/mza/publikaciok/Laskai_BFTZ_Repertoar.pdf (Last visited: September, 2023).
- 2 Csuka–Laskai–Wellmann, *ibid.*
- 3 *Ibid.*
- 4 On Strelisky's works and the history of the photograph, see also: Etelka Baji, “Amikor még egy zenekar fotójához egyenként kellett fényképezni a zenészeket. Strelisky Sándor, az összemásolt képek mestere – FényképTár” (June 6, 2019) [When One had to Take Photos of the Musicians Individually for an Orchestra's Group Photo. Sándor Strelisky, Master of Compiling Photographs from Individual Ones]. <https://fidelio.hu/vizual/amikor-meg-egy-zenekar-fotojahoz-egyenkent-kellett-fenykepezni-a-zeneszeket-145864.html> (Last visited: October, 2023).
- 5 N.N., “Beethoven. Lélektani tanulmány a Filharmóniai Társaság hangversenyének közönségéről, mialatt Dohnányi Ernő Beethoven VI. szimfóniáját dirigálta” [Beethoven. A Psychological Study on the Audience at the Philharmonic Society's Concert, while Ernst von Dohnányi is Conducting Beethoven's Symphony No. 6], *Pesti Napló Illustrated Supplement* (January 14, 1934).

1. Kerner István és a Budapesti Filharmoniai Társaság.
Képeslapfotó Strelisky Sándor 1903-ban készített felvétele alapján
István Kerner and the Budapest Philharmonic Society. Postcard
photograph based on Sándor Strelisky's photograph taken in 1903

FILHARMONIAI TÁRSASÁG.

1919. március 24-én

a Városi Színházban

BEETHOVEN-EST.

Vezényel:

Kerner István

főzeneigazgató, díszelnök.

Közreműködik:

Dohnányi Ernő

zongoraművész.

MŰSOR:

1. III. Leonora-nyitány.
2. Zongoraverseny (C-moll.) Dohnányi Ernő.
3. III. Szimfonia (Eroica)

Jegyek 20.— koronától 2.— koronáig válthatók Rózsavölgyi és Társánál, Szervita-tér 5. és Andrásy-ut 45. és a Városi színház pénztáránál.

HERTZÉNY JÓSEF BUDAPEST 70814

Pénteken, 1914 december 18-án este 8 órakor
a NÉPOPERÁBAN részben a Sajtó-
Othon hadikórháza javára

Kerner István

magy. kir. operaházi karnagy vezetése alatt

X-ik népszerű filharmóniai hangverseny

MŰSOR:

WAGNER-EST.

1. „A BOLYGÓ HOLLANDI” nyitánya.
2. BACCHANALE „Tannhäuserből”.
3. „LOHENGRIN” III-ik felvonásának előjátéka.

15 perc szünet.

4. ELŐJÁTÉK és „SZERELMI HALÁL”
„TRISTAN és ISOLDE” operából.
5. „RIENZI” nyitánya.

Jegyek kaphatók a Népoperában, Béd Testvérek (Kossuth Lajos-
utca és Andrásy-út), Rózsavölgyi és Tsa (Szervita-tér, Andrásy-
út), Breuer nővérek (Podmaniczky-utca és Teréz-körút sarkán).

Helyárak 2 K-tól 30 fill.-ig.

ELŐLEGES JELENTÉS.

Szombaton, 1914 december 26-án este 8 1/2 órakor az ORSZ. ZENEAKADÉMIA nagytermében

Rendkívüli filharmóniai hangverseny

a Társaság özvegy- és árvasegélyező Egylete javára,
KERNER ISTVÁN karnagy vezetése alatt BARÉ
EMIL tanár, hegedűművész közreműködésével.

Ezen hangversenyre jegyek kizárólag Rózsavölgyi és Társá
zeneműkereskedésében 1—5 koronáig kaphatók.

XI-ik népszerű filharmóniai hangverseny

a szokott helyárral szerdán, december hó 30-án
este 8 órakor a NÉPOPERÁBAN.

SZAVAZÓ-LAP.

A Filharmóniai Társaság elhatározta, hogy decem-
ber 30-iki hangversenyén azokat a műveket adja
elő, melyek a legtöbb szavazatot kapták. Kérjük e
szelvényre a kívánt műveket felírni s a jegyirodák
valamelyikében legkésőbb dec. 15-ig beadni.

4904. Thalia műtárolás rt.

3.

2. Kerner István 1920 körül • István Kerner around 1920

3. Az együttes 1919. március 24-i Beethoven-estjének műsora
Dohnányi Ernő zongoraszólójával és Kerner István vezényletével

The programme of the orchestra's concert on March 24, 1919: a Beethoven
evening with Dohnányi's piano solo and conducted by István Kerner

4. A filharmonikusok 1914. december 18-i Wagner-estjének műsora
Kerner István vezényletével • The programme of the orchestra's Wagner
evening on December 18, 1914, conducted by István Kerner

4.

hanem emlékeznek reám jó barát-
ságban és bocsásanak meg a hibáimért,
a melyeket ^{olykor} az imbulat hevében, de
viharos roszkedésből követtem el.

Isten Önökkel!

Mindvégig tisztelt

Kerner István

A filharmoniai Társaság jelenumának
Budapestben.

Tisztelt Uram!

A saját részről már múlt év tavaszi
híján a filharmonia társaság ellen
és ettől kifolyólag az utóbbi időben
tapasztalt elhidegülése a közönségnek,
arra a meggyőződésre jutottam, hogy
működése nem hozza a jóléti
szorított kérésre van a társaságnak,
arrest eximel hivatalosom lemondok
elnök-hisznygi társaságtól arról
a kívánsággal, hogy a mi viszonyokhoz
megfelelő vezetőre találjanak, mint
a melyen én voltam.

Minden irántam való rajongá-
dásukért megértetten kális közö-
nösöt mondom, kérem Önöket, ne igye-
kezzék kapacitásai, mert elhárítá-
sításomat semmiképp sem változtatom meg,

5. Kerner István lemondólevele
a filharmonikusok élén betöltött
elnökkarnagyi pozíciójáról [1918]

István Kerner's letter of resignation from
the post of president conductor [1918]

6.

6. Részlet a Filharmóniai Társaság 80 éves jubileumi albumából. Szerző nélkül, „Beethoven. Lélektani tanulmány a Filharmóniai Társaság hangversenyének közönségéről, mielőtt Dohnányi Ernő Beethoven VI. szimfóniáját dirigálta”, a Pesti Napló Képes Melléklete (1934. január 14.) • Excerpt from the Philharmonic Society's 80th anniversary album.

“Beethoven. A Psychological Study of the Audience at the Concert of the Philharmonic Society with Ernst von Dohnányi Conducting Beethoven's Symphony No. 6,” published in the illustrated attachment of Pesti Napló (January 14, 1934) by an anonymous author

7. Reményi József: Dohnányi-érem (1927). „Dohnányi Ernő pályafutásának 30. évfordulójának emlékére 1927.” • József Reményi: Dohnányi Coin (1927). “To Commemorate Ernst von Dohnányi's 30th Anniversary 1927.”

7.

8.

A budapesti Filh. Társaság zenekarának.

Nem mulasztatom el, hogy a zenekar
 az én vezényletem alatt, akik legnagyobb hangsúlyszemélyesen
 közreműködtek, külön köszönetet és elismerést
 ne mondjak teljesítményükért, melyről csak az
 elragadtatás hangján nyilatkozhatom

Dohnányi Ernő

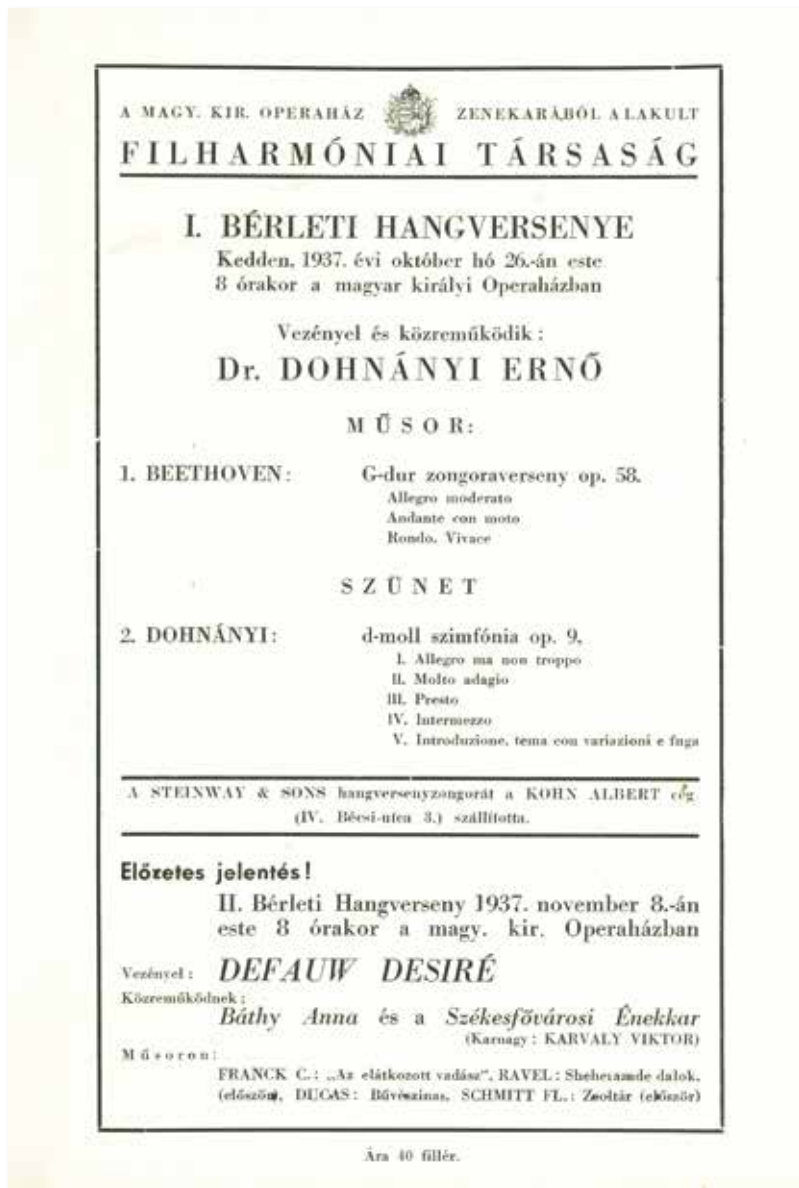
Budapest, 1932. márcs. 13.

9.

8. Dohnányi és a zenekar Szegeden
 (1931) • Dohnányi and the orchestra
 in Szeged (1931)

9. Dohnányi köszönőlevele
 a Filharmóniai Társaság tagjainak
 (1932. március 13.) • Dohnányi's
 letter thanking the members of the
 Philharmonic Society (March 13, 1932)

10.

10. A zenekar 1937. október 26-i, Dohnányi vezényelte hangversenye • The concert of the orchestra on October 26, 1937, conducted by Dohnányi

11. Emléktárgy Dohnányi számára a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarától a Beethoven-centenárium alkalmából (1927) • Souvenir for Dohnányi from the Budapest Philharmonic Society Orchestra on the occasion of the Beethoven-Centenary (1927)

12. Dohnányi aranyozott babérkoszorúja: „Mesterünknek hódolattal a Filharmóniai Társaság!, 1927” felirattal • Ernst von Dohnányi's golden laurel wreath: “To Our Master with Homage / Philharmonic Society, 1927.”

11.

12.

13.

13. Dohnányi, Mengelberg és a zenekar néhány tagja a Gellért Szállóban a holland karmester tiszteletére rendezett ebéden (1942) • Dohnányi, Mengelberg and some orchestra members in Hotel Gellért, at the lunch organised in honour of the Dutch conductor (1942)

14. Az együttes hangversenybérlete az 1939/1940-es évből • The orchestra's 1939/1940 season ticket

14.

ORCHESTRE
SILHARMONIQUE
de BUDAPEST

AZ 1945 UTÁNI IDŐSZAK

THE POST-WAR PERIOD AFTER 1945

A Tilharmoniai Társaság 1944-ben 1945-ben működését ideiglenesen
benűntette, választmányi üléseket ezért nem is tartott.

Választmányi ülés
1946. október 15-én

A távollévő dr. Kárpáthy helyett Dóbal
elnököl.

Jelenlevő választmány: Jancsin, Dobos,
Góti, Lubik, Türr.

Közpülés:

A választmány elhatározta, hogy az
esedékes rendes tiszújító közgyűlést -
melyet eddig az operai B-lista miatt
nem lehetett megtartani - a legközelebb
időn belül összehívja. Jancsin Teresz
titkár indítványára, hogy a megüre-
sedett elnök karnagyi tisztségét ketté
kellene választani, miáltal a társa-
ságnak külön elnöke és külön kar-
nagya lenne. Szerinte a megválasztan-
dó elnök személyére vonatkozólag köjéko-
zódniuk kellene az operabarátok köré-
ben. Ajánlja, hogy lépjünk érintkezésbe
dr. Fogannyal az operabarátok főt titkárával.
A karmesteri tisztségre pedig olyan karmes-
tert válasszunk, aki nagyműtű társa-
ságunk művészi irányítására is alkalmas.
A választmány Jancsin indítványát
magáéivá teszi és ezt a megoldást javá-

Magyarország 1944. márciusi német megszállását követően a Budapesti Filharmóniai Társaság ideiglenesen beszüntette működését, s csak a következő évben, az ország felszabadulása után kezdte meg újra tevékenységét.¹ A II. világháború, majd azt követően a kommunista hatalomátvétel a csaknem százéves zenekar működését gyökeresen átalakította: 1952-ben a már államosított zenekar a hangversenyélet megszervezésére létrehozott Országos Filharmónia kötelékébe került. 1963 és 1975 között beszüntették az együttes bérleti hangversenyeit, annak ellenére, hogy a bérletrendszer száz-tíz éves hagyományra tekintett vissza, mi több, az együttes ezzel a Bécsi Filharmonikusok hasonló gyakorlatát is megelőzte. Ráadásul az 1956 őszi lezajlott forradalom zavaros körülményei között a filharmonikusok nem tudták megkezdeni a hangverseny-évadot sem, s csak 1957 októberében léphettek újra közönség elé.² Az új szervezeti struktúra nyomán a zenekar intézményi működése, műsorkoncepciója és pozíciója is megváltozott. Ráadásul Dohnányi Ernő 1960-ban bekövetkezett haláláig az együttes elnökkarnagy nélkül folytatta tevékenységét, majd ezt követően az ezredfordulóig négy karmester töltötte be a posztot: Ferencsik János (1907–1984), Kórodi András (1922–1986), az erdélyi szász származású Erich Bergel (1930–1998) és az olasz-amerikai Rico Saccani (1952).³

E dirigensek irányításával a zenekar számos rangos hazai és külföldi rendezvényen lépett fel: 1948-ban a Bartók Fesztiválon, 1951-ben az I. Magyar Zenei Héten, 1970-ben a Varga Tibor Fesztiválon Svájcban, 1973-ban Isztambulban, majd Gentben a Flamand Fesztiválon, 1974-ben

Due to the German occupation of Hungary in March 1944, the Philharmonic Society temporarily ceased functioning and resumed its activities only the following year, after the country's liberation.¹ World War 2, followed by the communist takeover, radically transformed the almost one hundred-year-old orchestra: in 1952, the already nationalised orchestra was incorporated into the National Concert Agency, which was established to oversee and organise concert life. Between 1963 and 1975 the season-ticket concerts were discontinued despite their tradition going back over a hundred and ten years, longer than the season ticket concerts of the Vienna Philharmonic. Furthermore, under the turbulent circumstances of the 1956 revolution, the orchestra was unable to start the season and could not give a concert until October 1957.² As a result of the new organisational structure, the orchestra's institutional operation, programme concept and status also changed. Moreover, the Philharmonic Society functioned without a president and chief conductor until Ernst von Dohnányi's death in 1960, and between 1960 and 2000, four conductors filled the post: János Ferencsik (1907–1984), András Kórodi (1922–1986), Erich Bergel, who was of Transylvanian origins (1930–1998), and the Italian-American Rico Saccani (1952).³

Under the direction of these conductors, the orchestra performed at many prestigious events: they gave concerts at the Bartók Festival in 1948, at the First Hungarian Musical Week in 1951, at the Tibor Varga Festival in Switzerland in 1970, in Istanbul and at the Festival of Flanders in Ghent in 1973, at the Prague Spring International Festival in 1974, and at the Athens Music Festival in 1994. Their international presence and foreign concert tours were getting more and more frequent in this period: they got as far as Mexico and went to Japan several times. A review of the surviving documentation and repertoire shows that in the post-war period, in addition to performing works from the classical repertoire, they continued to place great emphasis on presenting and promoting works by contempo-

a Prágai Tavasz eseménysorozat keretén belül, 1994-ben pedig az Athéni Fesztiválon hangversenyezett. A zenekar külföldi turnéi és nemzetközi hangversenyei ráadásul ebben az időszakban még gyakoribbá váltak: az együttes többek között Mexikóba és több ízben Japánba is eljutott. A fennmaradt dokumentációt áttekintve megállapítható, hogy a klasszikus repertoárba tartozó művek előadásán túlmenően az együttes a II. világháborút követő időszakban is nagy súlyt fektetett a kortárs magyar komponisták – többek között Kodály Zoltán, Durkó Zsolt (1934–1997), Bozay Attila (1939–1999), Láng István (1933–2023) – alkotásainak bemutatására és népszerűsítésére.⁴

Az 1945 utáni korszak négy elnökkarnagyának tevékenységéhez kapcsolódó dokumentumok közül a legértékesebbek a Társaság mindennapi működését dokumentáló jegyzőkönyvek: ilyen az együttes háború utáni működésének megkezdését regisztráló 1946. október 15-i bejegyzés vagy az együttes 1970 és 1971 közötti üléseiről vezetett jegyzőkönyv. Ezen túl ebből az időszakból több, a hazai zeneélet működését meghatározó, és a filharmonikusokkal szoros kapcsolatban álló muzsikustól – például Zathureczky Edétől (1903–1959) és Fischer Annietől (1914–1995) – származó levél is fennmaradt; ezeket általában az együttes jubileumai alkalmából írták az együttesnek, s ezen kívül természetesen a zenekar mindennapjaiból is bőséges levelezést őrzött meg archívumuk. Az irattári dokumentumok közé tartoznak azok a jelenléti ívek is, amelyek az együttes ülésein megjelent tagok névsorát rögzítik. A zenekar irattárában fennmaradtak olyan kuriózumok is, mint a zenekar 1986 és 1987 között vezetett munkahelyi üzemi baleseti naplója.

Ebben az időszakban már több hang- és képfelvétel is készült az együttesrel, s ezekből gazdag gyűjteményt őriztek meg. A zenekarról készült fényképeken a tagok általában elnökkarnagyukkal szerepelnek, így például Ferencsik Jánossal együtt koszorúzzák meg Erkel Ferenc sírját a zeneszerző születésének 150. évfordulóján vagy Kórodi Andrással 1978-ban a Zeneakadémián. Mezey Béla (1935), az Operaház hivatalos fotósa készítette azt a fényképet, amely az együttest ábrázolja 1992. május 4-én megrendezett koncertjén Sass Sylviával (1951) és az együttest ma is gyakran vezénylő Kovács Jánossal (1951). A hangversenyek egy másfajta dokumentum-

rary Hungarian composers, including Zoltán Kodály, Zsolt Durkó (1934–1997), Attila Bozay (1939–1999) and István Láng (1933–2023).⁴

The most valuable documents from the period after 1945 related to the activities of the four president conductors are the minutes documenting the orchestra's daily work: for instance, the entry on October 15, 1946 registering that the orchestra restarted work after the war or the minutes taken at the orchestra meetings between 1970 and 1971. In addition, several letters survived from this period written to the Philharmonic Society by influential musicians determining the Hungarian musical life of the era, such as Ede Zathureczky (1903–1959) and Annie Fischer (1914–1995); they were mostly letters written on the occasion of the orchestra's anniversaries. The archives also preserve a large amount of correspondence documenting the orchestra's daily work. Further archival documents include attendance sheets registering the names of members present at meetings. Also, there are some curiosities such as the workplace accident logbook of 1986–1987.

In this period, several audio and video recordings were made with the orchestra: there is a rich collection preserved of them. In the photos the orchestra members are usually shown with their president-chief conductor; for instance, they are photographed with János Ferencsik laying a wreath on Ferenc Erkel's grave on the 150th anniversary of the composer's birth, and they are shown with András Kórodi at the Liszt Academy of Music in 1978. The photograph showing the ensemble on their concert on May 4, 1992 with Sylvia Sass (1951) and János Kovács (1951), who still conducts the orchestra on a regular basis, was taken by the Hungarian State Opera's official photographer, Béla Mezey (1935). Another type of documentation is represented by a concert ticket to a concert of the Dohnányi-season ticket from the early 1990s. The concert programmes are similarly intriguing documents, especially the season-ticket concert programmes advertised with various composers' names. The audio recordings – commercially sold or private

típusát képviseli az a belépőjegy, amely az 1990-es évek elejéről származik, s a Dohnányi-bérlet egyik hangversenyére volt érvényes. Hasonlóan izgalmas dokumentumok a műsorlapok és műsorfüzetek, különösen a különböző zeneszerzők nevei alatt meghirdetett bérleti műsorok. A több száz példányszámra rügő kereskedelmi forgalomban megjelent és privát hangfelvételek szintén nagy jelentőséggel bírnak.⁵ Ezek közül kiemelendő az az 1999-ben rögzített CD-felvétel, amely a zenekar utolsó elnökkarnagya, Rico Saccani vezényletével került rögzítésre, és amelyen Wagner *Tannhäuser-nyitánya*, Beethoven VII. szimfóniája (op. 92) és Hector Berlioz (1803–1869) *Rákóczi-indulója* hallható.⁶ 2003-ban az együttes fennállásának 150. évfordulója alkalmából megjelent egy reprezentatív, 22 CD-ből álló válogatás is, amelyen Rico Saccani vezényli a filharmonikusokat.⁷

- 1 Bónis Ferenc, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005), 125. Lásd továbbá: Breuer János, „A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara a felszabadulás után”, in Uő. (szerk.), *A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának 125 esztendeje (1853–1978)* (Budapest: Zeneműkiadó, 1978), 33–44.
- 2 I.m., 137.
- 3 Bónis, i.m., 125–195.
- 4 A hangversenyek pontos adatait lásd Bónis, i.m., CD-melléklet. Valamint: Breuer János, „Kortárs magyar művek bemutatója a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának hangversenyein”, in Uő. (szerk.), *A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának 125 esztendeje*, i.m., 45–46.
- 5 A kiállítás „Médiasarok” elnevezésű részében a kereskedelmi forgalomba került és az együttes archívumában megőrzött privát hangfelvételekből meghallgatható volt egy válogatás a kiállítóterben elhelyezett számítógépen. A meghallgatható hangfelvételek listája a kötet végi függelékben szintén megtalálható.
- 6 A CD-felvétel kiadási száma: BFTZ 005A.
- 7 A huszonkét CD-ből álló válogatás adatai: Budapest Philharmonic Orchestra – Rico Saccani: *Classic Masterpieces*. 150th Anniversary Edition (BPOL1021, 2003).

ones – are also of great importance.⁵ The most significant of these is the 1999 CD of Wagner's *Tannhäuser Overture*, Beethoven's Symphony No. 7 (Op. 92) and Hector Berlioz' *Rákóczi March* conducted by Rico Saccani, the orchestra's last president and chief conductor.⁶ In 2003, on the occasion of the orchestra's 150th anniversary, a compilation of 22 CDs was released featuring the orchestra conducted by Rico Saccani.⁷

- 1 Ferenc Bónis, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* [The One Hundred and Fifty Years of the Budapest Philharmonic Society. 1853–2003] (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005), 125. See also: János Breuer, “A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara a felszabadulás után” [The Budapest Philharmonic Society after the Liberation] in Breuer (ed.), *A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának 125 esztendeje (1853–1978)* [125 Years of the Budapest Philharmonic Society (1853–1978)] (Budapest: Zeneműkiadó, 1978), 33–44.
- 2 Ibid., 137.
- 3 Bónis, *ibid.*, 125–195.
- 4 On the exact data of the concerts see Bónis, *ibid.*, CD supplement. See also: János Breuer, “Kortárs magyar művek bemutatója a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának hangversenyein” [The Premieres of Contemporary Hungarian Compositions at the Concerts of the Budapest Philharmonic Society], in Breuer (ed.), *A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának 125 esztendeje* [125 Years of the Budapest Philharmonic Society (1853–1978)], *ibid.*, 45–46.
- 5 The exhibition featured a so-called ‘Media Corner’, where it was possible to listen to a selection of the commercially released and the private audio recordings preserved in the orchestra's archives. In the Appendix there is a list of the recordings available in the ‘Media Corner’.
- 6 Release number: BFTZ 005A.
- 7 The data of the 22-CD-selection: Budapest Philharmonic Orchestra – Rico Saccani: *Classic Masterpieces*. 150th Anniversary Edition (BPOL1021, 2003).

LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI FŐISKOLA
 BUDAPEST, VI. LISZT FERENC-TÉR 5

A Budapesti Filharmoniai Társaság Elnökségének
 Budapest

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola igazgatósága, tanári testülete és a magam nevében a legszívélyesebb jókívánságainkat küldjük a Társaság fennállásának 100. évfordulója alkalmából. Szívvel kívánom, hogy az elkövetkezendő években sok, sikeresen gazdag hangversenyeikkel, a Budapesti Filharmoniai Társaságtól megszokott magas színvonalú előadások keretében továbbra is építse nemzeti hagyományainkat és hasánszenekultúránknak ugyanolyan jó szolgálatokat tegyen, mint ezt az elmúlt évszázadban tette.

Budapest, 1953. november 24.

Ede Zathureczky
 Zathureczky Ede
 főigazgató

1. Ferencsik János az együttes tagjaival koszorúzás közben, Erkel Ferenc születésének 150. évfordulója alkalmából (1960) • János Ferencsik with the members of the orchestra at a wreath-laying ceremony on the occasion of the 150th anniversary of Ferenc Erkel's birth (1960)

2. Zathureczky Edének, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola főigazgatójának gratulációja az együttes fennállásának 100. évfordulóján (1953) • Liszt Academy director Ede Zathureczky's congratulations on the occasion of the orchestra's 100th anniversary (1953)

7.

8.

Pályán kezdése óta sokszor feltökentem előtt a Budapesti
 Filharmonikus Társaság zenekarával és mindig érzéseim gyö-
 dülte arra, hogy kiként kommunikált mindig értékesen, és
 hozzájárult az életnek.
 Most amikor a zenekar megalkulását 125. évforduló-
 ját ünnepeljük, elszámadom, hogy úgy tradíciókhoz hűven
 működött fel újabb és újabb generációk számára az igazán
 művészet szeretetét.

Szelekfi
 Annie

9.

- 6. Kórodi András a filharmonikusokkal az 1970-es években • András Kórodi with the orchestra in the 1970s
- 7. A Társaság jubileumi ülése a 125. fennállási évfordulón (1978) • The Society's jubilee meeting on the 125th anniversary (1978)
- 8. Fischer Annie gratulációja az együttes fennállásának 125. évfordulóján (1978) • Annie Fischer's congratulations on the occasion of orchestra's 125th anniversary (1978)
- 9. Kórodi András és a filharmonikusok a Zeneakadémián (1978) • András Kórodi and the Philharmonic Orchestra at the Liszt Academy (1978)

A Budapesti Filharmoniai Társaság 1989. június 14 -én megtartott rendkívüli közgyűlésének jelenléti íve.

1. Kocsis Péter	61.	Bunaanyi Déli	101.
2. Csorba Mária	62.	Jenkinson Antal	102.
3. Borgházi Béla	63.	Janosik Pál	103.
4. Chlovini Mária	64.	Mányik Pál	104.
5. Nagy Andrási	65.	Georgos Ferenc	105.
6. Jaksam György	66.	Tibay István	106.
7. Kiss Klára	67.	László Árpád	107.
8. Kósz Károly	68.	Timoth Béla	108.
9. Szeged-Beregszék István	69.	Geisler Pál	109.
10. Fellegi József	70.	Cser István	110.
11. Jassik József	71.	Kiss István	111.
12. Kiró Gusztáv	72.	Prékó Henrik	112.
13. Kiss László	73.	Elek Mihály	113.
14. Hódi István	74.	Fekete Sándor	114.
15. Károlyi Zoltán	75.	Janis Szussanna	115.
16. Róth Lejla	76.	Parádi Róbert	116.
17. Vörösmarty György	77.	Szabó Mária	117.
18. Varga Edit	78.	Vass Mária	118.
19. Kovács Katalin	79.	Solti Krisztina	119.
20. Balcsi Emil	80.	Pálinkó László	120.
21. Vörös Tibor	81.	Csikó Anikó	121.
22. Bekes Ágnes	82.	Köves Antal	122.
23. Szencovics János	83.	Csöböl József	123.
24. Balázs János	84.	Juhos Sándor	124.
25. Szarvasi Miklós	85.	Fec János	125.
26. Koltai Gabriella	86.	Béni Péter	126.
27. Soros Miklós	87.	Székely Miklós	127.
28. Szendrői Mária	88.	Béni István	128.
29. Kocsis József	89.	Szabó István	129.
30. Kocsis József	90.	László István	130.
31. Orbán János	91.	Vadász Antal	131.
32. Illényi Ferenc	92.	Kis István	132.
33. Kallós György	93.	Kiss Gy. László	133.
34. Békési György	94.	Vármai Béla	134.
35. Lőrincz Melinda	95.	Nagy István	135.
36. Sörce István	96.	Közpály György	136.
37. Jankó Péter	97.	Kovács László	137.
38. Harsányi Béla	98.	Székely István	138.
39. Harsányi Miklós	99.	Vágó Sándor	139.
40. Galamb Valéria	100.	László György	140.
41. Kottler Mária	101.	Mészáros Sándor	141.
42. Bede Péter	102.	Székely Péter	142.
43. Nagy László	103.	Székely Tamás	143.
44. Petrich Zoltán	104.	Székely József	144.
45. Demis Sándor	105.	Belenyay Tibor	145.
46. Botvay Miklós	106.	Mészáros László	146.
47. Pálinkó Tibor	107.	Székely István	147.
48. László György	108.	Székely István	148.
49. Kiss-Boross István	109.	Andrási Miklós	149.
50. László István	110.	Székely István	150.
51. Kiss László	111.	Székely István	151.
52. Nagy Katalin	112.	Székely István	152.
53. Kiss Mária	113.	Székely István	153.
54. Pécsi György	114.	Székely István	154.
55. Balázs Mária	115.	Székely István	155.
56. Balázs Béla	116.	Székely István	156.
57. Kertész István	117.	Székely István	157.
58. Árkai Péter	118.	Székely István	158.
59. Csikó István	119.	Székely István	159.
60. Némó János	120.	Székely István	160.

1989. június 14.

- 2 -

101. Árvai Antal	171.
102. Steiner Ferenc	172.
103. Székely Miklós	173.
104. Komoró Lejla	174.
105. Székely István	175.
106. Rudas Tamás	176.
107. Székely István	177.
108. Székely István	178.
109. Székely István	179.
110. Székely István	180.
111. Székely István	181.
112. Székely István	182.
113. Székely István	183.

133-55
57

10.

10. A Társaság 1989. február 2-án megtartott rendkívüli közgyűlésének jelenléti íve • Extraordinary General Meeting attendance sheet of the Philharmonic Society held on February 2, 1989

11. Petrovics Emil levele az együttesnek Erich Bergel elnöknagygyá választása alkalmából (1989. szeptember 25.) • Emil Petrovics's letter to the orchestra on the occasion of Erich Bergel's election as president conductor (September 25, 1989)

12. Erich Bergel és a filharmonikusok 1980 körül • Erich Bergel and the Budapest Philharmonic Society around 1980

11.

Budapest, 1989. szeptember 25.

MAGYAR ÁLLAMI
OPERAHÁZ
FŐIGAZGATÓ

A Budapesti Filharmoniai Társaság
Közgyűlése részére

Tisztelt Barátaink!

Végtelenül bánt, hogy nem tudok személyesen résztvenni a Budapesti Filharmoniai Társaság sorsfordító közgyűlésén. Önök ma iktatják elnöki tisztébe Erich Bergel karnagy urat, kinek személyében egy Önök által jól ismert, szeretett és nagy nemzetközi tekintélynek örvendő mester kezdi meg budapesti munkáját. Kívánom, hogy dledjenek újjá egy évszázadmá régebbi tradíciók, örökössék a Budapesti Filharmoniai Társaság hírnevét itthon és külföldön. A kiszolgáltatottság korszakát kövesse egy önálló, kezdeményező korszak. Ehhez a munkához minden segítséget biztosít a Magyar Állami Operaház tagsága és otthon garantál az Igazgatóság.

Köszöntöm az elnök-karnagyot és az együttes munkához kívánok boldogabb jövőt, sok sikert!

(Petrovics Emil)

13.

13. Az együttes 1992. május 4-én megrendezett koncertje Sass Sylvia közreműködésével és Kovács János vezényletével • The orchestra's concert held on May 4, 1992, with the participation of Sylvia Sass and conducted by János Kovács

14. CD-felvétel: Wagner Tannhäuser-nyitányát, Beethoven VII. szimfóniáját (op. 92) és Berlioz Rákóczi-indulóját Rico Saccani vezényli a Filharmóniai Társaság élén • CD recording: Wagner's Tannhäuser Overture, Beethoven's Symphony No. 7 (Op. 92) and Berlioz' Rákóczi March performed by the Philharmonic Society Orchestra, conducted by Rico Saccani

15. Huszonkét CD-ből álló válogatás az együttes fennállásának 150. évfordulója alkalmából: Classic Masterpieces 150th Anniversary Edition • A selection consisting of 22 CDs on the occasion of the orchestra's 150th anniversary: Classic Masterpieces 150th Anniversary Edition 15.

14.

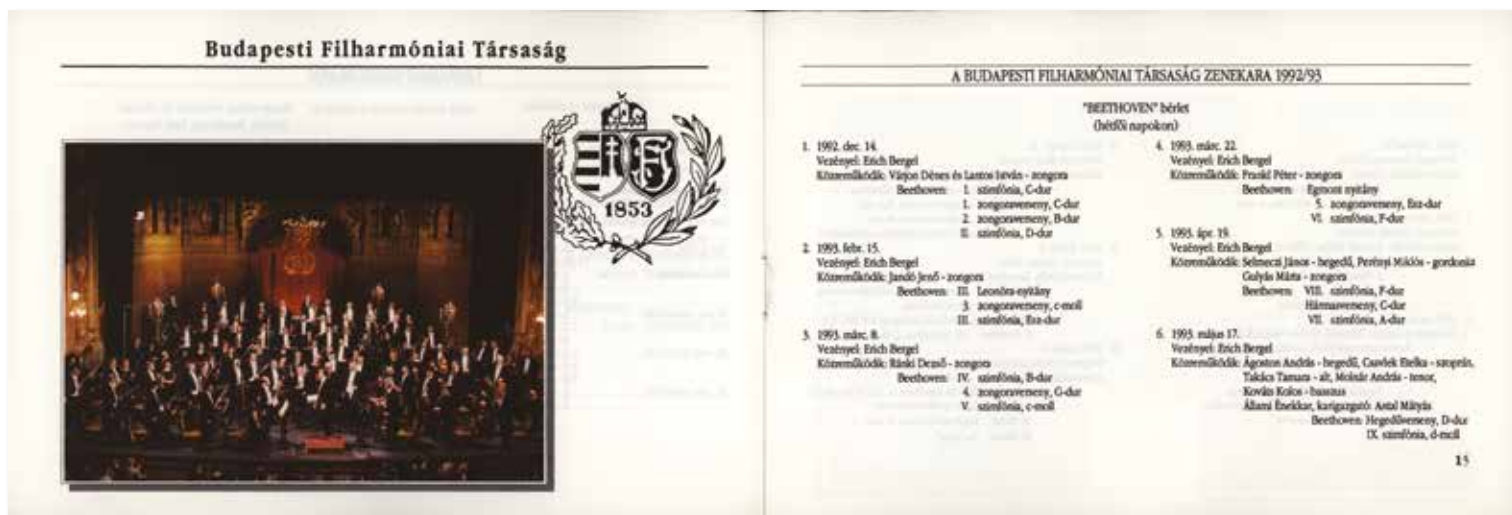
15.

16.

18.

16. A Filharmóniai Társaság 140. évfordulójának bérleti műsorai az 1993/1994-es évből • The Philharmonic Society's 1993/1994 season ticket programmes on the occasion of their 140th anniversary

17. Belépőjegy a Filharmóniai Társaság 1990/1991-es Dohnányi-bérletének egyik hangversenyére • Ticket to one of the concerts of the orchestra's 1990/1991 Dohnányi season tickets

18. A Filharmóniai Társaság Beethoven-bérleteinek műsora az 1992/1993-as évadban • The programmes of the Philharmonic Society's 1992/1993 Beethoven season tickets

17.

AZ „EMLÉKTÁR” KINCSEIBŐL

TREASURES OF THE “MEMORABILIA LIBRARY”

A zenekar gordonkaművésze, Csuka Béla (1895–1957) Aindítványa nyomán kezdte el 1931-ben a Filharmóniai Társaság szisztematikusan gyűjteni a zenekar történetéhez kapcsolódó dokumentumokat.¹ A zenekar öreként Csuka az Operaház 1930-ban megnyitott emlékgűjteményének példája nyomán találta fontosnak, hogy hasonló vállalkozásba fogjon, már csak azért is, mert – ahogy a filharmonikusok 90. évfordulóján, 1943-ban megjelent emlékkönyvében írta – „sajnálattal kellett megállapítanunk, hogy az Operaháznál 31 évvel idősebb Filharmóniai Társaság emlékeinek összegűjtésére és rendezésére mindaz ideig senki sem gondolt.”² Csuka az Emlékgűjtemény zenei és irattári anyagai mellett egy zenetudományi könyvtár létesítésének tervét is megemlíti, amelynek alapjait Csuka beszámolója alapján 1933-ban tették le, s a Társaság egyik alapítója és első elnökmegnagya után „Erkel Ferenc-könyvtárnak” neveztek el: a könyvtárban őrzött kották szintén megtalálhatók a zenekar gűjteményében. A Társaság gűjteményeiről néhány korabeli sajtóorgánium is tájékoztat: a *Budapesti Hírlap* újságírója, Innocent Vincze Ernő, 1935-ben a zenekar tagjainak derűs emlékeit közreadó írásának bevezetőjében festi le az együttes mindennapjait körülvevő környezetet, és megemlíti a könyvtár mellett a Filharmóniai Társaság múzeumát is, erről azonban semmiféle további információval nem rendelkezünk.³

Az együttes kottatárában fennmaradt irattári dokumentumok közül figyelemre méltók a Társaságnak és jóléti egyesületeinek jegyzőkönyvei, a zenekar által bemutatott magyar művek kéziratjai, az együttes alapszabályai, éves jelentéseik, monumentális sajtógyűjtésük, a muzsikusok kézzel készített tematikus albumai, a zenekari tagok törzskönyvei, több ezer

The Philharmonic Society began to systematically collect documents related to the history of the orchestra in 1931, on the initiative of Béla Csuka (1895–1957), the orchestra's cellist.¹ As the treasurer of the orchestra, following the example of the Budapest Opera's Memorabilia Library opened in 1930, Csuka considered it important to take a similar initiative, because – as he had put it in his memorial book published later on the 90th anniversary of the Philharmonic Society in 1943 – “sadly, it has not occurred to anyone to collect the Philharmonic Society's memorabilia even though the orchestra is 31 years older than the Budapest Opera.”² Csuka also mentioned the idea of establishing a musicology library in addition to the musical and archival materials of the “Memorabilia Library”. Its foundations were laid in 1933 and it was named “Ferenc Erkel Library” after the Philharmonic Society's founder and first president conductor: the scores held in the library are also preserved in the orchestra's archives. There were some news reports about the Society's collections: in the introduction to his 1935 article about the orchestra members' cheerful memories, Ernő Vincze Innocent of the daily *Budapesti Hírlap* described the orchestra's everyday life and surrounding environment and he mentioned the Philharmonic Society's library and museum, too. Yet, there is no further information available.³

The noteworthy documents among those preserved in the orchestra's music score library include the minutes of the Society and its welfare associations, the manuscripts of Hungarian works performed by the orchestra, the statutes of the orchestra, their monumental press collection, the musicians' handmade thematic albums, their collection of thousands of printed concert programmes, their correspondence and various notebooks. The minutes of the Society's meetings and the diaries of the orchestra's rehearsals are particularly valuable providing an insight into

példányból álló műsorlapgyűjteményük és levelezésük, valamint különféle jegyzékeik. Különösen értékesek a Társaság ülésein készült jegyzőkönyvek és az együttes próbáin vezetett naplók, amelyek a filharmonikusok hétköznapi működésébe engednek betekintést. A gyűjtemény a számos írásos dokumentum mellett nagyszámú fényképet és tárgyi emléket is megtartott. Mindezek mellett kottatárak szerencsés módon néhány szerzői kéziratot és nyomtatásban megjelent partitúrát is megőrzött olyan komponistáktól, akiknek a műveit a filharmonikusok mutatták be. A zenekar gyűjteményében néhány, a 20. század második felében készült privát és kereskedelmi forgalomba került hangfelvétel is fennmaradt.

Az irattári dokumentumtípusok közül kiemelkedő jelentőséggel bírnak azok a bekötött kötetek, amelyeket Csuka Béla állított össze az együttes legértékesebb leveleiből (*A Filharmóniai Társaság elnökeinek, vendégeinek és barátainak írásai, 1887–1927*) és műsoraiból (*A Filharmóniai Társaság Hangversenyműsora 1853–1902*). Fennmaradt továbbá a Csuka Béla tollából származó beadvány is, amelyet a Filharmóniai Társaság „Emlékgűjteménye” megalapításának céljairól terjesztett a választmány elé 1931 októberében. A dokumentumok szórakoztató kategóriáját képviseli az a *Die Zugposaune. Bombardon* címmel ellátott kötet, amely az 1800-as évek végén és 1900-as évek elején az Operaház és a filharmonikusok néhány muzsikusa által sajátkezűleg készített, és karikatúrákkal sűrűn illusztrált belső használatú vicclapjának számait tartalmazza.

A zenekar rendelkezik egy monumentális zászlótartóval is, amely eredetileg a tagok hozzátartozói által hímzett szalagokat és a külföldi utakon emlékül kapott zászlókat foglalta magába. A zászlótartóban – állományvédelmi okokból – jelenleg csupán két nagyobb méretű zászló tekinthető meg. Az egyiket Dohnányi Ernő második felesége, Galafrés Elza (1879–1977) maga hímezte 1933-ban, az együttes fennállásának 80. évfordulója alkalmából.⁴ Az emlékHzászló érdekessége, hogy a babérkoszorú levelein a zenekar tagjainak nevei olvashatók arany fonállal hímzett betűkkel. A másik zászlót a filharmonikusok az 1936-os olaszországi turnéjuk során kapták: erről egy, a külföldi turnékról megőrzött lapkivágat is tanúskodik, amelyen Dohnányi a zászló mellett látható.⁵

the Philharmonic Society's daily work. In addition to a large number of written documents, the collection also contains many photographs and other artefacts. Also, their music score library fortunately preserves a few manuscript scores by composers whose works were premiered by the Philharmonic Society. Some private and commercially released sound recordings made in the second half of the 20th century also survived.

Of the archival document types, the bound volumes compiled by Béla Csuka of the orchestra's most valuable letters (*Writings of the Philharmonic Society's Presidents, Guests and Friends, 1887–1927*) and programmes (*The Philharmonic Society's Concert Programmes 1853–1902*) are of particular importance. Béla Csuka's submission in October, 1931 also survived, in which he proposed the aims of the Philharmonic Society's "Memorabilia Library" to the board members. The volume entitled *Die Zugposaune. Bombardon* belongs to the entertaining documents including the issues of the humorous magazine meant for internal use written and illustrated with caricatures by some musicians from the Opera and the Philharmonic Society in the late 1800s and early 1900s.

The orchestra also has a huge flag stand, which originally contained ribbons embroidered by members' relatives and flags received as gifts during the concert tours abroad. For conservation reasons, there are only two large flags on display at present. One of them was embroidered by Ernst von Dohnányi's second wife, Elza Galafrés herself (1879–1977) on the occasion of the 80th anniversary of the orchestra's foundation in 1933.⁴ As an interesting feature, the leaves of the laurel wreath bear the orchestra members' names embroidered in golden letters. The other flag was given to the Philharmonic Society during their 1936 concert tour in Italy; a newspaper cutting about the tour shows Dohnányi next to this flag.⁵

- 1 A filharmonikusok gyűjteményéről részletesebben lásd: Laskai Anna, „A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának gyűjteménye”, in Dalos Anna (szerk.), *A 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum tíz éve* (Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, 2022), 72–79. Csuka Bélának a zenekar archívumában végzett tevékenységéhez pedig: Laskai Anna, *Egy előadóművész-gondolkodó portréja. Csuka Béla (1893–1957) gordonkaművész zenetudományi munkássága. Musicologia Hungarica 5* (Budapest: HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, 2023).
  - 2 Csuka Béla, *Kilenc évtized a magyar zeneművészet szolgálatában. A Filharmóniai Társaság Emlékkönyve 90 éves jubileuma alkalmából* (Budapest: Filharmóniai Társaság, 1943), 213.
  - 3 Innocent Ernő, „Megszólal a zenekar – hangszer nélkül... Vidám emlékek, tréfák, apróságok az Operaház zenekarának életéből”, *Budapesti Hírlap LV/294* (1935. december 25.): 38.
  - 4 A zászlótartót Wellmann Nóra is kiállította 1993-ban az Operaházban, a zenekar 140. évfordulója alkalmából megrendezett kiállításon. (devich) [Devich Márton], „Dohnányiné hímezte az emlékHzászlót. Kiállítás a Filharmóniai Társaság történetéről”, *Magyar Nemzet LVI/268* (1993. november 17.): 11.
  - 5 Név és cím nélkül, *Budapesti Hírlap Képesmelléklete* (1936. május 14.): 1.
- 1 On the collection of the Philharmonic Society in more details, see: Anna Laskai, “A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának gyűjteménye” [The Collection of the Budapest Philharmonic Society Orchestra], in Anna Dalos (ed.), *A 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum tíz éve* [Ten Years of the Archives for 20th–21st Century Hungarian Music] (Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, 2022), 72–79. On Béla Csuka’s activities related to the orchestra’s archives, see: Anna Laskai, *Egy előadóművész-gondolkodó portréja. Csuka Béla (1893–1957) gordonkaművész zenetudományi munkássága*. [Portrait of a Musician-Thinker. Cellist Béla Csuka’s (1893–1957) Musicology Work.] *Musicologia Hungarica 5* (Budapest: HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, 2023).
  - 2 Béla Csuka, *Kilenc évtized a magyar zeneművészet szolgálatában. A Filharmóniai Társaság Emlékkönyve 90 éves jubileuma alkalmából* [Nine Decades in the Service of Hungarian Music. The Philharmonic Society’s Memorial Book for the 90th Anniversary] (Budapest: Filharmóniai Társaság, 1943), 213.
  - 3 Ernő Innocent, “Megszólal a zenekar – hangszer nélkül... Vidám emlékek, tréfák, apróságok az Operaház zenekarának életéből” [The Sounds of the Orchestra – Without Instruments... Cheerful Memories, Jokes and Trivialities from the Life of the Opera’s Orchestra], *Budapesti Hírlap LV/294* (December 25, 1935): 38.
  - 4 The flag stand was exhibited by Nóra Wellmann in the Hungarian State Opera at the exhibition held to commemorate the orchestra’s 140th anniversary in 1993. (devich) [Márton Devich], “Dohnányiné hímezte az emlékHzászlót. Kiállítás a Filharmóniai Társaság történetéről” [The Memory Flag was Embroidered by Mrs. Dohnányi. An Exhibition about the History of the Philharmonic Society], *Magyar Nemzet LVI/268* (November 17, 1993): 11.
  - 5 Without name and title, *Budapesti Hírlap Illustrated Supplement* (May 14, 1936): 1.

Meltrószos Uram!
Tegen tisztelt választásnyá!

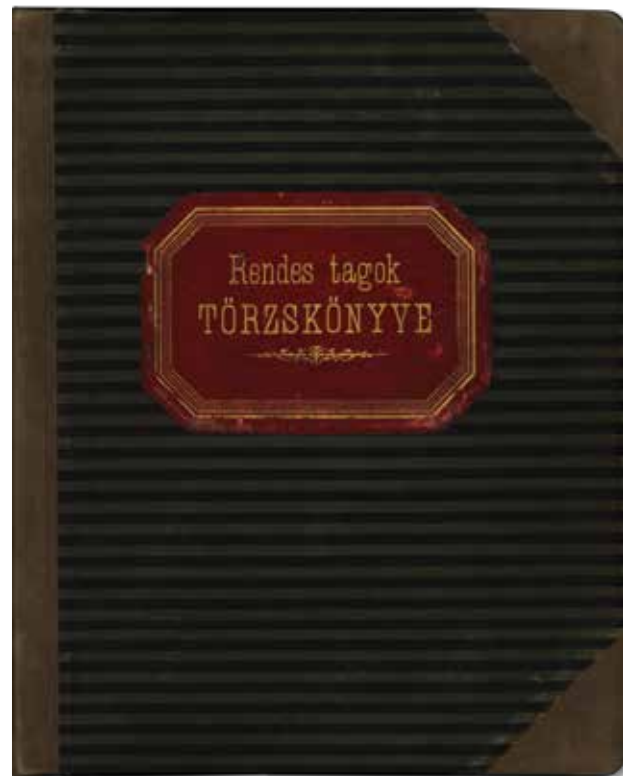
Múlt év őzén önként vállalkoztam a Filharmoniai Társaság irakárának átkutatására abból a célból, hogy az értékes és érdekes iratokat abból kiemeljem és külön gyűjteményben rendezzem. Őke a vállalkozásomnak egyrészt az volt, hogy a Filharmoniaiánál jóval fiatalabb Operatár már rendezte és kiállította emlékgyűjteményét, mely körülményből némiképp eszembe jutott a már 12 évvel ezelőt, filharmoniai titkárságon idején lefolytatott kisebb kutatásom, melynek eredményeként aránylag kevés fáradság árán néhány értékes levelet sikerült az irakárból kiemelnem. Az akkori eredmény 1 Brekus, 2 Maller és 1 Dvóřek levél volt, melyeket a titkárságról való lekönyvelésükkor utódom: Komor titkár gondjaira bízam. (Hogy az egyetlen bekeresett Maller levélben kívül

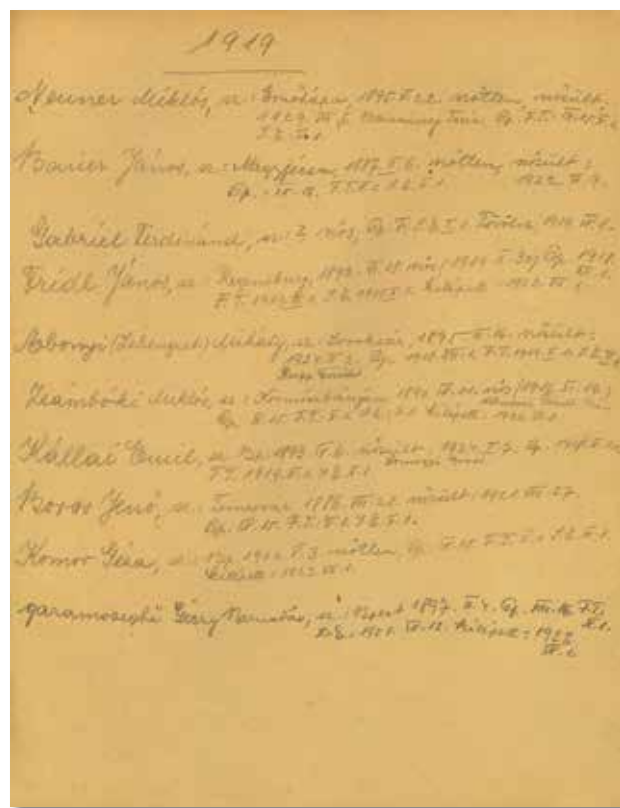
1. Csuka Béla beadványa a Filharmóniai Társaság „Emlékgyűjtemény”-e megalapításának céljairól (1931. október)
Submission by Béla Csuka about the aims of the “Memorabilia Library” of the Philharmonic Society (October 1931)

3. A Filharmóniai Társaság tagjainak törzskönyve
The Philharmonic Society's register

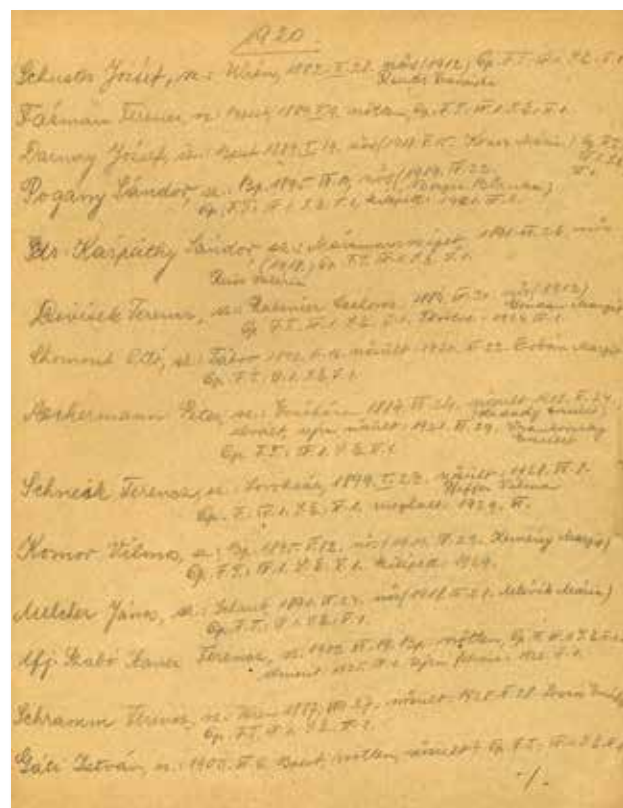
2. A zenekar tagjainak listája és legfontosabb adatai belépésük éve szerinti felsorolásban • The list and the most important data of the orchestra members, sorted by the year of their entry

2.

3.

A Filharmoniai Társaság „ERKEL FERENC-KÖNYVTÁRA” Budapest.

szereplő: <u>Beethoven, Ludwig van</u>	Könyvtári sz.: C. 36
cím: <u>Sinfonia (1819) mit Schluss- Chor über Hillers Ode: An die Freude: ..... komponiert und für den Majestät des Königs von Preussen Friedrich Wilhelm III. in trichter Orchester eingerichtet von L. v. B. 125ten Werk. Partitur</u>	száma: <u>1</u>
kiadója: <u>B. Schott's Söhne</u>	terjedelme: <u>226 old.</u>
megjelent: <u>Köln und Paris. (Kézirat száma: 2142.)</u>	alakja:
Adományozó neve: <u>Raj. Kóvácsy</u>	kötése: <u>filzcsomók</u>
	Megjegyzés: <u>Ez a kézirat Kóvácsy & Kóvácsy által 1871-ben adományozta Ludwig van Beethoven</u>

Cinze felírás:
 "9. sz. Sinfonia Partitúrája
 Lechner tulajdona
 " Kézírású korszak kóvácsy által"

4.

A Filharmoniai Társaság „ERKEL FERENC-KÖNYVTÁRA” Budapest.

szereplő: <u>Rédei Kálmán</u>	Könyvtári sz.: D. 34
cím: <u>Lita (Haugletok) Keg. szerkesztés (Partitúra) eredet kézirát</u>	száma: <u>1</u>
kiadója:	terjedelme: <u>63 old.</u>
megjelent:	alakja:
Adományozó neve: <u>Rédei Kálmán</u>	kötése: <u>filzcsomók</u>
	Megjegyzés: <u>szereplő Kóvácsy & Kóvácsy által (L. & Kóvácsy)</u>

ajánlás:
 "Az elő szerkesztés partitúráját kiegészítve
 a kóvácsy által elkészített a Filharmoniai
 Társaság adományozom
 Budapest, 1934. aug. 24. Rédei Kálmán"

5.

A Filharmoniai Társaság				Erkel Ferenc-könyvtára	
Könyvtári sz.	Kézirat száma	Adományozó neve	Szerző	A. sz. cím	Adományozó neve
D. 21	1	Rédei Kálmán	Rédei Kálmán	Magyar nyelvű: Beethoven [Kézirat száma: 1877- 14 old. filzcsomók]	[Kézirat száma: 310]
D. 22	1	Rédei Kálmán - Dolányi L.	Rédei Kálmán - Dolányi L.	Szereplő: Rédei Kálmán kéziratos Dolányi L. kéziratos Beethoven: Dolányi L. kéziratos 5 old. papírkötés	(Dolányi L.) [Kézirat száma: 100]
D. 23	1	Rédei Kálmán	Rédei Kálmán	18. sz. 9. sz. kéziratos Beethoven: 18. sz. kéziratos Rédei Kálmán kéziratos	(Rédei Kálmán) [Kézirat száma: 134]
D. 24	1	Rédei Kálmán	Rédei Kálmán	Fantázia (18. sz.) Beethoven kéziratos Dolányi L. Beethoven: Dolányi L. kéziratos 60 old. filzcsomók	(Dolányi L.) [Kézirat száma: 640]
D. 25	1/22 [Kézirat száma: 1] [Kézirat száma: 1]	Dolányi L.	Dolányi L.	Kóvácsy & Kóvácsy által Kóvácsy & Kóvácsy által [Kézirat száma: 1877- 14 old. filzcsomók] Kóvácsy & Kóvácsy által Kóvácsy & Kóvácsy által Kóvácsy & Kóvácsy által Kóvácsy & Kóvácsy által	[Kézirat száma: 100] [Kézirat száma: 100]
D. 26	1	Dolányi L.	Dolányi L.	Beethoven: 18. sz. kéziratos Kóvácsy & Kóvácsy által Kóvácsy & Kóvácsy által Kóvácsy & Kóvácsy által Kóvácsy & Kóvácsy által Kóvácsy & Kóvácsy által	Dolányi L.

A Filharmoniai Társaság „ERKEL FERENC-KÖNYVTÁRA” Budapest.

szereplő: <u>Dolányi László</u>	Könyvtári sz.: C. 64
cím: <u>Ravelia Hungarica Fünf Stücke für Orchester. Partitúra [Kézirat száma: 1877- 14 old. filzcsomók]</u>	száma: <u>1</u>
kiadója: <u>Rédei Kálmán</u>	terjedelme: <u>104 old.</u>
megjelent: <u>Budapest.</u>	alakja:
Adományozó neve: <u>Dolányi László</u>	kötése: <u>filzcsomók</u>
	Megjegyzés:

4. Katalóguscédulák Csuka Béla könyv- és kottatári katalógusából • Catalogue cards from Béla Csuka's library and sheet music library catalogue

5. Az együttes „D” jelzésű kottatári jegyzéke a gyűjteményükben található szerzői kéziratokról, Csuka Béla kézírásával
The orchestra's sheet music register 'D' of composers' autographs in their collection with Béla Csuka's handwriting

6. Dohnányi Ernő: Ruralia hungarica (op. 32/b, 1924) Nyomtatott partitúra a szerző kézírásos bejegyzéseivel csökkentett létszámú zenekar részére, 1925 • Ernst von Dohnányi: Ruralia hungarica (Op. 32/b, 1924). Printed score with the composer's handwritten comments for an orchestra of reduced size, 1925

7. Az együttes legkorábbi kottatári katalógusa
The orchestra's earliest sheet music catalogue

6.

7.

		<u>Bartók Béla</u>		Partitúra	Szám
10p.	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 211				

Száma	Próba		A próba		Karnagy	Készlet	Mennyiség	Ár
	idő	hely	idője	helye				
V.	21. 1902. dec.	16-12 foyor	Korner					
	22.	17. 10-12 foyor	Korner					
VI.	23. 1903. jan.	3. 10-12 foyor	Szhuany					
	24.	4. 10-12 foyor	Szhuany					

Készlet	Mennyiség	Ár
Beeethoven: Coriolan Színház Szimfónia II. szimfónia	2.	
Beeethoven: Coriolan Színház Szimfónia II. szimfónia "Oh perfido"	2.30	
Bohái Színház Szimfónia	1.30	
Berlin. Corra's impit. Bach "Brandenburg"		
Szhuany Szimfónia	2.	
átvétel	48.	

8. Az együttes 1900 és 1909 között vezetett próbanaplója • The orchestra's rehearsal logbook between 1900 and 1909

9. Az együttes bélyegzői • The orchestra's stamps

10. A Filharmóniai Társaság éves jelentése az 1925/1926-os évről • The annual report of the Philharmonic Society for the 1925/1926 season

8.

9.

10.

de Bókay János

Részt veszve, mely, hogy elvett azóta
létszáma 250.000 kor. kint kint.

rossz az állásunk.

Bókay János
dukt.

K. u. ft.

Lóránd
1934

Reklámok a Filharmóniai Társaság 1923 okt. 1-án

a Filharmóniai Társaság 70 év fennállásának alkalmából
megtartott ünnepség alkalmából a Széchenyi-könyvtárban.

Elvett: Dr. Góthmágyi Gusztáv

Jegyző: Lóránd

Jelen vannak: a Társaság tagjai, köztük a főnökök, és mint
vendégek: Lóránd, Lóránd, Bókay, János de Tóth, János,
Herczeg, Péter, Károly, Dénes, György, és Klein, és Károly.

Dr. Góthmágyi Gusztáv megemlékezést
tett a Társaság 70 év fennállásának
alkalmából. Megemlékezést tett a Társaságunk
alkalmából. Jelen vannak: a Társaságunk tagjai,
köztük a főnökök, és mint vendégek: Lóránd,
Lóránd, Bókay, János de Tóth, János, Herczeg,
Péter, Károly, Dénes, György, és Klein, és Károly.
Megjegyzés: hogy a Társaságunk 70 év fennállásának
alkalmából megemlékezést tett a Társaságunk
alkalmából. Jelen vannak: a Társaságunk tagjai,
köztük a főnökök, és mint vendégek: Lóránd,
Lóránd, Bókay, János de Tóth, János, Herczeg,
Péter, Károly, Dénes, György, és Klein, és Károly.
Megjegyzés: hogy a Társaságunk 70 év fennállásának
alkalmából megemlékezést tett a Társaságunk
alkalmából. Jelen vannak: a Társaságunk tagjai,
köztük a főnökök, és mint vendégek: Lóránd,
Lóránd, Bókay, János de Tóth, János, Herczeg,
Péter, Károly, Dénes, György, és Klein, és Károly.

11.

de itt megjelent a reklámok, kik
nek a Társaságunk 70 év fennállásának
alkalmából megemlékezést tett a Társaságunk
alkalmából. Jelen vannak: a Társaságunk tagjai,
köztük a főnökök, és mint vendégek: Lóránd,
Lóránd, Bókay, János de Tóth, János, Herczeg,
Péter, Károly, Dénes, György, és Klein, és Károly.

A plakettel a Filharmóniai Társaság
de Bókay János, György, János,
megemlékezést a 70 év fennállásának
alkalmából. Jelen vannak: a Társaságunk tagjai,
köztük a főnökök, és mint vendégek: Lóránd,
Lóránd, Bókay, János de Tóth, János, Herczeg,
Péter, Károly, Dénes, György, és Klein, és Károly.

Góthmágyi a jelszavak hite-
letének felkeltésére
is kérem a közönséget és a
diszkrétitást bízom.

Góthmágyi
dukt.

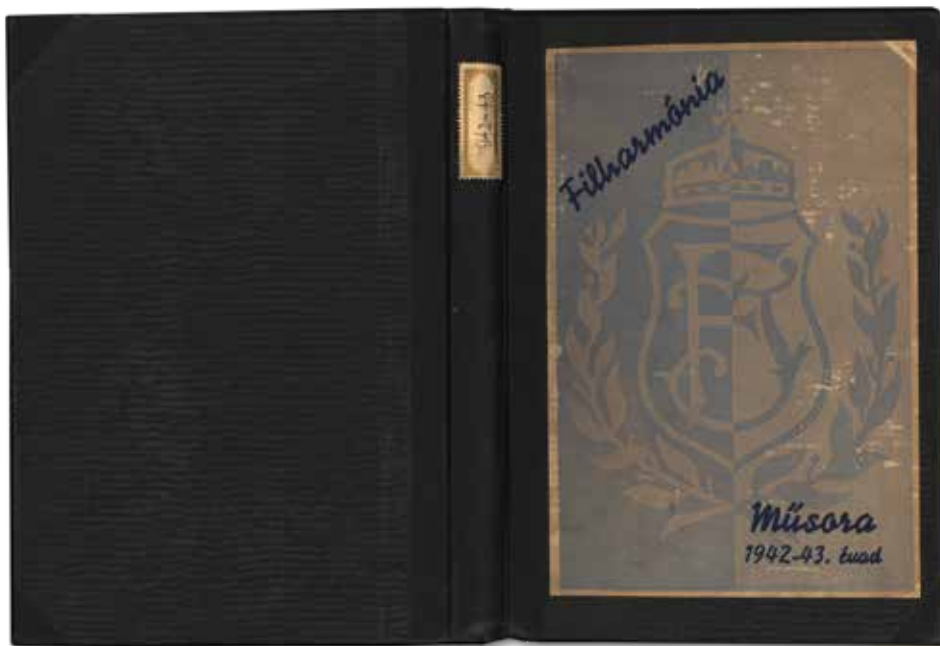
K. u. ft.

Lóránd
1934

hitelet

hitelet

11. A Filharmóniai Társaság 1923 és 1934 között vezetett jegyző-
könyve • The Philharmonic Society's minutes between 1923 and 1934

12.

13.

Kejzelesek
a Filharmoniai Társaság hangverseny-műsorainak
első kötetében.

En első kötetben a Filharmoniai Társaság első 49 évének hangverseny-műsorai nyertek elleferesést. Bár kivánatos lett volna a kötetben az egész első felosztás műsorait egybeegyeztetve látni, azonban kétségtelenül az, hogy 1902 óta az első kötetben a Filharmoniai műsorok nagyobb kijelölésben a „Zeneköltő”-ben jelennek meg, címszerűen látható a 50. évad műsorait új kötetben kezdeni el.

Társaságunk működésének első évtizedében a műsorok nem gyűjtődtek rendszeresen. Ennek következtében az itt közzétett 280 műsor közül csak 203 darab maradt fenn. Hogy a hiányzó 77 műsor közül 72-ét legalább részben pótolhassuk*, a következő idegen forrásokat kellett igénybevenni:

1) D'Jozs kábelben rendelkezésre álló iratokból

* 5 darab első a 49 év első kötetéből, 72 darab második kötetből, 203 darab harmadik kötetből, 203 darab negyedik kötetből, 203 darab ötödik kötetből, 203 darab hatodik kötetből, 203 darab hetedik kötetből, 203 darab nyolcadik kötetből, 203 darab kilencedik kötetből, 203 darab tizedik kötetből.

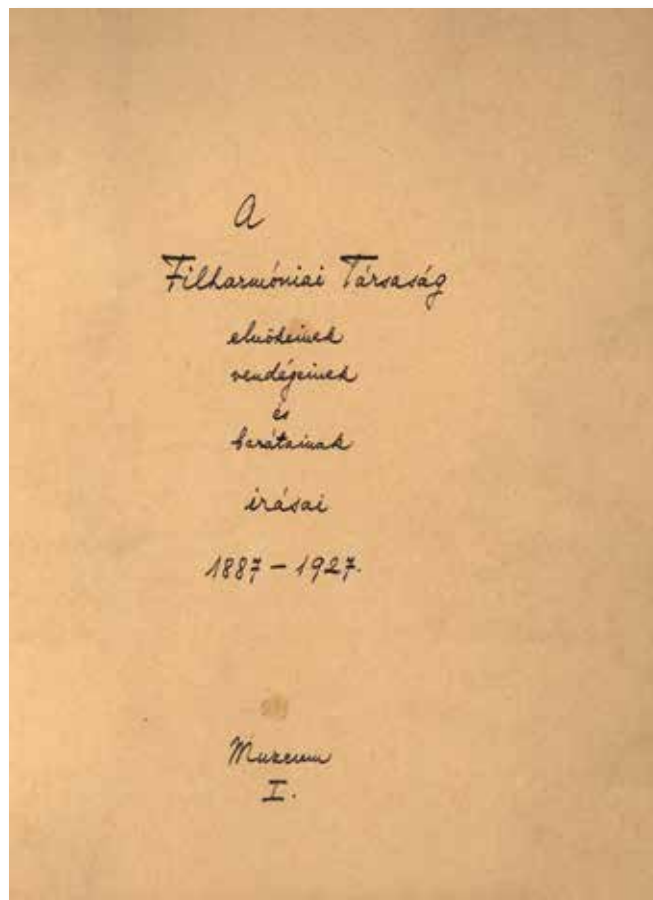
14.

12. Bekötött műsorfüzetek az együttes gyűjteményéből • Bound programme leaflets from the orchestra's collection
13. Belépőjegyek Bach János-passiójának (BWV 245) 1918. április 29-i hangversenyére és Mendelssohn Éliás című oratóriumának (op. 70) 1916. január 23-i főpróbájára • Tickets for the performance of Bach's St John Passion (BWV 245) on April 29, 1918, and for the dress rehearsal of Mendelssohn's Elijah (Op. 70) on January 23, 1916
14. Az „Emléktár” egykori őre, Csuka Béla által összeállított műsorlapgyűjtemény bevezetője • Introduction of the programme collection compiled by Béla Csuka, the former treasurer of the “Memorabilia Library”

15. A Filharmóniai Társaság elnökeinek, vendégeinek és barátainak írásai, 1887–1927. Az „Emléktár” egykori őre, Csuka Béla által összeállított levélkötet • Writings of the Philharmonic Society's Presidents, Guests and Friends, 1887–1927. A letter collection compiled by Béla Csuka, the former treasurer of the “Memorabilia Library”

16. Kritikagyűjtemény az együttes 1911 és 1929 közötti időszakából
A collection of reviews of the orchestra's concerts between 1911 and 1929

15.

16.

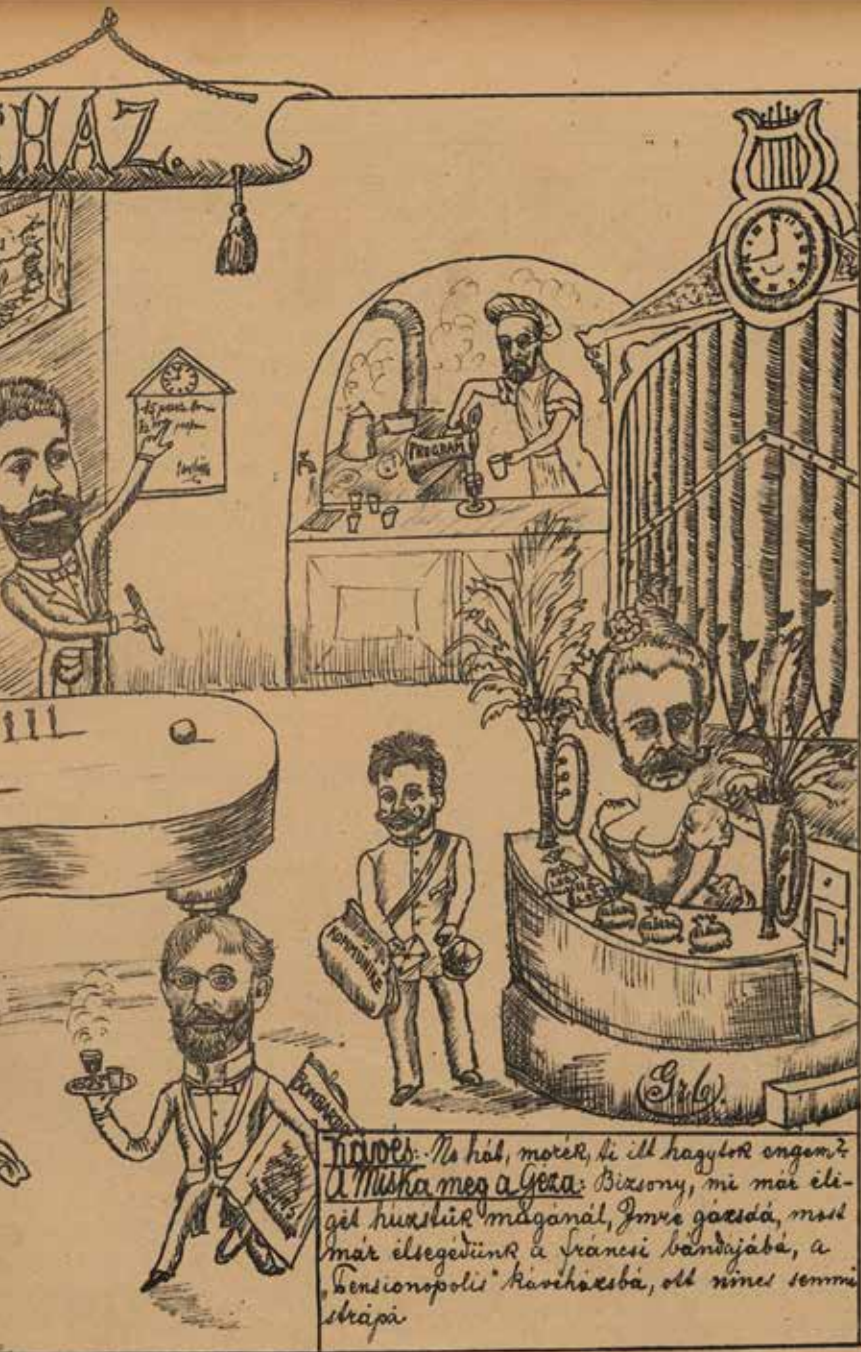

"FILHARMONIA" KAVEH

17. Die Zugposaune. Bombardon. Az Operaház és a filharmonikusok muzsikusai által készített belső használatú vicclap • Die Zugposaune. Bombardon. A humour magazine written for internal use by the musicians of the Opera House and the Philharmonic Society

18.

19.

20.

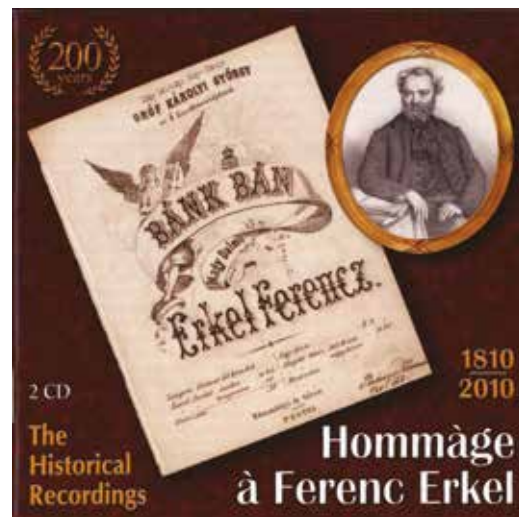

18. Az együttes zászlótartója • The orchestra's flag stand

19. Beethoven III., „Eroica”-szimfóniájának (op. 55) lemezfelvétele a filharmonikusok előadásában, Erich Bergel vezényletével, 1991 • LP recording: Beethoven's Eroica Symphony No. 3 (Op. 55) performed by the Budapest Philharmonic Orchestra, conducted by Erich Bergel, 1991

20. CD-felvétel: 150 éves a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara, 2003 • CD recording: 150 Years of the Budapest Philharmonic Orchestra, 2003

21. CD-felvétel: Hommage à Ferenc Erkel. The Historical Recordings 1810–2010, 2009 • CD recording: Hommage à Ferenc Erkel. The Historical Recordings 1810–2010, 2009

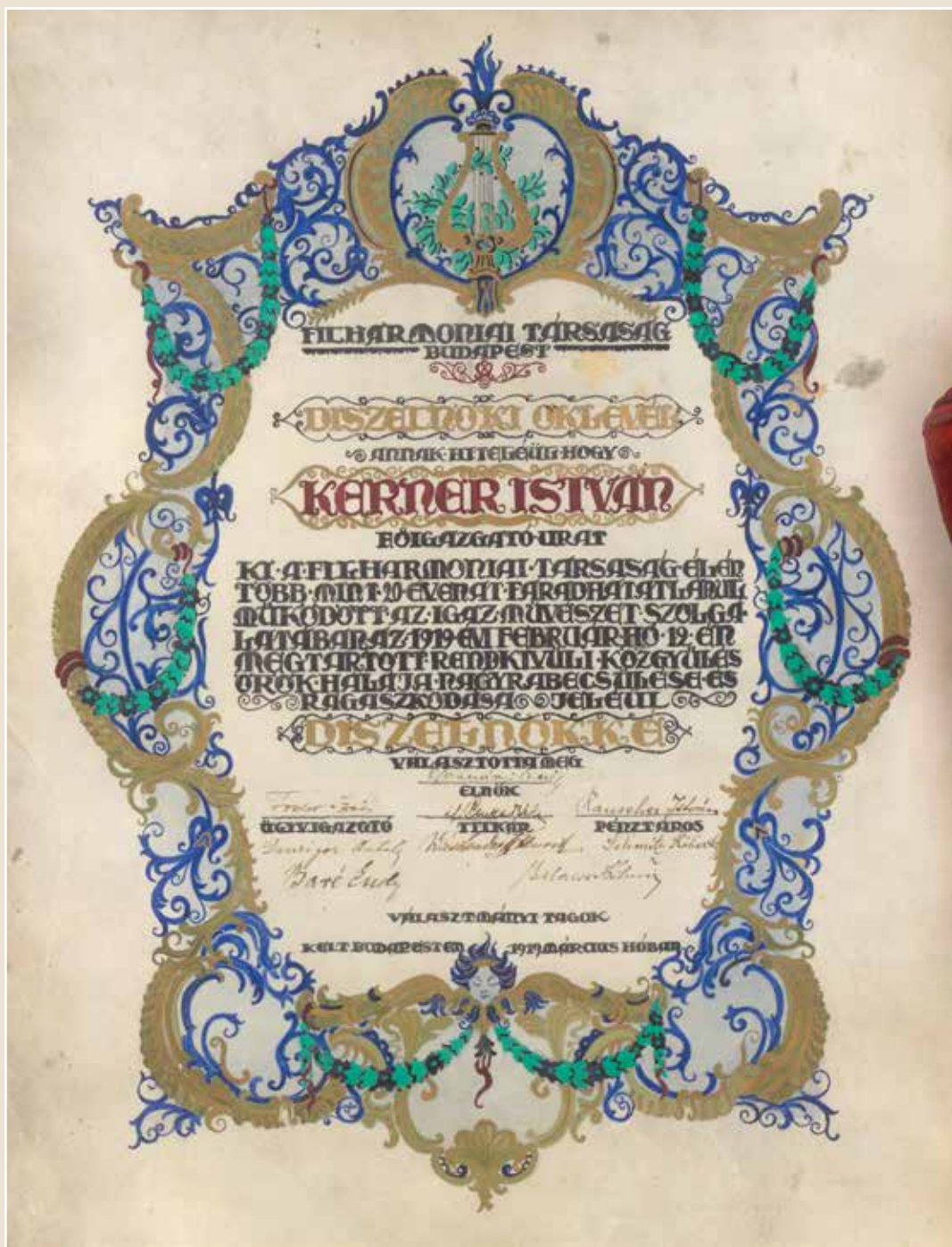
21.

22.

22. Magnókazetta: a Budapesti Filharmóniai Társaságot Erdélyi Miklós és Oberfrank Géza vezényli • Cassette tape: The Budapest Philharmonic Orchestra conducted by Miklós Erdélyi and Géza Oberfrank

24.

25.

26.

23. *Kerner István díszelnöki oklevele (1919. február 19.)* • István Kerner's honorary presidential certificate (February 19, 1919)

24. *Fénykép Johannes Brahms 1897. április 6-i temetéséről* • Photo of Johannes Brahms' funeral on April 6, 1897

25. *Az együttes fafűvös művészeinek nád fűvőkái* • The reeds of the orchestra's woodwind musicians

26. *Album a zenekari tagok bélyegképeiből az 1960-as és 1970-es évekből* • An album of stamp photos of the orchestra members from the 1960s and 1970s

Lehmányi Ernő

Régi Népi Helytánc

nagy zenekarra
Op. 31.

Kézírkönyv

Einrichtung des Orchesters

I. Orchester II. Orchester

Kontrabässe
3 Trompeten
in B.
(Zwischen den 2 Hörner
in F.
Zwei Orchester
dem Dirigen-
ten
gegenüber) 3 Posaunen
Tuba
Becken *molto vivace*
2 Flöten
2 Oboen
2 Clarineten
in B.
2 Fagotte
3 Hörner
in F.
2. Orchester 2 Trompeten
in B.
(rechts vom
Dirigenten) Pauken
(F. (tief) B.)
Triangel
grosse Trommel
Harfe
Violine

MAGYAR ZENEMŰVEK BEMUTATÓI

THE PREMIERES OF
HUNGARIAN COMPOSITIONS

A filharmonikusok már 1870-ben jóváhagyott alapszabályaikban is lefektették, hogy egyik legfontosabb feladatuknak a magyar kortárs kompozíciók bemutatását és népszerűsítését tekintik.¹ S valóban, 170 éves fennállása során a zenekar többszáz magyar zeneszerző művét mutatta be és tartotta repertoárján.² Száz évvel ezelőtt, 1923. november 19-én, Pest, Buda és Óbuda egyesítésének ötvenedik évfordulóján például a korszak három legjelentősebb hazai zeneszerzője, Bartók Béla, Dohnányi Ernő és Kodály Zoltán egy-egy művét szólaltatta meg az együttes egy ünnepi hangversenyen. Ez a zenetörténeti jelentőségű esemény máig összeköti az együttes nevét nem csupán a főváros egyesítésének jubileumával, de a zeneszerzők nevével és bemutatott kompozícióikkal – Dohnányi *Ünnepi nyitányával*, Kodály 55. zsoltárával, a *Psalmus hungaricus*-szal és Bartók *Táncszvitjével* – is. A 20. század első felében rajtuk kívül természetesen még számos más hazai komponista – köztük Buttykay Ákos (1871–1935), Kósa György (1897–1984), Radnai Miklós (1892–1935), Weiner Leó (1885–1960) és Zádor Jenő (1894–1977) – művei kerültek bemutatásra. 1945 után is számos magyar zeneszerző művét játszották, többek között Dávid Gyula (1913–1977), Hidas Frigyes (1928–2007), Durkó Zsolt és Ránki György (1907–1992) alkotásait. Az együttes nap-

The Philharmonic Society laid down in its statutes, which were approved in 1870, that the performance and promotion of Hungarian contemporary compositions were considered a key responsibility.¹ Indeed, hundreds of Hungarian composers' works were premiered and kept on repertoire during their 170-year history.² For instance, one hundred years ago, at a festive concert on November 19, 1923, on the 50th anniversary of the unification of Pest, Buda and Óbuda, they played a piece each by the three most important Hungarian composers of the era, Béla Bartók, Ernst von Dohnányi and Zoltán Kodály. This concert of music-historical significance still links the orchestra's name to the anniversary of the unification of the capital, and also to the names of the composers and their performed pieces: Dohnányi's *Festive Overture*, Kodály's Psalm No. 55, *Psalmus hungaricus* and Bartók's *Dance Suite*. In the first half of the 20th century, they performed works by many other Hungarian composers, including Ákos Buttykay (1871–1935), György Kósa (1897–1984), Miklós Radnai (1892–1935), Leó Weiner (1885–1960) and Jenő Zádor (1894–1977). They performed several Hungarian composers' works even after 1945 for example Gyula Dávid's (1913–1977), Frigyes Hidas' (1928–2007), and György Ránki's (1907–1992) compositions. Today, they still endeavour to perform contemporary compositions. What is more, the Philharmonic Society continues to commission contemporary composers to write orchestral works.³ In 2019, for instance, the orchestra premiered János Vajda's (1949) *Philharmonic Festive Overture*, in 2021 Zoltán Kovács' (1969) composition entitled *Ludus luminis*, and in 2022 György Orbán's (1947) *Symphonic Finale*.

The Philharmonic Society's sheet music collection preserved some of the autograph scores

jainkban is törekszik arra, hogy megszólaltassa kortárs zeneszerzők alkotásait, ráadásul a filharmonikusok ma is intéznek felkérést kortárs szerzőkhöz zenekari mű komponálására.³ 2019-ben például Vajda János (1949) *Filharmóniai ünnepi nyitányát*, 2021-ben Kovács Zoltán (1969) *Ludus luminis* című kompozícióját, 2022-ben pedig Orbán György (1947) *Szimfonikus fináléját* mutatta be a zenekar.

A Budapesti Filharmóniai Társaság kottatára a bemutatott művek szerzői kéziratái és nyomtatott partitúráinak dedikált példányai közül is megőrzött néhányat, így például Mihalovich Ödön (1842–1929) I. szimfóniájának (1879) nyomtatott partitúráját a szerző dedikációjával, Siklós Albert (1878–1942) *Sinfoniettájának* (1934), Buttykay Ákos *Változatok egy saját téma fölött* (1932) elnevezésű művének, valamint Dohnányi Ernő a zenekar számára dedikált *Szimfonikus percek*, op. 36 (1933) című kompozíciójának autográf partitúráját is.⁴ A zeneművek partitúráin túl a bemutatókkal és előadásokkal kapcsolatos dokumentációt – műsorokat, óriásplakátokat, levelezést, kritikagyűjteményt – is archivált a filharmonikusok gyűjteménye. Ezek közül különösen értékesnek tekinthetők azok a levelek, amelyeket a szerzők közvetlenül műveik előadása után küldtek a zenekarnak. Köszönő sorokat küldött Buttykay Ákos 1931. október 27-én Dohnányi Ernőnek *Rapszódia nagyzenekarra* című kompozíciója előadását követően és Weiner Leó *Concertino zongorára és zenekarra* (op. 15) című műve 1926. március 23-i előadása után. Később is keletkeztek ilyen jellegű levelek: Durkó Zsolt 1986. október 20-án címzett levelet a zenekarnak, s bár levelében művét nem nevezte meg, de az feltehetően az *Organismi* (1964) lehetett, amely ez év február 10-én szerepelt a filharmonikusok műsorán.

A zenekar teljesítményével azonban nem minden zeneszerző volt elégedett. Bartók Béla például I. szvitjének Kerner István vezényelte előadása után, 1915. december 10-én ingerült hangvételű levélben tiltakozott, amiért művét „megcsonkított” formában adták elő, sőt arra kérte az együttest, hogy többet egyik művét se adják elő.⁵ Bartók ezen kérése a későbbiek során nem teljesült, hiszen kollégája és barátja, az új elnökkarnagy, Dohnányi Ernő számos darabjának a bemutatóját vezényelte a zenekar élén.⁶ A leveleken kívül unikális jelentőséggel bírnak azok a 20. század első felében vezetett naplók is, amelyek a hangversenyek előtti próbák adatait tartalmazzák, így például a Pest, Buda és Óbuda egyesítésének ötvenedik évfordulója alkalmából, 1923. november 19-én megrendezett koncert előtti próbák adatait is.

and signed printed scores of the performed works, such as the printed score of Ödön Mihalovich's (1842–1929) *Symphony No. 1* (1879) dedicated by the composer, and the autograph scores of Albert Siklós' (1878–1942) *Sinfonietta* (1934), Ákos Buttykay's *Variations on an own Theme* (1932) and Ernst von Dohnányi's *Symponic Minutes*, Op. 36 (1933) dedicated to the orchestra.⁴ In addition to the scores, the Philharmonic Society's collection includes documents related to the premieres and the concerts: programmes, posters, correspondence and reviews. The letters composers sent to the orchestra after the performance of their works are especially valuable. Ákos Buttykay sent a letter to Ernst von Dohnányi on October 27, 1931 to thank for the performance of his *Rhapsody for Large Orchestra* and Leó Weiner sent one to thank the Philharmonic Society for performing his *Concertino for Piano and Orchestra* (Op. 15) on March 23, 1926. Letters of this kind were written in later periods, too. Zsolt Durkó wrote one to the orchestra on February 20, 1986. Although he did not refer to his work by name, it must have been about his *Organismi* (1964), which was performed by the orchestra on February 10.

However, not every composer was satisfied with the orchestra's performance. In an angry letter of December 10, 1915, following the performance of his *Suite No. 1* conducted by István Kerner, Béla Bartók expressed his annoyance over the fact that his composition was shortened and he even asked the orchestra never to perform any of his works in the future.⁵ Bartók's request, however, was later not fulfilled as his colleague and friend, the new president conductor Ernst von Dohnányi performed several Bartók premieres with the Philharmonic Society.⁶ In addition to the letters, the diaries of the early 20th century containing the data of the orchestra's rehearsals are also uniquely important; for example the data of the rehearsals held before the concert commemorating the 50th anniversary of the unification of Pest, Buda and Óbuda on November 19, 1923.

- 1 Breuer János, „Kortárs magyar művek bemutatója a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának hangversenyein”, in Uő. (szerk.), *A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának 125 esztendeje (1853–1978)* (Budapest: Zeneműkiadó, 1978), 45–46. Lásd továbbá Uő., „Az elnökkarnagy. Dohnányi Filharmonikusai és a kortárs zene”, *Magyar Zene* XXXIX/3 (2001. augusztus): 275–286.
- 2 A hangversenyek pontos adatait lásd Bónis Ferenc kötetének CD-mellékletében: *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005).
- 3 Lásd ehhez a Tóth Lászlóval 2019-ben készített interjút: Petrovics Gabriella, „Klasszikus zene stand-up comedyvel”, *Magyar Hírlap* LII/278 (2019. november 30.): 13.
- 4 A zenekar kottatárának katalógusai a HUN-REN BTK Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívumban elhelyezett letéti anyagban tanulmányozhatók.
- 5 A levél a HUN-REN BTK Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívumban elhelyezett letéti anyagban tanulmányozható. Gyűjteményes kiadása: Demény János (szerk.), *Bartók Béla levelei* (Budapest: Zeneműkiadó, 1976), 233.
- 6 Csuka Béla–Laskai Anna–Wellmann Nóra, „A Budapesti Filharmóniai Társaság magyarországi repertoárja Dohnányi Ernő elnökkarnagyi működése időszakában (1919–1944).” https://zti.hu/files/mza/publikaciok/Laskai_BFTZ_Repertoar.pdf (Utolsó megtekintés: 2023. szeptember). Lásd ehhez továbbá Breuer János tanulmányát: „Az elnökkarnagy. Dohnányi Filharmonikusai és a kortárs zene”, i.m., 275–286.
- 1 János Breuer, „Kortárs magyar művek bemutatója a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának hangversenyein” [The Premiere of Contemporary Hungarian Compositions in the Budapest Philharmonic Society’s Concerts], in Breuer (ed.), *A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának 125 esztendeje (1853–1978)* [125 Years of the Budapest Philharmonic Society Orchestra (1853–1978)] (Budapest: Zeneműkiadó, 1978), 45–46. See also: Breuer, „Az elnökkarnagy. Dohnányi Filharmonikusai és a kortárs zene” [The President Conductor. Dohnányi’s Philharmonic Society and Contemporary Music], *Magyar Zene* XXXIX/3 (August, 2001): 275–286.
- 2 On the exact data of the concerts, see also: the CD supplement of Ferenc Bónis’ book: *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* [One Hundred and Fifty Years of the Budapest Philharmonic Society. (1853–2003)], (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005).
- 3 See also: Interview with László Tóth in 2019: Gabriella Petrovics, „Klasszikus zene stand-up comedyvel” [Classical Music with Stand-Up Comedy], *Magyar Hírlap* LII/278 (November 30, 2019): 13.
- 4 The orchestra’s sheet music catalogues can be studied at the collection of the Archives for 20th–21st Century Hungarian Music of the Institute for Musicology, RCH HUN-REN.
- 5 The letter is available for research in the collection of the Archives for 20th–21st Century Hungarian Music of the Institute for Musicology, RCH HUN-REN. Published in: János Demény (ed.), *Bartók Béla levelei* [Béla Bartók’s Letters] (Budapest: Zeneműkiadó, 1976), 233.
- 6 Béla Csuka–Anna Laskai–Nóra Wellmann, „A Budapesti Filharmóniai Társaság magyarországi repertoárja Dohnányi Ernő elnökkarnagyi működése időszakában (1919–1944).” [The Budapest Philharmonic Society’s Hungarian Repertoire During the Period of Ernst von Dohnányi as President Conductor]. https://zti.hu/files/mza/publikaciok/Laskai_BFTZ_Repertoar.pdf (Last visited: September, 2023). See also János Breuer’s paper: „Az elnökkarnagy. Dohnányi Filharmonikusai és a kortárs zene” [The President Conductor. Dohnányi’s Philharmonic Society and Contemporary Music], *ibid.*, 275–286.

1.
A Budapesti Filharmoniai Társaságnak

az ifj. László és családja feléval
ajánlja. László

Romantische Symphonie

für grosses Orchester

von

Jugen Ládor

- 1914 -

Orchester:

3 gr. Flöten, 2 Oboen, Englischhorn, 2 Klarinetten (B), 2 Fagotte, Kontrafagott.

6 Hörner (F), 3 Trompeten (F), 2 Trombonen, Bassposaune, Tuba

2 Fagete

Streichquintett

Trompeten, Trommel, Becken.

Melléklet.

Kimutatás

az 1894—1912-iki filharmoniai hangversenyeken előadott
magyar zeneművekről.

Sz.	A szerző neve	Az előadott mű címe	Az előadás kelte			A vezetőjel karnagy neve
			év	hó	nap	
1.	Mannheimer Gyula	„II. Szerenád“	1894.	Decz.	19.	Gerlicke Vilmos
2.	Volkmann Róbert	„II. Symphonia“	1895.	Jan.	16.	Nikisch Artur
3.	Goldmark Károly	„Sappho“ Nyitány.	1895.	Febr.	13.	Goldmark Károly
4.	Goldmark Károly	„Hegedűverseny.“	1895.	Febr.	13.	Goldmark Károly
5.	Goldmark Károly	„4 kar.“ (a capella)	1895.	Febr.	13.	Goldmark Károly
6.	Goldmark Károly	„Scherzo.“	1895.	Febr.	13.	Goldmark Károly
7.	Liszt Ferencz	„Tasso.“	1895.	Márcz.	6.	Wagner Siegfried
8.	Moór Manó	„II. Symphonia.“	1895.	Nov.	4.	Moór Manó
9.	Liszt Ferencz	„Ünnepi hangok.“	1895.	Decz.	4.	Strauss Richárd
10.	Herszfeld Viktor	„Mégáldott élet.“ Nyitány.	1895.	Decz.	18.	Lőwe Nándor
11.	Mannheimer Gyula	„Rákóczy-nyitány.“	1896.	Jan.	8.	Dr. Muck Károly
12.	Liszt Ferencz	„I. Hapsodia.“	1896.	Jan.	22.	Dr. Richter János
13.	Volkmann Róbert	„2. Szerenád.“	1896.	Febr.	5.	Schuch Ernő
14.	Mihalovics Ödön	„A seelő.“	1896.	Febr.	5.	Schuch Ernő
15.	Mihalovics Ödön	„Faust-ábránd.“	1896.	Febr.	24.	Mottl Felix
16.	Höck József	„I. Suite.“	1896.	Márcz.	4.	Colonne Ede
17.	Goldmark Károly	„Sakuntala-nyitány.“	1896.	Márcz.	18.	Auer Lipót
18.	Liszt Ferencz	„Les Préludes.“	1896.	Nov.	11.	Dr. Richter János
19.	Volkmann Róbert	„III. Richárd“ Nyitány.	1896.	Decz.	9.	Dr. Richter János
20.	Kun László	„Scherzo.“	1896.	Decz.	9.	Dr. Richter János
21.	Mihalovics Ödön	„Hero és Leander.“	1897.	Jan.	13.	Dr. Richter János
22.	Erkel Sándor	„Magyar-nyitány.“	1897.	Márcz.	10.	Dr. Richter János
23.	Höck József	„II. Suite.“	1897.	Márcz.	24.	Dr. Richter János

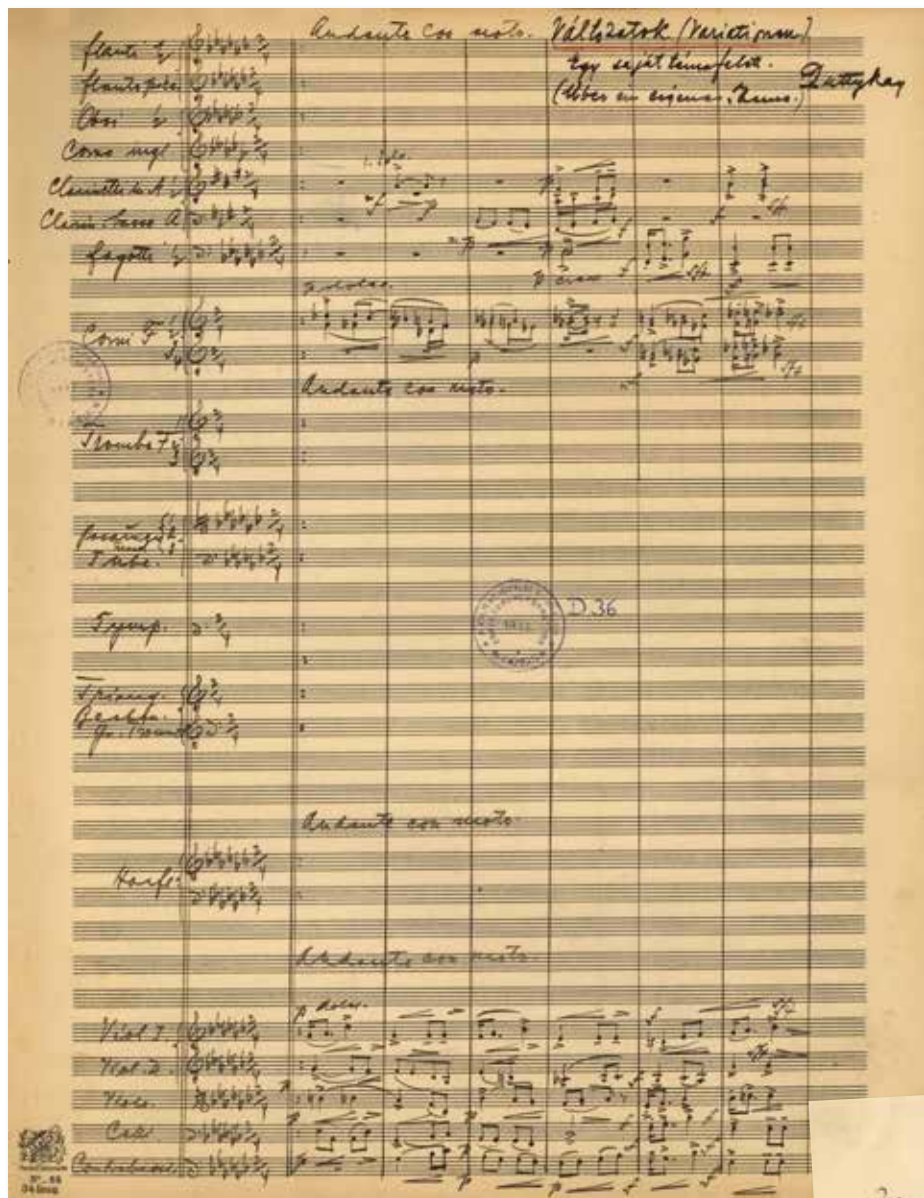
Folytatás: 1912—1916-ig.

Sz.	A szerző neve	Az előadott mű címe	Az előadás kelte			A vezetőjel karnagy neve
			év	hó	nap	
188.	Goldmark	„Hegedűverseny.“	1915.	Jan.	15.	Kerner István
187.	Volkmann	„Gordonkaverseny.“	1915.	Jan.	18.	Kerner István
185.	Toldy László	„Simfonietta.“	1915.	Febr.	5.	Kerner István
189.	Radó Aladár	„Pető.“	1915.	Febr.	12.	Kerner István
190.	Horowitz Pál	„Nyitány.“	1915.	Febr.	19.	Kerner István
191.	Siklós Albert	„Tárlékezés.“	1915.	Febr.	26.	Kerner István
192.	Weiner Leó	„Bevezetés.“	1915.	Márc.	5.	Kerner István
193.	Szegheő	„Hődelát induló.“	1915.	Márc.	12.	Kerner István
194.	Szerény Gusztáv	„Himnusz.“	1915.	Márc.	19.	Kerner István
195.	Rudnai	„Mese.“	1915.	Márc.	26.	Kerner István
196.	Liszt	„Tasso.“	1915.	Ápril.	9.	Kerner István
197.	Volkmann	„III. Richárd.“	1915.	Ápr.	16.	Kerner István
198.	Volkmann	„Simfónia b-dur.“	1915.	Ápr.	16.	Kerner István
199.	Goldmark	„Sakuntala.“	1915.	Okt.	29.	Kerner István
200.	Goldmark	„Scherzo.“	1915.	Nov.	8.	Kerner István (Wienben)
201.	Buttykay	„Ünnepöntök.“	1915.	Nov.	9.	Kerner István (Wienben)
202.	Rartók	„Sevit.“	1915.	Nov.	9.	Kerner István (Wienben)
203.	Hubay Jenő	„Hegedűverseny.“	1915.	Nov.	9.	Hubay Jenő (Wienben)
204.	Zichy Géza	„Rákóczi halála.“	1915.	Nov.	9.	Zichy Géza (Wienben)
205.	Mihalovics	„Toldy“ nyitány.	1915.	Nov.	9.	Kerner István (Wienben)
206.	Erkel Ferenc	„Ünnepi nyitány.“	1915.	Nov.	9.	Kerner István
207.	Goldmark	„Scherzo.“	1915.	Nov.	19.	Kerner István
208.	Liszt	„Faust“ simfónia.“	1915.	Dec.	17.	Friedl Oszkár
209.	Goldmark	„Hegedűverseny.“	1915.	Dec.	17.	Szika Adolf
210.	Dohnányi	„Simfónia.“	1916.	Jan.	7.	Dohnányi Ernő
211.	Liszt	„Zongoraverseny.“	1916.	Jan.	12.	Kerner István
212.	Weiner Leo	„Sevit.“	1916.	Febr.	16.	Kerner István
213.	Kaacsev Tibor	„Induló.“	1916.	Márc.	3.	Kerner István
214.	Gajáry István	„Sevit.“	1916.	Márc.	3.	Kerner István

1. Zádor Jenő: Romantische Symphonie (1917). Autográf partitúra a szerző dedikációjával • Jenő Zádor: Romantische Symphonie (1917). Autograph score with the composer's dedication

2. Kimutatás a Filharmóniai Társaság által 1894 és 1916 között előadott magyar zeneművekről • Register of Hungarian compositions performed by the Philharmonic Society between 1894 and 1916

3.

3. Buttykay Ákos: Változatok egy saját téma fölött (1932). Autográf partitúra • Ákos Buttykay: Variations on an Own Theme (1932). Autograph score

4. Weiner Leó levele a Budapesti Filharmóniai Társaságnak (1926. március 23.) • Leó Weiner's letter to the Budapest Philharmonic Society (March 23, 1923)

5. Buttykay Ákos levele Dohnányi Ernőnek Rapszódia nagyzenekarra című műve bemutatója után (1931. október 27.)

Ákos Buttykay's letter to Ernst von Dohnányi after the premiere of his Rhapsody for Large Orchestra on October 27, 1931

Budapest, 1926. márc. 23.
 Kedves Zsuzsika k!
 Igen kérem, hogy vizsgálják a Filharmónikus Zenekar f. tagjainak legközelebbi koncertjén való részvételüket az adatról, illetve munkálkodhat-e nekik egy-egy koncertinót is kérem írni.
 Most sokan ismertek az új szerzők valamely műveiről, de azokat, mint mindigval tegnap a filharmónikus koncertinót jöhetnek.
 Köszönettel
 minden tisztelettel
 Weiner Leó

4.

Pohányi Ernő

Lüncsi Hegely.

nagy zenekarra
Op. 31.

Kezükönyv.

Ungarische Festouverture

für großes Orchester
Form

Carl von Pohányi
Op. 31.

Partitur.

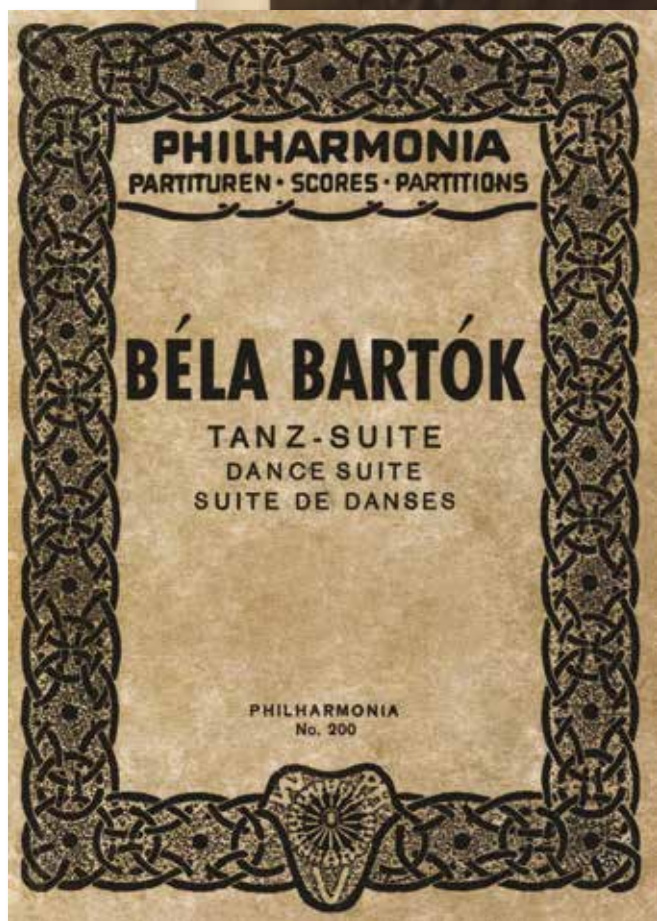
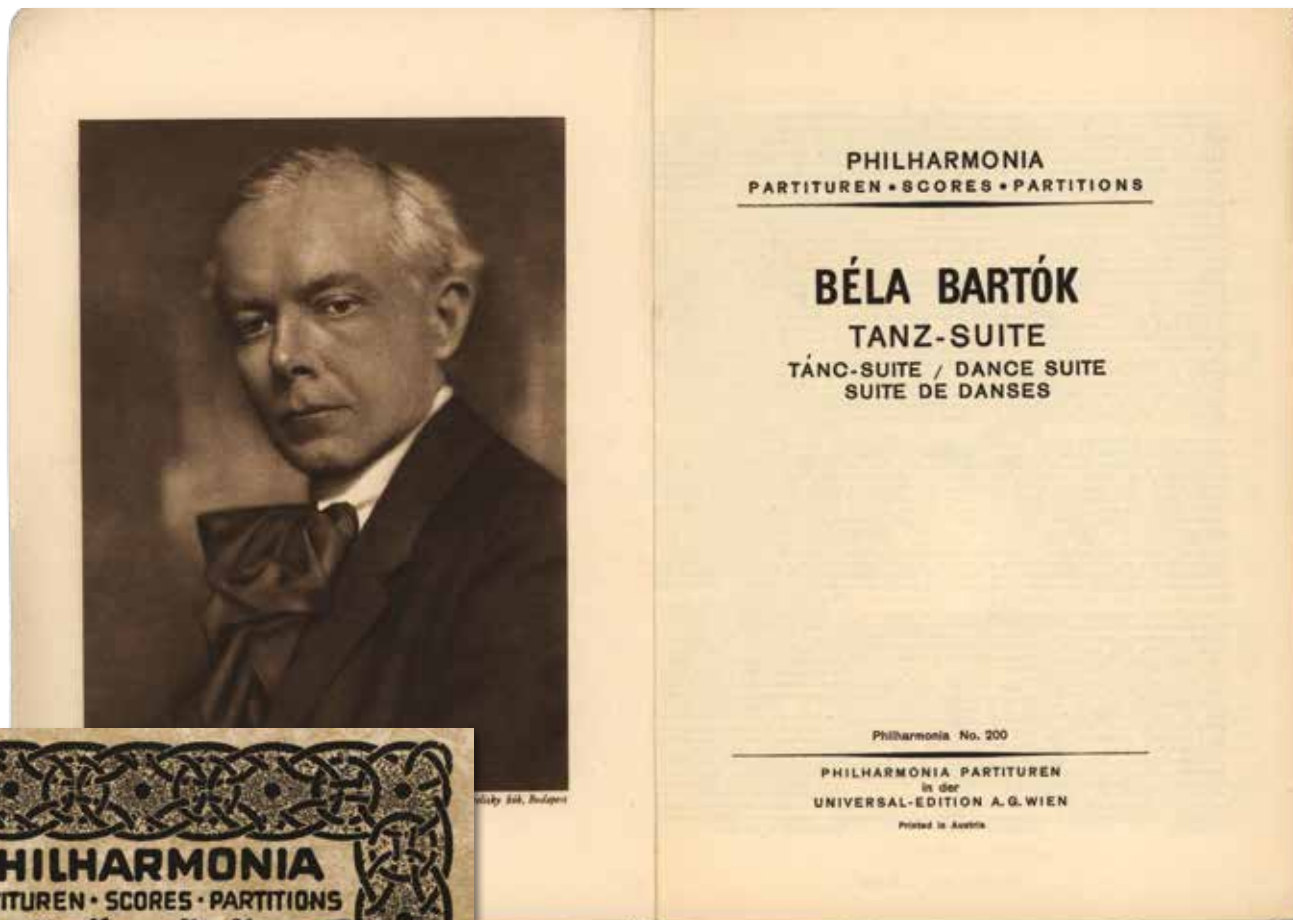

Aufstellung des Orchesters

I. Orchester   II. Orchester

Flöten	Kontrabass	Clarinete	Kontrabass	Flöten
Oboen	Violen	Fagotte	Violen	Oboen
Clarinetten	Violoncelle	Hörner	Violoncelle	Clarinetten
Fagotte	Pauken	Trompeten	Pauken	Fagotte
Hörner	Trommel	Becken	Trommel	Hörner
Trompeten	Harfe	Violinen	Harfe	Trompeten
Orchester	Bratschen	Violoncelle	Bratschen	Orchester
	Violinen	Violoncelle	Violinen	
	Violinen	Violoncelle	Violinen	

8. Dohnányi Ernő: Ünnepi nyitány (op. 31, 1923). A partitúra másolói kézírata
 Ernst von Dohnányi: Festive Overture (Op. 31, 1923). Score with copyist's handwriting

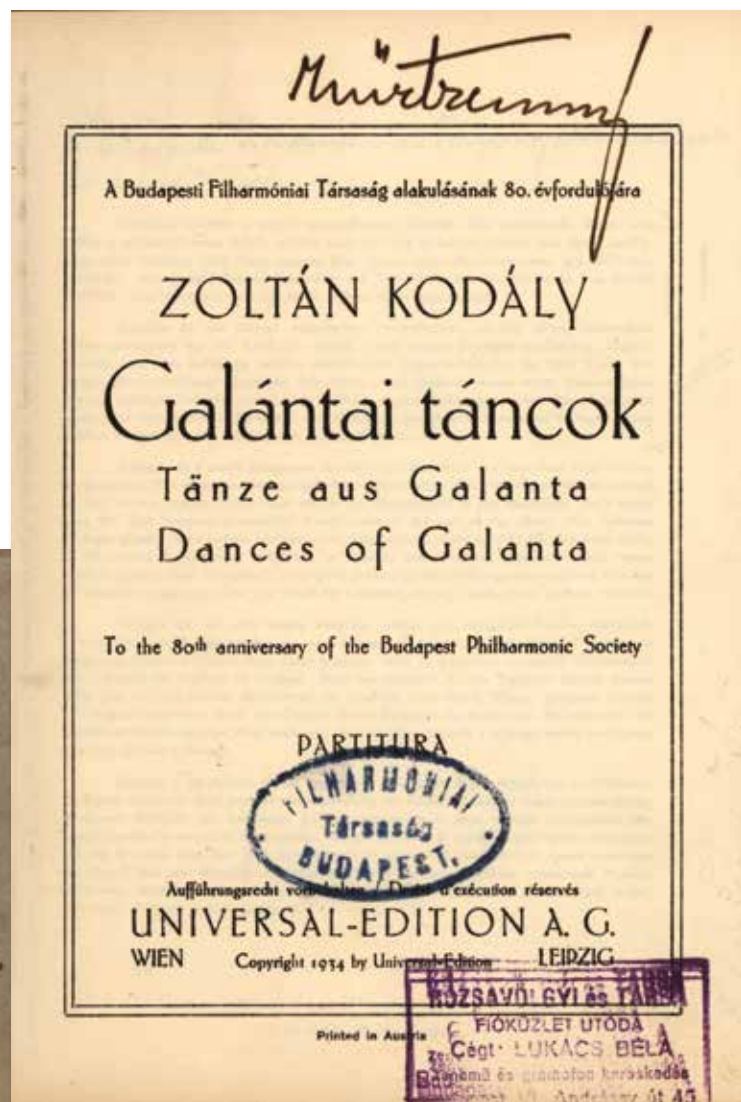
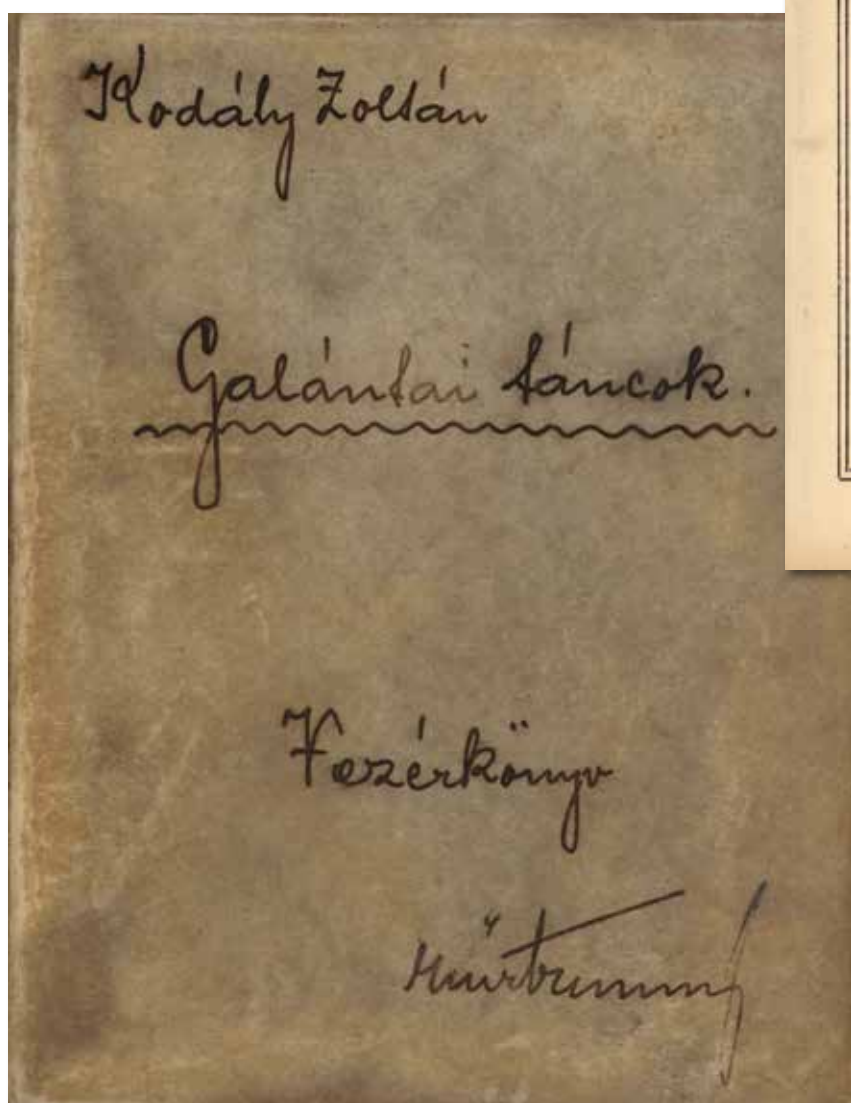
9.

10.

9. **Bartók Béla: Táncszvit (BB 86, 1923). Nyomtatott kispártitúra, 1924** • Béla Bartók: Dance Suite (BB 86, 1923). Printed pocket score, 1924

10. **Pátzay Pál: Bartók Béla–Kodály Zoltán-émlékérem (1966)**
Pál Pátzay: Béla Bartók–Zoltán Kodály Commemorative Medal (1966)

11.

11. **Kodály Zoltán: Galántai táncok (1933). Nyomtatott kispártitúra, 1934** • Zoltán Kodály: Dances of Galánta (1933). Printed pocket score, 1934

A budapesti Filharmonikus Társaság t. Igazgatóságának!

Nem akartam innaprontó lenni, és ezért nem voltam felkészülve diszhangversenyek alkalmával az ellen a barbárság ellen, hogy I. művet megcsodálva adták elő. Mert hogy ugyanígy - amint az utóbbi években - Budapesti megismételték, kiemelték az előadások ellen tiltakozni. Alkalmatlan előadott műveim, hogy szöveg- és zenei-technikai

inkább komoly hangversenyen nem illik, nem szabad tisztelet-hagyásával előadni. Igazán befolyt. attóltekint, hogy antológián programmal bíró, ifjúsági hangversenyeken engedélyezhető. Szövegeim művem nemcsak, hogy kibeszélésül szimfonia-szerű, hanem még szemlél egy tisztelettel olykor az a tanácsok összefüggés, hogy némelyek tisztelettel egy tá utáni egyenesen eltehetlenek ha nem előtte meg az a tölth tétel.

Igen koralmányok között ki kell jelentenem, hogy rendkívül halára koteloménak ha soká tölthi semmiféle művet nem adnak elő. Kérhetem ezt a művet írásként, mert a sajnálatos tudapesti zenei viszonyok amenny is arra kénytelenek engem, hogy 4 év óta mindenem műveim nos szereplést tártatásam majom is azóta írt műveimet műveimesséj eli ne legyen.

Rákóczi utca, 1915. dec. 10.

Bartók Béla

12.

13.

12. *Bartók reklamáló levele az együttesnek I. szvitje (BB 39) előadása kapcsán (1915. december 10.)* • Béla Bartók's letter of complaint written to the orchestra regarding the performance of his Suite No. 1 (BB 39) (December 10, 1915)

13. *Lapkiadvágatok Bartók Cantata profanájának (BB 110) 1936. november 9-i magyarországi bemutatójáról* Newspaper cuttings about the Hungarian premiere of Béla Bartók's Cantata profana (BB 110) on November 9, 1936

14. *Műsorlap Bartók Béla Magyar képek (BB 103) című művének 1934. november 25-i bemutatójáról Heinrich Laber vezényletével* • The programme of the premiere of Béla Bartók's Hungarian Sketches (BB 103) on November 25, 1934, conducted by Heinrich Laber

 A M. KIR. OPERAHÁZ ZENEKARÁBÓL ALAKULT
FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG
III. NYILVÁNOS FŐPRÓBÁJA
 vasárnap, 1934. november hó 25.-én délelőtt 1/12 órakor
 a Zeneművészeti Főiskola nagytermében
III. BÉRLETI HANGVERSENYE
 hétfőn, 1934. november hó 26.-án este 1/28 órakor
 a m. kir. Operaházban
LABER HEINRICH
 vezénylete alatt
MORINI ERICA
 hegedűművésznő közreműködésével

M Ű S O R :

1. BEETHOVEN : Karakterisztikus nyitány (Leonora No. 1.)
 2. BEETHOVEN : Leonora nyitány No. 2.
 3. BARTÓK : Magyar képek (első előadás)

SZÜNET

4. MENDELSSOHN : Hegedűverseny op. 64. (Morini Erica)
 Allegro molto appassionata
 Andante
 Allegro molto vivace
 5. BEETHOVEN : Leonora nyitány No. 3.

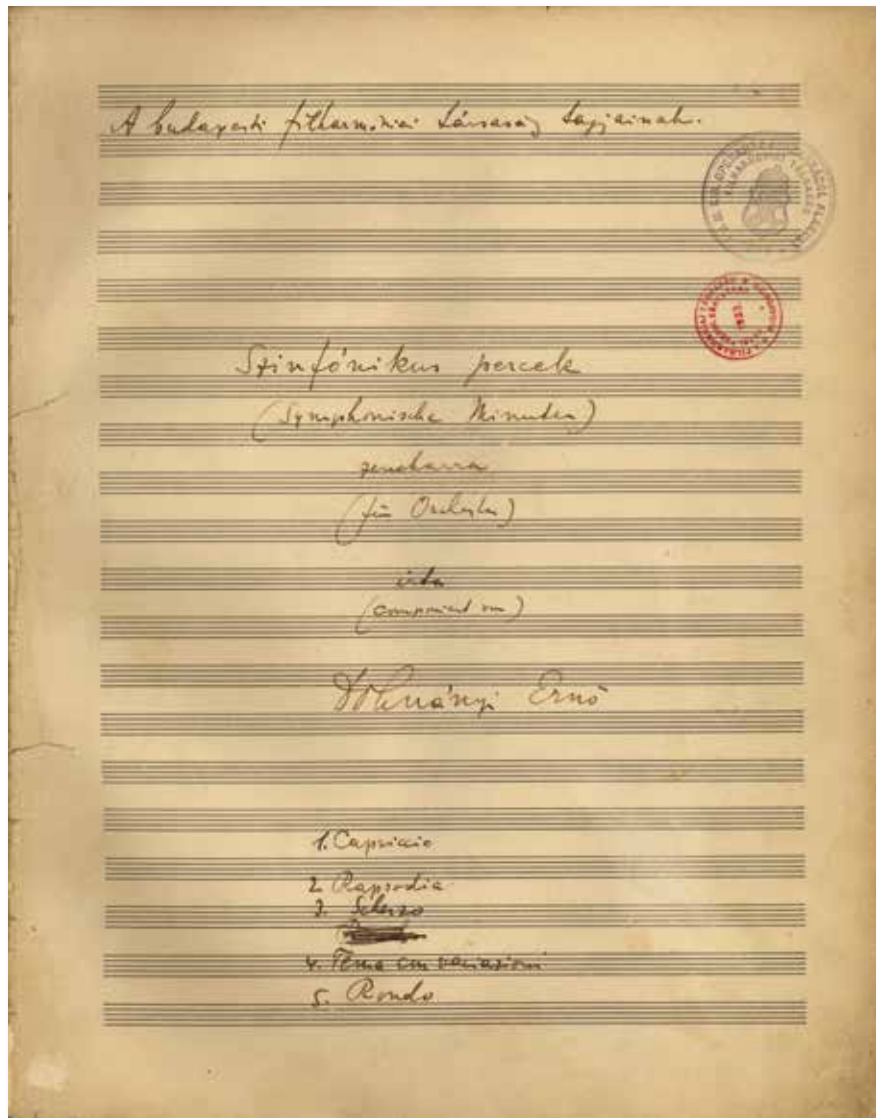

A FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG
 következő bérleti hangversenye december 10.-én
 (főpróba december 9.-én)
 Beethoven-est
 Vezényel és közreműködik: **FISCHER EDWIN.**
 MŰSOR: Fidelio-nyitány
 c-moll zongoraverseny Fischer Edwin
 Egmont nyitány
 V. Szimfónia

A III. BÉRLETI EST vendég-karmestere, Professor **Laber Heinrich**, a reussi herceg udvari karnagya (Gera), az újabb német karmester-nemzedék kiváló képviselője. Ismert és keresett Mahler-dirigens. Budapesten első ízben szerepel. Nem kell bemutatni **Morini Ericát**, a kitűnő hegedűművésznőt. Két év előtti szereplése a filharmónikus társasággal, amikor a Beethoven koncertet játszotta, emlékezetes, nagy siker volt.

ÁRA 40 FILLÉR

15. Dohnányi Ernő: Szimfonikus percek (op. 36, 1933). Autográf partitúra
Ernst von Dohnányi: Symphonic Minutes (Op. 36, 1933). Autograph score

16. Műsorlap a zenekar 1937. november 29-i hangversenyéről, Siklós Albert Scherzójának bemutatójával • The programme of the orchestra's concert on November 29, 1937, with the premiere of Albert Siklós' Scherzo

17. Siklós Albert: Sinfoniotta (1934). Autográf partitúra a szerző dedikációjával
Albert Siklós: Sinfoniotta (1934). Autograph score with the composer's dedication

A MAGY. KIR. OPERAHÁZ ZENEKARÁBÓL ALAKULT
FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG

III. BÉRLETI HANGVERSENYE
Hétfőn, 1937. évi november hó 29-én este
8 órakor a magyar királyi Operaházban

Vezetővel:
Dr. DOHNÁNYI ERNŐ

M Ű S O R:

1. WEBER: Euryanthe-nyitány
2. SIKLÓS: Scherzo (először)
3. MOZART: XXXIII. szimfónia B-dúr (Köchel 319.)
I. Allegro assai
II. Andante molto
III. Menuetto
IV. Finale, Allegro assai

S Z Ű N E T

STRAUSS R.: „Also sprach Zarathustra“ Op. 30.
(Imigyen szólta Zarathustra)

5. LISZT: Mefisztó-keringő

Előzetes jelentés!
IV. Bérleti hangverseny 1937. december 15.-én,
szerdán este 8-kor a magy. kir. Operaházban

Vezetővel: **FURTWÄNGLER WILHELM DR.**

M Ű S O R:
BRAHMS: Herdeneriátó, STRAUSS R.: Balál és megfődülés,
WAGNER: Mesterdalnokok-nyitány, BEETHOVEN: V. szimfónia.

Ára 40 fillér.

D 35.

Sinfonietta.

Moderato con moto - Andante con moto - Vnace

a Filharmoniai Társaságnak,
amelynek a festszékesének
„vendégszínház” tagjai rész. idejére
Liszt's album

1937 márc. 15.

Budapest,
1934.

17.

18. Durkó Zoltán köszönőlevele a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának, feltehetően Organismi című művének 1986. február 10-én előadásáért (1986. február 20.) • Zoltán Durkó's letter thanking the Budapest Philharmonic Society Orchestra, presumably for performing his composition entitled Organismi on February 10, 1986 (February 20, 1986)

19. Műsorlap a zenekar 1996. november 25-i hangversenyéről, Kovács Zoltán Fagottversenyének ősbemutatójával • The programme of the orchestra's concert on November 25, 1996, with the premiere of Zoltán Kovács' Bassoon Concerto

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ

1996. november 25-én, hétfőn (II. sorozat 1. előadás)
este fél 8 órával kezdettel a

**BUDAPESTI FILHARMÓNIAI
TÁRSASÁG**

zenekarának hangversenye

Schubert: III. szimfónia, D-dúr
Mozart: A-dúr hegedűverseny, K.219.
Kovács Zoltán: Fagottverseny (Ősbemutató)
R. Strauss: Don Juan szimfonikus költemény

Közreműködik:

SZENTHELYI MIKLÓS
(hegedű)

LAKATOS GYÖRGY
(fagott)

Vezényel:
MEDVECZKY ÁDÁM

Jegyek válthatók az Operaház jegypénztárában, telefon: 153-0170,
valamint az Operaház Szervezési Osztályán
(Bp. VI. Andrássy u. 20) telefon: 131-7914,
felfogadás: naponta 10-17 óráig

A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG ZENEKARA

ZENEAKADÉMIA — HAGYTEREM

1982. október 26-án, kedden este 1/8 órákor

Vezető:
LIGETI ANDRÁS

Közreműködők:
BANDA EDE
(gordonka)

MATUZ ISTVÁN SZÉCSŐDI FERENC
(fuvola) (hegedű)

KÓSA GYÖRGY; HOMÁLYSÁN (Fagyországi) bemutató)

DUBROVAY LÁSZLÓ: CONCERTO FUVOLÁRA ÉS NEGYVEN VONÓSRA

— Szünet —

DURKÓ ZSOLT: REFRAINS

SÁRY LÁSZLÓ: HOMMAGE A SZERVÁNSZKY (Bemutató)

KÓSA GYÖRGY; HOMÁLYSÁN gordonkásra és zenekarra

Banda Ede bariton káplandgásra írtam ezt a műveimet. Akárcsak az időben találtam voltam Hegyi Anna versével és megrendelésükkel. Ezeknek a daloknak a munkája lett alapja gordonkaműveimnek is, a címet is onnantól vettem, természetesen átdolgoztam és azok minden más is hozzátartozt. Néem versenyműveim készít, hanem szubjektív műveimnek és drámai megmozgatásukról van szó, gordonkásra és káplandgásra. Ez utóbbiak specialitása, hogy részben hangszereimben benne.

Kósa György

DUBROVAY LÁSZLÓ: II. CONCERTO FUVOLÁRA ÉS NEGYVEN VONÓSRA

A mű 1980-ban készült. Létrejöttében nagy szerepe volt Muzs Jánosnak. A fuvolaszólam él a hangszere szta (járatkészség) lehetőségeivel, akkordjaitkal, esztétikai, akkordokészítési, interjúkál hangokkal, a hang vagy akkord belsőjében történő hangulat változása lehetőségeivel, természetesen felhang állással és fúvóval felhangmagasságokkal, valamint egy 10 hangból kiváló fúvóval felhangokkal.

Hangrendszere poltára mikrokozmoszban-dinamikus hangrendszer.

A darab határolás üveg-hang-úttal kezdődik, amely a belsőjében lévő különböző mozgások, energiák növekedése következtében szoróbban (szorán szól meg a fuvola), majd elemének valódi szoróbban, sorsokkal, karakterrel, transzformációján keresztül megérkezik az egy hang (r) belsőjében lévő mikrovilág feloldásához (mikrokozmosz — akustikus hangrendszer).

Dubrovay László

DURKÓ ZSOLT: REFRAINS

Jelműködő motívumok és dallamok, vissza-visszatérő hangszerek jellemik a Refrains (Refrains) című kompozíció, amely már élményeként is szíveteműveim, szerkesztések sorozata közöttük az előadóművészek dalosodásig hangulatozza. Refrainszerűen újra és újra visszatérő „földmű” minden esetben a szülőhazájú hangján csenget fel.

A szülőhazájú hangszere koncertáló szövege társul. Ezek a hangszerek — a legkülönbözőbb kis-kamaraegyesületeket alkotva — hol egymással kooperálva, hol egymástól feloldva építik a teljes architektúrát. Ebből a kifejezetten kamaraszereit szoróbban együttesből, ebből a hangulatozott harmoniai figuralitási háttérből koncertáló jelleggel emelkedik ki a szülőhazájú hangulatozott.

Dallamvilága azonos a zenei gondolkodás-móddal a folytatás, amely Durkó Zsolt körében, Turner illusztrációk című kompozícióban volt jellemző.

A Refrains a Szegedi Kamaraszere Fesztivál részére készült, ott is mutatott be, 1979-ben. Ajánlás szerzője elő adóművésztársainak, Szendrői Géza emlékének szül.

Gerencsér Rita

SÁRY LÁSZLÓ: ZENE 24 VONÓSRA ÉS 24 FUVÓKRA (HOMMAGE A SZERVÁNSZKY)

A darabot 1978-ban írtam tanárom, Szervánszky Endre emlékére.

A darab minden parametere (hangmagasság, ritmika, dinamika, register) egy 12 fokú skála épül. Az így rendezett anyag kétféle feloldásban szól meg. A voodoonon — korzozóval — mint egy végzetlen dallam, a fúvókon pedig ugyancsak anyag — verőképpen — illandósan változó szövegelem akkordok formájában. Mivel a kétféle feloldás azonos funkcióval bír, ezért a voodó és fúvó részt egymástól függetlenül is előadható.

Sáry László

A Budapesti Filharmóniai Társaság zenekaraival
Filharmóniai ünnepi nyitány

Vajda János

Copyright © 2019 János VAJDA

20. Műsorfüzet a Filharmóniai Társaság 1982. október 26-i hangversenyéről. A koncerten Kósa György és Sáry László művei kerültek bemutatásra Ligeti András vezényletével • The programme leaflet of the Philharmonic Society's concert on October 26, 1982. The concert was the premiere of György Kósa's and László Sáry's works conducted by András Ligeti

21. Vajda János: Filharmóniai ünnepi nyitány (2019)
János Vajda: Philharmonic Festive Overture (2019)

A Budapesti Filharmoniai Társaság számára

ZAROTÉTEL - koncert

Órthy György

2021. dec. - 1. és

2022. jan. 4.

Allegro
♩ = 132

6/8

Handwritten musical score for the first system, including staves for Flute, Clarinet, Bassoon, Trumpet, Trombone, and Timpani. The notation is mostly blank, with some notes appearing in the Clarinet and Bassoon parts towards the right side of the system.

Allegro

♩ = 132

Handwritten musical score for the second system, including staves for Violin I, Violin II, Viola, Violoncello, and Contrabasso. The notation is filled with notes and includes performance markings such as *f*, *leggero*, *meno*, and *molto*.

BEISCHER-MATYÓ Tamás

Ünnep
Celebration

zenekarra / for Orchestra

Kontrapunkt Music
Budapest 2012

22. *Orbán György: Zárótétel zenekarra (2021–2022)*
György Orbán: Final Movement for Orchestra (2021–2022)

23. *Beischer-Matyó Tamás: Ünnep (2012) • Tamás Beischer-Matyó: Celebration (2012)*

23.

a Magyar Állami Operaház felkérésére, 2013. újév napjára

Ünnep
Celebration

BEISCHER-MATYÓ Tamás

Lento $\text{♩} = 52$

© Kontrapunkt Music Ltd. 2012
Printed in Hungary
All rights reserved
Photocopying is prohibited
info@kontrapunktmusic.com

www.kontrapunktmusic.com

K-0145

ALL' ABB. SACRA ALL. UNITA DELLA PATRIA
PER VOTO UNANIME DEL CONSIGLIO
PROVINCIALE DELLO STATO VERDE LU. ALTA
PAPPA
REBELLE AL DIVIETI DI VILLAFRANCA
E LE SEQUELE ANTI-STATO E LA CORRU
IL 10 OTTOBRE 1934

9 OTTOBRE 1934

BUDAPESTI
FILHARMONIAI
TÁRSASÁG

KÜLFÖLDI
HANGVERSENYEI

EINZIGES

ERIKOPIA

REPERTORIUM

KÜLFÖLDI TURNÉK

CONCERT TOURS ABROAD

Ernst Dohnányi

Freitag, den 1. März 1929, abends 8 Uhr

Konzert der

**BUDAPESTER
PHILHARMONIKER**

(Orchester der kgl. ung. Oper)

Dirigent: ERNST DOHNÁNYI

Mitwirkend: KATHERINE HEYMAN (Klavier)

A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara először Kerner István irányításával járt külföldön az I. világháború végén, 1918-ban, Berlinben.¹ Gyakoribbá azonban csak az 1920-as és 1930-as években váltak az utazások: a nemzetközi hírű Dohnányi Ernő és zenekara egyre nagyobb rendszerességgel fordult meg a két világháború időszakában a külföldi kulturális élet legjelentősebb helyszínein.² Dohnányi irányításával elsőként 1925-ben, az I. világháborút követően létrejött Csehszlovákiában – Brünnben (Brno), Prágában és Pozsonyban – szerepeltek a filharmonikusok, az utazáson Bartók Béla is jelen volt zongoraművészként és zeneszerzőként egyaránt.³ Az első, nagyobb szabású turnéra 1928-ban, az együttes hetvenötödik jubileuma idején került sor Olaszországban, valamint más fontos európai zenei központokban (Párizs, London, Schewening, Köln, Heidelberg, Zürich, München), majd az 1930-as években a hitleri Németországban (1937) és – második alkalommal – a fasiszta Olaszországban (1936) is fellépett a zenekar.⁴ Sőt a filharmonikusok első hangfelvételei is egy külföldi kiutazás alkalmával jöttek létre. Ezeket a felvételeket a korszak legkiválóbb hangrögzítő cégei (His Master's Voice és Columbia) készítették 1928-ban London-

The orchestra of the Budapest Philharmonic Society first toured abroad under the direction of István Kerner at the end of World War 1 in Berlin in 1918.¹ Nevertheless, it was only in the 1920s and 1930s that their tours became more frequent: Ernst von Dohnányi and his orchestra toured with increasing frequency to the most important cultural venues abroad.² First they went with Dohnányi to Czechoslovakia, a country born after World War 1: they played in Brno, Prague and Bratislava in 1925 and Béla Bartók was also present at the concerts both as pianist and conductor.³ They went on their first grand concert tour in 1928, on the 75th anniversary of the orchestra: they toured in Italy and also in other significant European musical centres (Paris, London, Scheveningen, Cologne, Heidelberg, Zurich and Munich). Afterwards, in the 1930s, they gave concerts in Hitler's Germany (1937) and in the Fascist Italy (1936).⁴ In fact, even the orchestra's first recordings were actually made during their tours abroad. The recordings were made in London in 1928 by the best recording companies of the time (His Master's Voice and Columbia). The records mostly feature Hungarian-related compositions: *Himnusz* and *Szózat*, an excerpt from Doppler's arrangement of Liszt's Rhapsody No. 1. and Berlioz' *Rákóczi March*.⁵

In this period the orchestra performed at prominent events together with major inter-

ban. A lemezeken főként magyar vonatkozású művek szerepelnek: a *Himnusz* és a *Szózat*, Doppler Liszt I. rapszódia-jából készült feldolgozásának egy részlete, valamint Berlioz *Rákóczi-indulója*.⁵

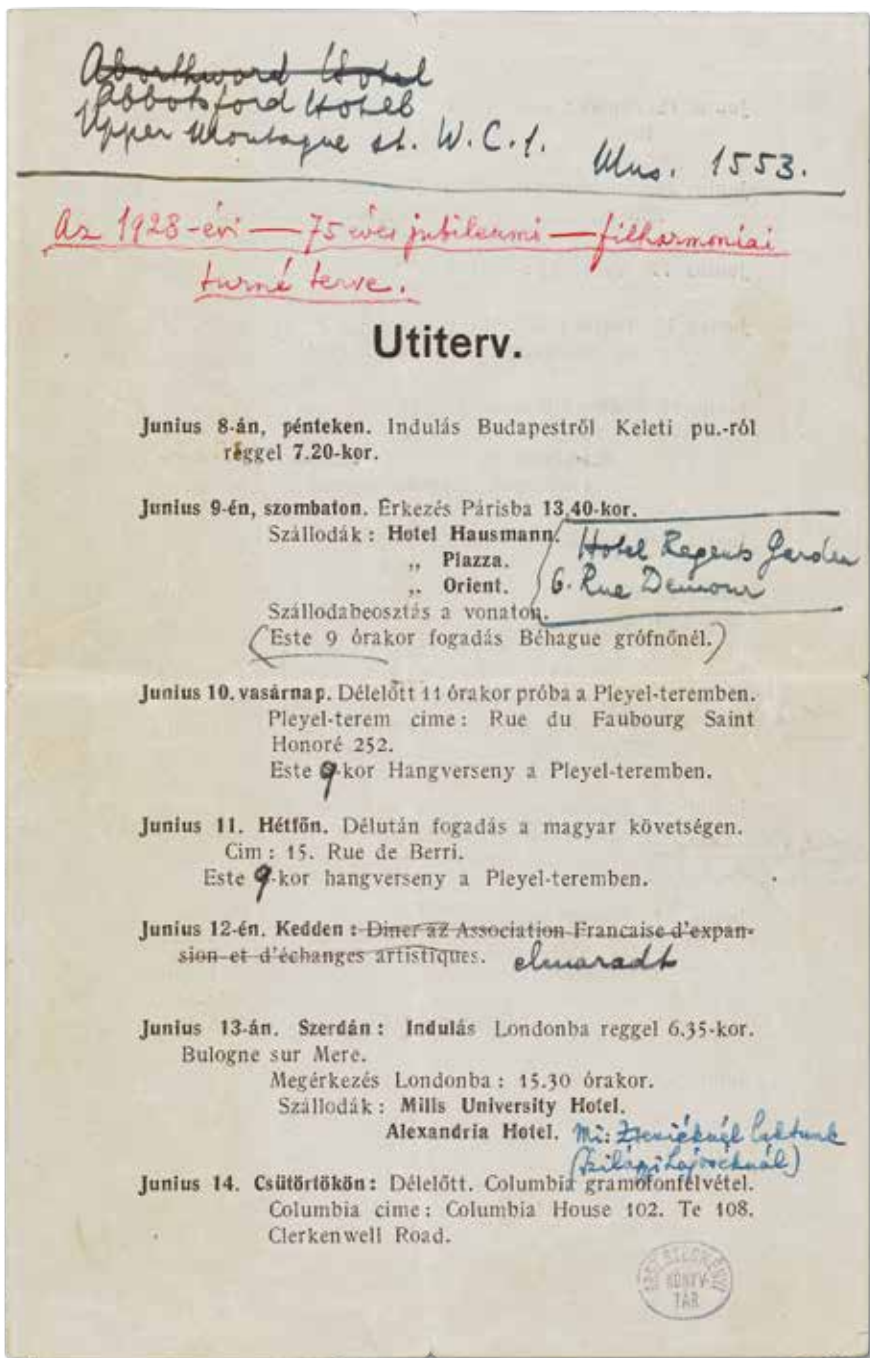
A filharmonikusok ebben az időszakban olyan jelentős nemzetközi rangú együttesek társaságában léptek fel prominens rendezvényeken mint a Bécsi Filharmonikusok, a Berlini Filharmonikusok vagy az amszterdami Concertgebouw Zenekar, ami az együttes nemzetközi szakmai elismertségéhez is nagymértékben hozzájárult. 1927-ben, a *Zene a népek életében* (Musik im Leben der Völker) elnevezésű frankfurti nemzetközi kiállításon Dohnányi Ernő a következőképpen fogalmazott egy vele készített interjúban: „Mostani frankfurti szereplésünk nagy eseménye a magyar zenei életnek, mert Frankfurtban a kiállítás megnyitása óta jöformán zenei verseny folyik, amelyen a világ legelső zenekarai vesznek részt a kiállítás vezetőségének meghívására. Ott voltak már Bécs, Párizs, Berlin, Essen, Prága nagy zenekarai és most, a kiállítást befejező héten játszik a Magyar Filharmoniai Társaság. Ez annál nagyobb jelentőségű, mert jelenleg a Frankfurtban való szereplés zenei osztályozást, külön klasszisba sorozást jelent, ránk nézve pedig különösen azért, mert a kiállítás vezetőségének meghívására megyünk Frankfurtba.”⁶ Az együttes emlékgyűjteménye kifejezetten gazdag gyűjteményt őrzött meg az országhatáron túl megvalósult turnékról és azok háttéréről: ezekből számos levelet, külföldi sajtóanyagot, fényképet, műsort, óriásplakátot tartottak meg archívumukban – az 1945-öt megelőző és követő időszakból egyaránt.⁷

A filharmonikusok az 1960-as évek végétől kezdve utaztak újból – és egyre gyakrabban – külföldre. 1968-ban Romániában, 1979-ben Spanyolországban, valamint ugyanebben az évben Jugoszláviában turnéztak. Sőt ennél távolabbi tájakra is eljutott a zenekar: Isztambulban 1973-ban és 1979-ben, ugyanebben az évben Mexikóban, 1983-ban pedig Japánban léptek fel.⁸ A Japánban való fellépések a következő években is folytatódtek: 1998-ban, 2000-ben, 2002-ben és 2006-ban is megfordultak az országban a filharmonikusok.⁹ E nagyjelentőségű hangversenyek közül néhány turné dokumentációjáról maguk a zenekari muzsikusok készítettek saját kezűleg nagyméretű, látványos albumokat.

nationally renowned ensembles such as the Vienna Philharmonic, the Berliner Philharmoniker or the Concertgebouw Orchestra from Amsterdam, which contributed greatly to the Philharmonic Society's international recognition. In an interview with Ernst von Dohnányi at the international exhibition named *Music in the Life of Nations* (Musik im Leben der Völker) in 1927 he said: “Our current appearance in Frankfurt is a great event in Hungarian music, because there has been a musical competition going on in Frankfurt since the exhibition opening with the participation of the world's top orchestras invited by the organisers. After the great orchestras of Vienna, Paris, Berlin, Essen and Prague, now the Hungarian Philharmonic Society is playing in the final week of the exhibition. This is all the more significant because performing in Frankfurt means musical classification and a special class now. For us it is especially important as we are going to Frankfurt at the invitation of the exhibition management.”⁶ The orchestra's memorabilia collection preserved a particularly rich collection about the concert tours abroad and their backgrounds: there are a number of letters, foreign press materials, photographs, programmes and posters in their archives from the periods before and after 1945, too.⁷

From the late 1960s onwards, the orchestra toured internationally again and more and more frequently. In 1968 they were touring in Romania, in 1979 in Spain and Yugoslavia. They travelled even further playing in Istanbul in 1973 and 1979, in Mexico in 1979 and in Japan in 1983.⁸ The concerts in Japan continued in the following years: the orchestra played there in 1998, 2000, 2002 and 2006.⁹ Some of these major concerts were documented by the musicians themselves: they compiled large and spectacular handmade albums.

- 1 Csuka Béla, *Kilenc évtized a magyar zeneművészet szolgálatában. A Filharmóniai Társaság Emlékkönyve 90 éves jubileuma alkalmából* (Budapest: Filharmóniai Társaság, 1943), 84.
- 2 Laskai Anna, „A Filharmóniai Társaság külföldi turnéi a zenekar Dohnányi-korszakának első évtizedében”, *Magyar Zene* LVIII/1 (2020. február): 33–53.
- 3 I.m., 38.
- 4 I.m., 33–53.
- 5 A felvételek részletes adatait lásd: Szabó Ferenc János, „Dohnányi Ernő előadóművészi diszkográfiája”, in Laskai Anna–Ozsvárt Viktória (szerk.), *Dohnányi-tanulmányok 2021* (Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, 2021), 247–312. A jegyzék néhány adattal frissült angol nyelvű változatát lásd: Uő., „Ernő Dohnányi: A Discography of the Performer”, *Studia Musicologica* LXIII/1–2 (2022): 17–85.
- 6 N.N., „Magyar zenei hét Frankfurtban. Dohnányi Ernő és a filharmonikusok a nemzetközi zenei kiállításon”, *Pesti Hírlap* XLIX/186 (1927. augusztus 18.): 14. Gyűjteményes kiadása: Kusz Veronika (közr.), *Dohnányi Ernő. Válogatott írások és nyilatkozatok* (Budapest: Rózsavölgyi és Társa, 2020), 325–326.
- 7 Laskai Anna, „A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának gyűjteménye”, in Dalos Anna (szerk.), *A 20–21. Századi Magyar Zenei Archivum tíz éve* (Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, 2022), 72–79.
- 8 Bónis Ferenc, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005), 149–181.
- 9 I.h.
- 1 Béla Csuka: *Kilenc évtized a magyar zeneművészet szolgálatában. A Filharmóniai Társaság Emlékkönyve 90 éves jubileuma alkalmából* [Nine Decades in the Service of Hungarian Music. The Philharmonic Society's Memorial Book for the 90th Anniversary] (Budapest: Filharmóniai Társaság, 1943), 84.
- 2 Anna Laskai, “A Filharmóniai Társaság külföldi turnéi a zenekar Dohnányi-korszakának első évtizedében” [The Philharmonic Society's Concert Tours Abroad During the First Decade of the Orchestra's Dohnányi-Era], *Magyar Zene* LVIII/1 (February, 2020): 33–53.
- 3 Ibid., 38.
- 4 Ibid., 33–53.
- 5 János Ferenc Szabó, “Ernő Dohnányi: A Discography of the Performer”, *Studia Musicologica* LXIII/1–2 (2022): 17–85.
- 6 No author, “Magyar zenei hét Frankfurtban. Dohnányi Ernő és a filharmonikusok a nemzetközi zenei kiállításon” [Hungarian Musical Week in Frankfurt. Ernst von Dohnányi and the Philharmonic Society at the International Music Exhibition], *Pesti Hírlap* XLIX/186 (August 18, 1927): 14. Published in: Veronika Kusz (ed.), *Dohnányi Ernő. Válogatott írások és nyilatkozatok* [Ernő Dohnányi. Selected Writings and Interviews]. (Budapest: Rózsavölgyi és Társa, 2020), 325–326.
- 7 Anna Laskai, “A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának gyűjteménye” [The Collection of the Philharmonic Society Orchestra], in Anna Dalos (ed.), *A 20–21. Századi Magyar Zenei Archivum tíz éve* [Ten Years of the Archives for 20th–21st Century Hungarian Music] (Budapest: Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet, 2022), 72–79.
- 8 Ferenc Bónis, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* [One Hundred and Fifty Years of the Budapest Philharmonic Society. 1853–2003] (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005), 149–181.
- 9 Ibid.

1.

1. A zenekar 1928-as jubileumi turnéjának tervezett útiterve az együttes gordonka-
művésze, Csuka Béla hagyatékából • Itinerary of the orchestra's 1928 jubilee concert,
from the legacy of the orchestra's cellist, Béla Csuka

2. A filharmonikusok első, 1928-ban Londonban készült
hangfelvétele a His Master's Voice lemezkiadó vállalattal.
A lemezen a magyar Himnusz és a Szózat felvétele
hallható • The orchestra's first sound recording made
in London in 1928 by the His Master's Voice recording
company. The recording includes the performance of the
Hungarian Himnusz (Anthem) and Szózat (Appeal)

3. A filharmonikusok első, 1928-ban Londonban készült
hangfelvétele a Columbia hanglemezgyártó vállalattal.
A lemezen Doppler Ferenc Liszt I. rapszódijából készült
feldolgozásának harmadik része, valamint Berlioz Rákóczi-
indulója hallható • The orchestra's first sound recording
made in London in 1928 by Columbia Records. The record-
ing includes the third part of Ferenc Doppler's arrangement
of Liszt's Rhapsody No. 1 and Berlioz' Rákóczi March

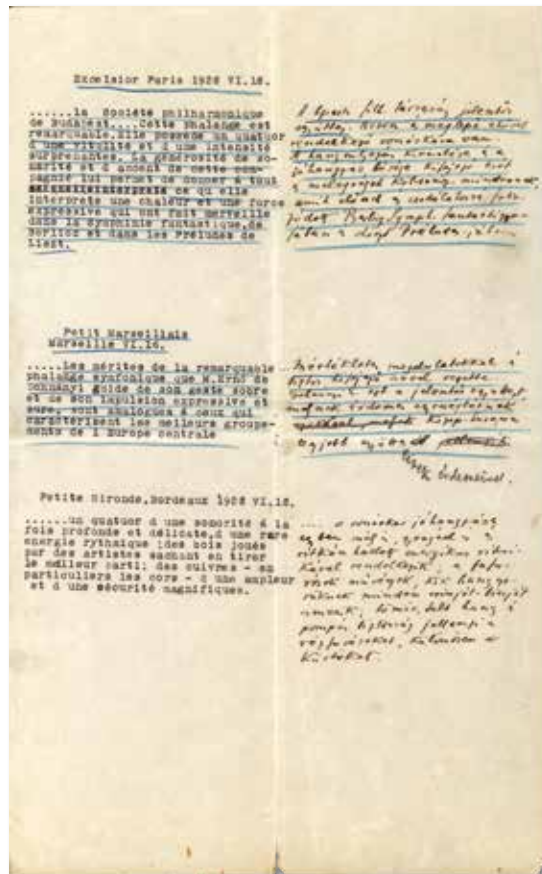
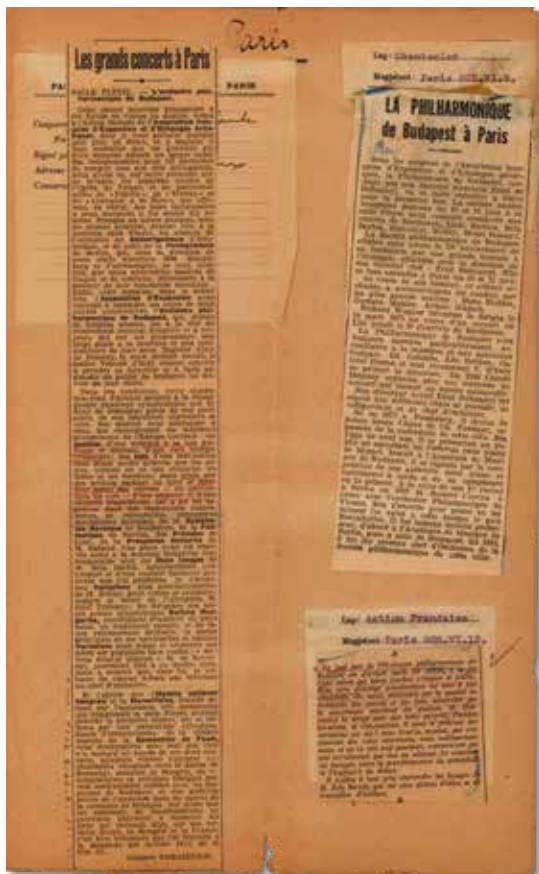

2.

3.

4.

4. Újságkivágatok és kigépeltek kritikák az együttes 1928. június 10-i és 11-i párizsi hangversenyeiről. A sajtóanyagok magyar nyelvű kézírásos fordításai Dohnányi Máriától, Dohnányi Ernő húgától származnak Newspaper cuttings and typed copies of reviews about the orchestra's concerts in Paris on June 10 and 11, 1928. The texts were translated into Hungarian by Ernst von Dohnányi's sister, Mária Dohnányi

5.

6.

5. Szórólap a filharmonikusok 1928. június 15-i és 18-i hangversenyeről a londoni Queen's Hallban • The flyer of the orchestra's concerts in the Queen's Hall in London on June 15 and 18, 1928
6. Műsorfüzet az együttes két, 1928. június 10-i és 11-i hangversenyeiről a párizsi Pleyel-teremben • The programmes of the orchestra's two concerts in the Pleyel Hall in Paris on June 10 and 11, 1928

8.

9.

7. Dohnányi és a filharmonikusok Nürnbergben (1929) • Dohnányi and the orchestra in Nuremberg (1928)

8. Az együttes 1929. február 28-i nürnbergi hangversenyének műsora Dohnányi irányításával • The programme of the orchestra's concert in Nuremberg on February 28, 1929, conducted by Dohnányi

9. Az együttes 1925. szeptember 24-i prágai hangversenyének műsora • The programme of the orchestra's concert in Prague on September 24, 1925

10. Dohnányi és a zenekar az 1928-as európai turné egyik németországi állomásán • Dohnányi and the orchestra at a concert in Germany on a 1928 European concert tour

10.

Musik im Leben der Völker
Internationale Ausstellung Frankfurt am Main
 VOM 11. JUNI BIS 28. AUGUST 1927
 NUMMER 70 PRES 10 PFENNIG

MITTEILUNGSBLATT DER MUSIK-AUSSTELLUNG. — HERAUSGEGEBEN VON DER AUSSTELLUNGSLEITUNG
 FÜR DEN INHALT VERANTWORTLICH: SENIORS LUDWIG KOCK, FRANKFURT AM MAIN, HAUS OFFENRACH

TAGESPROGRAMM: 19. August 1927

Baldur älteste Pianoforte-Fabrik
 Frankfurt am Main Leipziger Str. 59/61

11. Az együttes az 1927-es frankfurti vendégszereplésen • The orchestra at a 1927 guest performance in Frankfurt

12. Kiadványok az 1927-ben, Frankfurtban megrendezett, Musik im Leben der Völker című kiállítás-hoz, ahol az együttes augusztus 19. és 22. között lépett fel • Brochures of the exhibition entitled Musik im Leben der Völker, held in Frankfurt in 1927, where the orchestra performed between August 19 and 22

ZWEI TAGE UNGARISCHE MUSIK
 Dargestellt durch die
BUDAPESTER PHILHARMONIKER
 unter Leitung des Dirigenten
Dr. Erad von Dohnanyi

Freitag, den 19. August, 90 Uhr, Saalbau
I KONZERT

Sonntag, den 21. August, 11 Uhr, Saalbau
II. KONZERT

Programm des I. Konzerts

1. Ouverture zu „Szekesfehelo“ . . . . . Karl Goldmark
2. Dritter Saccus für Violoncello mit Orchesterbegleitung Franz v. Veitg geistlich
 Solist: Louis Koenigsberg
3. Rhapsodie quart Farsala, E. Mihaly, H. Adagi, N. Fuchs
 I. Rhapsodie quart Farsala, E. Mihaly, H. Adagi, N. Fuchs . . . . . E. v. Dohnanyi
4. „Les Profanes“, symphonische Dichtung . . . . . F. v. Liszt

Donnerstag, den 19. August, 90 Uhr, Saalbau

In der Ausstellung: In den zwei Ausstellungenräumen der Suburbanen Stadt-Gartenanlage und Voral-
 weissen in der Friedrich-11-Strasse 11-13 Uhr und 14-17 Uhr Musikführungen
 (Inhaltlicher Durchsichtspunkt: Im Voralweissen-Raum des Suburbanen Stadt-Garten-
 anlagen: Engländerische Verträge des Komponisten H. F. O. H. C. über Voralweissen (11 bis 13 Uhr
 und 14 bis 17 Uhr); Im Voralweissen-Raum: „Musik der Völker“ (Lichtführungen mit Lautsprecher-
 an der Leuchte Prof. Dornay mit erfindungsreichen Verträgen des Herrn Oskar Keller: 11 bis 13 Uhr
 und 14 bis 17 Uhr; Im Suburbanen-Raum: Engländerische Verträge über elektrische Energieerzeugung (11 bis 13 Uhr
 und 14 bis 17 Uhr); In der Ausstellung: Vorführung des Suburbanen-Konzertes „Vom Werden des Konzerts“
 (11 bis 13 Uhr und 14 bis 17 Uhr)

Donnerstag, den 19. August, 90 Uhr, Saalbau

Die Ausstellungsbücherei behält sich vor, Änderungen im Tagesprogramm vorzunehmen und die Zeit, in denen
 Capeln stehen, gelegentlich zur Veranstaltung von Proben und Orgelübungen geschlossen zu halten.

Führer durch die Ausstellung
 an allen Kassen, Eingängen und in der Ausstellung erhältlich.

„Münchener Löwenbräu“
 Hauptvertrieb: JOSEF SPINA, Frankfurt a. M., Kolonnenstr. 10
 Original Oberlandler Stimmungs-Kapelle
 Solist: Münchener Schwelmerworte von Rosi
 Bierzelt im Vergnügungspark
 der Musikausstellung
 Unterbreitung: FRIEDRICH JOSEF FROST, MÜNCHEN

EIN SOMMER DER MUSIK
FRANKFURT AM MAIN 1927

STIMMEN
 der in- und ausländischen Presse
 über die Internationale Ausstellung
MUSIK IM LEBEN DER VÖLKER
 und über den
SOMMER DER MUSIK

Herausgegeben von der Ausstellungs-Leitung

12.

13. Dohnányi és a zenekar az 1928-as olaszországi turné egyik állomásán • Dohnányi and the orchestra at one of the stations of the 1928 tour in Italy

14. Az együttes Parmában, Giuseppe Verdi emlékművénél (1928) • The orchestra at the Giuseppe Verdi monument in Parma (1928)

13.

14.

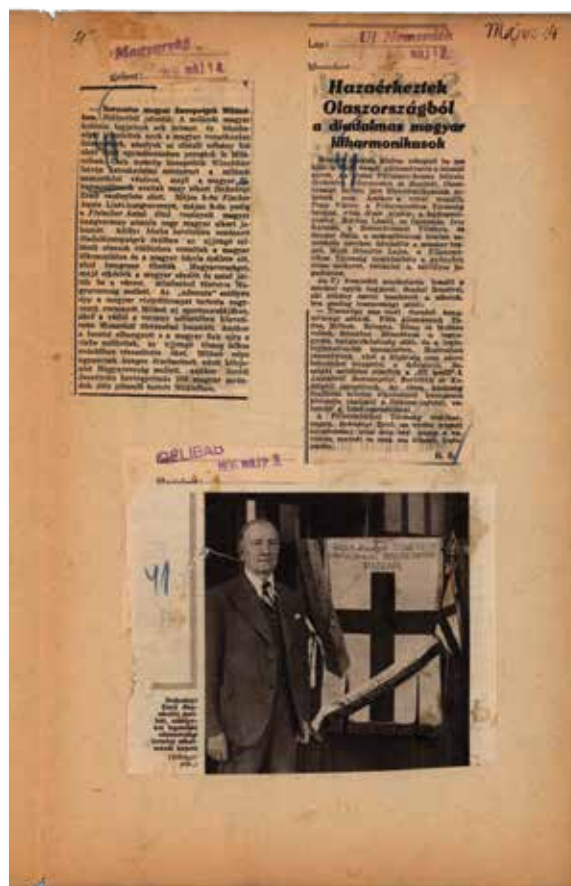
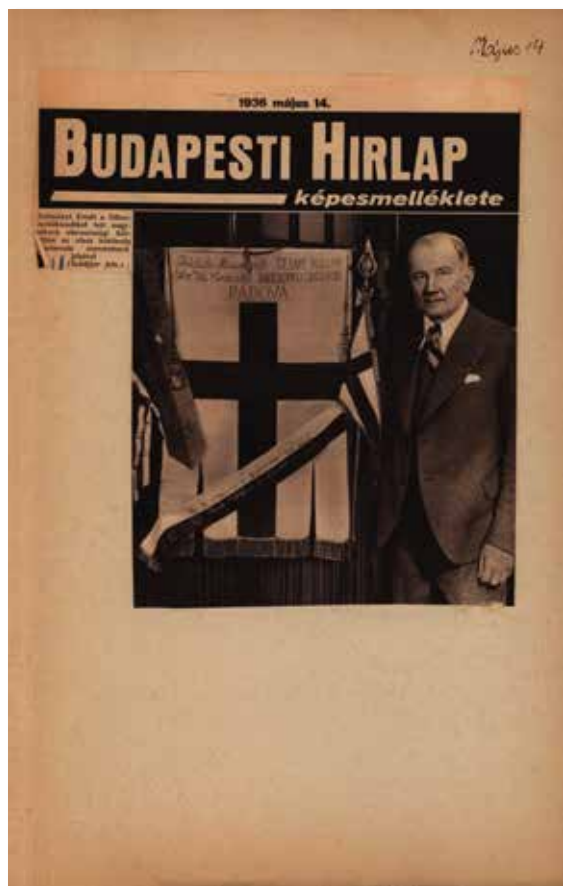

15. A filharmonikusok 1928-as olaszországi turnéján, Milánóban tartott hangversenyének műsora Dohnányi vezényletével • The programme of the orchestra's concert held in Milan on the 1928 Italian concert tour

16. Lapkivágatok a Filharmóniai Társaság 1936-os olaszországi turnéjáról • Newspaper cuttings about the orchestra's 1936 Italian concert tour

15.

16.

SALZBURGER FESTSPIELHAUS

Salzburger Theater- und Konzertbüro (Walter Hofstätter)

Ernst Dohnányi

Freitag, den 1. März 1929, abends 8 Uhr

Konzert der

BUDAPESTER PHILHARMONIKER

(Orchester der kgl. ung. Oper)

Dirigent: ERNST DOHNÁNYI

Mitwirkend: KATHERINE HEYMAN (Klavier)

17. A zenekar 1929. március 1-i hangversenyének műsora a salzburgi Festspielhausban Dohnányi irányításával • The programme of the orchestra's concert in the Salzburger Festspielhaus on March 1, 1929, conducted by Dohnányi

18. Lapkivágatok a Filharmóniai Társaság 1937-es németországi turnéjáról • Newspaper cuttings about the orchestra's 1937 German concert tour

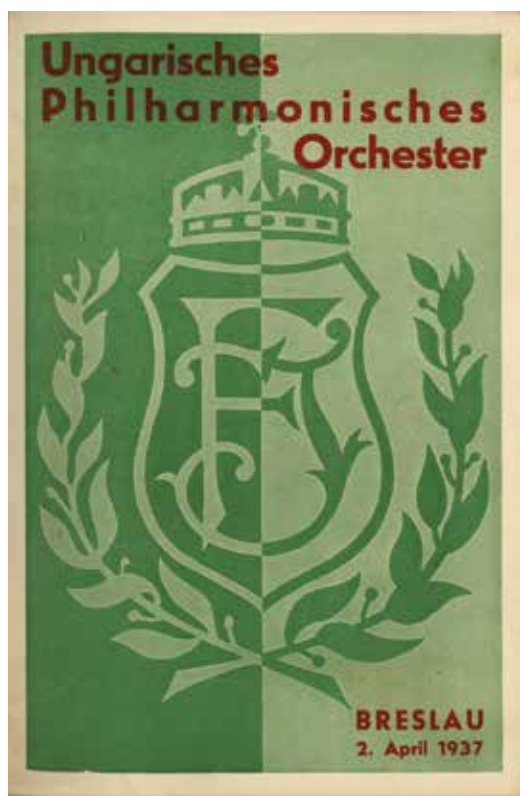
18.

19. Műsorfüzetek az együttes 1937. április 2-i breslauer és április 9-i baden-badeni hangversenyeiről
The programmes of the orchestra's concerts in Breslau on April 2, 1937, and in Baden-Baden on April 9, 1937

20. Az együttes 1942. április 13-i bécsi hangversenyének műsora a Bécsi Filharmonikusok jubileumi rendezvénysorozatában
The programme of the orchestra's concert in Vienna on April 13, 1942, in the Vienna Philharmonic's jubilee concert series

WIENER PHILHARMONIKER
1842-1942

Montag, den 13. April 1942, 20 Uhr
im Großen Musikvereins-Saal

FEST-KONZERT

Gast-Orchester:
BUDAPESTER PHILHARMONIKER
Dirigent: E. v. DOHNÁNYI

PROGRAMM:

- F. Erkel . . . . . Ungarische Fest-Ouvertüre in E-Dur
- E. v. Dohnányi . . . . . Suite für Orchester, op. 19
1. Andante con variazioni
2. Scherzo
3. Romanze
4. Rondo
- B. Bartók . . . . . Tanz-Suite
1. Moderato
2. Allegro molto
3. Allegro vivace
4. Molto tranquillo
5. Comodo
6. Finale, Allegro
- Z. Kodály . . . . . Tänze aus Galánta
- F. Liszt . . . . . Les Préludes, symphonische Dichtung

Geänderte Aufführungstermine der Nicolai-Konzerte

General-Probe statt 18. April 1942, am 21. April 1942, 18 Uhr
Nicolai-Konzert statt 19. April 1942, am 22. April 1942, 18 Uhr
1. Wiederholung statt 20. April 1942, am 23. April 1942, 18 Uhr
2. Wiederholung statt 21. April 1942, am 24. April 1942, 18 Uhr
Geltende Eintrittskarten behalten ihre Gültigkeit zu den neuen Terminen

Wiener
Philharmoniker

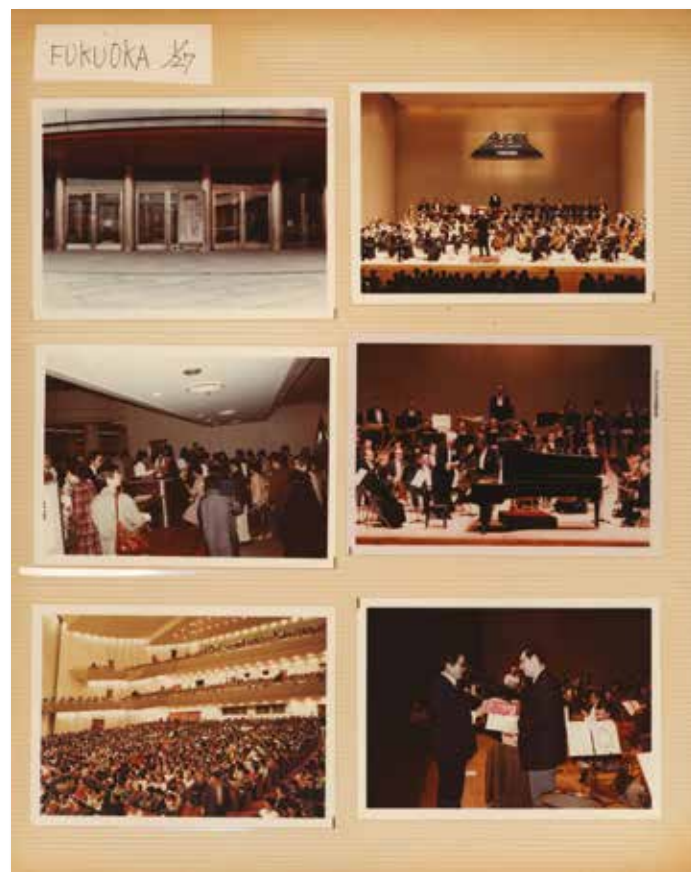

Otto Nicolai
Nach einem Bild von Kriehuber

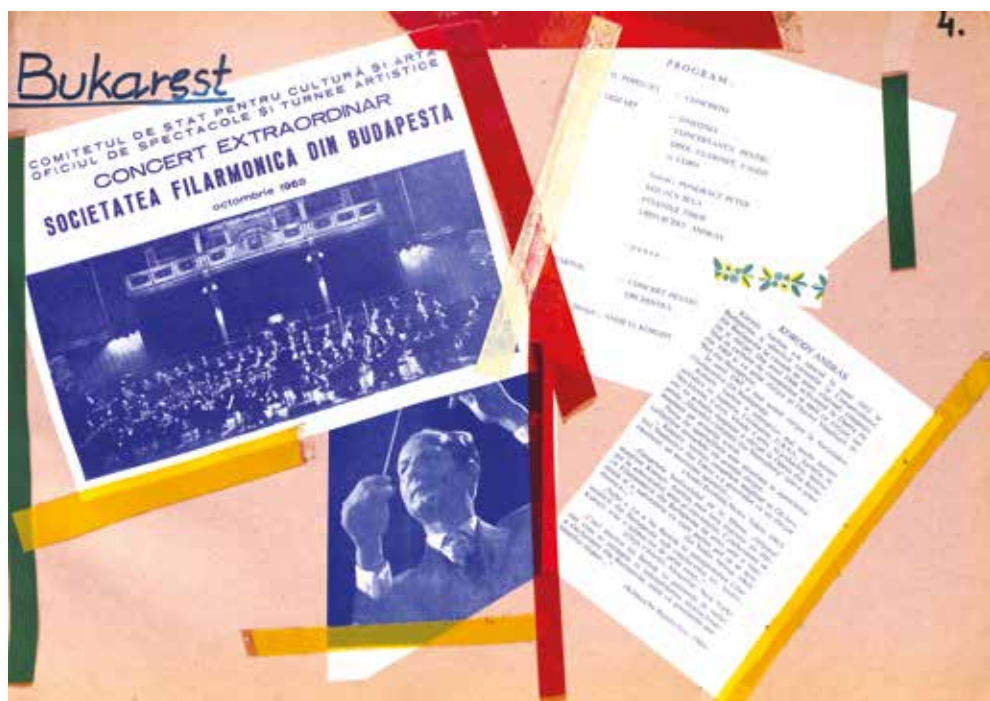
Jahrhundertfeier 1842-1942

- F. Erkel . . . . . Ungarische Fest-Ouvertüre in E-Dur
E. v. Dohnányi . . . . . Suite für Orchester, op. 19
B. Bartók . . . . . Tanz-Suite
Z. Kodály . . . . . Tänze aus Galánta
F. Liszt . . . . . Les Préludes, symphonische Dichtung

21.

22.

21. Fényképalbum a Budapesti Filharmoniai Társaság 1983-as japán hangversenyeiről • A photo album of the Philharmonic Society's 1983 Japan concerts

22. Az együttes tagjai által készített album a filharmonikusok 1968-as romániai szerepléséről • An album made by the orchestra's members on their 1968 Romanian concerts

23.

23. „A Filharmóniai Társaság hangversenyei 1970” feliratú, kézzel készített album címlapja • The cover of the handmade album with the title “The Philharmonic Society’s concerts abroad 1970”

24. Repülőülésrend a filharmonikusok 1970-es svájci turnéján • Airplane seating plan at the 1970 Swiss concert tour of the Philharmonic Society

Repülőülésrend
a Bp. Filharmóniai Társaság Svájci turnéján.
1970. aug. 24-31-ig.
Budapest - Genéve - és vissza.

SOR	SZÉK#1	2	3	4	5
1	Schwarz O.	Schwarz J.	Nagy J.	Steiner	Zilcz
2	Bajcsa	Bajcsné	Pongrácz G.	Lubik	Pongrácz P.
3	Pásztor	Horváth	Kiss	Tekula	Itényi
4	-	-	-	-	-
1	Varady Fr.	Varady E.	-	-	-
2	Pengő	Salamon	Baranyai	Boda J.	Baddt
3	Keller	Lukács	Hargitai	Antal	Vida
4	Király	Mihály	Kelemen	Berey	Tarnás
5	Angyal	Jeszy	Jokoray	Wilman	Fülkés
6	Párkányi	Nagy Kati	Török	Lakatos B.	Lakatos G.
7	Palkó	Móds	Tarjani Tóth	Nagy A.	Nagy A.né
8	Ábel	Wambach	Bally	Bally-né	Pellich Zs.
9	Mérei	Som	Vas	Szentirmay	Ruzsanyi
10	Szász Z.	Gassik	Jüptner	Gärtner	Várlegyi
11	Thür	Parádi	Kucsera	Somerjai	Ukrner
12	Miklós	Miklósné	Mihalik	Mányák	Bujtas
13	Szabó	Kavcsky	Tóth Kiss	Mészáros Gy.	Demeter
1	Brunovniky	Ljics M. I.	Gabos G.	Varga J.	Kovács A.
2	Dömötör	Bélai	Batai	Onosó	Medvevsky
3	Borbély	D'Ufalusi	Mészáros S.	Mészáros L.	Urban.

A gép parancsnoka: Szentgyörgyi Dezsi HA-MOC
 ugyanazzal a repülővel: IL-18-MA-MOC.
 Leszállt 1971. aug. 27-én Kopenhága előtt!

24.

KÜLFÖLDI VENDÉGKARMESTEREK

FOREIGN GUEST CONDUCTORS

ELSŐ BUDAPESTI SZEREPLÉSE A FILHARMONIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁVAL

1934. NOVEMBER 12.-ÉN
A VÁROSISZINHÁZBAN

PESTI HIRLAP 1934. nov. 20.

A BÉCSI, A PRÁGAI ÉS A — BUDAPESTI FILHARMONIKUSOK.

A *De Telegraaf* november 18-iki számában közli Mengelberg részletes utibeszámolóját. A nagy holland lap közzéteszi a a budapesti filharmonikus zenekar fényképét is. Ez az egyetlen kép illusztrálja a Mengelberg-cikket. Maga az utibeszámoló rendkívül érdekes. Mengelberg párhuzamot von a bécsi, a prágai és a budapesti filharmonikusok között s elmondja, hogy saját benyomása szerint Budapesten érte el a legnagyobb sikerét, mert a budapesti filharmonikusok valóban vérbeli muzsikuskok, akik Bécs vagy Prága zenészeinél hamarabb meg tudták őt érteni: „A budapesti filharmonikus zenekar minden hangszerben olyan anyaggal rendelkezik, hogy az ilyen muzsikussokkal valóban rendkívüli élvezet, sőt különös élmény együtt muzsikálni!” — mondja többek között. — De beszél Mengelberg nyilatkozatában Dohnányi

A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarát a kezdetektől napjainkig számos külföldi vendégkarmester vezényelte: valószínűleg a mindenkori elnökkarnagyok tudatos elhatározása lehetett, hogy a zenekart ne csupán hazai, de külföldi karmesterek is irányítsák. Közülük többet – például Wilhelm Furtwänglert, Willem Mengelberget és Siegfried Wagnert – az együttes tiszteletbeli taggá is választott.¹ Zeneszerző-karmesterek is szép számmal szerepeltek a zenekar élén főként a 20. század első felében: 1925. november 9-én Ottorino Respighi (1879–1936), 1930. február 17-én Richard Strauss (1864–1949), 1932. április 18-án Maurice Ravel (1875–1937), 1933. április 3-án Igor Stravinsky (1882–1971), 1935. január 7-én pedig Szergej Prokofjev (1891–1953) szerepelt szerzői esten mindkét minőségben a filharmonikusok hangversenyén.² Rajtuk kívül olyan karmesteróriások fordultak meg a zenekar élén mint Issay Dobrowen (1891–1953), Felix Weingartner (1863–1942), Ernest Ansermet (1883–1969), Erich Kleiber (1890–1956) vagy Bruno Walter (1876–1962), majd a II. világháborút követő időszakban Otto Klemperer (1885–1973), Lamberto Gardelli (1915–1998), Lorin Maazel (1930–2018), Riccardo Chailly (1953) és Kobayashi Ken-Ichiro (1940).³ E neves karmesterek felépései ugyanakkor nem csupán a filharmonikusok története, de a magyarországi zeneélet szempontjából is nagy jelentőséggel bírtak. A japán karmester, Kobayashi Ken-Ichiro, aki a Magyar Televízió I. Nemzetközi Karmesterversenyének

The Orchestra of the Budapest Philharmonic Society has been conducted by a number of foreign guest conductors from the beginning to the present day: it was presumably the president and chief conductors' choice to have the orchestra conducted not only by Hungarian but also by foreign masters. Several of them – such as Wilhelm Furtwängler, Willem Mengelberg and Siegfried Wagner – were made honorary members of the ensemble.¹ A number of composer-conductors also appeared with the orchestra, especially in the first half of the 20th century: on November 9, 1925 Ottorino Respighi (1879–1936), on February 17, 1930 Richard Strauss (1864–1949), on April 18, 1932 Maurice Ravel (1875–1937), on April 3, 1933 Igor Stravinsky (1882–1971) and on January 7, 1935 Sergei Prokofiev (1891–1953) performed in both capacities with the Philharmonic orchestra.² In addition, the orchestra performed concerts conducted by such great masters as Issay Dobrowen (1891–1953), Felix Weingartner (1863–1942), Ernest Ansermet (1883–1969), Erich Kleiber (1890–1956) and Bruno Walter (1876–1962), and in the period after World War 2 by Otto Klemperer (1885–1973), Lamberto Gardelli (1915–1998), Lorin Maazel (1930–2018), Riccardo Chailly (1953) and Kobayashi Ken-Ichiro (1940).³ These renowned conductors' appearances were not only significant events in the history of the Philharmonic Society, but also played an important role in Hungarian music life. Japanese conductor Kobayashi Ken-Ichiro, as the winner of the Hungarian Television's First International Conducting Competition and the Ambassador of Hungarian Culture, has been an outstanding figure in the music life of Budapest ever since, and contributed to the organisation of the orchestra's concert tours in Japan.⁴

The "Memorabilia Library" preserves a number of documents – letters, photographs, entrance tickets, programmes and posters – related to these concerts. Of these, the framed photo-

első helyezettjeként és a Magyar Kultúra Követeként máig a budapesti zeneélet meghatározó egyénisége, a filharmonikusok Japánban tett hangversenykörútjainak létrejöttéhez is hozzájárult.⁴

Az együttes Emlékgyűjteménye számos, ezekhez az alkalmakhoz köthető dokumentumot – levelet, fényképet, belépőjegyet, műsort, óriásplakátot – őrzött meg. Ezek közül különös jelentőséggel bírnak azok a bekeretezett fényképek, amelyeket a filharmonikusoknak szóló dedikációval láttak el a vendégtirigensek.⁵ A 20. század első felében készült fényképek többségét a neves fényképész, Vajda M. Pál (1874–1945) készítette: a portrék közül megemlítendő Hans Knappertsbusch (1888–1965), Hermann Schrechen (1891–1966) és Clemens Krauss (1893–1954) dedikált fényképe. Unikálisnak tekinthető továbbá az az emlékkönyv, amelynek létrehozását a zenekar egyik ütőhangszeres muzsikusa, Seyrich Ottó (1870–1943) kezdeményezte, s amelyet az együttes 1928-tól aranyozott kiállítása miatt „Aranykönyv”-nek nevez és a mai napig használ. Ebben a zenekarral közreműködő muzikusok és karmesterek bejegyzéseit olvashatjuk.⁶ A külföldi vendégtirigensek közül az „Aranykönyv” dedikációs sorában szerepel többek között Bernardo Molinari (1880–1952), Vittorio Gui (1885–1975), Edwin Fischer (1886–1960) vagy Christopher Hogwood (1941–2014).

A dedikált emlékek egy másik kategóriáját képezik azok a karmesteri pálcák, amelyek mindaddig a zenekar kottatárának mélyén rejtőztek. A gyűjtemény megőrizte Issay Dobrowen 1936. március 28-án dedikált pálcáját, Arthur Nikisch (1855–1922) és Fritz Busch (1890–1951) közösen használt, évszám nélküli pálcáját, Hermann Levi (1839–1900) szintén datálatlan, valamint Bruno Walter 1936. május 11-én, Verdi Requiemjének előadása alkalmából dedikált pálcáját is. Kivételesnek tekinthető Maurice Ravel dedikációja, amelyet 1932. április 18-i magyarországi fellépése alkalmával jegyzett be – szokatlan módon – az együttes egybekötött műsorgyűjteményébe; az együttes egyik tagja magyarász jegyzettel látta el a bejegyzést a kötetet később kézbe vevők számára. A dokumentumok közül nyilvánvalóan az a több száz levél tekinthető a legjelentősebbnek, amely a hangversenyek körüli eseményeket, valamint az előadott műsorral kapcsolatos információkat is tartalmazza: ezen levelek segítségével ugyanis képet kaphatunk a külföldi dirigensek fellépéseinek körülményeiről.

graphs with the guest conductors' dedications are of particular importance.⁵ The majority of the photos from the first half of the 20th century were taken by renowned photographer Pál M. Vajda (1874–1945): it is worth highlighting the dedicated portraits of Hans Knappertsbusch (1888–1965), Hermann Schrechen (1891–1966) and Clemens Krauss (1893–1954). Initiated by Ottó Seyrich (1870–1943), a percussionist of the orchestra, since 1928 the ensemble has been using a memorial book called the “Golden Book” because of its golden appearance, in which we can read the entries by the musicians and conductors who have worked with the orchestra.⁶ The list of the foreign conductors dedicating the “Golden Book” includes for instance Bernardino Molinari (1880–1952), Vittorio Gui (1885–1975), Edwin Fischer (1886–1960) and Christopher Hogwood (1941–2014).

Another category of the dedicated memorabilia is the conductor batons, which were hidden in the depths of the orchestra's music sheet library until now. The collection includes the baton used by Issay Dobrowen, dedicated on March 28, 1936, the one used together by Arthur Nikisch (1855–1922) and Fritz Busch (1890–1951), without the indication of the year, the baton used by Hermann Levi (1839–1900), also without the indication of the year and the baton used by Bruno Walter dedicated on May 11, 1936 on the occasion of performing Verdi's Requiem. Maurice Ravel's dedication is an exceptional one: he entered his dedication on the day of his performance in Hungary on April 18, 1932 – unusually – in the orchestra's bound programme collection; an orchestra member wrote some explanatory notes to the entry for future readers. Of all the documents, the most significant ones are obviously those hundreds of letters including information about the events connected to the concerts and the programmes: they give valuable insights into the foreign conductor's appearances.

- 1 A tiszteletbeli tagok legújabb összeállított listáját lásd: Bónis Ferenc, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005), 198.
- 2 Lásd: Csuka Béla–Laskai Anna–Wellmann Nóra, „A Budapesti Filharmóniai Társaság magyarországi repertoárja Dohnányi Ernő elnökkarnagi működése időszakában (1919–1944).” https://zti.hu/files/mza/publikaciok/Laskai_BFTZ_Repertoar.pdf (Utolsó megtekintés: 2023. szeptember).
- 3 A hangversenyek pontos adatait lásd Bónis Ferenc kötetének CD-mellékletén: *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003*, i.m.
- 4 I.m., 167.
- 5 A dedikált és bekeretezett képek közül Csuka Béla és Breuer János is publikált néhányat köteteik függelékében: Csuka Béla, *Kilenc évtized a magyar zeneművészet szolgálatában. A Filharmóniai Társaság Emlékkönyve 90 éves jubileuma alkalmából* (Budapest: Filharmóniai Társaság, 1943), I–XXVII; Breuer János (szerk.), *A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának 125 esztendeje (1853–1978)* (Budapest: Zeneműkiadó, 1978), [73–148].
- 6 Az „Aranykönyv”-ről lásd a 169. évforduló alkalmából, 2022. november 10-én a filharmonikus elnökével, Tóth Lászlóval készült interjút: https://www.youtube.com/watch?v=ktjKDS173_8 (Utolsó megtekintés: 2023. szeptember).
- 1 For the latest list of the honorary members, see: Ferenc Bónis, *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* [The One Hundred and Fifty Years of the Budapest Philharmonic Society. 1853–2003] (Budapest: Budapesti Filharmóniai Társaság–Balassi Kiadó, 2005), 198.
- 2 See: Béla Csuka–Anna Laskai–Nóra Wellmann, “A Budapesti Filharmóniai Társaság magyarországi repertoárja Dohnányi Ernő elnökkarnagi működése időszakában (1919–1944).” [The Budapest Philharmonic Society’s Hungarian Repertoire During the Period of Ernst von Dohnányi as President Conductor]. https://zti.hu/files/mza/publikaciok/Laskai_BFTZ_Repertoar.pdf (Last visited: September, 2023).
- 3 The exact data of the concerts, see: CD supplement to Feren Bónis: *A Budapesti Filharmóniai Társaság százötven esztendeje. 1853–2003* [The One Hundred and Fifty Years of the Budapest Philharmonic Society. 1853–2003]. Ibid.
- 4 Ibid., 167.
- 5 Béla Csuka and János Breuer also published some of the dedicated and framed photos in the appendix of their books: Béla Csuka, *Kilenc évtized a magyar zeneművészet szolgálatában. A Filharmóniai Társaság Emlékkönyve 90 éves jubileuma alkalmából* [Nine Decades in the Service of Hungarian Music. The Philharmonic Society’s Memorial Book for the 90th Anniversary] (Budapest: Filharmóniai Társaság, 1943), I–XXVII; János Breuer (ed.), *A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának 125 esztendeje (1853–1978)* [125 Years of the Budapest Philharmonic Society (1853–1978)] (Budapest: Zeneműkiadó, 1978), [73–148].
- 6 On the “Golden Book”, see: An interview with Philharmonic president László Tóth on the occasion of the 169th anniversary on November 10, 2022: https://www.youtube.com/watch?v=ktjKDS173_8 (Last visited: September, 2023).

Wien IV. Wiedner Hauptstrasse 40
26. April 1923.

Sehr verehrter Herr Direktor!

Da ich Samstag für einen weniger guten Reisetag
halte, werde ich schon morgen (Freitag) mit dem Nacht-
mittegeschwindigkeit über Raab (Győr) fahren und
Heute, Donnerstag, Abend 8. 15 in Budapest ein. Wenn
Sie ^{noch} lieb sein wollen, ~~mit~~ ^{mir} ein "Hotel Royal" ein
einfaches Zimmer mit 2 Betten vorzumerken, bin ich
Ihnen zu ganz besonderem Danke verpflichtet.

Für die "Kroica" bringe ich Orchesterstimmen (Bläser)
mit meinen Notizsachen mit. Kann wage ich
anzusprechen, daß mir eine Verdopplung der Holzbläser
(also im Ganzen 16) sehr erwünscht wäre.

Wenn Sie die Güte hätten, mir die Bläserstimmen zum
Violinkonzert u. zur Overtüre im Hotel bereitlegen zu
lassen (samt Partituren) würde ich mich einige Einzeichnun-
gen unsere einzige Probe am Sonntag Vormittag vielleicht ver-
einfachen können.

Schönste Grüße u. auf frohes Wiedersehen!

Ihr herzlichster
Gebe

Farkasud Löwe

X Pardon! Ich vergass, daß eine Verdopplung der 3 Original
Hörner (also 6) beinahe noch wichtiger ist.

5. Richard Strauss és Igor Stravinsky 1931-es bejegyzése az együttes ügynevezett „Aranykönyv”-ében • Richard Strauss' and Igor Stravinsky's 1931 entries in the orchestra's so-called "Golden Book"

5.

HÉTFŐN, 1932. ÉVI ÁPRILIS HÓ 18-ÁN ESTE 8 ÓRAKOR
A FŐVÁROSI VIGADÓ NAGYTERMÉBEN

A M. KIR. OPERAHÁZ ZENEKARÁBÓL ALAKULT
FILHARMONIAI TÁRSASÁG

RAVEL-ESTJE

VEZÉNYELI
M. RAVEL és FRITZ FALL

MŰSOR:

1. RAVEL: Le Tombeau de Couperin, Szvit zenekarra
Prélude — Menuet — Rigaudon
2. RAVEL: La valse. Poème chorégraphique
3. RAVEL: Zongoraverseny, előadja: Marguerite Long
vezényli a Szerző.

— SZÜNET —

4. RAVEL: Bolero
5. MOUSSORGSKY-RAVEL: Tableaux d'une Exposition
  - I. Promenade. 1. kép: Gnomus.
  - II. Promenade. 2. kép: Il vecchio castello. — középkori vár előtti egy trobadur énekel.
  - III. Promenade. 3. kép: Tulleres. — Játzó gyerekek a Tuülériákban. 4. kép: Bydlo. — Ókrászékér. Az orosz béreskocsis éneke.
  - IV. Promenade. 5. kép: Ballet des poussins dans leurs coques. Csibék táncsa a tojáshéjban. 6. kép: Samael Goldenberg and Schmytla. — Egy gazdag és egy szegény leányel zsidó északodása. 7. kép: Limoges. Le marché. — A limogesi piac. Tereferelő kofák. Attacca: Szünet nélküli 8. kép: Catacombes. Sepulcrum Romanum. — Római Katakombák
  - V. Promenade: Cam mortuus in lingua mortua. — Holtakkal a holtak nyelvén. 9. kép: La cabane sur des pattes de poule. — A csirkelábon forgó boszorkány kúnyhó. Boszorkányok társa, melyen megjelenik a pokol királya. Attacca: Szünet nélküli 10. kép: La grande porte de Kiev. — Kiev nagy kapuja. Ünnepi hangulat, harangzúgás.

A különleges hangszereket a STOWASSER JÁNOS első magyar hangszergyár szívesegéből engedte át.
A STEINWAY & SONS (New York—Hamburg) hangversenyzongorát a KOHN ALBERT cég (IV. Bécsi u. 3) szállította

ELŐZETES JELENTÉS! Hétfőn, ápr. 25-én este 8 órakor az Operaházban
RENDKIVÜLI FILHARMONIAI HANGVERSENY

Beethoven: IX. Szimfóniája
Vezényel: DOHNÁNYI ERNŐ de. Közreműködnek: BASILIDES MÁRIA, BODÓ ERZSI, Dr. SZÉKELYHIDY FERENC, SZENDE FERENC
Műsorbelt helydrak 1.6 P-ig. Bérletnek 25% külön engedmény. Főpróba nincs.

7.

8.

9.

6. Erich Kleiber portréja • Portrait of Erich Kleiber

7. Maurice Ravel 1932. április 18-i magyarországi fellépésének műsora a zeneszerző dedikációjával • The programme of the orchestra's concert with Maurice Ravel on April 18, 1931, with the composer's dedication

8. Karmesteri pálcák: Issay Dobrowen (1936. március 28.), Artur Nikisch és Fritz Busch közösen jegyzett pálcája, Bruno Walter Verdi Requiemjének előadása alkalmából dedikált pálcája (1936. május 11.), valamint Hermann Levi pálcája • Batons: Issay Dobrowen's baton (March 28, 1936), Arthur Nikisch's and Fritz Busch's shared baton, Bruno Walter's dedicated baton on the occasion of the performance of Verdi's Requiem (May 11, 1936), and Hermann Levi's baton

9. Műsorlap az együttes 1936. május 11-i, Bruno Walter vezényelte Verdi-hangversenyéről • The programme of the orchestra's Verdi concert on May 11, 1936, conducted by Bruno Walter

KONCERT MESTERBÉRLET IX. ESTJE.

Hétfőn, május 11-én este 8 órakor a Városi Színházban

VERDI: REQUIEM

RENDKIVÜLI FILHARMONIAI HANGVERSENY

VEZÉNYEL: **WALTER BRUNO**

KÖZREMŰKÖDNEK:
BÁTHY ANNA, BASILIDES MÁRIA,
JOSÉ RIAVEZ, SZÉKELY MIHÁLY,
a FILHARMONIAI TÁRSASÁG ZENEKARA
és a SZÉKESFŐVÁROSI ÉNEKKAR

(karnagy: KARVALY VIKTOR)

Rendező: a „KONCERT” hangversenyvállalat
rt. IV. Váci-utca 23. Tel.: 88-464 és 83-309

Szöveges műsor ára 40 fillér

10.

A M. KIR. OPERAHÁZ ZENEKARÁBÓL ALAKULT

FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG

II. BÉRLETI HANGVERSENYE
pénteken, 1939. november 24.-én, este 8 órakor
a m. kir. Operaházban.

Vezényel:
FURTWÄNGLER WILHELM DR.

MŰSOR:

1. WEBER : „A bűvös vadász”-nyitánya
2. MAX TRAPP : Versenymű zenekarra No. 2. Op. 36.
III. Intermezzo. IV. Finale
3. RICHARD STRAUSS: Till Eulenspiegel vidám csinyjei
Szimfónikus költemény

SZÜNET.

4. BRAHMS : II. szimfónia D-dúr, op. 73.
Allegro non troppo
Adagio non troppo
Allegretto grazioso
Allegro con spirito

ELŐZETES JELENTÉS !
III. BÉRLETI HANGVERSENY
pénteken, 1939. december 15.-én, este 8 órakor
a m. kir. Operaházban.
BEETHOVEN-EST
Vezényel: **DOHNÁNYI**
Műsor: IX. SZIMFÓNIA.
III. Leonora-nyitány, Ah Perfido! (Ária)

A Filharmóniai Társaság Barátai Egyesülete hivatalos helyisége a Filharmóniai Társaság irodája: M. kir. Operaház. Telefon: 114—555.
Ára 50 fillér

11.

10. Wilhelm Furtwängler, Dohnányi Ernő és a Filharmóniai Társaság tagjai 1938. november 17-én, a Zeneakadémián, a német dirigens tiszteletbeli taggá választása alkalmából megrendezett sajtóteán Wilhelm Furtwängler, Dohnányi and the members of the Philharmonic Society at the press reception on the occasion of the German conductor becoming an honorary member held at the Liszt Academy on November 17, 1938

11. Műsorlap Wilhelm Furtwängler 1939. november 24-i fellépéséről a filharmonikusok élén • The programme of the orchestra's concert on November 24, 1939, conducted by Wilhelm Furtwängler

13.

MENGELBERG

Van postkárta Philharmonische Orkestre in Budapest van 11.11.1934, van

Van postkárta Philharmonische Orkestre in Budapest van 11.11.1934, van

ELSŐ BUDAPESTI SZEREPLÉSE A FILHARMONIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁVAL

1934. NOVEMBER 12.-ÉN
A VÁROSISZÍNHÁZBAN

PESTI HIRLAP 1934. nov. 20.

A BÉCSI, A PRÁGAI ÉS A — BUDAPESTI FILHARMONIKUSOK.
A *De Telegraaf* november 18-iki számában közli Mengelberg részletes utibeszámolóját. A nagy holland lap közlése a budapesti filharmonikus zenekar lényképét is. Ez az egyetlen kép illusztrálja a Mengelberg-cikket. Maga az utibeszámoló rendkívül érdekes. Mengelberg párhuzamot von a bécsi, a prágai és a budapesti filharmonikusok között s elmondja, hogy saját benyomása szerint Budapesten érte el a legnagyobb sikerét, mert a budapesti filharmonikusok valóban valódi muzikusok, akik Bécs vagy Prága zenészeinél hamarabb meg tudták érteni: „A budapesti filharmonikus zenekar minden hangszerben olyan anyaggal rendelkezik, hogy az ilyen muzikusokkal valóban rendkívül élvezet, sőt különös élmény együtt muzikálni!” — mondja többek között. — De beszél Mengelberg nyilatkozatában Dohnányi Ernőről és Hubay Jenőről is, mint a magyar zeneélet világhíres nagymestereiről.

RENDEZTE:
a „KONCERT” RT. hangversenyvállalat IV. Váci-u. 23. Tel.: 88-4-64, 83-3-09

12. Willem Mengelberg a filharmonikusok élén a Városi Színházban
Willem Mengelberg conducting the orchestra in the City Theatre

13. Szórólap Willem Mengelberg 1934. november 12-i első fellépéséről a filharmonikusok élén • The flyer of Willem Mengelberg's first performance conducting the orchestra on November 12, 1934

14. Lapkivágatok Mengelberg 1938. február 28-i hangversenyéről és 1939-es tiszteletbeli zenekari taggá választásáról • Newspaper cuttings about Mengelberg's concert on February 28, 1938, and his election as an honorary orchestra member in 1939

14.

15.

16.

15. Zathureczky Ede és Vittorio Gui 1939-ben • Ede Zathureczky and Vittorio Gui in 1939

16. Lapkivágatok Vittorio Gui 1940. november 8-i és 9-i hangversenyeiről • Newspaper cuttings about Vittorio Gui's concerts on November 8 and 9, 1940

17. Otto Klemperer dedikált fényképe a zenekarnak (1948. március 16.) • Otto Klemperer's signed photo for the orchestra (March 16, 1948)

Ein sehr interessantes
 Bild harmonischer
 Ueberte in Post
 in den Klängen
 OAO Klänge
 15. 3. 4 Post

19.

Budapest
4/4/1962
All'Orchestra dell'Opera
in Stato di Budapest

Il vostro gentile
riconoscimento mi ha profondamente
commosso -
Mi auguro una continua e
benemerita reciproca collaborazione -
Ricevete il mio sincero
e affettuoso saluto -

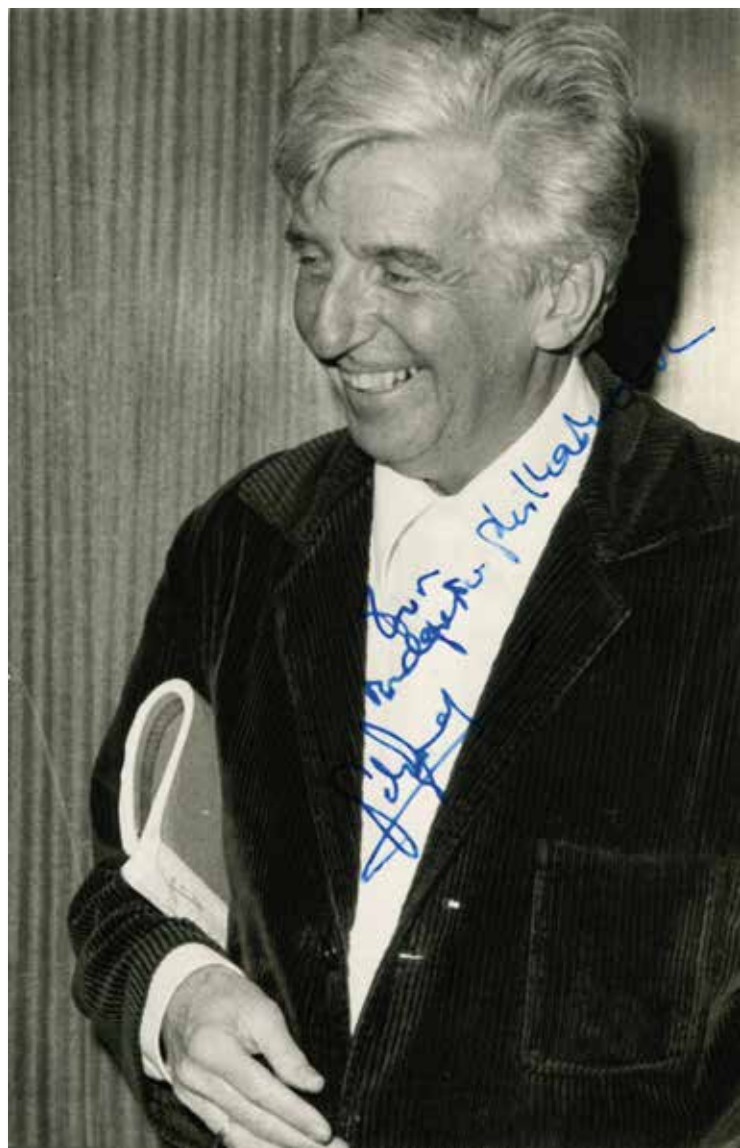
Lamberto Gardelli

18. Kobayashi Ken-Ichiro dedikált fényképe a zenekarnak (1975. május 5.) • Kobayashi Ken-Ichiro's signed photo for the orchestra (May 5, 1975)

19. Lamberto Gardelli levele a filharmonikusoknak (1962. április 4.)
Lamberto Gardelli's letter to the Budapest Philharmonic Society
(April 4, 1962)

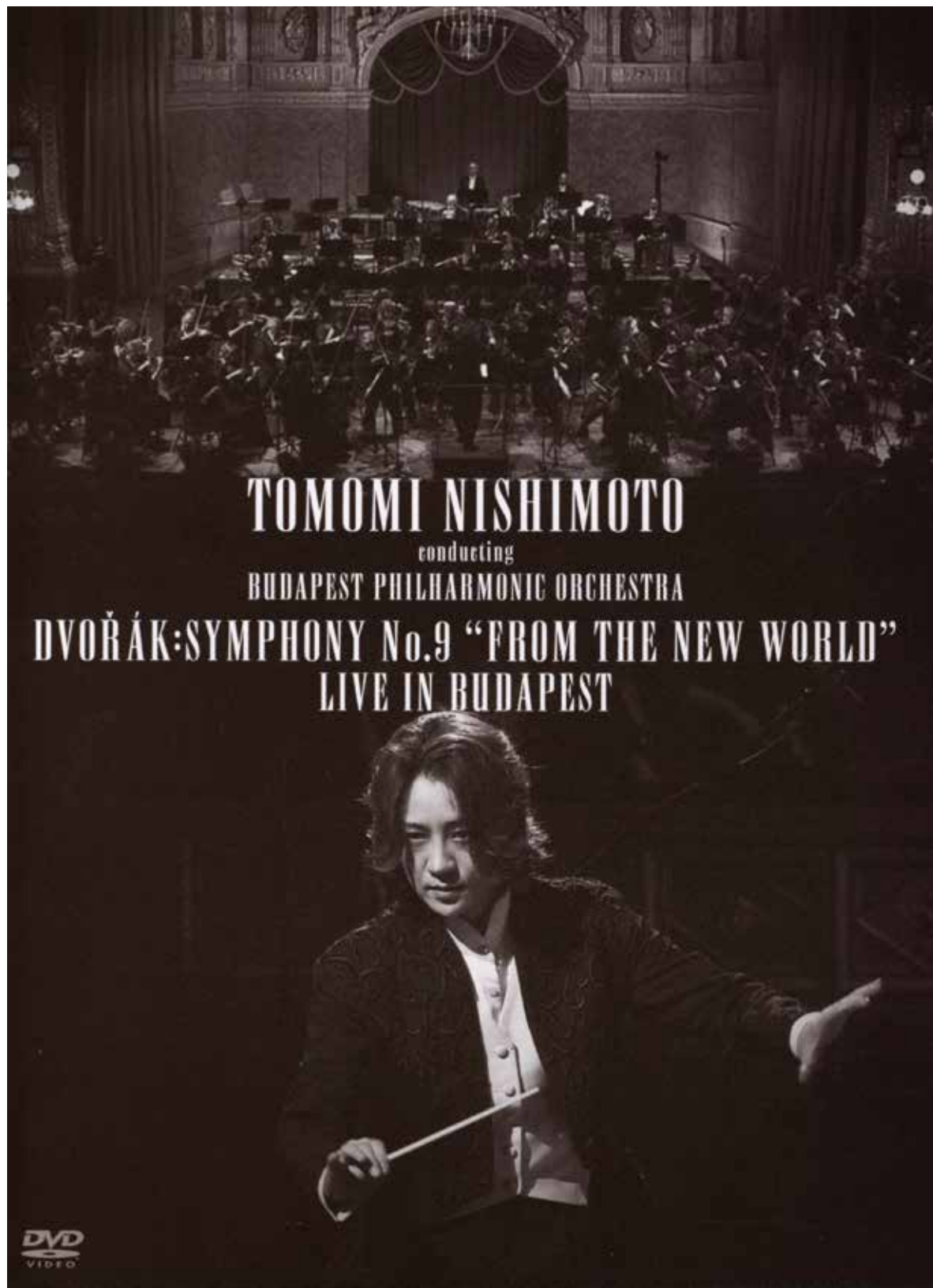
20. Peter Maag dedikált fényképe a zenekarnak (1978) • Peter Maag's
signed photo for the orchestra (1978)

20.

A ZENEKAR NAPJAINKBAN

THE ORCHESTRA TODAY

Az együttes az 1989-es rendszerváltás után kikerült az államilag irányított Országos Filharmónia kötelékéből. Míg néhány budapesti együttes alapműködését a főváros, illetve az állam biztosította, addig a Filharmoniai Társaság – lévén független szervezet – a kilencvenes évektől kezdve más forrásokból kényszerült megteremteni működése anyagai feltételeit.¹ S bár állami és pályázati támogatásokra támaszkodhattak, a zenekar évről-évre egyre nehezebb anyagi helyzetbe került, így a nagymúltú együttes működése napjainkra teljes mértékben átalakult.

A korábbi folyamatos koncerttevékenység és a koncertbérletek meghirdetése helyett a filharmonikusok évente csupán egy-két nagyzenekari hangverseny megtartására vállalkozhatnak: ezek közül is főként az őszi, jubileumi nagyzenekari koncerteké. Az elnökmegnagyi poszt – Győri-ványi Ráth György (1961), majd utódja, Pinchas Steinberg (1945) távozása után – szintén betöltetlen. Mindez az együt-

After the 1989 political turn, the orchestra was taken out of the state-run National Concert Agency. While some of the orchestras of Budapest were financed by the capital and the state, the Philharmonic Society, as an independent organisation, had to find other sources of funding from the 1990s onwards.¹ Although they could rely on certain state subsidies and grants, the orchestra's financial situation became more and more difficult year by year, forcing the established ensemble to completely transform its operations.

Instead of their previous continuous concert activity and concert season tickets, the Philharmonic Orchestra can now only offer one or two large orchestra concerts a year: mostly in autumn, an anniversary concert with the large orchestra. The chief conductor post has been vacant since the departure of György Győri-ványi Ráth (1961) and his successor Pinchas Steinberg (1945). All these changes have forced the orchestra to reshape its image in recent years, for example the members organise chamber music and youth concert series. This is how László Tóth, the Budapest Philharmonic Society's president since 2016, commented on this situation in a 2018 interview: "We are in a difficult period, so what we are doing right now is mainly a change of image, or perhaps a change of activity. [...] It is evident that we must provide our

test az utóbbi években arculatváltásra is ösztönözte, így például a zenekar muzsikusi – mint arról sok-sok műsorlap tanúskodik – kamarazenei és ifjúsági hangverseny-sorozatokot is szerveznek. Erről a helyzetről a Budapesti Filharmóniai Társaság elnöki posztját 2016 óta betöltő Tóth László a következőképpen fogalmazott egy 2018-ban adott interjújában: „Nehéz időszakban vagyunk, ezért főleg arculat- vagy inkább tevékenységváltás zajlik. [...] Egyértelmű, hogy feladatot, perspektívát kell nyújtanunk a művészeknek ahhoz, hogy továbbra is tag akarjon maradni. [...] Tehát kamarazenei koncertek szervezésébe kezdtünk. Martonvásáron a Beethoven Múzeum égisze alatt elkezdtünk egy sorozatot, de vannak koncertjeink az Óbudai Társaskörben és a Zenetudományi Intézet dísztermében is.”²

Sok más intézményhez hasonlóan, a Filharmóniai Társaság működését is megnehezítette a 2020 tavaszán kitört koronavírusjárvány. Az élőben megtartott hangversenyek helyett az együttes a közönséggel való kapcsolat ápolását az online színtérre helyezte át: honlapján a zenekar szórakoztató zenei kvízzjátékokat indított el, videósorozatot kezdeményezett a zenetörténet humoros bemutatására *KameraZene* címmel, valamint a kortárs zene megismertetése céljából *Zenehorizont* elnevezéssel.³ Ezekén túl megemlítendő az a zenekar honlapján létrehozott idővonal, amely archív dokumentumok és fényképek segítségével mutatja be az együttes történetének legfontosabb állomásait.⁴

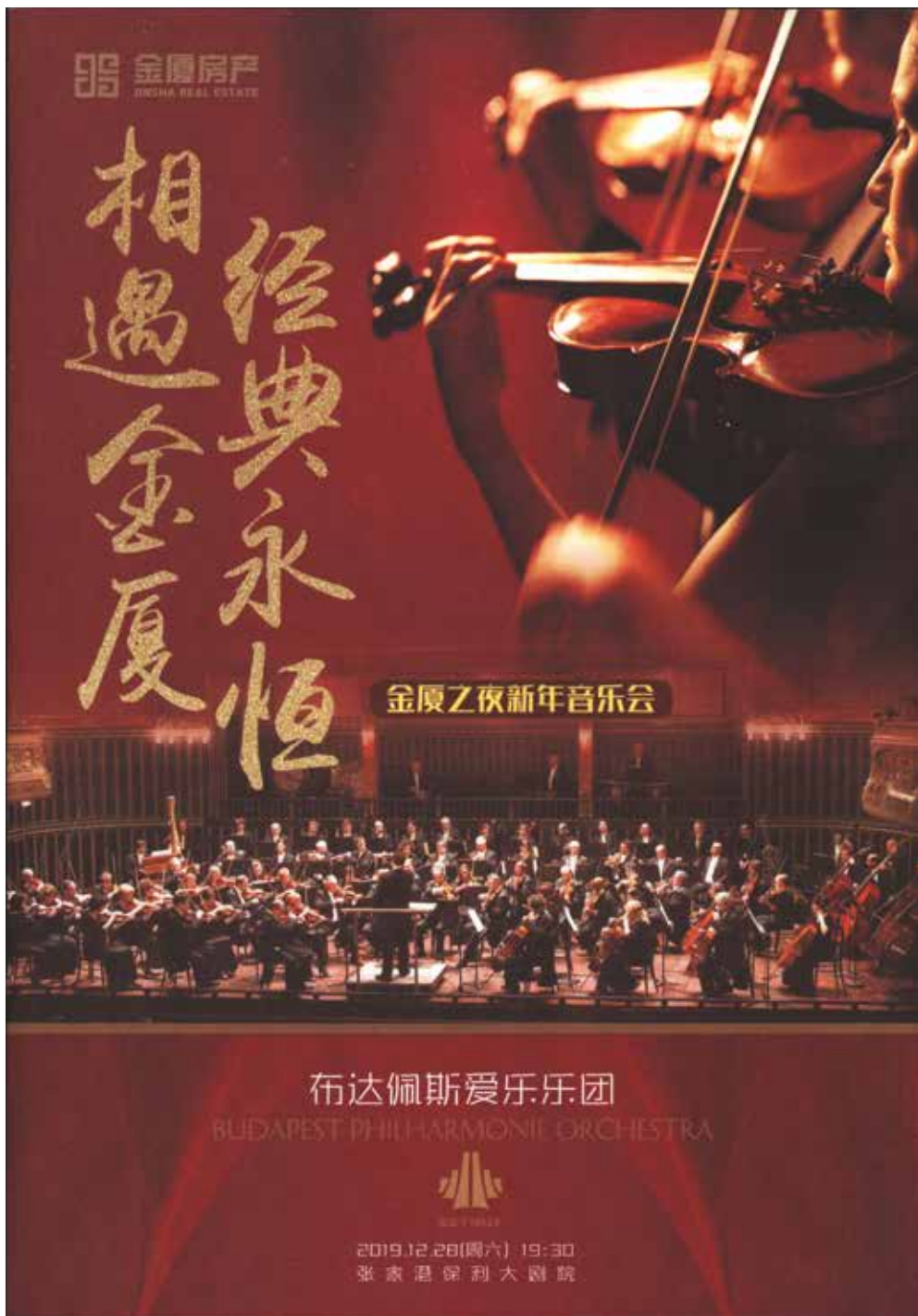
A hagyományokat tisztelő együttes nagyzenekari műsorai alapján egyértelmű, hogy mind a kortársak, mind a korábban már bemutatott magyar szerzők művei elsőbbséget élveznek napjainkban is az együttes hangversenyein. Ennek a gyakorlatnak részeként jött létre a zenekart gyakran vezénylő karmester, Dénes István (1954) Liszt Ferenc zongorára komponált *Dante*-szonátájának 2019-ben, kifejezetten az együttes számára elkészített zenekari átírata is. S hogy az elkövetkezendő években milyen sors vár Magyarország legidősebb szimfonikus zenekarára, nehéz megmondani. Mint a filharmonikusok mostani elnöke 2020-ban megfogalmazta: „Nehéz, de izgalmas feladat megtalálni a saját hangunkat és helyünket a kulturális életben, de azt hiszem, a legjobb úton járunk. Bizonyos csak az, nincs olyan, hogy »vége«. Óriási örökséget kaptunk, amit kötelességünk tovább vinni, és meg kell keresni a lehetőségeket a folyamatos fejlődésre.”⁵

musicians with perspectives and challenges to make them want to stay members. [...] Therefore, we started organising chamber music concerts. We began a series in Martonvásár in cooperation with the Beethoven Museum, but we have concerts in the Óbudai Társaskör and in the Institute for Musicology's Béla Bartók Hall, too.”²

Like many other institutions, the Philharmonic Society has been severely affected by the outbreak of the coronavirus pandemic in the spring of 2020. Replacing live concerts, the orchestra went online to keep contact with the audience, launched entertaining music quizzes on its website, started a video series entitled *KameraZene* [C(h)am(b)eraMusic] to present music history with humour and another one entitled *Zenehorizont* [Music Horizon] to promote contemporary music.³ As another interesting novelty, a timeline was created on the orchestra's website presenting the significant stages of their history illustrated with archival documents and photographs.⁴

The programmes of the large orchestra concerts indicate that both contemporary and earlier premiered Hungarian compositions are still a priority in the concerts of the Philharmonic Society, which is an orchestra respecting traditions. This is how conductor István Dénes' (1954) orchestral arrangement of Liszt's *Dante Sonata* for piano was created in 2019, specifically for the Philharmonic Society. It is hard to see what fate awaits Hungary's oldest symphonic orchestra in the years to come. As their current president put it in 2020: “It is a difficult but an exciting task to search for our own voice and place in today's culture, but I believe we are on the right track. The only thing we know for sure is that »the end« is not an option. We have received a huge legacy that we must carry onward and we must find the opportunities for continuous development.”⁵

- 1 Ehhez bővebben lásd Devich Márton beszélgetését az együttes választmányának két tagjával, Lénárd Andorral és Melis Bélával. Devich Márton, „Legnagyobb múlt – legbizonytalanabb jövő. Az Operaház »válogatottja«, a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara”, *Muzsika* XXXIX/8 (1996. augusztus 1.): 25–27.
  - 2 – zéta–, „»Erkel stafétabotját vinni óriási megtiszteltetés, de nehéz teher is egyben« – Interjú Tóth Lászlóval, a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának elnökével”, *Café momus – komolyzenei magazin* (2018. november 22.) <https://www.momus.hu/article.php?artid=7174&cat=17> (Utolsó megtekintés: 2023. szeptember).
  - 3 A *KameraZene* videó-sorozatot lásd: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLky55GplQbNOOtEvqrFegL-6ezUwGDnbs>. Az együttes honlapján elhelyezett kvizeket lásd: <https://bftz.hu/kviz>. A *ZeneHorizont* videó-sorozat felvételei a Filharmóniai Társaság YouTube-csatornáján érhetőek el: <https://www.youtube.com/c/Filharm%C3%B3niaiT%C3%A1rsas%C3%A1g/featured> (Utolsó megtekintések: 2023. szeptember).
  - 4 Az idővonalat lásd az együttes honlapján: <https://bftz.hu/archiv> (Utolsó megtekintés: 2023. szeptember).
  - 5 Szatmári Róbert, „Tóth László: »A Filharmóniai Társaság nem csak egy zenekar, hanem filozófia«, *Papageno* (2020. november 20.). <https://papageno.hu/featured/2020/11/toth-laszlo-a-filharmoniai-tarsasag-nem-csak-egy-zenekar-hanem-filozofia/> (Utolsó megtekintés: 2023. szeptember).
- 1 For more information on this, see Márton Devich conversation with two board members, Andor Lénárd and Béla Melis. Márton Devich, “Legnagyobb múlt – legbizonytalanabb jövő. Az Operaház »válogatottja«, a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara” [The Greatest Past – The Most Insecure Future. The “Selected Team” of the Hungarian State Opera: The Budapest Philharmonic Orchestra], *Muzsika* XXXIX/8 (August 1, 1996): 25–27.
  - 2 – zéta–, “»Erkel stafétabotját vinni óriási megtiszteltetés, de nehéz teher is egyben« – Interjú Tóth Lászlóval, a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának elnökével” [“It is a Huge Honour to Carry Onwards Erkel’s Legacy but a Huge Burden at the Same Time” – Interview with László Tóth, President of the Budapest Philharmonic Society], *Café Momus – Classical Music Magazine* (November 22, 2018) <https://www.momus.hu/article.php?artid=7174&cat=17> (Last visited: September, 2023).
  - 3 The video series *KameraZene*, see: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLky55GplQbNOOtEvqrFegL-6ezUwGDnbs>. The quizzes on the orchestra’s websites, see: <https://bftz.hu/kviz>. The episodes of the video series called *ZeneHorizont* are available on the Philharmonic Society’s YouTube-channel: <https://www.youtube.com/c/Filharm%C3%B3niaiT%C3%A1rsas%C3%A1g/featured> (Last visited: September, 2023).
  - 4 The timeline on the orchestra’s website: <https://bftz.hu/archiv> (Last visited: September, 2023).
  - 5 Róbert Szatmári, “Tóth László: »A Filharmóniai Társaság nem csak egy zenekar, hanem filozófia«” [László Tóth: “The Philharmonic Society is More Than Just an Orchestra: it is a Philosophy”], *Papageno* (November 20, 2020). <https://papageno.hu/featured/2020/11/toth-laszlo-a-filharmoniai-tarsasag-nem-csak-egy-zenekar-hanem-filozofia/> (Last visited: September, 2023).

1.

1. *Műsorfüzet a Filharmóniai Társaság 2019-ben, Kínában megtartott hangversenyéről • The programme of the Philharmonic Society's concert in China in 2019*

2. *Mesterek és mesterművek. Szórólap a zenekar tagjainak közreműködésével 2021. november 25-én megrendezett kamarakonzert-ről • Masters and Masterpieces. The flyer of the chamber music concert held by the members of the orchestra on November 25, 2021*

2.

3.

4.

5.

3. Új utakon. Szórólap a Filharmóniai Társaság zenekari tagjai által 2022. május 16-án, Beischer-Matyó Tamás műveiből megrendezett kamarakonzerttől • On New Roads. The flyer of the orchestra members' chamber concert of Tamás Beischer-Matyó's works on May 16, 2022

4. Szórólap az együttes tagjai által 2021. október 18-án megtartott, Az elfeledett zseni című kamarakonzertjéről • The leaflet of the chamber concert The Forgotten Genius held by the members of the orchestra on October 18, 2021

5. Tiszai Péter szerzői estje az együttes művészeinek közreműködésével (2020. szeptember 28.) Péter Tiszai's composer's night held by the members of the orchestra (September 28, 2020)

6. Szórólap Mihalovich Ödön opera-keresztmetszetének, a Toldi szerelmének 2022. december 13-i előadásáról • The flyer of the concert presenting Ödön Mihalovich's opera Toldi's Love on December 13, 2022

8.

7. Az együttes a 2022. szeptember 30-án, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében megrendezett Senior Gálán • The orchestra on September 30, 2022, at the Senior Gala held in the Ceremonial Hall of the Hungarian Academy of Sciences

8. Fénykép a zenekar 2021-ben, Martonvásáron, a Múzeumok Éjszakáján megrendezett hangversenyéről • Photo of the concert held in 2021, in Martonvásár, at the event called The Night of Museums

9. Műsorlap a zenekar 2021-ben, Martonvásáron, a Múzeumok Éjszakáján megrendezett hangversenyéről • The programme of the orchestra's concert held in 2022, in Martonvásár, at the event called The Night of Museums

9.

BUDAPESTI
FILHARMÓNIAI
TÁRSULÁS
1834

múzeumok éjszakája
martonvásár²⁰²¹

2021. június 26.
POKRÓCKONCERT
a Múzeumok Éjszakáján

Pokrócok, zene, fényfestés, és a csillagos ég.

17:00 ÉS 18:00 – ZENÉS PARKSÉTA
ÉS KAMARAKONCERT •
Becze Szilvia műsorvezetésével

17:00-21:00 – ALKIMISTA LABOR
szerelemi bájital és varázslatos illatanyagok

21:00 – VÁLASSZ EGY CSILLAGOT!
Az este nagyzenekari koncertjén pokrócokon ülve,
autó fölé vetülő fényfestés és a csillagos ég búvárokéba
kerülhetünk, miközben Kállai Ernő hegedűművész
Buenos Aires hangulatát Piazzolla dallamaival
várakozolja körénk. A koncerten Piazzolla: Négy
díszalt. Buenos Airesben című művén kívül **Denes
István** vezényletével és átíratásban Beethoven
c-moll vonósnégyesének kamarazenekari verziója is
felcsendül.

Hallgassa velünk a zenét,
nézzük együtt a csillagokat!

10.

Budapesti Filharmoniai Társaság Zenekar
Magyarországi Államháztartás 1983-tól

BFTZ 169

Ünnepi
Nagykoncert

2022. NOVEMBER 17., 19:30
 ZENEAKADÉMIA NAGYTEREM

VEZÉNYEL
Vajda Gergely

KÖZREMŰKÖDIK
*Horti Lilla - Junior Prima-
 és Csiffra-díjas operacéhes,
 és a Budapesti Filharmoniai
 Társaság Zenekar*

MŰSORREN:
 SCHUBERT, MAHLER, LISZT, ORBÁN GYÖRGY,
 BARTÓK ÉS KODÁLY MŰVEI

JEGYÁRÁK:
 2900, 3900, 4900, 5900 Ft
 BFTZ.JEGY.HU
 ZENEAKADÉMIA JEGYIRODA

nka

Magyarország 1983-tól

11.

BUDAPEST PHILHARMONIC ORCHESTRA

LIVE

BUDAPEST PHILHARMONIC ORCHESTRA

GUSTAV MAHLER
 SYMPHONY NO 1
 PINCHAS STEINBERG

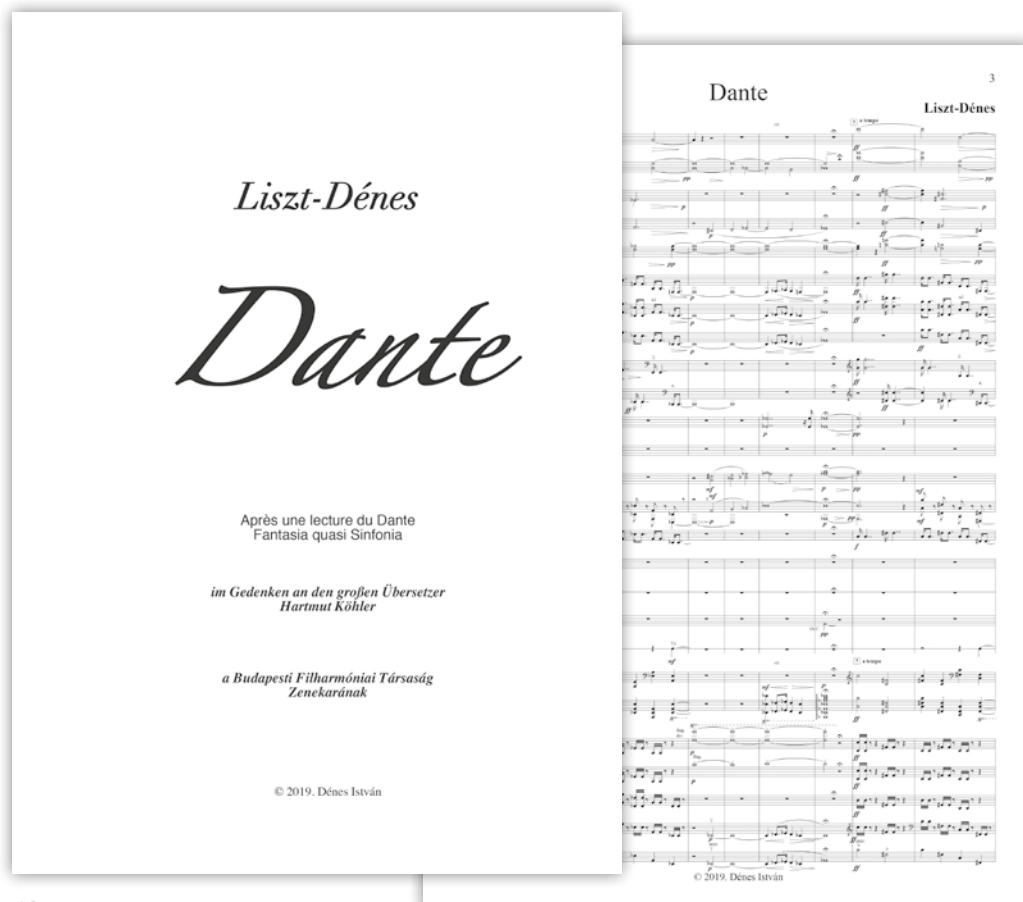
CIPRIAN NEDEAR

12.

10. Az együttes fennállásának 168. évfordulója alkalmából megrendezett hangverseny főpróbáján készült fénykép (2021). Balról jobbra: Tóth László, a zenekar elnöke; Rico Saccani, az együttes egykori elnökkarnagya és a hangverseny szólistája; a zongoraművész Fejérvári Zoltán • Photo taken at the dress rehearsal of the concert held on the occasion of the orchestra's 168th anniversary (2021). From left to right: László Tóth, the president of the orchestra; Rico Saccani, former president and chief conductor of the orchestra; Zoltán Fejérvári, the soloist of the concert

11. Szórólap a 2022. november 17-én, az együttes fennállásának 169. évfordulója alkalmából megrendezett ünnepi hangversenyről • The flyer of the orchestra's festive concert held on November 17, 2022, on their 169th anniversary

13.

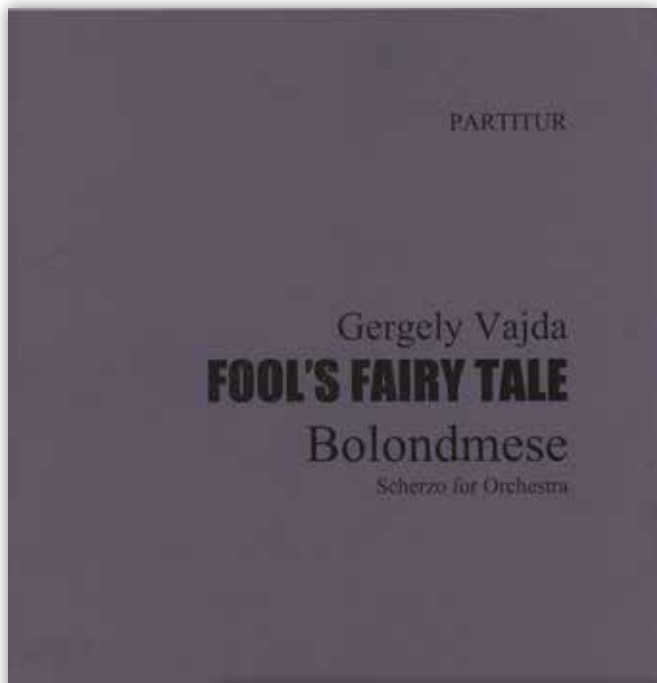
14.

12. CD-felvétel: Gustav Mahler I. szimfóniáját Pinchas Steinberg vezényli a Budapesti Filharmóniai Társaság élén, 2015 • CD recording: Gustav Mahler's Symphony No. 1 performed by the Budapest Philharmonic Society, conducted by Pinchas Steinberg, 2015

13. Liszt Ferenc–Dénes István: Dante (2019) • Franz Liszt–István Dénes: Dante (2019)

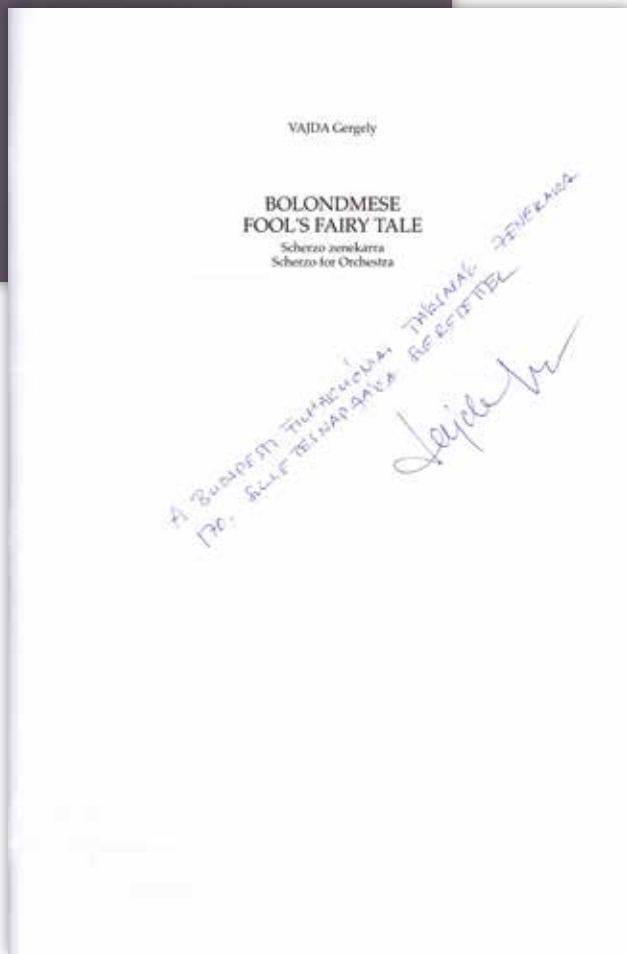
14. Lemezfelvétel: A Budapesti Filharmóniai Társaság 2022-es ünnepi hangversenyén elhangzott Schubert–Dohnányi-, Orbán György- és Bartók Béla-kompozíciók Vajda Gergely vezényletével, 2023 • LP recording: The recording of the Budapest Philharmonic Society's 2022 festive concert performing Schubert–Dohnányi, György Orbán and Bartók compositions, conducted by Gergely Vajda, 2023

15.

16.

FÜGGELÉK

APPENDIX

1 A KIÁLLÍTOTT TÁRGYAK LISTÁJA

LIST OF THE EXHIBITED OBJECTS

A KEZDETEK

1. A filharmonikusok alapító okiratának másolata az együttes gyűjteményéből (dátum nélkül)
2. A filharmonikusok alapító okiratának hasonmása a Mészáros Imre és Isoz Kálmán által összeállított, 1903-ban kiadott jubileumi kötetben (*A Filharmóniai Társaság múltja és jelene, 1853–1903*)
3. Erkel Ferenc portréja (dátum nélkül). Ellinger Ede felvétele. Digitális másolat (Magyar Állami Operaház Emléktára)
4. Erkel Sándor portréja (dátum nélkül). Digitális másolat (Magyar Állami Operaház Emléktára)
5. A Filharmóniai Társaság tagjai 1890-ben, Erkel Sándor 100. dirigensi fellépésekor. Digitális másolat (Magyar Állami Operaház Archívuma)
6. Az első hangverseny műsora (1853. november 20.)
7. Műsorlap Ludwig van Beethoven IX. szimfóniájának (op. 125) első magyarországi előadásáról (1865. március 25.)
8. Az együttes 1870-ben rögzített alapszabályai
9. A fiatal Richter János (dátum nélkül). Digitális másolat (Magyar Állami Operaház Emléktára)
10. Richter János karmesteri pálcája
11. Az együttes hangszerjegyzékei 1887-ből és az 1888/1889-es évből
12. Johannes Brahms 1890. december 17-i budapesti fellépésének műsora
13. Johannes Brahms névjegykártyája
14. Műsorlap Gustav Mahler I. szimfóniájának 1889. november 20-i magyarországi ősbemutatójáról
15. Gustav Mahler levele a zenekarnak I. szimfóniája ősbemutatója előtt (1889. november 19.)
16. Reményi József: Erkel-emlékérmé (1923). „Erkel Ferenc, a Filharmóniai Társaság Alapítója / A Budapesti Filharmóniai Társaság 70 éves fennállása 1853–1923 – Kiváló Szolgálatok Érdeméül.” Bronz, öntött, Ø 61 mm
17. A Nemzeti Zenede elnökének, gróf Zichy Gézának gratulációja az együttes fennállásának 50. évfordulóján (1903)

THE BEGINNING

1. Copy of the founding charter of Philharmonic Society from the collection of the orchestra (without date)
2. Original copy of the founding charter of the Philharmonic Society in the jubilee volume compiled by Imre Mészáros and Kálmán Isoz, published in 1903 (*The Past and Present of the Philharmonic Society, 1853–1903*)
3. Portrait of Ferenc Erkel (without date). Photo by Ede Ellinger. Digital copy (Archives of the Hungarian State Opera)
4. Portrait of Sándor Erkel (without date). Digital copy (Archives of the Hungarian State Opera)
5. The Philharmonic Society's members in 1890, a photo taken on the occasion of Sándor Erkel's 100th concert conducting the orchestra. Digital copy (Archives of the Hungarian State Opera)
6. The programme of the first concert (November 20, 1853)
7. The programme of the Hungarian premiere of Ludwig van Beethoven's Symphony No. 9 (Op. 125) (March 25, 1865)
8. The statutes of the orchestra, registered in 1870
9. The young János (Hans) Richter (without date). Digital copy (Archives of the Hungarian State Opera)
10. János (Hans) Richter's baton
11. Instrument registers of the orchestra from 1887 and the 1888/1889 season
12. The programme of Johannes Brahms' performance in Budapest on December 17, 1890
13. Johannes Brahms' visiting card
14. The programme of the premiere of Gustav Mahler's Symphony No. 1 in Hungary on November 20, 1889
15. Gustav Mahler's letter to the orchestra written before the premiere of his Symphony No. 1 (November 19, 1889)
16. József Reményi: Erkel Commemorative Coin (1923). "Ferenc Erkel, Founder of the Philharmonic Society / 70 Years of the Budapest Philharmonic Society 1853–1923 – In Honour of Distinguished Service." Cast bronze, Ø 61 mm

A 20. SZÁZAD ELSŐ FELE:

A KERNER- ÉS A DOHNÁNYI-KORSZAK

1. Kerner István és a Budapesti Filharmóniai Társaság. Képeslapfotó Strelisky Sándor 1903-ban készített felvétele alapján
2. Kerner István 1920 körül
3. Az együttes 1919. március 24-i Beethoven-estjének műsora Dohnányi Ernő zongoraszólójával és Kerner István vezényletével
4. A filharmonikusok 1914. december 18-i Wagner-estjének műsora Kerner István vezényletével
5. Kerner István lemondólevele a filharmonikusok élén betöltött elnökkarnagyi pozíciójáról [1918]
6. Részlet a Filharmóniai Társaság 80 éves jubileumi albumából. Szerző nélkül, „Beethoven. Lélektani tanulmány a Filharmóniai Társaság hangversenyének közönségéről, mialatt Dohnányi Ernő Beethoven VI. szimfóniáját dirigálta”, a *Pesti Napló Képes Melléklete* (1934. január 14.). Digitális másolat
7. Reményi József: Dohnányi-érem (1927). „Dohnányi Ernő pályafutásának 30. évfordulójának emlékére 1927.” Bronz, öntött, Ø 65 mm
8. Dohnányi és a zenekar Szegeden (1931)
9. Dohnányi köszönőlevele a Filharmóniai Társaság tagjainak (1932. március 13.)
10. A zenekar 1937. október 26-i, Dohnányi vezényelte hangversenye
11. Emléktárgy Dohnányi számára a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarától a Beethoven-centenárium alkalmából (1927)
12. Dohnányi aranyozott babékoszorúja „Mesterünknek hódolattal a Filharmóniai Társaság!, 1927” felirattal. HUN-REN BTK ZTI 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum Dohnányi Ernő-gyűjtemény, jelzet nélkül
13. Dohnányi, Mengelberg és a zenekar néhány tagja a Gellért Szállóban a holland karmester tiszteletére rendezett ebéden (1942)
14. Az együttes hangversenybérlete az 1939/1940-es évből
15. A Filharmóniai Társaság 1941. május 30-i rendkívüli közgyűlésének jelenléti íve
16. A Dohnányi Egyesület bélyegzője
17. Műsortervezet Dohnányi kézírásos megjegyzéseivel [1939]

17. Nemzeti Zenede president Count Géza Zichy's congratulations on the occasion of the orchestra's 50th anniversary (1903)

THE FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY: THE KERNER- AND THE DOHNÁNYI-ERA

1. István Kerner and the Budapest Philharmonic Society. Postcard photograph based on Sándor Strelisky's photograph taken in 1903
2. István Kerner around 1920
3. The programme of the orchestra's concert on March 24, 1919: a Beethoven evening with Dohnányi's piano solo and conducted by István Kerner
4. The programme of the orchestra's Wagner evening on December 18, 1914, conducted by István Kerner
5. István Kerner's letter of resignation from the post of president conductor [1918]
6. Excerpt from the Philharmonic Society's 80th anniversary album. “Beethoven. A Psychological Study of the Audience at the Concert of the Philharmonic Society with Ernst von Dohnányi Conducting Beethoven's Symphony No. 6,” published in the illustrated attachment of *Pesti Napló* (January 14, 1934) by an anonymous author. Digital copy
7. József Reményi: Dohnányi Coin (1927). “To Commemorate Ernst von Dohnányi's 30th Anniversary 1927.” Cast bronze, Ø 65 mm
8. Dohnányi and the orchestra in Szeged (1931)
9. Dohnányi's letter thanking the members of the Philharmonic Society (March 13, 1932)
10. The concert of the orchestra on October 26, 1937, conducted by Dohnányi
11. Souvenir for Dohnányi from the Budapest Philharmonic Society Orchestra on the occasion of the Beethoven-Centenary (1927)
12. Ernst von Dohnányi's golden laurel wreath: “To Our Master with Homage / Philharmonic Society, 1927.” HUN-REN RCH IM Archives for 20th–21st Century Hungarian Music Ernő Dohnányi Collection, without call-number
13. Dohnányi, Mengelberg and some orchestra members in Hotel Gellért, at the lunch organised in honour of the Dutch conductor (1942)
14. The orchestra's 1939/1940 season ticket

AZ 1945 UTÁNI IDŐSZAK

1. Ferencsik János az együttes tagjaival koszorúzás közben, Erkel Ferenc születésének 150. évfordulója alkalmából (1960)
2. Zathureczky Edének, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola főigazgatójának gratulációja az együttes fennállásának 100. évfordulóján (1953)
3. A Társaság 1946. október 15-i bejegyzése a jegyző-könyvben
4. Az együttes 1970 és 1971 között vezetett jegyző-könyve
5. Munkahelyi üzemi baleseti napló (1986–1987)
6. Kórodi András a filharmonikusokkal az 1970-es években
7. A Társaság jubileumi ülése a 125. fennállási évfordulón (1978). Mezey Béla felvétele
8. Fischer Annie gratulációja az együttes fennállásának 125. évfordulóján (1978)
9. Kórodi András és a filharmonikusok a Zeneakadémián (1978). Vámos László felvétele
10. A Társaság 1989. február 2-án megtartott rendkívüli közgyűlésének jelenléti íve
11. Petrovics Emil levele az együttesnek Erich Bergel elnökkarnaggyá választása alkalmából (1989. szeptember 25.)
12. Erich Bergel és a filharmonikusok 1980 körül
13. Az együttes 1992. május 4-én megrendezett koncertje Sass Sylvia közreműködésével és Kovács János vezényletével. Mezey Béla felvétele
14. CD-felvétel: Wagner *Tannhäuser-nyitányát*, Beethoven VII. szimfóniáját (op. 92) és Berlioz *Rákóczi-indulóját* Rico Saccani vezényli a Filharmóniai Társaság élén. BFTZ 005A, 1999
15. Huszonkét CD-ből álló válogatás az együttes fennállásának 150. évfordulója alkalmából: *Classic Masterpieces 150th Anniversary Edition*. BPO L1021, 2003
16. A Filharmóniai Társaság 140. évfordulójának bérleti műsorai az 1993/1994-es évből
17. Belépőjegy a Filharmóniai Társaság 1990/1991-es Dohnányi-bérletének egyik hangversenyére
18. A Filharmóniai Társaság Beethoven-bérleteinek műsora az 1992/1993-as évadban
15. Extraordinary General Meeting attendance sheet of the Philharmonic Society held on May 30, 1941
16. The stamp of the Dohnányi Society
17. Programme draft with Dohnányi's handwritten comments [1939]

THE POST-WAR PERIOD AFTER 1945

1. János Ferencsik with the members of the orchestra at a wreath-laying ceremony on the occasion of the 150th anniversary of Ferenc Erkel's birth (1960)
2. Liszt Academy director Ede Zathureczky's congratulations on the occasion of the orchestra's 100th anniversary (1953)
3. The Society's entry in the minutes of October 15, 1946
4. The minutes of the orchestra between 1970 and 1971
5. Workplace accident logbook (1986–1987)
6. András Kórodi with the orchestra in the 1970s
7. The Society's jubilee meeting on the 125th anniversary (1978). Photo by Béla Mezey
8. Annie Fischer's congratulations on the occasion of orchestra's 125th anniversary (1978)
9. András Kórodi and the Philharmonic Orchestra at the Liszt Academy (1978). Photo by László Vámos
10. Extraordinary General Meeting attendance sheet of the Philharmonic Society held on February 2, 1989
11. Emil Petrovics's letter to the orchestra on the occasion of Erich Bergel's election as president conductor (September 25, 1989)
12. Erich Bergel and the Budapest Philharmonic Society around 1980
13. The orchestra's concert held on May 4, 1992, with the participation of Sylvia Sass and conducted by János Kovács. Photo by Béla Mezey
14. CD recording: Wagner's *Tannhäuser Overture*, Beethoven's Symphony No. 7 (Op. 92) and Berlioz' *Rákóczi March* performed by the Philharmonic Society Orchestra, conducted by Rico Saccani. BFTZ 005A, 1999
15. A selection consisting of 22 CDs on the occasion of the orchestra's 150th anniversary: *Classic Masterpieces 150th Anniversary Edition*. BPO L1021, 2003
16. The Philharmonic Society's 1993/1994 season ticket programmes on the occasion of their 140th anniversary

AZ „EMLÉKTÁR” KINCSEIBŐL

1. Csuka Béla beadványa a Filharmóniai Társaság „Emlékgyűjtemény”-e megalapításának céljairól (1931. október)
2. A Filharmóniai Társaság tagjainak törzskönyve
3. A zenekar tagjainak listája és legfontosabb adatai belépésük éve szerinti felsorolásban (dátum nélkül)
4. Katalóguscédulák Csuka Béla könyv- és kottatári katalógusából
5. Az együttes „D” jelzésű kottatári jegyzéke a gyűjteményükben található szerzői kéziratokról, Csuka Béla kézírásával
6. Dohnányi Ernő: *Ruralia hungarica* (op. 32/b, 1924) Nyomatott partitúra a szerző kézírásos bejegyzéseivel csökkentett létszámú zenekar részére. Budapest: Rózsavölgyi és Társa, 1925
7. Az együttes legkorábbi kottatári katalógusa (dátum nélkül)
8. Az együttes 1900 és 1909 között vezetett próbanaplója
9. Az együttes bélyegzői
10. A Filharmóniai Társaság éves jelentése az 1925/1926-os évről
11. A Filharmóniai Társaság 1923 és 1934 között vezetett jegyzőkönyve
12. Bekötött műsorfüzetek az együttes gyűjteményéből
13. Belépőjegyek Bach *János-passiójának* (BWV 245) 1918. április 29-i hangversenyére és Mendelssohn *Éliás* című oratóriumának (op. 70) 1916. január 23-i főpróbájára
14. Az „Emléktár” egykori öre, Csuka Béla által összeállított műsorlapgyűjtemény bevezetője
15. *A Filharmóniai Társaság elnökeinek, vendégeinek és barátainak írásai, 1887–1927*. Az „Emléktár” egykori öre, Csuka Béla által összeállított levélkötet
16. Kritikagyűjtemény az együttes 1911 és 1929 közötti időszakából
17. *Die Zugposaune. Bombardon*. Az Operaház és a filharmonikusok muzikusai által készített belső használatú vicclap
18. Az együttes zászlótartója
19. Beethoven III., „Eroica”-szimfóniájának (op. 55) lemezfelvétele a filharmonikusok előadásában, Erich Bergel vezényletével. KR 2198, 1991
17. Ticket to one of the concerts of the orchestra's 1990/1991 Dohnányi season tickets
18. The programmes of the Philharmonic Society's 1992/1993 Beethoven season tickets

TREASURES OF THE “MEMORABILIA LIBRARY”

1. Submission by Béla Csuka about the aims of the “Memorabilia Library” of the Philharmonic Society (October 1931)
2. The Philharmonic Society's register
3. The list and the most important data of the orchestra members, sorted by the year of their entry (without date)
4. Catalogue cards from Béla Csuka's library and sheet music library catalogue
5. The orchestra's sheet music register ‘D’ of composers' autographs in their collection with Béla Csuka's handwriting
6. Ernst von Dohnányi: *Ruralia hungarica* (Op. 32/b, 1924). Printed score with the composer's handwritten comments for an orchestra of reduced size. Budapest: Rózsavölgyi és Társa, 1925
7. The orchestra's earliest sheet music catalogue (without date)
8. The orchestra's rehearsal logbook between 1900 and 1909
9. The annual report of the Philharmonic Society for the 1925/1926 season
10. The orchestra's stamps
11. The Philharmonic Society's minutes between 1923 and 1934
12. Bound programme leaflets from the orchestra's collection
13. Tickets for the performance of Bach's *St John Passion* (BWV 245) on April 29, 1918, and for the dress rehearsal of Mendelssohn's *Elijah* (Op. 70) on January 23, 1916
14. Introduction of the programme collection compiled by Béla Csuka, the former treasurer of the “Memorabilia Library”
15. *Writings of the Philharmonic Society's Presidents, Guests and Friends, 1887–1927*. A letter collection compiled by Béla Csuka, the former treasurer of the “Memorabilia Library”

20. CD-felvétel: *150 éves a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara*. BR 0275–0276, 2003
21. CD-felvétel: *Hommäge à Ferenc Erkel. The Historical Recordings 1810–2010*. PCL 8051–8052, 2009
22. Magnókazetta: a Budapesti Filharmóniai Társaságot Erdélyi Miklós és Oberfrank Géza vezényli (dátum és sorszám nélkül)
23. Kerner István díszelnöki oklevele (1919. február 19.)
24. Fénykép Johannes Brahms 1897. április 6-i temetéséről
25. Az együttes fafúvós művészeinek nád fúvókái
26. Album a zenekari tagok bélyegképeiből az 1960-as és 1970-es évekből

MAGYAR ZENEMŰVEK BEMUTATÓI

1. Zádor Jenő: *Romantische Symphonie* (1917). Autográf partitúra a szerző dedikációjával
2. Kimutatás a Filharmóniai Társaság által 1894 és 1916 között előadott magyar zeneművekről
3. Buttykay Ákos: *Változatok egy saját téma fölött* (1932). Autográf partitúra
4. Weiner Leó levele a Budapesti Filharmóniai Társaságnak (1926. március 23.)
5. Buttykay Ákos levele Dohnányi Ernőnek *Rapszódia nagyzenekarra* című műve bemutatója után (1931. október 27.)
6. Műsorlap a zenekar 1900. november 21-i hangversenyéről, Buttykay Ákos *Suite magyar stílusban* című művének bemutatójával
7. Bejegyzés az 1923. november 19-én, Pest, Buda és Óbuda egyesítésének 50. évfordulója alkalmából megrendezett hangverseny előtti próbákról a zenekar próbanaplójában
8. Dohnányi Ernő: *Ünnepi nyitány* (op. 31, 1923). A partitúra másolói kézírata
9. Bartók Béla: *Táncszvit* (BB 86, 1923). Nyomatott kispartitúra. Bécs: Universal Edition, 1924
10. Pátzay Pál: Bartók Béla–Kodály Zoltán-émlékérem (1966). Bronz, öntött, Ø 72 mm
11. Kodály Zoltán: *Galántai táncok* (1933). Nyomatott kispartitúra. Bécs: Universal Edition, 1934
12. Bartók reklamáló levele az együttesnek I. szvitje (BB 39) előadása kapcsán (1915. december 10.)
13. Lapkivágatok Bartók *Cantata profanájának* (BB 110) 1936. november 9-i magyarországi bemutatójáról
14. A collection of reviews of the orchestra's concerts between 1911 and 1929
15. *Die Zugposaune. Bombardon*. A humour magazine written for internal use by the musicians of the Opera House and the Philharmonic Society
16. The orchestra's flag stand
17. LP recording: Beethoven's *Eroica* Symphony No. 3 (Op. 55) performed by the Budapest Philharmonic Orchestra, conducted by Erich Bergel. KR 2198, 1991
18. CD recording: *150 Years of the Budapest Philharmonic Orchestra*. BR 0275–0276, 2003
19. CD recording: *Hommäge à Ferenc Erkel. The Historical Recordings 1810–2010*. PCL 8051–8052, 2009
20. Cassette tape: The Budapest Philharmonic Orchestra conducted by Miklós Erdélyi and Géza Oberfrank (without date and serial number)
21. István Kerner's honorary presidential certificate (February 19, 1919)
22. Photo of Johannes Brahms' funeral on April 6, 1897
23. The reeds of the orchestra's woodwind musicians
24. An album of stamp photos of the orchestra members from the 1960s and 1970s

THE PREMIERES OF HUNGARIAN COMPOSITIONS

1. Jenő Zádor: *Romantische Symphonie* (1917). Autograph score with the composer's dedication
2. Register of Hungarian compositions performed by the Philharmonic Society between 1894 and 1916
3. Ákos Buttykay: *Variations on an Own Theme* (1932). Autograph score
4. Leó Weiner's letter to the Budapest Philharmonic Society (March 23, 1923)
5. Ákos Buttykay's letter to Ernst von Dohnányi after the premiere of his *Rhapsody for Large Orchestra* on October 27, 1931
6. The programme of the orchestra's concert on November 21, 1900, with the premiere of Ákos Buttykay's *Suite in Hungarian Style*
7. Entries in the orchestra's rehearsal logbook regarding the preparations of the festive concert on the 50th anniversary of the unification of Pest, Buda and Óbuda on November 19, 1923
8. Ernst von Dohnányi: *Festive Overture* (Op. 31, 1923). Score with copyist's handwriting

14. Műsorlap Bartók Béla *Magyar képek* (BB 103) című művének 1934. november 25-i bemutatójáról Heinrich Laber vezényletével
15. Dohnányi Ernő: *Szimfonikus percek* (op. 36, 1933). Autográf partitúra. MZA-BFTZ-Mus 2.001
16. Műsorlap a zenekar 1937. november 29-i hangversenyéről, Siklós Albert Scherzójának bemutatójával
17. Siklós Albert: *Sinfonietta* (1934). Autográf partitúra a szerző dedikációjával
18. Durkó Zsolt köszönőlevele a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának, feltehetően *Organismi* című művének 1986. február 10-én előadásáért (1986. február 20.)
19. Műsorlap a zenekar 1996. november 25-i hangversenyéről, Kovács Zoltán Fagottversenyének ősbemutatójával
20. Műsorfüzet a Filharmóniai Társaság 1982. október 26-i hangversenyéről. A koncerten Kósa György és Sály László művei kerültek bemutatásra Ligeti András vezényletével
21. Vajda János: *Filharmóniai ünnepi nyitány* (2019). Digitális másolat
22. Orbán György: *Zárótétel zenekarra* (2021–2022). Digitális másolat
23. Beischer-Matyó Tamás: *Ünnep* (2012). Nyomtatott partitúra. Budapest: Kontrapunkt, 2012

KÜLFÖLDI TURNÉK

1. A zenekar 1928-as jubileumi turnéjának tervezett útiterve az együttes gordonkaművésze, Csuka Béla hagyatékából. Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtár Csuka Béla-hagyaték, ZH 6.1/Csuka B.-M. 1/1
2. A filharmonikusok első, 1928-ban Londonban készült hangfelvétele a His Master's Voice lemezkiadó vállalattal. A lemezen a magyar *Himnusz* és a *Szózat* felvétele hallható. Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtár, HN 31.216, BR 2089-1/2-270994; BR 2090-1/2-270995
3. A filharmonikusok első, 1928-ban Londonban készült hangfelvétele a Columbia hanglezmezgyártó vállalattal. A lemezen Doppler Ferenc Liszt I. rapszódijából készült feldolgozásának harmadik része, valamint Berlioz *Rákóczi-indulója* hallható. Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtár, HN 102.549; WAX 3788; WAX 3789
9. Béla Bartók: *Dance Suite* (BB 86, 1923). Printed pocket score. Vienna: Universal Edition, 1924
10. Pál Pátzay: Béla Bartók–Zoltán Kodály Commemorative Medal (1966). Cast bronze, Ø 72 mm
11. Zoltán Kodály: *Dances of Galánta* (1933). Printed pocket score. Vienna: Universal Edition, 1934
12. Béla Bartók's letter of complaint written to the orchestra regarding the performance of his Suite No. 1 (BB 39) (December 10, 1915)
13. Newspaper cuttings about the Hungarian premiere of Béla Bartók's *Cantata profana* (BB 110) on November 9, 1936
14. The programme of the premiere of Béla Bartók's *Hungarian Sketches* (BB 103) on November 25, 1934, conducted by Heinrich Laber
15. Ernst von Dohnányi: *Symphonic Minutes* (Op. 36, 1933). Autograph score. MZA-BFTZ-Mus 2.001
16. The programme of the orchestra's concert on November 29, 1937, with the premiere of Albert Siklós' Scherzo
17. Albert Siklós: *Sinfonietta* (1934). Autograph score with the composer's dedication
18. Zsolt Durkó's letter thanking the Budapest Philharmonic Society Orchestra, presumably for performing his composition entitled *Organismi* on February 10, 1986 (February 20, 1986)
19. The programme of the orchestra's concert on November 25, 1996, with the premiere of Zoltán Kovács' Bassoon Concerto
20. The programme leaflet of the Philharmonic Society's concert on October 26, 1982. The concert was the premiere of György Kósa's and László Sály's works conducted by András Ligeti
21. János Vajda: *Philharmonic Festive Overture* (2019). Digital copy
22. György Orbán: *Final Movement for Orchestra* (2021–2022). Digital copy
23. Tamás Beischer-Matyó: *Celebration* (2012). Printed score. Budapest: Kontrapunkt, 2012

CONCERT TOURS ABROAD

1. Itinerary of the orchestra's 1928 jubilee concert, from the legacy of the orchestra's cellist, Béla Csuka. National Széchényi Library Music Collection Béla Csuka's Legacy, ZH 6.1/Csuka B.-M. 1/1

4. Újságkivágatok és kigépet kritikák az együttes 1928. június 10-i és 11-i párizsi hangversenyeiről. A sajtóanyagok magyar nyelvű kézírásos fordításai Dohnányi Máriától, Dohnányi Ernő hűgától származnak
5. Szórólap a filharmonikusok 1928. június 15-i és 18-i hangversenyeiről a londoni Queen's Hallban
6. Műsorfüzet az együttes két, 1928. június 10-i és 11-i hangversenyeiről a párizsi Pleyel-teremben
7. Dohnányi és a filharmonikusok Nürnbergben (1929)
8. Az együttes 1929. február 28-i nürnbergi hangversenyének műsora Dohnányi irányításával
9. Az együttes 1925. szeptember 24-i prágai hangversenyének műsora
10. Dohnányi és a zenekar az 1928-as európai turné egyik németországi állomásán
11. Az együttes az 1927-es frankfurti vendégszereplésen
12. Kiadványok az 1927-ben, Frankfurtban megrendezett, *Musik im Leben der Völker* című kiállításához, ahol az együttes augusztus 19. és 22. között lépett fel
13. Dohnányi és a zenekar az 1928-as olaszországi turné egyik állomásán
14. Az együttes Parmában, Giuseppe Verdi emlékművé-nél (1928)
15. A filharmonikusok 1928-as olaszországi turnéjában, Milánóban tartott hangversenye műsora Dohnányi vezényletével
16. Lapkivágatok a Filharmóniai Társaság 1936-os olaszországi turnéjáról
17. A zenekar 1929. március 1-i hangversenyének műsora a salzburgi Festspielhausban Dohnányi irányításával
18. Lapkivágatok a Filharmóniai Társaság 1937-es németországi turnéjáról
19. Műsorfüzetek az együttes 1937. április 2-i bresloui és április 9-i baden-badeni hangversenyeiről
20. Az együttes 1942. április 13-i bécsi hangversenyének műsora a Bécsi Filharmonikusok jubileumi rendezvénysorozatában
21. Fényképalbum a Budapesti Filharmóniai Társaság 1983-as japán hangversenyeiről
22. Az együttes tagjai által készített album a filharmonikusok 1968-as romániai szerepléséről
23. „A Filharmóniai Társaság hangversenyei 1970” feliratú, kézzel készített album címlapja
24. Repülőülésrend a filharmonikusok 1970-es svájci turnéján
2. The orchestra's first sound recording made in London in 1928 by the His Master's Voice recording company. The recording includes the performance of the Hungarian *Himnusz* (Anthem) and *Szózat* (Appeal). National Széchényi Library Music Collection, HN 31.216, BR 2089-1/2-270994; BR 2090-1/2-270995
3. The orchestra's first sound recording made in London in 1928 by Columbia Records. The recording includes the third part of Ferenc Doppler's arrangement of Liszt's Rhapsody No. 1 and Berlioz' *Rákóczi March*. National Széchényi Library Music Collection, HN 102.549 WAX 3788; WAX 3789
4. Newspaper cuttings and typed copies of reviews about the orchestra's concerts in Paris on June 10 and 11, 1928. The texts were translated into Hungarian by Ernst von Dohnányi's sister, Mária Dohnányi
5. The flyer of the orchestra's concerts in the Queen's Hall in London on June 15 and 18, 1928
6. The programmes of the orchestra's two concerts in the Pleyel Hall in Paris on June 10 and 11, 1928
7. Dohnányi and the orchestra in Nuremberg (1928)
8. The programme of the orchestra's concert in Nuremberg on February 28, 1929, conducted by Dohnányi
9. The programme of the orchestra's concert in Prague on September 24, 1925
10. Dohnányi and the orchestra at a concert in Germany on a 1928 European concert tour
11. The orchestra at a 1927 guest performance in Frankfurt
12. Brochures of the exhibition entitled *Musik im Leben der Völker*, held in Frankfurt in 1927, where the orchestra performed between August 19 and 22
13. Dohnányi and the orchestra at one of the stations of the 1928 tour in Italy
14. The orchestra at the Giuseppe Verdi monument in Parma (1928)
15. The programme of the orchestra's concert held in Milan on the 1928 Italian concert tour
16. Newspaper cuttings about the orchestra's 1936 Italian concert tour
17. The programme of the orchestra's concert in the Salzburger Festspielhaus on March 1, 1929, conducted by Dohnányi
18. Newspaper cuttings about the orchestra's 1937 German concert tour

KÜLFÖLDI VENDÉGMESTEREK

1. Hermann Levi levele a választmány egyik tagjának, Gianicelli Károlynak (1894. október 17.)
2. Belépőjegy a Filharmóniai Társaság 1918. április 22-i, Egisto Tango vezényelte hangversenyére
3. Felix Mottl levele az együttesnek (1903. április 8.)
4. Ferdinand Löwe levele a zenekarnak (1923. április 26.)
5. Richard Strauss és Igor Stravinsky 1931-es bejegyzése az együttes ügynevezett „Aranykönyv”-ében
6. Erich Kleiber portréja (dátum nélkül)
7. Maurice Ravel 1932. április 18-i magyarországi fellépésének műsora a zeneszerző dedikációjával
8. Karmesteri pálcák: Issay Dobrowen (1936. március 28.), Artur Nikisch és Fritz Busch közösen jegyzett pálcája (dátum nélkül), Bruno Walter Verdi Requiemjének előadása alkalmából dedikált pálcája (1936. május 11.), valamint Hermann Levi pálcája (dátum nélkül)
9. Műsorlap az együttes 1936. május 11-i, Bruno Walter vezényelte Verdi-hangversenyéről
10. Wilhelm Furtwängler, Dohnányi Ernő és a Filharmóniai Társaság tagjai 1938. november 17-én, a Zeneakadémián, a német dirigens tiszteletbeli taggá választása alkalmából megrendezett sajtóteán
11. Műsorlap Wilhelm Furtwängler 1939. november 24-i fellépéséről a filharmonikusok élén
12. Willem Mengelberg a filharmonikusok élén a Városi Színházban (dátum nélkül)
13. Szórálap Willem Mengelberg 1934. november 12-i első fellépéséről a filharmonikusok élén
14. Lapkivágatok Mengelberg 1938. február 28-i hangversenyéről és 1939-es tiszteletbeli zenekari taggá választásáról
15. Zathureczky Ede és Vittorio Gui 1939-ben
16. Lapkivágatok Vittorio Gui 1940. november 8-i és 9-i hangversenyeiről
17. Otto Klemperer dedikált fényképe a zenekarnak (1948. március 16.). A Várkonyi Stúdió felvétele
18. Kobayashi Ken-Ichiro dedikált fényképe a zenekarnak (1975. május 5.)
19. Lamberto Gardelli levele a filharmonikusoknak (1962. április 4.)
20. Peter Maag dedikált fényképe a zenekarnak (1978)
21. Vendégkarmesterek az együttes 1994/1995-ös évadának bérleti sorozatait hirdető műsorfüzetben
19. The programmes of the orchestra's concerts in Breslau on April 2, 1937, and in Baden-Baden on April 9, 1937
20. The programme of the orchestra's concert in Vienna on April 13, 1942, in the Vienna Philharmonic's jubilee concert series
21. A photo album of the Philharmonic Society's 1983 Japan concerts
22. An album made by the orchestra's members on their 1968 Romanian concerts
23. The cover of the handmade album with the title "The Philharmonic Society's concerts abroad 1970"
24. Airplane seating plan at the 1970 Swiss concert tour of the Philharmonic Society

FOREIGN GUEST CONDUCTORS

1. Hermann Levi's letter to Károly Gianicelli, a committee member (October 17, 1894)
2. Ticket to the Philharmonic Society's concert on April 22, 1918, conducted by Egisto Tango
3. Felix Mottl's letter to the orchestra (April 8, 1903)
4. Ferdinand Löwe's letter to the orchestra (April 26, 1923)
5. Richard Strauss' and Igor Stravinsky's 1931 entries in the orchestra's so-called "Golden Book"
6. Portrait of Erich Kleiber (without date)
7. The programme of the orchestra's concert with Maurice Ravel on April 18, 1931, with the composer's dedication
8. Batons: Issay Dobrowen's baton (March 28, 1936), Arthur Nikisch's and Fritz Busch's shared baton (without date), Bruno Walter's dedicated baton on the occasion of the performance of Verdi's Requiem (May 11, 1936), and Hermann Levi's baton (without date)
9. The programme of the orchestra's Verdi concert on May 11, 1936, conducted by Bruno Walter
10. Wilhelm Furtwängler, Dohnányi and the members of the Philharmonic Society at the press reception on the occasion of the German conductor becoming an honorary orchestra member held at the Liszt Academy on November 17, 1938
11. The programme of the orchestra's concert on November 24, 1939, conducted by Wilhelm Furtwängler
12. Willem Mengelberg conducting the orchestra in the City Theatre (without date)

22. Az együttes Kodály- és Mahler-bérletének műsora. 2003. június 2-án és 3-án Jurij Szimonov irányította a zenekart
23. DVD-felvétel: Tomomi Nishimoto a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarát vezényli. KIBM 1051, 2009

A ZENEKAR NAPJAINKBAN

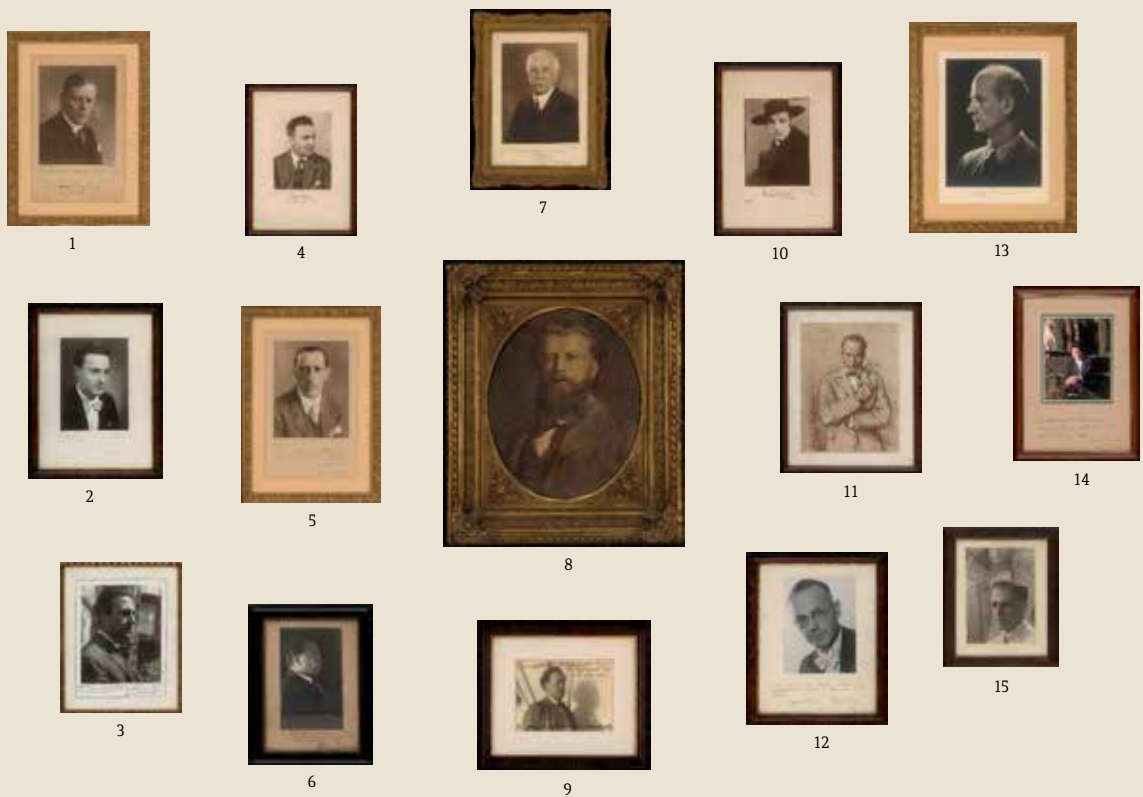
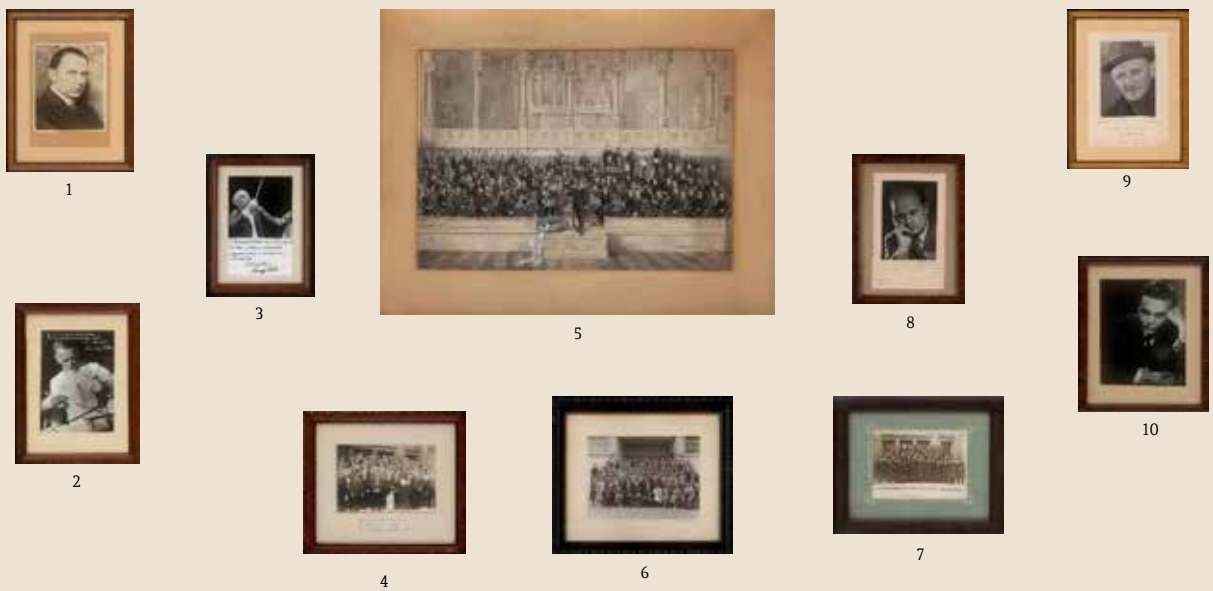
1. Műsorfüzet a Filharmóniai Társaság 2019-ben, Kínában megtartott hangversenyéről
2. *Mesterek és mesterművek*. Szórólap a zenekar tagjainak közreműködésével 2021. november 25-én megrendezett kamarakoncertről
3. *Új utakon*. Szórólap a Filharmóniai Társaság zenekari tagjai által 2022. május 16-án, Beischer-Matyó Tamás műveiből megrendezett kamarakoncertről
4. Szórólap az együttes tagjai által 2021. október 18-án megtartott, *Az elfeledett zseni* című kamarakoncertjéről
5. Tiszai Péter szerzői estje az együttes művészeinek közreműködésével (2020. szeptember 28.)
6. Szórólap Mihailovich Ödön opera-keresztmetszetének, a *Toldi szerelmének* 2022. december 13-i előadásáról
7. Az együttes a 2022. szeptember 30-án, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében megrendezett *Senior Gálán*. A 4K Media Studio Kft. felvétele. Digitális másolat
8. Fénykép a zenekar 2021-ben, Martonvásáron, a *Múzeumok Éjszakáján* megrendezett hangversenyéről. Digitális másolat
9. Műsorlap a zenekar 2021-ben, Martonvásáron, a *Múzeumok Éjszakáján* megrendezett hangversenyéről
10. Az együttes fennállásának 168. évfordulója alkalmából megrendezett hangverseny főpróbáján készült fénykép (2021). Balról jobbra: Tóth László, a zenekar elnöke; Rico Sacconi, az együttes egykori elnöknagya és a hangverseny szólistája; a zongoraművész Fejérvári Zoltán. Nagy Boglárka felvétele. Digitális másolat
11. Szórólap a 2022. november 17-én, az együttes fennállásának 169. évfordulója alkalmából megrendezett ünnepi hangversenyéről
12. CD-felvétel: Gustav Mahler I. szimfóniáját Pinchas Steinberg vezényli a Budapesti Filharmóniai Társaság élén. MÁO018, 2015
13. The flyer of Willem Mengelberg's first performance conducting the orchestra on November 12, 1934
14. Newspaper cuttings about Mengelberg's concert on February 28, 1938, and his election as an honorary member in 1939
15. Ede Zathureczky and Vittorio Gui in 1939
16. Newspaper cuttings about Vittorio Gui's concerts on November 8 and 9, 1940
17. Otto Klemperer's signed photo for the orchestra (March 16, 1948). Photo by the Várkonyi Stúdió
18. Kobayashi Ken-Ichiro's signed photo for the orchestra (May 5, 1975)
19. Lamberto Gardelli's letter to the Budapest Philharmonic Society (April 4, 1962)
20. Peter Maag's signed photo for the orchestra (1978)
21. Guest conductors in the programme leaflet advertising the orchestra's 1994/1995 season tickets
22. The programme of the orchestra's Kodály and Mahler season tickets. On June 2 and 3, 2003, the orchestra was conducted by Yuri Simonov
23. DVD recording: Tomomi Nishimoto conducting the Budapest Philharmonic Society Orchestra. KIBM 1051, 2009

THE ORCHESTRA TODAY

1. The programme of the Philharmonic Society's concert in China in 2019
2. *Masters and Masterpieces*. The flyer of the chamber music concert held by the members of the orchestra on November 25, 2021
3. *On New Roads*. The flyer of the orchestra members' chamber concert of Tamás Beischer-Matyó's works on May 16, 2022
4. The leaflet of the chamber concert *The Forgotten Genius* held by the members of the orchestra on October 18, 2021
5. Péter Tiszai's composer's night held by the members of the orchestra on September 28, 2020
6. The flyer of the concert presenting Ödön Mihailovich's opera *Toldi's Love* on December 13, 2022
7. The orchestra on September 30, 2022, at the *Senior Gala* held in the Ceremonial Hall of the Hungarian Academy of Sciences. Photo by the 4K Media Studio Ltd. Digital copy

13. Liszt Ferenc–Dénes István: *Dante* (2019). A zongoraszonáta hangszerelésének digitális másolata
14. Lemezfelvétel: A Budapesti Filharmóniai Társaság 2022-es ünnepi hangversenyén elhangzott Schubert–Dohnányi-, Orbán György- és Bartók Béla-kompozíciók Vajda Gergely vezényletével. Moiras, 0101, 2023
15. Az együttes fennállásának 170. évfordulóján megrendezett hangverseny ősbemutatója: Vajda Gergely: *Bolondmese – Scherzo* zenekarra (2023)
16. A zenekar tagjainak kitűzője
17. Madaras Gergely 2018. november 26-i bejegyzése a zenekar „Aranykönyv”-ében. Digitális másolat
18. Az együttes 2023. november 23-i ünnepi hangversenyének műsora a 170 éves évfordulón
8. Photo of the concert held in 2021, in Martonvásár, at the event called *The Night of Museums*. Digital copy
9. The programme of the orchestra's concert held in 2022, in Martonvásár, at the event called *The Night of Museums*
10. Photo taken at the dress rehearsal of the concert held on the occasion of the orchestra's 168th anniversary (2021). From left to right: László Tóth, the president of the orchestra; Rico Saccani, former president and chief conductor of the orchestra; Zoltán Fejérvári, the soloist of the concert. Photo by Boglárka Nagy. Digital copy
11. The flyer of the orchestra's festive concert held on November 17, 2022, on their 169th anniversary
12. CD recording: Gustav Mahler's Symphony No. 1 performed by the Budapest Philharmonic Society, conducted by Pinchas Steinberg. MÁOo18, 2015
13. Franz Liszt–István Dénes: *Dante* (2019). Digital copy of the Piano Sonata's orchestral arrangement
14. LP recording: The recording of the Budapest Philharmonic Society's 2022 festive concert performing Schubert–Dohnányi, György Orbán and Bartók compositions, conducted by Gergely Vajda. Moiras Classic, 0101, 2023
15. The premiere of the concert held on the occasion of the orchestra's 170th anniversary: Gergely Vajda: *Fool's Fairytale – Scherzo* for orchestra (2023)
16. The orchestra members' badge
17. Gergely Madaras' entry in the orchestra's “Golden Book” on November 26, 2018. Digital copy
18. The programme of the orchestra's festive concert on November 23, 2023, on their 170th anniversary

BEKERETEZETT FÉNYKÉPEK A FALON

(Bal oldali fal)

1. Reiner Frigyes dedikált portréja (1926. május 13. és 16.)
2. Kodály Zoltán dedikált fényképe (1942. december). Gách Marianne felvétele
3. Somogyi László dedikált fényképe (1978)
4. Dohnányi Ernő és a zenekar (1921. május 30.)
5. Kerner István és a zenekar (1903). Strelisky Sándor felvétele
6. Dohnányi Ernő és a zenekar Frankfurtban (1927)
7. Kerner István, Hubay Jenő és a zenekar (1910 körül)
8. Fricsay Ferenc dedikált fényképe (1948. március 8.). A Pietzner-Fayer Wien felvétele
9. Hermann Scherchen dedikált portréja (1947. december 1.). Vajda M. Pál felvétele
10. Lorin Maazel dedikált fényképe (1960. május 29.)

BEKERETEZETT FÉNYKÉPEK A FALON

(Jobb oldali fal)

1. Hans Knappertsbusch dedikált portréja (1937). Vajda M. Pál felvétele
2. Ferencsik János dedikált fényképe (1943. május 31.). Vajda M. Pál felvétele
3. Lamberto Gardelli dedikált fényképe (1961)
4. Bruno Walter dedikált fényképe (1928. január 4.). Vajda M. Pál felvétele
5. Igor Stravinsky dedikált fényképe (1926. december 15.). Vajda M. Pál felvétele
6. Ottorino Respighi dedikált fényképe (1925. november 9.)
7. Richard Strauss dedikált fényképe (1926). Vajda M. Pál felvétele
8. Richter János portréja (dátum nélkül). Ismeretlen szerző munkája
9. Willem Mengelberg dedikált portréja (1934. november 11.)
10. Clemens Krauss dedikált fényképe (1926. január 18.). Vajda M. Pál felvétele
11. Bernardino Molinari dedikált portréja (1931). Viktor Stretti 1925-ben készített grafikájának másolata
12. Komor Vilmos dedikált fényképe (1947. december 12.). Vajda M. Pál felvétele
13. Wilhelm Furtwängler dedikált portréja (1937. december 15.)
14. Rico Saccani dedikált fényképe (2003. augusztus 15.)
15. Sergio Failoni dedikált fényképe (1943. május 20.)

FRAMED PHOTOGRAPHS ON THE WALL

(Left wall)

1. Frigyes (Fritz) Reiner's signed portrait (May 13 and 16, 1926)
2. Zoltán Kodály's signed portrait (December 1942). Photo by Marianne Gách
3. László Somogyi's signed photo (1978)
4. Ernst von Dohnányi and the orchestra (May 30, 1921)
5. István Kerner and the orchestra (1903). Photo by Sándor Strelisky
6. Ernst von Dohnányi and the orchestra in Frankfurt (1927)
7. István Kerner, Jenő Hubay and the orchestra (around 1910)
8. Ferenc Fricsay's signed portrait (March 8, 1948). Photo by the Pietzner-Fayer Wien
9. Hermann Scherchen's signed portrait (December 1, 1947). Photo by Pál M. Vajda
10. Lorin Maazel's signed portrait (May 29, 1960)

FRAMED PHOTOGRAPHS ON THE WALL

(Right wall)

1. Hans Knappertsbusch's signed portrait (1937). Photo by Pál M. Vajda
2. János Ferencsik's signed portrait (May 31, 1943). Photo by Pál M. Vajda
3. Lamberto Gardelli's signed portrait (1961)
4. Bruno Walter's signed portrait (January 4, 1928). Photo by Pál M. Vajda
5. Igor Stravinsky's signed portrait (December 15, 1926). Photo by Pál M. Vajda
6. Ottorino Respighi's signed portrait (November 9, 1925)
7. Richard Strauss' signed portrait (1926). Photo by Pál M. Vajda
8. Portrait of János (Hans) Richter (without date). Artwork by unknown author
9. Willem Mengelberg's signed portrait (November 11, 1934)
10. Clemens Krauss' signed portrait (January 18, 1926). Photo by Pál M. Vajda
11. Bernardino Molinari's signed portrait (1931). Copy of a graphic made by Viktor Stretti in 1925
12. Vilmos Komor's signed photo for the orchestra (December 12, 1947). Photo by Pál M. Vajda
13. Wilhelm Furtwängler's signed portrait (December 15, 1937)
14. Rico Saccani's signed photo (August 15, 2003)
15. Sergio Failoni's signed portrait (May 20, 1943)

A KÉPMONTÁZSOKON SZEREPLŐ FÉNYKÉPEK ADATAI (1–2)

- A Filharmóniai Társaság a 2010-es évek elején. Kanyó Béla felvétele
- Az együttes vendégművészek által dedikált „Aranykönyv”-ének első oldala a kezdeményező zenekari tag, az ütőhangszeres Seyrich Ottó bejegyzésével (1928)
- Dohnányi Ernő 1932. júniusi bejegyzése az együttes „Aranykönyv”-ében
- Kodály Zoltán 1933. október 23-i bejegyzése a zenekar „Aranykönyv”-ében az együttes fennállásának 80. évfordulója alkalmából
- Bartók Béla bejegyzése a zenekar „Aranykönyv”-ében (dátum nélkül)
- Edwin Fischer 1934. december 10-i bejegyzése az együttes „Aranykönyv”-ében
- Wilhelm Furtwängler 1937. december 15-i bejegyzése az együttes „Aranykönyv”-ében
- Willem Mengelberg 1939-es bejegyzése a zenekar „Aranykönyv”-ében
- Ferencsik János 1979. február 12-i bejegyzése az együttes „Aranykönyv”-ében a zenekar fennállásának 126. évfordulója alkalmából
- Ránki György 1980. március 3-i bejegyzése a zenekar „Aranykönyv”-ében
- Christopher Hogwood 2012. március 26-i bejegyzése a zenekar „Aranykönyv”-ében
- Kurtág György bejegyzése az együttes „Aranykönyv”-ében (dátum nélkül)
- A Filharmóniai Társaság „Aranykönyv”-e
- A filharmonikusok fennállásának 165. évfordulóján megtartott ünnepi hangverseny főpróbája a Zeneakadémián, Madaras Gergely vezényletével (2018). Nagy Attila felvétele
- A zenekar mélyvonós szólamainak tagjai az 1990-es években. Mezey Béla felvétele
- Dohnányi és a filharmonikusok 1943-ban. Vajda M. Pál felvétele
- Kórodi András és a zenekar 1979-ben a Zeneakadémián
- Az együttes rézfúvós szólamai 1986-ban az Operaházban, az V. Nemzetközi Karmesterversenyen
- Az V. Nemzetközi Karmesterverseny közönsége az Operaházban (1986)
- Dénes István és a zenekar 2022-ben, Martonvásáron, a *Múzeumok Éjszakáján* megrendezett hangversenyen. Csibi Szilvia felvétele

THE DATA OF THE PHOTOGRAPHS IN THE MONTAGES (1–2)

- The Philharmonic Society in the early 2010s. Photo by Béla Kanyó
- The first page of the orchestra's "Golden Book," dedicated by guest musicians, with an entry by percussionist Ottó Seyrich, the orchestra member who initiated the book (1928)
- Ernst von Dohnányi's entry in the orchestra's "Golden Book" in June, 1932
- Zoltán Kodály's entry in the orchestra's "Golden Book" on October 23, 1933, on the occasion of their 80th anniversary
- Béla Bartók's entry in the orchestra's "Golden Book" (without date)
- Edwin Fischer's entry in the orchestra's "Golden Book" on December 10, 1934
- Wilhelm Furtwängler's entry in the orchestra's "Golden Book" on December 15, 1937
- Willem Mengelberg's entry in the orchestra's "Golden Book" (1939)
- János Ferencsik's entry in the orchestra's "Golden Book" on February 12, 1979, on the occasion of their 126th anniversary
- György Ránki's entry in the orchestra's "Golden Book" on March 3, 1980
- Christopher Hogwood's entry in the orchestra's "Golden Book" on March 26, 2012
- György Kurtág's entry in the orchestra's "Golden Book" (without date)
- The Philharmonic Society's "Golden Book"
- The dress rehearsal before the concert held at the Liszt Academy on the orchestra's 165th anniversary, conducted by Gergely Madaras (2018). Photo by Attila Nagy
- The members of the orchestra's low string section in the 1990s. Photo by Béla Mezey
- Dohnányi and the Philharmonic Society in 1943. Photo by Pál M. Vajda
- András Kórodi and the orchestra at the Liszt Academy in 1979
- The brass section of the orchestra in the Opera House, at the 5th International Conducting Competition (1986)
- The audience at the 5th International Conducting Competition in the Opera House (1986)

- Medveczky Ádám és az együttes a 2021. november 30-án, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében megrendezett *Senior Gálán*. Nagy Attila felvétele
- Az együttes egykori elnökkarnagya, Rico Saccani az együttes fennállásának 168. évfordulója alkalmából megrendezett ünnepi hangversenyen a Művészetek Palotájában (2021). Nagy Attila felvétele
- A zenekar 1870-ben jóváhagyott alapszabályai
- Willem Mengelberg a filharmonikusok élén a Városi Színházban (dátum nélkül)
- Az együttes az 1927-es frankfurti vendégszereplésen
- István Dénes and the orchestra in 2022, at the concert held in Martonvásár at the event called *The Night of Museums*. Photo by Szilvia Csibi
- Ádám Medveczky and the orchestra on November 30, 2021, at the *Senior Gala* held in the Ceremonial Hall of the Hungarian Academy of Sciences. Photo by Attila Nagy
- Former president conductor Rico Saccani at the festive concert in Müpa Budapest, held on the occasion of the orchestra's 168th anniversary (2021). Photo by Attila Nagy
- The orchestra's statutes approved in 1870
- Willem Mengelberg conducting the orchestra in the City Theatre (without date)
- The orchestra at their 1927 guest performance in Frankfurt

2 MÉDIASAROK

MEDIA CORNER

Válogatás a kiállításon meghallgatható kereskedelmi forgalomba került és archív felvételekből a Filharmóniai Társaság előadásában • A selection from the Philharmonic Society's released and archive recordings

A) CD-FELVÉTELEK

1. Ungvári Tamás interjúja Kocsis Zoltánnal a Klub Rádióban a Filharmóniai Társasággal adott hangversenyéről és az Operaházról érintő kérdésekről, 2010. szeptember 23.
- 2/a–b. Beethoven: V. zongoraverseny, Esz-dúr, op. 73. Vezényel: Leif Segerstam, közreműködik: Várjon Dénes (zongora), 2012. szeptember 24.
3. Dvořák: IX. („Újvilág”) szimfónia, e-moll, op. 95; Brahms: *I. magyar tánc*. Vezényel: Tomomi Nishimoto, 2008. október 20.
4. Mozart: Kyrie, K. 341; Haydn: *Tóbiás hazatérése* – kórusrészlet; Haydn: *Vihar*; Mozart: Requiem, K. 626. Vezényel: Fischer Ádám, közreműködik: Celeng Mária, Mester Viktória, Szappanos Tibor, Bretz Gábor és a Magyar Rádió Énekkara, 2010. december 13.
5. Janáček: Sinfonietta; Hidas Frigyes: I. kürtverseny; Beethoven: V. szimfónia, c-moll, op. 67. Ráadás: Bujanowski: *España*. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Zempléni Szabolcs (kürt), 2008. január 28.
6. Csajkovszkij: *Manfréd-szimfónia*, op. 58; Rachmanyinov: *Vocalise*, op. 34, no. 14. Vezényel: Rico Saccani [dátum nélkül].
7. Mozart: Szimfónia, C-dúr, K. 338; Haydn: Trombitaverseny, Esz-dúr, Hob. VIIe:1. Vezényel: Vashegyi György, közreműködik: Velencei Tamás (trombita), 2006. december 11.
- 8/1–2. Elgar: *Délen (Alassio)* – nyitány, op. 50; Ravel: *Spanyol rapszódia*; Enescu: *Román rapszódia*, no. 1; Hacsaturján: *Álarcosbál-szvit*; Sosztakovics: *Jazz-szvit*, no. 2. Vezényel: Dénes István, 2008. április 15.
9. Csajkovszkij: *Rómeó és Júlia* – nyitányfantázia; Csajkovszkij: *Olasz capriccio*; Dvořák: IX. („Újvilág”) szimfónia, e-moll, op. 95. Vezényel: Tomomi Nishimoto, 2008. október 20.

A) CD-RECORDINGS

1. Tamás Ungvári's interview with Zoltán Kocsis on Klub Radio about the concert with the Philharmonic Society and issues concerning the Opera House, September 23, 2010.
- 2/a–b. Beethoven: Piano Concerto, No. 5 in E-flat Major, Op. 73. Conducted by Leif Segerstam, solo: Dénes Várjon (piano), September 24, 2012.
3. Dvořák: Symphony ('From the New World') No. 9 in E minor, Op. 95; Brahms: *Hungarian Dances*, No. 1. Conducted by Tomomi Nishimoto, October 20, 2008.
4. Mozart: Kyrie, K. 341; Haydn: *Il ritorno di Tobia* – choral excerpt; Haydn: *Der Sturm*; Mozart: Requiem, K. 626. Conducted by Ádám Fischer, vocal solo: Mária Celeng, Viktória Mester, Tibor Szappanos, Gábor Bretz. Choir of the Hungarian Radio, December 13, 2010.
5. Janáček: Sinfonietta; Frigyes Hidas: Horn Concerto, No. 1; Beethoven: Symphony, No. 5 in C Minor, Op. 67. Encore: Bujanovsky: *España*. Conducted by János Kovács, solo: Szabolcs Zempléni (horn), January 28, 2008.
6. Tchaikovsky: *Manfred Symphony*, Op. 58; Rachmaninoff: *Vocalise*, Op. 34, No. 14. Conducted by Rico Saccani [No date].
7. Mozart: Symphony in C Major, K. 338; Haydn: Trumpet Concerto in E-flat Major, Hob. VIIe:1. Conducted by György Vashegyi, solo: Tamás Velencei (trumpet), December 11, 2006.
- 8/1–2. Elgar: *In the South (Alassio)* – Overture, Op. 50; Ravel: *Rhapsodia Española*; Enescu: *Rumanian Rhapsody*, No. 1; Khachaturian: *Masquerade* – Suite; Shostakovich: *Jazz-Suite*, No. 2. Conducted by István Dénes, April 15, 2008.
9. Tchaikovsky: *Romeo and Juliet* – Fantasy Overture; Tchaikovsky: *Capriccio Italien*; Dvořák: Symphony ('From the New World') No. 9 in E minor, Op. 95. Conducted by Tomomi Nishimoto, October 20, 2008.

10. Janáček: Sinfonietta, op. 60; Hidas Frigyes: I. kürtverseny; Beethoven: V. szimfónia, c-moll, op. 67. Ráadás: Bujanowski: *Espagna*. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Zempléni Szabolcs (kürt), 2008. január 28.
11. Csajkovszkij: V. szimfónia, e-moll, op. 64. Ráadás: Csajkovszkij: IV. szimfónia, f-moll, op. 36: 3. tétel. Vezényel: Christoph Eschenbach, 2012. február 25.
12. Beethoven: *Egmont-nyitány*, op. 84; Beethoven: Részletek az *Egmont* kísérőzenéjéből, op. 84; Bartók Béla: *Kossuth-szimfónia*. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Kriszta Kinga (szoprán), 2011. október 31.
- 13/a–b. Weber: *Bűvös vadász* – nyitány, op. 77; Brahms: Kettősverseny, a-moll, op. 102. Ráadás: Händel: Passacaglia, g-moll, no. 7. Vezényel: Lukács Ervin, közreműködik: Baráti Kristóf (hegedű) és Várdai István (cselló), 2009. december 15.
- 14/1–2. Goldmark: *Tavasszal*; Chopin: Zongoraverseny, e-moll, op. 11; Csajkovszkij: II. szimfónia, c-moll, op. 17; Dvořák: *VIII. szláv tánc*, op. 46. Vezényel: Alexander Szladkovszkij, közreműködik: Pietro de Maria (zongora), 2006. március 20–21.
- 15/1–2. Schumann: *Manfréd-nyitány*, op. 115; Schumann: Csellóverseny, a-moll, op. 129; Schumann: IV. szimfónia, d-moll, op. 120. Vezényel: Rico Saccani, közreműködik: Varga Tamás (cselló), 2006. január 23–24.
- 16/1–2. Dvořák: IX. („Újvilág”) szimfónia, e-moll, op. 95; Kodály Zoltán: *Galántai táncok*; Debussy: *Egy faun délutánja*; Ravel: *Bolero*. Vezényel: Kobayashi Ken-Ichiro, 2006. február 13.
- 17/1–2. Beethoven: II. szimfónia, D-dúr, op. 36; Liszt: *Magyar fantázia*; Liszt: *Fantázia Beethoven Athén romjai című művének témájára*; Beethoven: VIII. szimfónia, F-dúr, op. 93. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Jandó Jenő (zongora), 2006. április 24.
- 18/1–2. Beethoven: II. szimfónia, D-dúr, op. 36; Liszt: *Magyar fantázia*; Liszt: *Fantázia Beethoven Athén romjai című művének témájára*; Beethoven: VIII. szimfónia, F-dúr, op. 93. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Jandó Jenő (zongora), 2006. április 25.
- 19/1–2. Farkas Ferenc: *Furfangos diákok* – szvit; Mozart: Hegedűverseny, D-dúr, K. 218; Mendelssohn: III. („Skót”) szimfónia, a-moll, op. 56. Vezényel: Lukács Ervin, közreműködik: Soltész Ágnes (hegedű), 2005. december 12.
10. Janáček: Sinfonietta, Op. 60; Frigyes Hidas: Horn Concerto, No. 1; Beethoven: Symphony, No. 5 in C Minor, Op. 67. Encore: Bujanovsky: *Espagna*. Conducted by János Kovács, solo: Szabolcs Zempléni (horn), January 28, 2008.
11. Tchaikovsky: Symphony, No. 5 in E Minor, Op. 64. Encore: Tchaikovsky: Symphony, No. 4 in F Minor, Op. 36: III. movement. Conducted by Christoph Eschenbach, February 25, 2012.
12. Beethoven: *Egmont Overture*, Op. 84; Beethoven: Excerpts from the incidental music to *Egmont*, Op. 84; Béla Bartók: *Kossuth Symphony*. Conducted by János Kovács, solo: Kinga Kriszta (Soprano), October 31, 2011.
- 13/a–b. Weber: *Der Freischütz* – Overture, Op. 77; Brahms: Double Concerto in A Minor, Op. 102. Encore: Händel: Passacaglia in G Minor, No. 7. Conducted by Ervin Lukács, solo: Kristóf Baráti (violin), István Várdai (cello), December 15, 2009.
- 14/1–2. Goldmark: *Im Frühling*; Chopin: Piano Concerto in E Minor, Op. 11; Tchaikovsky: Symphony, No. 2 in C Minor, Op. 17; Dvořák: *Slavonic Dance*, Op. 46, No. 8. Conducted by Alexander Sladkovsky, solo: Pietro de Maria (piano), March 20–21, 2006.
- 15/1–2. Schumann: *Manfred Overture*, Op. 115; Schumann: Cello Concerto in A Minor, Op. 129; Schumann: Symphony, No. 4 in D Minor, Op. 120. Conducted by Rico Saccani, solo: Tamás Varga (cello), January 23–24, 2006.
- 16/1–2. Dvořák: Symphony (‘From the New World’) No. 9 in E Minor, Op. 95; Zoltán Kodály: *Dances of Galánta*; Debussy: *Prélude à l'Après-midi d'un faune*; Ravel: *Bolero*. Conducted by Kobayashi Ken-Ichiro, February 13, 2006.
- 17/1–2. Beethoven: Symphony, No. 2 in D Major, Op. 36; Liszt: *Hungarian Fantasy*; Liszt: *Fantasy on Beethoven's Ruins of Athens*; Beethoven: Symphony, No. 8 in F Major, Op. 93. Conducted by János Kovács, solo: Jenő Jandó (piano), April 24, 2006.
- 18/1–2. Beethoven: Symphony, No. 2 in D Major, Op. 36; Liszt: *Hungarian Fantasy*; Liszt: *Fantasy on Beethoven's Ruins of Athens*; Beethoven: Symphony, No. 8 in F Major, Op. 93. Conducted by János Kovács, Solo: Jenő Jandó (piano), April 25, 2006.
- 19/1–2. Ferenc Farkas: *The Sly Students* – Suite; Mozart: Violin Concerto in D Major, K. 218; Mendelssohn:

- 20/1–2. Wagner és Hacsaturján művei. Vezényel: Jurij Szimonov, közreműködik: Berczelly István (ének), 2006. május 30.
- 21/1–2. Rimszkij-Korszakov: *Nagy orosz húsvét-nyitány*, op. 36; Schubert: VIII. („Befejezetlen”) szimfónia, h-moll, D. 759; Schubert: *Rosamunda-nyitány*, op. 26; Borogyin: II. szimfónia, h-moll. Vezényel: Kesselyák Gergely, 2005. október 17.
22. Rossini: *Semiramis-nyitány*; Schumann: Zongoraverseny, a-moll, op. 54; Grieg: Zongoraverseny, a-moll, op. 16; Csajkovszkij: *Rómeó és Júlia* – nyitányfantázia. Vezényel: Rico Saccani, közreműködik: Vanessa Wagner (zongora), 2005. szeptember 27.
23. Szöllősy András: *Trasfigurazioni*; Rachmanyinov: *Rapszódia egy Paganini témára*, op. 43; R. Strauss: *Till Eulenspiegel vidám csínyjei*, op. 28; R. Strauss: *Rózsalovag-szvit*, op. 59. Vezényel: Juraj Valčuha, közreműködik: Evgeny Bozsanov (zongora), 2011. november 14.
24. Csajkovszkij: IV. szimfónia, f-moll, op. 36; Csajkovszkij: *Diótörő-szvit*, op. 71a. Vezényel: Pinchas Steinberg, 2011. december 17.
25. Franz Schmidt: IV. szimfónia, C-dúr. Vezényel: Györiványi Ráth György, 2014. február 17.
26. Schumann: IV. szimfónia, d-moll, op. 120; Schubert: *Rosamunde*, D. 797, no. 5. Vezényel: Lukács Ervin, 2009. december 15.
27. R. Strauss: *Don Juan*, op. 20; Dohnányi Ernő: *Koncertstück gordonkára és zenekarra*, D-dúr, op. 12. Vezényel: Györiványi Ráth György, közreműködik: Varga Tamás (gordonka), 2011. szeptember 26.
28. Rimszkij-Korszakov: *Seherzádé*, op. 35; Liszt: *Les Préludes*; Liszt: *Der Tanz in der Dorfschenke*; Liszt: *Mephisto Waltz*, no. 1. Vezényel: Tomoni Nishimoto, 2009. szeptember 7–9.
29. Dvořák: IX. („Újvilág”) szimfónia, e-moll, op. 95; Puccini: *Manon Lescaut* – Intermezzo. Vezényel: Tomoni Nishimoto, 2008. március 29–31.
- 30/1–2. Mozart: Szimfónia, B-dúr, K. 319; Bartók Béla: *Brácsaverseny*; Berlioz: *Fantasztikus szimfónia*, op. 14. Vezényel: Ötvös Gábor, közreműködik: Szűcs Máté (brácsa), 2014. január 20.
- 31/1–2. Brahms: I. zongoraverseny, d-moll, op. 15; ráadás: a) Clementi: Szonáta, C- dúr, op. 36, no. 3: 3. tétel; b) A. Marcello–Bach: Oboaverseny, d-moll, BWV 974: II. tétel; Elgar: I. szimfónia, Asz-dúr, op. 55. Ráadás: Elgar: *Szerelmi üdvözet*, op. 12. Symphony (‘Scottisch’) No. 3 in A Minor, Op. 56. Conducted by Ervin Lukács, solo: Ágnes Soltész (violin), December 12, 2005.
- 20/1–2. Works by Wagner and Khachaturian. Conducted by Yuri Simonov, solo: István Berczelly (vocal), May 30, 2006.
- 21/1–2. Rimsky-Korsakov: *Russian Easter Festival Overture*, Op. 36; Schubert: Symphony (‘Unfinished’) No. 8 in B Minor, D. 759; Schubert: *Rosamunda Overture*, Op. 26; Borodin: Symphony, No. 2 in B Minor. Conducted by Gergely Kesselyák, October 17, 2005.
22. Rossini: *Semiramis Overture*; Schumann: Piano Concerto in A Minor, Op. 54; Grieg: Piano Concerto in A Minor, Op. 16; Tchaikovsky: *Romeo and Juliet* – Fantasy Overture. Conducted by Rico Saccani, solo: Vanessa Wagner (piano), September 27, 2005.
23. András Szöllősy: *Trasfigurazioni*; Rachmaninoff: *Rhapsody on a Theme of Paganini*, Op. 43; R. Strauss: *Till Eulenspiegel*, Op. 28; R. Strauss: *Suite from Der Rosenkavalier*, Op. 59. Conducted by Juraj Valčuha, solo: Evgeni Bozhanov (piano), November 14, 2011.
24. Tchaikovsky: Symphony, No. 4 in F Minor, Op. 36; Tchaikovsky: *The Nutcracker Suite*, Op. 71a. Conducted by Pinchas Steinberg, December 17, 2011.
25. Franz Schmidt: Symphony, No. 4 in C Major. Conducted by György Györiványi Ráth, February 17, 2014.
26. Schumann: Symphony, No. 4 in D Minor, Op. 120; Schubert: *Rosamunde*, No. 5., D. 797. Conducted by Ervin Lukács, December 15, 2009.
27. R. Strauss: *Don Juan*, Op. 20; Ernst von Dohnányi: *Koncertstück for Cello and Orchestra in D Major*, Op. 12. Conducted by György Györiványi Ráth, solo: Tamás Varga (cello), September 26, 2011.
28. Rimsky-Korsakov: *Scheherazade*, Op. 35; Liszt: *Les Préludes*; Liszt: *Der Tanz in der Dorfschenke*; Liszt: *Mephisto Waltz*, No. 1. Conducted by Tomoni Nishimoto, September 7–9, 2009.
29. Dvořák: Symphony (‘From the New World’) No. 9 in E minor, Op. 95; Puccini: *Manon Lescaut* – Intermezzo. Conducted by Tomoni Nishimoto, March 29–31, 2008.
- 30/1–2. Mozart: Symphony in B-flat Major, K. 319; Béla Bartók: *Viola Concerto*; Berlioz: *Symphonie Fantastique*, Op. 14. Conducted by Gábor Ötvös, solo: Máté Szűcs (viola), January 20, 2014.
- 31/1–2. Brahms: Piano Concerto, No. 1 in D Minor, Op. 15; Encore: a) Clementi: Sonata in C Major, Op. 36, No. 3:

- Vezényel: Alexander Lazarev, közreműködik: Sofya Gulyak (zongora), 2015. november 30.
- 32/1–2. Dubrovay László: Gordonkaverseny; Bruckner: VIII. szimfónia, c-moll. Vezényel: Győriványi Ráth György, közreműködik: Várdai István (gordonka), 2014. április 25.
- 33/1–2. Bernstein: Divertimento; Bernstein: *West Side Story* – szimfonikus táncok; Gershwin: *Porgy és Bess* – koncertszvit. Vezényel: John Axelrod, közreműködik: Boross Csilla (szoprán), Derrick Lawrence (bariton), Magyar Állami Operaház Énekkara, 2014. december 22.
34. Mahler: III. szimfónia, d-moll. Vezényel: Pinchas Steinberg, közreműködik: Schöck Atala (mezzoszoprán), Magyar Állami Operaház Énekkara, 2015. március 9.
- 35/1–2. Verdi: Requiem. Vezényel: Pinchas Steinberg, közreműködik: Boross Csilla (szoprán), Clementine Margaine (alt), Stuart Neill (tenor), Roberto Tagliavini (basszus), 2014. október 27.
- 36/1–2. Glazunov: *Raymonda-szvit*, op. 57a; Glazunov: Hegedűverseny, a-moll, op. 82; Rimszkij-Korszakov: *Seherzádé*, op. 35. Vezényel: Jurij Szimonov, közreműködik: Alexander Rozsgyesztvenszkij (hegedű), 2012. november 5.
- 37/1–2. Enescu: *II. román rapszódia*, op. 11; Kurtág György: ...concertante..., op. 42; Dvořák: IX. („Újvilág”) szimfónia, e-moll, Op. 95. Vezényel: Lawrence Foster, 2016. február 22.
- 38/1–2. Brahms: I. szimfónia, c-moll, op. 68; Brahms: *Magyar táncok*, no. 1; Berlioz: *Rákóczi-induló*; Liszt: *II. magyar rapszódia*; Rahmanyinov: II. zongoraverseny, c-moll, op. 18; Rahmanyinov: *6 Moment de Musicaux*, op. 16, no. 1. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Yu Kosuge (zongora), 2006. november 7.
39. Rahmanyinov: III. zongoraverseny, d-moll, op. 30. Vezényel: Pinchas Steinberg, közreműködik: Alexander Gavrylyuk (zongora), 2016. január 18.
- 40/1–2. Brahms: II. zongoraverseny, B-dúr, op. 83; Brahms–Schönberg: Zongoranégyes, g-moll (zenekari változat). Vezényel: Christoph Eschenbach, közreműködik: Tzimon Barto (zongora), 2012. január 8.
41. *150 éves a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara* (Vezényel: Dohnányi Ernő, Sergio Failoni, Otto Klemperer, Solti György, Hermann Abendroth, Lamberto Gardelli). BPO. BR 0275–76, 2003. 2 CD
- III. mov.; b) A. Marcello–Bach: Oboe Concerto in D Minor, BWV 974: II. mov.; Elgar: Symphony, No. 1 in A-flat Major, Op. 55. Encore: Elgar: *Salut d'Amour*, Op. 12. Conducted by Alexander Lazarev, solo: Sofya Gulyak (piano), November 30, 2015.
- 32/1–2. László Dubrovay: Cello Concerto; Bruckner: Symphony, No. 8 in C Minor. Conducted by György Győriványi Ráth, solo: István Várdai (cello), April 25, 2014.
- 33/1–2. Bernstein: Divertimento; Bernstein: *West Side Story* – Symphonic Dances; Gershwin: *Porgy and Bess* – Concert-Suite. Conducted by John Axelrod, solo: Csilla Boross (Soprano), Derrick Lawrence (Baritone), Choir of the Hungarian State Opera, December 22, 2014.
34. Mahler: Symphony, No. 3 in D Minor. Conducted by Pinchas Steinberg, solo: Atala Schöck (Mezzosoprano), Choir of the Hungarian State Opera, March 9, 2015.
- 35/1–2. Verdi: Requiem. Conducted by Pinchas Steinberg, solo: Csilla Boross (Soprano), Clementine Margaine (Alto), Stuart Neill (Tenor), Roberto Tagliavini (Bass), October 27, 2014.
- 36/1–2. Glazunov: *Raymonda Suite*, Op. 57a; Glazunov: Violin Concerto in A Minor, Op. 82; Rimsky-Korsakov: *Scheherazade*, Op. 35. Conducted by Yuri Simonov, solo: Alexander Rozhdstvensky (violin), November 5, 2012.
- 37/1–2. Enescu: *Rumanian Rhapsody*, No. 2, Op. 11; György Kurtág: ...concertante..., Op. 42; Dvořák: Symphony ('From the New World') No. 9 in E minor, Op. 95. Conducted by Lawrence Foster, February 22, 2016.
- 38/1–2. Brahms: Symphony, No. 1 in C Minor, Op. 68; Brahms: *Hungarian Dances*, No. 1; Berlioz: *Rákóczi March*; Liszt: *Hungarian Rhapsody*, No. 2; Rachmaninoff: Piano Concerto, No. 2 in C Minor, Op. 18; Rachmaninoff: *6 Moment de Musicaux*, Op. 16, No. 1. Conducted by János Kovács, solo: Yu Kosuge (piano), November 7, 2006.
39. Rachmaninoff: Piano Concerto, No. 3 in D Minor, Op. 30. Conducted by Pinchas Steinberg, solo: Alexander Gavrylyuk (piano), January 18, 2016.
- 40/1–2. Brahms: Piano Concerto, No. 2 in B-flat Major, Op. 83; Brahms–Schönberg: Piano Quartet in G Minor (Version for Orchestra). Conducted by Christoph Eschenbach, solo: Tzimon Barto (piano), January 8, 2012.

42. Beethoven: III. („Eroica”) szimfónia, Esz-dúr, op. 55. Vezényel: Erich Bergel, 1991. január 15.
43. Kodály Zoltán: *Galántai táncok*; Sztravinszkij: *Tavaszi áldozat*. Vezényel: Rico Saccani, 1998. március 22.
44. Bartók Béla: *Táncszvit*; Kodály Zoltán: *Galántai táncok*. A 160 éves Filharmóniai Társaság jubileumi koncertjének CD-lemeze. Vezényel: Györfiványi Ráth György, 2013. november 18.
45. Glinka: *Ruszlán és Ludmilla* – nyitány; Muszorgszkij: *Egy kiállítás képei*; Borodin: *Nocturne*. Vezényel: Rico Saccani, 1998. szeptember 28–29.
46. Mozart: Szimfónia, g-moll, K. 550; Mahler: *Dal a Földről*. Vezényel: Michael Boder, 2011. január 24.
- 47/1–2. Hacsturján: *Spartacus*. Vezényel: Gál Tamás, 2004. június 1–5.
- 48/1–2. Elgar: *Délen (Alassio)* – nyitány; Ravel: *Spanyol rapszódia*; Enescu: *Román rapszódia*, no. 1; Hacsaturján: *Álarcosok* – szvit; Sosztakovics: *Jazz-szvit*, no. 2. Vezényel: Dénes István, 2008. április 15.
49. Schubert: VIII. („Befejezetlen”) szimfónia, h-moll; Bernstein: III. szimfónia. Vezényel: Gerard Schwarz, közreműködik: Magyar Állami Operaház Énekkara, 2013. október 28.
50. Mendelssohn: *Hebridák-nyitány*, op. 26; Mendelssohn: III. („Skót”) szimfónia, a-moll, op. 56. Vezényel: Rico Saccani, 1998. június 1–2.
51. Orff: *Carmina Burana*. Vezényel: Bruno Casoni, közreműködik: Rácz Rita, Horváth István, Filip Banadžák és a Milánói Scala kórusa, 2010. június 20. (Miskolc)
52. Csajkovszkij: Hegedűverseny, D-dúr, op. 35; Csajkovszkij: IV. szimfónia, f-moll, op. 36. Vezényel: Lukács Ervin, közreműködik: Ágoston András (hegedű), 2003. február 17.
53. Dvořák: *Karnevál-nyitány*. Vezényel: Pinchas Steinberg, 2015. október 15.
54. Kodály: *Háry János* – szvit; Kodály: Concerto. Vezényel: Ferencsik János. Dátum nélkül.
55. A Filharmóniai Társaság *Éljen a magyar!* című kiadványa. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Nagy Béla (hegedű), Párkányi Tibor (cselló) és Falvy Sándor (zongora). Dátum nélkül.
56. ifj. Johann Strauss művei – nyitányok, keringők, polkák. Vezényel: Ferencsik János. Dátum nélkül.
57. de Falla: *Tánc a Rövid élet* című operából; Joaquin Rodrigo: *Concerto Aranjuez*; de Falla: *A háromszögletű*
41. *150 Years of the Budapest Philharmonic Orchestra* (Conducted by Ernst von Dohnányi, Sergio Failoni, Otto Klemperer, Sir George Solti, Hermann Abendroth, Lamberto Gardelli). BPO. BR 0275–76, 2003. 2 CDs
42. Beethoven: Symphony (‘Eroica’), No. 3 in E-flat Major, Op. 55. Conducted by Erich Bergel, January 15, 1991.
43. Zoltán Kodály: *Dances of Galánta*; Stravinsky: *Le sacre du printemps*. Conducted by Rico Saccani, March 22, 1998.
44. Béla Bartók: *Dance Suite*; Zoltán Kodály: *Dances of Galánta*. CD release of the 160th anniversary concert of the Philharmonic Society. Conducted by György Györfiványi Ráth, November 18, 2013.
45. Glinka: *Ruslan and Ludmila* – Overture; Mussorgsky: *Pictures at an Exhibition*; Borodin: *Nocturne*. Conducted by Rico Saccani, September 28–29, 1998.
46. Mozart: Symphony in G Minor, K. 550; Mahler: *Das Lied von der Erde*. Conducted by Michael Boder, January 24, 2011.
- 47/1–2. Khachaturian: *Spartacus*. Conducted by Tamás Gál, June 1–5, 2004.
- 48/1–2. Elgar: *In the South (Alassio)* – Overture, Op. 50; Ravel: *Rhapsodia Espagnole*; Enescu: *Rumanian Rhapsody*, No. 1; Khachaturian: *Masquerade* – Suite; Shostakovich: *Jazz-Suite*, No. 2. Conducted by István Dénes, April 15, 2008.
49. Schubert: Symphony (‘Unfinished’) No. 8 in B Minor, D. 759; Bernstein: Symphony, No. 3. Conducted by Gerard Schwarz. Choir of the Hungarian State Opera, October 28, 2013.
50. Mendelssohn: *Hebrides Overture*, Op. 26; Mendelssohn: Symphony (‘Scottisch’) No. 3 in A Minor, Op. 56. Conducted by Rico Saccani, June 1–2, 1998.
51. Orff: *Carmina Burana*. Conducted by Bruno Casoni, solo: Rita Rácz, István Horváth, Filip Banadžák, Choir of the Teatro alla Scala, Milan, June 20, 2010. (Miskolc)
52. Tchaikovsky: Violin Concerto in D Major, Op. 35; Tchaikovsky: Symphony, No. 4 in F Minor, Op. 36. Conducted by Ervin Lukács, solo: András Ágoston (violin), February 17, 2003.
53. Dvořák: *Carnival Overture*. Conducted by Pinchas Steinberg, October 15, 2015.
54. Zoltán Kodály: *Háry János* – Suite; Kodály: Concerto. Conducted by János Ferencsik. No date.
55. The CD release “Long live the Hungarian!” by the Philharmonic Society. Conducted by János Kovács,

- kalap* – szvit. Ráadás: Tarrega: *Alhambra*; Csajkovszkij: *Virágkeringő*. Vezényel: Jordi Bernácer, 2013. december 16.
58. Dohnányi Ernő: I. szimfónia, d-moll, op. 9. Vezényel: Győriványi Ráth György, 2012. május 21.
59. Smetana: *Hazám* – szimfonikus költemény. Vezényel: Pinchas Steinberg, 2015. október 15.
- 60/1-2. Glinka: *Ruszlán és Ludmilla* – nyitány; Prokofjev: II. hegedűverseny, g-moll, op. 63; Sztravinszkij: *Tűzmadár-szvit*; Csajkovszkij: *A diótörő* – szvit, op. 71a. Vezényel: Ion Marin, közreműködik: Baráti Kristóf (hegedű), 2014. március 10.
61. Fekete Gyula: *Kalocsai képek* (ösbemutató); Mozart: Zongoraverseny, C-dúr, K. 467. Ráadás: Chopin: Nocturne, Esz-dúr, op. 9. Vezényel: Győriványi Ráth György, közreműködik: Bogányi Gergely (zongora), 2014. február 17.
62. Mendelssohn: *Ruy Blas* – nyitány, op. 95; Mendelssohn: I. zongoraverseny, g-moll, op. 25; Mendelssohn: IV. („Olasz”) szimfónia, A-dúr, op. 90. Vezényel: Christopher Hogwood, közreműködik: Palójtay János (zongora), 2012. március 26.
63. Rimszkij-Korszakov: *Seherzádé*, op. 35; Muszorgszkij: *Éj a kopár hegyen*; Sztravinszkij: *Tűzmadár-szvit*. Vezényel: Kobayashi Ken-Ichiro, 2007. május 22.
64. Mozart: *Varázsfuvola* – nyitány, K. 620; Mozart: Szimfónia („Jupiter”), C-dúr, no. 41. Vezényel: Christoph Eschenbach, 2012. február 25.
65. Rahmanyinov: III. zongoraverseny, d-moll, op. 30. Vezényel: Pinchas Steinberg, közreműködik: Alexander Gavrylyuk (zongora), 2016. január 18.
66. Sosztakovics: X. szimfónia, e-moll, op. 93, 2014. szeptember 22. [Ismeretlen karmester]
67. *Classic Masterpieces. 150th Anniversary Edition.* 22 lemezből álló gyűjtemény, vezényel: Rico Saccani, 2003 (BPO 102).
- B) DVD-FELVÉTELEK**
- 1/a–b. Brahms: II. szimfónia, D-dúr, op. 73; Brahms: *V. Magyar tánc*; Wagner: *Rienzi* – nyitány. A Budapesti Filharmóniai Társaság főpróbájának felvétele, vezényel: Pinchas Steinberg, 2013. szeptember 12–15.
- solo: Béla Nagy (violin), Tibor Párkányi (cello) and Sándor Falvay (piano). No date.
56. Johann Strauss, Jr. – Overtures, Waltzes, Polkas. Conducted by János Ferencsik. No date.
57. de Falla: Dances from the Opera *La vida breve*; Joaquin Rodrigo: Concerto Aranjuez; de Falla: *The Three-Cornered Hat* – Suite. Encore: Tarrega: *Alhambra*; Tchaikovsky: *Flower Waltz*. Conducted by Jordi Bernácer, December 16, 2013.
58. Ernst von Dohnányi: Symphony, No. 1 in D Minor, Op. 9. Conducted by György Győriványi Ráth, May 21, 2012.
59. Smetana: *Má Vlast (My Homeland)* – Symphonic Poem. Conducted by Pinchas Steinberg, October 15, 2015.
- 60/1-2. Glinka: *Ruslan and Ludmila* – Overture; Prokofjev: Violin Concerto, No. 2 in G Minor, Op. 63; Stravinsky: *The Firebird-Suite*; Tchaikovsky: *The Nutcracker* – Suite, Op. 71a. Conducted by Ion Marin, solo: Kristóf Baráti (violin), March 10, 2014.
61. Gyula Fekete: *Pictures of Kalocsa* (Premiere); Mozart: Piano Concerto in C Major, K. 467. Encore: Chopin: Nocturne in E-flat Major, Op. 9. Conducted by György Győriványi Ráth, solo: Gergely Bogányi (piano), February 17, 2014.
62. Mendelssohn: *Ruy Blas* – Overture, Op. 95; Mendelssohn: Piano Concerto, No. 1 in G Minor, Op. 25; Mendelssohn: Symphony (‘Italian’) No. 4 in A Major, Op. 90. Conducted by Christopher Hogwood, solo: János Palójtay (piano), March 26, 2012.
63. Rimsky-Korsakov: *Scheherazade*, Op. 35; Mussorgsky: *Night on Bald Mountain*; Stravinsky: *The Firebird-Suite*. Conducted by Kobayashi Ken-Ichiro, May 22, 2007.
64. Mozart: *Die Zauberflöte* – Overture, K. 620; Mozart: Symphony (‘Jupiter’) in C Major, No. 41. Conducted by Christoph Eschenbach, February 25, 2012.
65. Rachmaninoff: Piano Concerto, No. 3 in D Minor, Op. 30. Conducted by Pinchas Steinberg, solo: Alexander Gavrylyuk (piano), January 18, 2016.
66. Shostakovich: Symphony, No. 10 in E Minor, Op. 93, September 22, 2014. [unknown conductor]
67. *Classic Masterpieces. 150th Anniversary Edition.* Collection of 22 Discs, Conducted by Rico Saccani, 2003 (BPO 102).

2. Brahms: *Tragikus nyitány*, op. 81; Kodály Zoltán: *Fölszállott a páva. Variációk egy magyar népdalra*; Dvořák: VII. szimfónia, d-moll, op. 70. Vezényel: Kocsis Zoltán, 2007. február 12.
  3. Wagner: *Lohengrin*, I. felvonás, jubileumi előadás, vezényel: Fischer Ádám, 2009. szeptember 27.
  4. Janáček: Sinfonietta; Hidas Frigyes: I. kürtverseny; Beethoven: V. szimfónia, c-moll, op. 67. Ráadás: Bujanowski: *Espagna*. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Zempléni Szabolcs (kürt), 2008. január 28.
  5. Saint-Saëns: *Ciprusok és babérok*, op. 156; Szkrjabin: III. szimfónia, c-moll, op. 43 (*Isteni poéma*). Vezényel: Alpaslan Ertüngealp, közreműködik: Pfeiffer Gyula (orgona), 2009. szeptember 21.
  6. Puccini: *Preludio*; Puccini: *Preludio sinfonico*; Puccini: *Krizantémok*; Puccini: *Capriccio sinfonico*; Puccini: *Messa di Gloria*. Vezényel: Nicola Luisotti, közreműködik: Brickner Szabolcs, Kálmán Péter és a Nemzeti Énekkar, 2008. május 5.
  - 7/a–b. Vaňhal: g-moll szimfónia; Mozart: Versenymű fuvolára, hárfára és zenekarra, C-dúr, K. 299; Csajkovszkij: *Firenzei emlék*, op. 70. Koncertmester: Rolla János, közreműködik: Menyhárt Zsuzsanna (fuvola) és Szilvásy Júlia (hárfa), 2008. február 25.
  8. Mozart: Kyrie, K. 341; Haydn: *Tóbiás hazatérése* – kórusrészlet; Haydn: *Vihar*; Mozart: Requiem, K. 626. Vezényel: Fischer Ádám, közreműködik: Celeng Mária, Mester Viktória, Szappanos Tibor, Bretz Gábor és a Magyar Rádió Énekkara, 2010. december 13.
  9. Haydn: Szimfónia, D-dúr, Hob. I:13; Haydn: Gordonkaverseny, C-dúr, Hob. VIIb:1. Ráadás: Bach: Sarabande, C-dúr. Koncertmester: Rolla János, közreműködik: Várdai István (cselló), 2009. január 19.
  - 10/a–b. Kodály Zoltán: *Galántai táncok*; Paganini: I. hegedűverseny, D-dúr, op. 6; Schumann: IV. szimfónia, d-moll, op. 120. Vezényel: Rico Saccani, közreműködik: Baráti Kristóf (hegedű), 2006. január 30.
  11. Dvořák: IX. („Újvilág”) szimfónia, e-moll, op. 95; Kodály Zoltán: *Galántai táncok*; Debussy: *Egy faun délutánja*; Ravel: *Bolero*. Vezényel: Kobayashi Ken-ichiro, 2006. február 13.
  - 12/a–b. Wagner: *A nürnbergi mesterdalnokok* – előjáték; Schubert–Dohnányi: f-moll fantázia, D. 940 – zenekari átírat; Dukas: *A bűvészinás*; Rachmanyinov–Kocsis Zoltán: *Gyermekekhez*; Rachmanyinov–Kocsis: *Margareták*; R. Strauss: *Till Eulenspiegel vidám csínyjei*, op. 28.
- B) DVD-RECORDINGS
- 1/a–b. Brahms: Symphony, No. 2 in D Major, Op. 73; Brahms: *Hungarian Dances*, No. 5; Wagner: *Rienzi* – Overture. Recording of the rehearsal of the Budapest Philharmonic Society, conducted by: Pinchas Steinberg, September 12–15, 2013.
  2. Brahms: *Tragic Overture*, Op. 81; Zoltán Kodály: *Variations on a Hungarian Folksong ‘The Peacock’*; Dvořák: Symphony, No. 7 in D Minor, Op. 70. Conducted by Zoltán Kocsis, February 12, 2007.
  3. Wagner: *Lohengrin*, I. Act, jubilee performance, conducted by Ádám Fischer, September 27, 2009.
  4. Janáček: Sinfonietta; Frigyes Hidas: Horn Concerto, No. 1; Beethoven: Symphony, No. 5 in C Minor, Op. 67. Encore: Bujanovsky: *Espagna*. Conducted by János Kovács, solo: Szabolcs Zempléni (horn), January 28, 2008.
  5. Saint-Saëns: *Cyprès et lauriers*, Op. 156; Scriabin: Symphony, No. 3 in C Minor, Op. 43 (*‘Le Divin Poème’*). Conducted by Alpaslan Ertüngealp, solo: Gyula Pfeiffer (organ), September 21, 2009.
  6. Puccini: *Preludio*; Puccini: *Preludio sinfonico*; Puccini: *Crisantemi*; Puccini: *Capriccio sinfonico*; Puccini: *Messa di Gloria*. Conducted by Nicola Luisotti, solo: Szabolcs Brickner, Péter Kálmán, National Choir, May 5, 2008.
  - 7/a–b. Vaňhal: Symphony in G Minor; Mozart: Concerto for Flute Harp and Orchestra in C major, K. 299; Tchaikovsky: *Souvenir de Florence*, Op. 70. Concertmaster: János Rolla, solo: Zsuzsanna Menyhárt (flute) and Júlia Szilvásy (harp), February 25, 2008.
  8. Mozart: Kyrie, K. 341; Haydn: *Il ritorno di Tobia* – choral excerpt; Haydn: *Der Sturm*; Mozart: Requiem, K. 626. Conducted by Ádám Fischer, vocal solo: Mária Celeng, Viktória Mester, Tibor Szappanos, Gábor Bretz. Choir of the Hungarian Radio, December 13, 2010.
  9. Haydn: Symphony in D Major, Hob. I:13; Haydn: Cello Concerto in C Major, Hob. VIIb:1; Encore: Bach: Sarabande in C Major. Concertmaster: János Rolla, solo: István Várdai (cello), January 19, 2009.
  - 10/a–b. Zoltán Kodály: *Dances of Galánta*; Paganini: Violin Concerto, No. 1 in D Major, Op. 6; Schumann: Symphony, No. 4 in D Minor, Op. 120. Conducted by Rico Saccani, solo: Kristóf Baráti (violin), January 30, 2006.
  11. Dvořák: Symphony (‘From the New World’) No. 9 in E minor, Op. 95; Zoltán Kodály: *Dances of Galánta*;

- Vezényel: Kocsis Zoltán, közreműködik: Fekete Attila (tenor), 2007. november 26.
13. Grieg: *Peer Gynt* – kísérezene (három részlet). Vezényel: Oberfrank Péter, közreműködik: Fodor Gabriella, Gál Erika, Massányi Viktor és a Magyar Állami Operaház énekkara, 2007. április 24.
  14. Dvořák-maraton: *Déli boszorkány* – szimfonikus költemény, op. 108; Rondó gordonkára és zenekarra, g-moll, op. 94; *Hősi ének* – szimfonikus költemény, op. 111. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Pólus László (gordonka), 2009. február 28.
  15. Dvořák-maraton: Interjú Fischer Ivánnal és felvételek a Filharmóniai Társaság 2009. február 28-i hangversenyéről. A felvételen a Fischer Iván vezényelte Budapesti Fesztiválzenekarral készült hangfelvételek is hallhatók.
  16. Orbán György: *Búcsú (Razumovszkij gróftól)*. Koncertmester: Rolla János, 2009. január 19.
  17. Schubert: V. szimfónia, B-dúr, D. 485. Koncertmester: Rolla János, 2009. január 19.
  18. Mozart: Szimfónia, B-dúr, K. 319; Mozart: Hegedűverseny, D-dúr, K. 271a; Mozart: Szimfónia, g-moll, K. 550. Koncertmester: Rolla János, közreműködik: Pusker Júlia (hegedű), 2010. április 19.
  19. Debussy: *Iberia; Elfeledett dalok*; Dvořák: IX. („Újvilág”) szimfónia, e-moll, op. 95. Vezényel: Kocsis Zoltán, közreműködik: Hajnóczy Júlia (ének), 2010. szeptember 30.
  20. Wagner: *Wesendonk dalok*; Bruckner: VII. szimfónia, E-dúr. Vezényel: Eliahu Inbal, közreműködik: Németh Judit (ének), 2007. március 19.
  21. Szöllősy Adnrás: *Trasfigurazioni*; Rachmaninov: *Rapszódia egy Paganini témára*; R. Strauss: *Till Eulenspiegel vidám csínyjei*, op. 28; R. Strauss: *Rózsalovag-szvit*, op. 59. Vezényel: Juraj Valcuha, közreműködik: Evgeny Bozsanov (zongora), 2011. november 14.
  - 22/1–2. 1. lemez: Brahms: II. szimfónia, D-dúr, op. 73 [főpróba videófelvétele]. Vezényel: Pinchas Steinberg, közreműködik: Michael Roll (zongora), 2013. szeptember 12–15; 2. lemez: Rimszkij-Korszakov: *Seherezáde*, op. 35; Muszorgszkij: *Éj a kopár hegyen*; Sztravinszkij: *Tűzmadár-szvit*. Vezényel: Kobayashi Ken-Ichiro, 2007. május 22.
  23. Ferencsik János emlékhangverseny. Wagner: *Parsifal* – Előjáték és Nagypénteki varázs; Wagner: *A walkür* Debussy: *Prélude à l'Après-midi d'un faune*; Ravel: *Bolero*. Conducted by Kobayashi Ken-Ichiro, February 13, 2006.
  - 12/a–b. Wagner: *Die Meistersinger von Nürnberg* – Prelude; Schubert–Dohnányi: Fantasy in F Minor for orchestra, D. 940; Dukas: *L'Apprenti sorcier*; Rachmaninoff–Zoltán Kocsis: *For Children*; Rachmaninoff–Zoltán Kocsis: *Margarets*; R. Strauss: *Till Eulenspiegel*, Op. 28. Conducted by Zoltán Kocsis, solo: Attila Fekete (Tenor), November 26, 2007.
  13. Grieg: *Peer Gynt* – Incidental Music (Three parts). Conducted by Péter Oberfrank, solo: Gabriella Fodor, Erika Gál, Viktor Massányi. Choir of the Hungarian State Opera, April 24, 2007.
  14. Dvořák-Marathon: “*The Noon Witch*” – Symphonic Poem, Op. 108; Rondo for Cello and Orchestra; Rondo in G Minor, Op. 94; *A Hero's Song* – Symphonic Poem, Op. 111. Conducted by János Kovács, solo: László Pólus (cello), February 28, 2009.
  15. Dvořák-Marathon: Interview with Iván Fischer and recordings of the Philharmonic Society concert of February 28, 2009. The video also features recordings made with the Budapest Festival Orchestra conducted by Iván Fischer.
  16. György Orbán: *Farewell (From Count Rasumoffsky)*. Concertmaster: János Rolla, January 19, 2009.
  17. Schubert: Symphony, No. 5 in B-flat Major, D. 485. Concertmaster: János Rolla, January 19, 2009.
  18. Mozart: Symphony in B-flat Major, K. 319; Mozart: Violin Concerto in D Major, K. 271a; Mozart: Symphony in G Minor, K. 550. Concertmaster: János Rolla, solo: Júlia Pusker (violin), April 19, 2010.
  19. Debussy: *Iberia; Ariettes oubliées*; Dvořák: Symphony (“From the New World”) No. 9 in E minor, Op. 95. Conducted by Zoltán Kocsis, solo: Júlia Hajnóczy (vocal), September 30, 2010.
  20. Wagner: *Wesendonk Lieder*; Bruckner: Symphony, No. 7 in E Major. Conducted by Eliahu Inbal, solo: Judit Németh (vocal), March 19, 2007.
  21. András Szöllősy: *Trasfigurazioni*; Rachmaninoff: *Rhapsody on a Theme of Paganini*, Op. 43; R. Strauss: *Till Eulenspiegel*, Op. 28; R. Strauss: *Suite from Der Rosenkavalier*, Op. 59. Conducted by Juraj Valcuha, solo: Evgeni Bozhanov (piano), November 14, 2011.
  - 22/1–2. 1. Disc: Brahms: Symphony, No. 2 in D Major, Op. 73 [video recording of the dress rehearsal].

- *Wotan búcsúja és Tűzvarázs*; R. Strauss: *Rózsalovag* – zárójelenet; Bartók Béla: *Öt magyar népdal*; Kodály Zoltán: *Psalmus hungaricus*. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Csavlek Etelka, Kertesi Ingrid, Ulbrich Andrea, Wiedemann Bernadett, Kelen Péter, Molnár András, Perencz Béla, Valter Ferenc, Magyar Állami Operaház Énekkara, 2007. január 18.
24. Farsangi meglepetések, zenei tréfák. Dvořák: *Karneválnyitány*, op. 92; Weiner Leó: *Farsang*, op. 5; Gershwin: *Egy amerikai Párizsban*; Hacsaturján: *Álarcosbál* – keringő. [További keringők és táncok] Vezényel: Dénes István, 2010. február 15.
25. Bartók Béla: *A csodálatos mandarin*, op. 19; Bartók Béla: *A kékszakállú herceg vára*, op. 11. Vezényel: Kovács János, közreműködik: Komlósi Ildikó (mezzoszoprán), Polgár László (basszus), 2009. március 23.
26. Brahms: II. zongoraverseny, B-dúr, op. 83; Brahms–Schönberg: Zongoranégyes, g-moll (zenekari változat). Vezényel: Christoph Eschenbach, közreműködik: Tzimon Barto (zongora), 2012. január 8.
27. Kodály Zoltán: *Galántai táncok*; Paganini: I. hegedű-verseny, D-dúr, op. 6; Schumann: IV. szimfónia, d-moll, op. 120. Vezényel: Rico Saccani, közreműködik: Baráti Kristóf (hegedű), 2006. január 30.
28. Mendelssohn: *Ruy Blas* – nyitány, op. 95; Mendelssohn: *Hegedűverseny*, e-moll, op. 64; *Rahmanyinov*: II. szimfónia, e-moll, op. 27. Vezényel: Kesselyák Gergely, közreműködik: Baráti Kristóf (hegedű), 2007. október 15.
29. 1. lemez: Dvořák: IX. („Újvilág”) szimfónia, e-moll, op. 95. Ráadás: Brahms: *I. magyar tánc*. Vezényel: Tomoni Nishimoto, 2008. október 21. 2. lemez: Interjú a karmesterrel.
- Conducted by Pinchas Steinberg, solo: Michael Roll (piano), September 12–15, 2013. 2. Disc: Rimsky-Korsakov: *Scheherazade*, Op. 35; Mussorgsky: *Night on Bald Mountain*; Stravinsky: *The Firebird Suite*. Conducted by Kobayashi Ken-Ichiro, May 22, 2007.
23. János Ferencsik Memorial Concert. Wagner: *Parsifal* – Introduction and Good Friday Spell; Wagner: *Die Walküre* – *Wotan's Farewell and Magic Fire*; R. Strauss: *Rosenkavalier* – Final scene; Béla Bartók: *Five Hungarian Folk Songs*; Zoltán Kodály: *Psalmus hungaricus*. Conducted by János Kovács, solo: Etelka Csavlek, Ingrid Kertesi, Andrea Ulbrich, Bernadett Wiedemann, Péter Kelen, András Molnár, Béla Perencz, Ferenc Valter. Choir of the Hungarian State Opera, January 18, 2007.
24. Carnival surprises, musical jokes Dvořák: *Carnival Overture*, Op. 92; Leó Weiner: *Carnival*, Op. 5; Gershwin: *An American in Paris*; Khachaturian: *Masquerade Waltz*. [further waltzes and dances] Conducted by István Dénes, February 15, 2010.
25. Béla Bartók: *The Miraculous Mandarin*, Op. 19; Béla Bartók: *Bluebeard's Castle*, Op. 11. Conducted by János Kovács, solo: Ildikó Komlósi (Mezzosoprano), László Polgár (Bass), March 23, 2009.
26. Brahms: Piano Concerto, No. 2 in B-flat Major, Op. 83; Brahms–Schönberg: Piano Quartet in G Minor (Version for Orchestra). Conducted by Christoph Eschenbach, solo: Tzimon Barto (piano), January 8, 2012.
27. Zoltán Kodály: *Dances of Galánta*; Paganini: Violin Concerto, No. 1 in D Major, Op. 6; Schumann: Symphony, No. 4 in D Minor, Op. 120. Conducted by Rico Saccani, solo: Kristóf Baráti (violin), January 30, 2006.
28. Mendelssohn: *Ruy Blas* – Overture, Op. 95; Mendelssohn: Violin Concerto in E Minor, Op. 64; Rachmaninoff: Symphony, No. 2 in E Minor, Op. 27. Conducted by Gergely Kesselyák, solo: Kristóf Baráti (violin), October 15, 2007.
29. 1. Disc: Dvořák: Symphony ('From the New World') No. 9 in E minor, Op. 95. Encore: Brahms: *Hungarian Dances*, No. 1. Conducted by Tomoni Nishimoto, October 21, 2008. 2. Disc: Interview with the conductor.

3 A ZENEKAR TAGJAI 1853-BAN ÉS A 170. ÉVFORDULÓN

MEMBERS OF THE ORCHESTRA IN 1853,
AND ON THE 170TH ANNIVERSARY

A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG ZENEKÁRNAK TAGJAI AZ EGYÜTTES ALAKULÁ-
SÁNAK ÉVÉBEN, 1853-BAN • THE MEMBERS OF THE BUDAPEST PHILHARMONIC SOCIETY
ORCHESTRA IN 1853, THE YEAR THE ORCHESTRA WAS FOUNDED

ERKEL Ferenc, elnökkarnagy/*Chief Conductor*

Hegedű/Violin

RIDLEY-KOHNE Dávid
KIRCHLEHNER S. Ferenc
HUBER Károly
STROHMAYER József
ELLENBOGEN Adolf
KOHLMANN Antal
SAPHIR Károly
MENNER Károly
KLAR József
WEISZ Ferenc
SÁMIK Miksa
BUDICS Ádám
KLAUBER Lajos
BERGER Ferenc

Brácsa/Viola

PFEIFFER Antal
ZYNDULKA Ferenc

Gordonka/Violoncello

SZUK Lipót
AXMANN Pál
KÁSZONYI József

Bőgő/Bass

HÖLLER Ferenc
MAREK János
JANAUSCH József

Fuvola/Flute

DOPPLER Károly
DOPPLER Ferenc
NIKOLITS Sándor
KURFÜRST Frigyes

Oboa/Oboe

BACHMANN Ede (Eduárd)

Klarinét/Clarinet

KOCSI János
FILIPP Károly

Fagott/Bassoon

EISLER Lipót
STOHL János

Kürt/Horn

SCHIROKY Károly
HANISCH Ferenc
FÉLIX János
WAGNER Ferenc

Trombita/Trumpet

GAJER János
JESSEK János

Harsona/Trombone

STIFTER Mátyás
SOLCZ Ferenc
PESCHL Antal

Tuba/Tuba

Id./Sr. KOTRACSEK Lipót

Ütőhangszerek/Percussion

JESKÓ Ferenc
STOHL József

Hárfa/Harp

TALHEIM Johann

Az együttes további
muzsikusai/*Other members
of the orchestra:*

SEBASTIAN Ignác
KOVÁLCSIK Amadé

A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁNAK TAGJAI A 170. ÉVFORDULÓN (2023)
MEMBERS OF THE BUDAPEST PHILHARMONIC SOCIETY ON THE 170TH ANNIVERSARY OF THE
PUBLICATION OF THE VOLUME (2023)

Választmányi tagok/Members of the Election Committee: TÓTH László Csaba, *elnök/President*

Elnökségi tagok/Members of the President Committee: BÍRÓ Tamás, BOTOS Veronika, KUNSZERI Márta, MIKLÓS Attila

Felügyelő biztos/Supervisory Commissioner: RADNÓTI Gergely; *Gazdasági vezető/Financial Director:* KOVÁCS Miklós

Hangversenymester/Concertmaster: KOVÁCSNÉ SOLTÉSZ Ágnes

I. hegedű/I. Violin

ECSEKI Anikó
RAJKA Imola
BÍRÓ Tamás
BUGONY Beatrix
CSIKÓS Hajnalka
FOSKOLOS Péter
GÁL Károly
HARTENSTEIN Éva
KISFALUDY Márta
KOVÁCS Judit
LUDVIG István
NOVÁK Zita
NYULI László
PAUL Éva
ROMANOVSKAJA Ljudmila
SZÁNTÓNÉ
TÓTH Kiss Johanna
TOMSICSNÉ
ZÁVODSZKY Magdolna
TURY Enikő
ÜRMÖSI FARKAS Gabriella

II. hegedű/II. Violin

DÓCZI Áron
FAHIDI Patrícia
BÁKOR Zsuzsanna
HARGITAI Dóra
LIPTAI Miklós
MOLNÁR Dávid
MOLNÁR Sándor
MÜLLER Mónika
PUSKÁS Tícia
TALLIÁN András
TERMAN Éva

Brácsa/Viola

BOTOS Veronika
INHOFF Anita
BABÁCSI Csaba
BELÉNYI Zsuzsanna
BÓDI Mónika
BOZZAY Blanka Beáta
KÓRA Éva
KOVÁCS Attila
LUKÁCS Attila
MOLNÁR Antal
SÖRÖS Jenő
WINKLER Zsófia

Cselló/Violoncello

BALOG Endre
PÓLUS László
BARÁTI Eszter
CZEGLEDINÉ FODOR Ágnes
GÁL Béla
KARASSZON Dénes
MISKOLCZI Anita
NAGY DOMONKOS
RÖNKÖS Ildikó
SABJÁN Anikó
WAMBACH Tibor

Bőgő/Bass

BOLDOGHY KUMMERT Péter
BUCHERNA Péter
H. ZOVÁTHI Alajos
HORNYÁK Dávid
MIKLÓS Attila
NYÁRI László
PATAY Lóránt
SZÁNTÓ Gábor

Fuvola/Flute

MENYHÁRT Zsuzsanna
RÁCZ János
GJORGJEVIC Dóra
ITTÉS Zsuzsanna
KUNSZERI Márta
SOMODINÉ SOMOGYVÁRI
Csilla Éva

Oboa/Oboe
RÁCZ Ottó
ERŐS József
HORVÁTH Eszter
SZÉLPÁL Krisztina

Klarinét/Clarinet

KISS Sándor
VÁRNAI Beáta Andrea
CSONGÁR Péter
NOVÁK András

Fagott/Bassoon

HARTENSTEIN István
POLONKAI Judit
HUNYADI László
JANDÁCSIKNÉ
BRESZKA Ágnes
KOVÁCS Zoltán
TÜSKE Aladár

Kürt/Horn

LAKATOS Péter
BENYUS János
ENDRÓDY Sándor Tamás
RÓNAI Lehel
VÉGH Zsolt

Trombita/Trumpet

KIRÁLY Tibor Péter
ÁCS Ferenc
CZEGLEDI Zsolt
NAGY Csaba

Harsona/Trombone

UJJ Tibor
FÜLÖP Lajos
KOVÁCS Balázs
LUGOSI Róbert
SZABÓ Sándor

Tuba/Tuba

ADAMIK Gábor
KERESZTESI Bálint

Timpani és ütőhangszerek/

Percussions
JUHÁSZ László
KOVÁCS Miklós
SZENTE Gáspár
TÓTH János

Hárfa/Harp

JUHÁCSNÉ PETÁK Ágnes
SIMON Bea
SZILVÁSY Júlia

Kottatáros/Librarian

SPENGLER József

Zenekari altiszt/

Orchestral assistant
SZABÓ Zoltán

170
BFTZ
HANGADÓ
ÉRTÉK

HUN | BÖLCSESZETTUDOMÁNYI
REN | KUTATÓKÖZPONT
ZENETUDOMÁNYI INTÉZET

Ünnepi nyitány
Ungarische Festouverture
Molto vivace

2 Flöten

2 Oboék

2 Csörgők

Ára: 4200 Ft

9 786155 167584